

حکومتنا ھەرئىما كوردستانى
وہزارەتا بەرورەئى - رىقەبەرىيا گىشى يا پروگرام و چاپمەنىيان

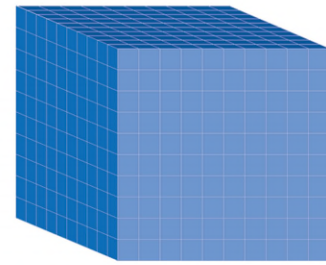
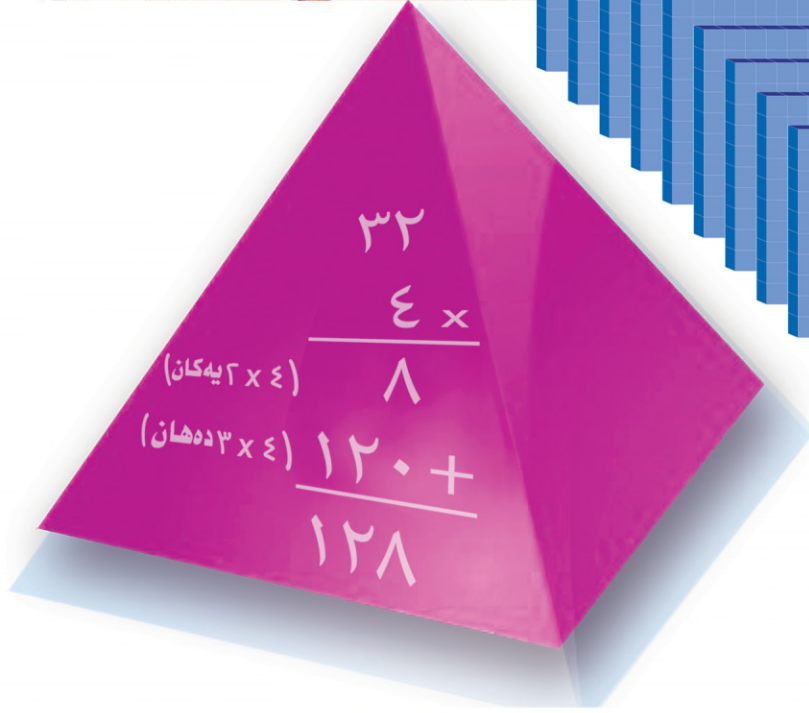
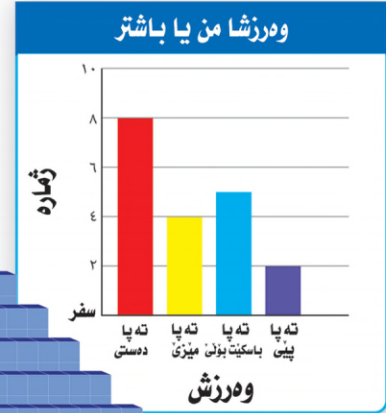

بىركارى بۇ ھەمووان

پۇلا سىيى يا بنەرەتى

پەرتووگا قوتابى

ههلسهنگاندنا زانستی
صبح بویا سولاقا

وهرگیان و گونجاندن
عصام الدین عبید عمر

پیداچوونا چاپکرنی
عصام الدین عبید عمر

پیداچوونا زمانی
محمد عبدالله احمد

سه‌ره‌رشتی هونه‌ری یی چاپی
عثمان پیرداود کواز
سعد محمد شریف صالح

ژماره

- ۳ **پیزانینین خۆ ساخبکه** ✓
- ۴ بههائی خانهیی
- ۶ هزاران
- ۹ دههان هزاران
- ۱۱ بهراورد کرنا ژمارهیان
- ۱۴ ریز کرنا ژمارهیان
- ۱۶ تیزیکرنا ژمارهیان
- ۱۸ **رپکین شیکار کرنا پرسیاران: دهرئه نجامی ژیریژی بکارینه**
- ۲۰ **پیداچوون**
- ۲۱ **به رههقبوون بوئه زموونی**

کۆمکرن و لیده رکرن

- ۲۳ **پیزانینین خۆ ساخبکه** ✓
- ۲۴ پیداچوونا کۆمکرنی
- ۲۶ خهملاندنا سه رجهمی
- ۲۸ پیداچوونا لیده رکرنی
- ۳۰ سفر د لیده رکر تیدا
- ۳۲ خهملاندنا جوداهیی
- ۳۴ کۆمکرن و لیده رکرنا ژمارهیین ۴ ره نووسی
- ۳۶ **رپکین شیکار کرنا پرسیاران: بخهملینه و ساخبکه**
- ۳۸ **پیداچوون**
- ۳۹ **به رههقبوون بوئه زموونی**

۳

دەم و دراف و چارەسەرکرنە پیدایان

- ✓ پێزانینی خۆ ساخبکە. ۴۱
- ۱ خواندنا دەمژمیری ۴۲
- ۲ هژمارتە دەمی ۴۴
- ۳ دراف ۴۶
- ۴ شارەزایی شیکارکرنە پرسیاران: بکارئینانا سالنامی ۴۸
- ۵ وینەدار ۵۰
- ۶ کۆمکرن و ریکخستنا پێزانینان ۵۲
- ۷ قافارتنا پیدایان ۵۴
- ۸ خواندنا ستوونین روئکرنی ۵۶
- پیداچوون ۵۸
- بەرەهەقبوون بوئەزموونی ۵۹

۴

لیکدان

- ✓ پێزانینی خۆ ساخبکە. ۶۱
- ۱ لیکدان و کۆمکرن ۶۲
- ۲ لیکدان ل ۲ و ل ۵ ۶۴
- ۳ ریزکری ۶۶
- ۴ لیکدان ل ۳ ۶۸
- ۵ لیکدان ل ۴ ۷۰
- ۶ ھندەک ریکین لیکدان ۷۲
- ۷ ریکین شیکارکرنە پرسیاران: ل شیوازه کی بگەرە ۷۴
- پیداچوون ۷۶
- بەرەهەقبوون بوئەزموونی ۷۷

۵ راستیڻ ليکداني

- ۷۹..... **پڙانينڻ خؤ ساخبکه.** ✓
- ۸۰..... ليکدان ل ۶ ۱
- ۸۲..... ليکدان ل ۷ ول ۸ ۲
- ۸۴..... ليکدان ل ۹ ول ۱۰ ۳
- ۸۶..... راهينان ل سهر ليکداني. ۴
- ۸۸..... ژمارهيا نهديار ۵
- ۹۰..... رڀکين شيکارنا پرسياران: وڻهيه کي بکيشه ۶
- ۹۲..... **پڻداچوون**
- ۹۳..... **به رههقبوون بو ٺهزمووني.**

۶ دابهشکرن

- ۹۵..... **پڙانينڻ خؤ ساخبکه.** ✓
- ۹۶..... واتا دابهشکرنڻ ۱
- ۹۸..... دابهشکرن و ليکدان ۲
- ۱۰۰..... راستيڻ پيگفه گرڀدای ۳
- ۱۰۳..... راستيڻ دابهشکرنڻ هه تا ۵ ۴
- ۱۰۵..... راستيڻ دابهشکرنڻ هه تا ۹ ۵
- ۱۰۷..... راهينان ل سهر دابهشکرنڻ ۶
- ۱۱۰..... رڀکين شيکارنا پرسياران: ل دووف پڻنگاڻين خؤ بزقره ۷
- ۱۱۲..... **پڻداچوون**
- ۱۱۳..... **به رههقبوون بو ٺهزمووني.**

ئەندازە و پىقان

- ✓ **پىزانىنىن خۇ ساخىبىكە.** ۱۱۵
- ۱ تەنن ئەندازەيى ۱۱۶
- ۲ پىكىننا تەنن ئەندازەيى ۱۱۸
- ۳ جوتبون و ھاوجىبون شىوھيان ۱۲۰
- ۴ رىكىن شىكاركرنا پرسىاران: پرسىارەكا ساناھىتر شىكارىكە ۱۲۲
- ۵ درىزى ۱۲۴
- ۶ چىوھ ۱۲۵
- ۷ فرەھى ۱۲۸
- ۸ كىش (سەنگ) ۱۳۰
- پىداچوون** ۱۵۲
- بەرھەقبوون بو ئەزموونى** ۱۵۳

كەرت

- ✓ **پىزانىنىن خۇ ساخىبىكە** ۱۳۵
- ۱ كەرتى يەكى ۱۳۶
- ۲ ھاوتابوونا كەرتان ۱۳۹
- ۳ بەراوردكرن و رىزكرنا كەرتان ۱۴۱
- ۴ كەرت و دەھى ۱۴۴
- ۵ رىكىن شىكاركرنا پرسىاران: نمونەيەكى دورستىكە ۱۴۶
- ۶ كۆمكرنا كەرتان ۱۴۸
- ۷ سادەكرنا سەرجهمى ۱۵۰
- ۸ لىدەركرنا كەرتان ۱۵۳
- پىداچوون** ۱۵۶
- بەرھەقبوون بو ئەزموونى** ۱۵۷

۹ لیکدان و دابه شکرنا ژماره یه کا ئیک رهنوسی ل ژماره یه کا ئیک رهنوسی ئان دوو رهنوسی

- ۱۵۹ **پیزانینین خو ساخبکه** ✓
- ۱۶۰ ۱ لیکدان ل ژماره یه کا دوو رهنوسی
- ۱۶۲ ۲ تو مارکرنا کردارا لیکدانی
- ۱۶۵ ۳ لیکدان ل ۱۰ وله ۱۰۰۰ ل
- ۱۶۷ ۴ راهینان ل سهر لیکدانی
- ۱۷۰ ۵ **شاره زاین شیکارکرنا پرسیاراندا: هلبژارتنا کرداری**
- ۱۷۲ ۶ تو مارکرنا کردارا دابه شکرنی
- ۱۷۵ ۷ راهینان ل سهر دابه شکرنی
- ۱۷۷ ۸ دابه شکرنا ژماره یه کی ل سهر ژماره یه کا ئیک رهنوسی
- ۱۷۹ **پیداچوون**
- ۱۸۰ **بهره قبوون بوئه زمونی**

ژماره

بهشی
۱

پیدقییا ههسیی ب ئاقی

د رۆژه کییدا	1
دحهفتیه کییدا	7
د ههقیه کییدا	28

10 گالون =

زیدهتر ژ ۱۵۰ جورین ههسیان ههنه. مفا ژ
هندهکان دهیته وهرگرتن بۆ کارین کشتوکالی.
ههسیی عه ره بی ب جوانترین و لهزترین جور
دهیته نیاسین. ههسیی پیدقی ب ئاقی و
خوارنی ههیه دا بژیت.

شیکار کرنا پرسیاران

ویته داران، و هژمارتن ب بازدانن بکارینه بۆ زانینا
پیدقییا ههسیی ب ئاقی بۆ ماوی حهفتیهکی و ماوهی
ههقیهکی.

پېژانينين خو ساخېكه

ژ بو پشتراست بېي كو قوتابيان پېژانينين پيدځي بو ځي بهشي وهرگرتينه، ځي بهرپهري بكاربينه

ژمارين رېژكري

ليستا بهرامبر بكاربينه بو شيكاركرنا راهيتانان ژ ۱ تا ۶.

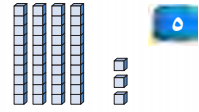
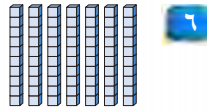
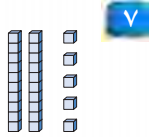
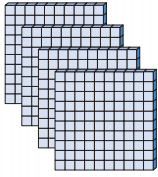
۱ بهنگين يي ټيكيه، كي يي سيپه؟ ۲ كي يي پينجيه؟

۳ كي يي هشتيه؟ ۴ رېژكرنا سازاني د ليستيدا چنده؟

- بهنگين
- نهمير
- پهيوهند
- نوزاد
- سپان
- شوان
- سازان
- شوني
- ديلان

خواندن و نقيسنا يهكان و دهان وسهدان

ژماره يي ب شيوه يي رهنوسي بنقيسه.

۹ سي سهد و بيست و ټيک

۸ ههشتي و پينج

بههاي خانهي

ژماره يي ب شيوه يي رهنوسي بنقيسه.

۱۱ ۹ دهه

۱۰ ۶ دهه و ۵ يهك

۱۳ ۸ سهد و ۳ يهك

۱۲ ۳ سهد و ۶ دهه و ۹ يهك

بهرواردكرنا دوو ژماره يان

مهزنتر يان بچووكتر بنقيسه.

۱۵ ۳۵ ؟ ۵۵

۱۴ ۸۷ ؟ ۴۱

رېژكرنا ژماره يان

نهو ژماره يا ټيکسر ل بهراهيي دهيت يان ټيکسر د دووقرا دهيت يان دا كه قيته د ناقبره هردوواندا بنقيسه.

۱۸ ۱۸۹ ، _____ ، ۱۹۱

۱۷ ۷۶۸ ، _____

۱۶ ۳۰۷ ، _____

ژماره يان ب رېژ ژ بچووكتر بو مهزنتر بنقيسه.

۲۰ ۴۲۵ ، ۴۲۳ ، ۴۲۸

۱۹ ۷۳ ، ۷۹ ، ۷۴

پیداچونہ کا بلن

ژمارہیی ب شیوہیی رهنوسی بنقیسه.

۱ ۵ دھ و ۱ یهك

۲ ۴ دھ و ۳ یهك

۳ ۷ دھ

۴ ۱ دھ و ۹ یهك

زاراف و دسته واژه

ژماره

شیوہیی رهنوسی

شیوہیی دریژی

شیوہیی پیتی

بهایی خانہیی

فیریه

ل زهقیی رهنوس بو نقیسنا ژمارهیان بکاردهین.

رهنوس ئەقەنە: ۰، ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹.

۲۴۸ مریشك د زهقییا کارزانیدا هەنە. ژماره ۲۴۸ چ دگههینیت؟

سەدان	دەهان	یەکان
۲	۴	۸

و هۆسا، ژمارهیا ۲۴۸ دبتە: ۸ یهك + ۴ دھ + ۲ سەد، یان $۲۰۰ + ۴۰ + ۸$

ژ بیر نهكه. ئەم دشین ژمارهیی ب سی شیوہیان بنقیسن:

شیوہیی رهنوسی: ۲۴۸

شیوہیی دریژی: $۲۰۰ + ۴۰ + ۸$

شیوہیی پیتی: دوو سەد و چل و هەشت

ژماره ۵۲۷ چ دگههینیت؟

گیاندارین زهقییی	
ژماره	گیاندار
۴	هەسپ
۱۳۷	چیل
۱۰۵	کوتر
۲۴۸	مریشك

ساخبكه

بکارئینانا پیدایان

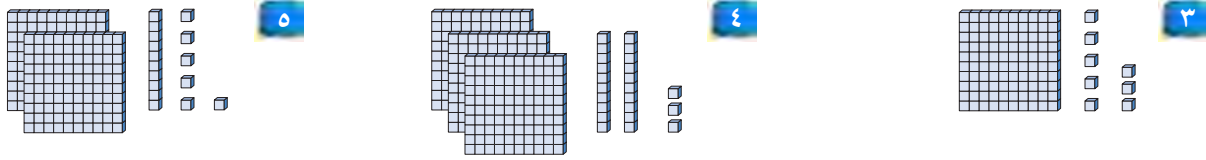
پیدایین خشتهیی بهرامبەر بو شیکارکرنا راهینانا و

۲ بکاربینه.

۱ بهایی رهنوسی ۳ ل ژمارهیا چیلان چەندە؟

۲ ژمارهیا کوتران ب شیوہیی دریژی بنقیسه؟

هەر ژماره‌یه‌کێ ب شیوه‌ی پهنووسی بنقیسه.

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

هەر ژماره‌یه‌کێ ب شیوه‌ی پهنووسی بنقیسه.

۹۰۰ + ۲

۱۰۰ + ۵۰ + ۳

سه‌د و سی

۴ سه‌د و ۲ دهه و ۱ یه‌ک

نه‌ه سه‌د و چه‌فتی و نیک

۱۰ شه‌ش سه‌د و یازده

به‌هایی پهنووسی شین بنقیسه.

۹۲۳

۴۹۳

۸۴۶

۱۰۰ چیل د زه‌قییا ئیکیدا هه‌نه، و ۳۰ چیل

۲۹۷ سالاری فهرده‌یین کایی دانانه د

د زه‌قییا دوویدا هه‌نه و ۷ چیل د گوڤیدا
هه‌نه. ژماره‌یا هه‌می چیلان چه‌نده؟

کادینه‌کیدا. ۸۶ فهرده مانه ل زه‌قیی. ژماره‌یا
فهرده‌یین

د کادینیدا چه‌ند زیده‌ترن ژئه‌وین ل زه‌قیی؟

د به‌ریکانه‌یا غاردانیدا، زانا یی دووی بو، و

ده‌رئه‌نجام مه‌زنترین ژماره ژ ۳ پهنوسین جودا

دانا یی سیی بو. لی توانا به‌ری زانایی
گه‌هشت. کی به‌ریکانه بر؟

بنقیسه بکارئینانا قان پهنوسان ۸ و ۹ و ۴.

کیژ ژماره ل دویف ۱۵ ی دهیت د قی شیوازیدا؟

۱۵، ۱۲، ۹، ۶، ۳

هلبژارتنا جوړاوجوړ

شیوه‌ی دریزی بو ژماره ۴۳۲ چیه؟

۴۰۰ + ۳۰ + ۲

۳۰ + ۴۰۰ + ۲

۲۰ + ۴۰۰ + ۳

۳۰۰ + ۴۰ + ۲

هزاران

فیریه

پیداچونا بلهز

بههایی رهنوسی شین چنده؟

۳۹۴	۲	۲۴۶	۱
۸۰۲	۴	۷۱۴	۳

شہشپالویا هزاران تو دشیی ژماره ۱۰۰ بکارئینانا چارگوشهیا سہدی بنوینی.
چہوا ژماره ۱۰۰۰ دی نوینی؟

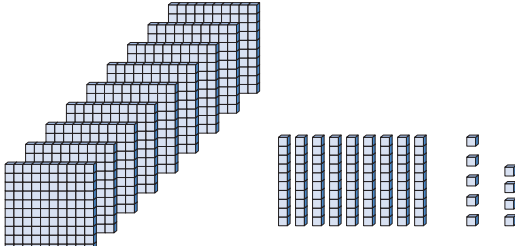
چالاکي

بہاروشی

کہرستہ: چارگوشہیئن سہدی، شریٹین دہی، شہشپالویئن بچوک.

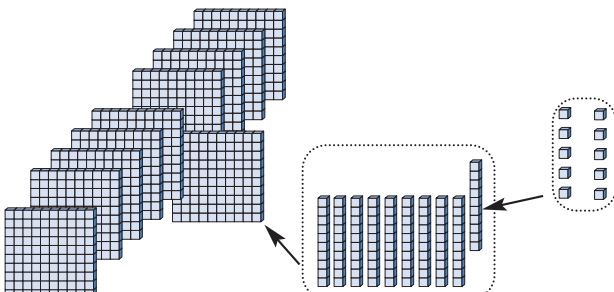
پینگا ۱

ژماره ۹۹۹ بنوینہ بکارئینانا چارگوشہیئن سہدی و شریٹین دہی و شہشپالویئن بچوک.

پینگا ۲

ئیکی زیدہبکہ ل سہر یهکان. دی چہند ب دەست کەقن؟

یہکین ب دەست تہ کەفتین کۆمبکہ (۱۰ یهکان) ل دہہکی، پاشی بۆ نہہ دہہان زیدہبکہ، دی بنہ ۱۰ دہہ. تو دشیی خرپهکی ل سہدہکی. ئەوی سہدی زیدہبکہ ل سہر نہہ سہدان، نوکە دی بنہ ۱۰ چارگوشہیئن سہدی.

ئەقان چارگوشہیان ل سہرئیک دانہ، دی شہشپالویہک ب دەست تہ کەقیت، کو پیکدھیٹ ژ ۱۰۰۰ شہشپالویئن بچوک یان ژ ۱۰۰۰ یهکان. دبیزنہ فی شہشپالویئ شہشپالویا هزاری.

• چہند چارگوشہیئن سہدی پیدقینہ بۆ دروستکرنا شہشپالویہکا هزاری؟

هزاران

ئەگەر ۳ شہشپالویئن هزاری ل سہرئیک دانان، ژمارہیا یهکان دی بیتہ چہند؟
تۆ دشیی شہشپالویان کۆمبکہی تۆ دشیی بہہژمییری هزار ل دووٹ هزاری

۳۰۰۰، ۲۰۰۰، ۱۰۰۰

۳۰۰۰ = ۱۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۱۰۰۰

ہہرہسا ۳ شہشپالویئن هزاری یهکسانہ ۳۰۰۰ ژ یهکان.

• چہند شہشپالویئن هزاری پیدقینہ بۆ ب دەستقہ ئینانا ۵۰۰۰ یهکان؟

نموونه

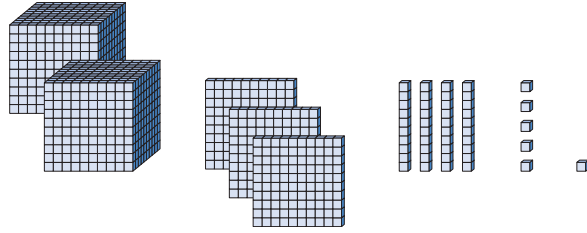
شەشپاڵۆيا هزارى

ئەقین ل خوارى رېكین جودانە بۆ نواندنا ژمارە ۲ ۳ ۴ ۶

ب) بکارئینانا خشتهی خانەیان

هزاران	سەدان	دەهان	یەکان
۲	۳	۴	۶

ا) بکارئینانا ژمیرهیی دەهی

ه) ب نقیسینا ژمارهیی ب

شیوهیی پیتی.
دوو ههزار و سێ سەد و چل و شەش.

د) ب نقیسینا ژمارهیی ب شیوهیی

دریژی.
 $2000 + 300 + 40 + 6$

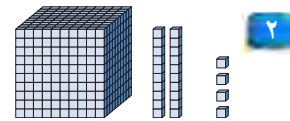
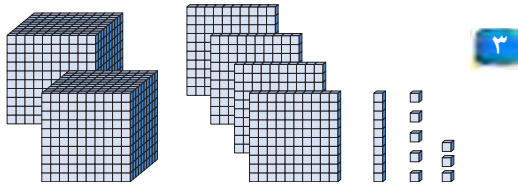
ج) ب نقیسینا ژمارهیی ب شیوهیی

رهنوسی ۲ ۳ ۴ ۶
سەدان و هزاران دێ ژیک
جوداکەین ب هیلانا ماوهیهکی
بچوک دناقبهرا واندا.

ساخیکه

ا) پۆنبکه چهوا ژماره ۵ ۴ ۰ ۳ ب شیوهیی دریژی دێ نقیسی؟

ژمارهیی ب شیوهیی رهنوسی بنقیسه.

ژمارهیی ب شیوهیی دریژی بنقیسه.

۳ ۴ ۶ ۲ **۷**

۸ ۰ ۱ ۱ **۶**

۷ ۴ ۰ ۱ **۵**

۵ ۶ ۳ ۲ **۴**

راھيئان و شيكاركرنا پرسياران

ژماره يې ب شيوه يې رهنووسى بنقيسه.

۹ $2000 + 300 + 90 + 7$

۸ $5000 + 400 + 50$

۱۱ دوو ههزارو چوارسه دو ههشتي و سي.

۱۰ $1000 + 10 + 8$

ژماره يې ب شيوه يې پيتي بنقيسه.

۱۳ 599

۱۲ 87

تہمامبکہ:

۱۵ $3197 = 3000 + \square + 90 + 7$

۱۴ $1548 = 1000 + 500 + \square + 8$

۱۷ ديار بکہ هەر ژماره يه ک ژماره يېن جوت ۶، ۸، ۱۰، ۱۲ دى شين بنقيسين وک سهرجه مي دوو ژماره يېن يه کسان.

۱۶ بچو کترين ژماره بکارئینانا رهنووسين: ۲، ۹، ۴ بنقيسه؟ (هەر رهنووسه کى جارہ کى بکاربينه).

۱۹ ژماره ۱۲۴ ژماره يه کا جوتہ ۵ ژماره يېن جوتين دى بنقيسه، ئيک ژوان ۳ رهنووسى بت.

۱۸ **بنقيسه:** بوجى سفرى بکار دئینی ده مي ژماره: هزار و شش سہ و چار دنقيسى؟

هلبژارتنا جوراوجور

۲۰ رهنووسى دکهفته د خانه يا هزاراندا د قى ژماره يېدا کيژکه ۶۲۹۶؟

د ۹

ج ۲

ب ۵

ا ۶

گوشه يا روئناکبيران

شيکاركرنا پرسياران

کهرسته: ده کارتین رهنووسکرى کو ژ ژماره سفر ههتا ژماره ۹ ل سهر نقيسى بن، قهلم وکاغز.

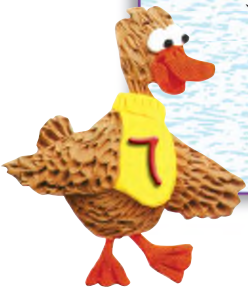
ا ياريکهرى ئيکى ۳ کارتین رهنووسکرى دى کيشيت.

ب ل دوو شيانين خو دى ژماره يېن ۳ رهنووسى ژى پيکئينت و تو مار کهت ل سهر کاغزى. پاشى کارتان دى زفرينت و دگهل کارتین دى دى تيکه لکهت.

ج ياريکهرى دووى ب هه مان کردار دى رابيت. دى خاله کى دنه هەر ياريکهره کى بو هەر ژماره يه کا پيکبينيت.

ئەوى ۲۵ خالان کو مبهکت دى ياريى بهت.

به رهنگارى ياريى دووباره بکه، لى ئەقى جارى ۴ کارتان بکيشه بو پيکئینانا ژماره يېن ۴ رهنووسى.

پیداچوونهکا بلهز

ژمارهیی ب شیوهیی دریژی بنقیسه.

۵۱ ۲ ۳۸ ۱
۳۸۱۸ ۴ ۹۲۴ ۳

دهان هزاران

فیربه

ئاڤاكرن ب شهشپالوئيان

چهند شهشپالوژ شهشپالوئيان هزاری پیدقینه بو نواندنا ۱۰۰۰۰ یهكان؟

چالاکي

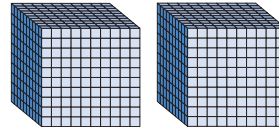
که‌رسته: ژماره‌یه‌کا شهشپالوئيان هزاری.

پینگاڤا ۲

به‌رده‌وامبه ب دانانا شهشپالوئيان
هزاری ئیک ل سهر ئیک، هه‌تا ببه
۱۰۰۰۰ ژیه‌کان.
ته چهند شهشپالو بکارئینان؟

پینگاڤا ۱

دوو شهشپالوئيان ژ شهشپالوئيان هزاری ل
سهر ئیک دانه. نوکه بوونه ۲۰۰۰ ژیه‌کان.

ل بیرا ته بیت

ماوه‌یه‌کی بچووک ل
ناقبه‌را خانه‌یا هه‌زاران
و سهدان بهیله ۲۳,۶۸۰
↑

چهند شهشپالوژ شهشپالوئيان هزاری پیدقینه بو ب
دهستقه‌ئینانا ۱۵۰۰۰؟ و ۲۰۰۰۰؟

ههر ره‌نوسه‌کی ژماره ۲۳ ۶۸۰ چ دنوئینیت؟
خشته‌یی خانه‌یان بکاربینه.

یه‌کان	دهان	سهدان	هزاران	دهان هزاران
۰	۸	۶	۳	۲

شیوه‌یی ره‌نوسه‌ی: ۲۳ ۶۸۰

شیوه‌یی دریز: ۲۰۰۰۰ + ۳۰۰۰ + ۶۰۰ + ۸۰

شیوه‌یی پیتی: بیست و سی هزار و شش سهد و هه‌شتی

به‌هایی ره‌نوسه‌ی ۳ ل ژماره ۳۴ ۱۵۲ چنده؟

۱ شیوهی دریزی بو ژماره ۲۱ ۶۹۴ چه وایه؟

هەر ژماره‌یه‌کی ب شیوهی ره‌نووسی بنقیسه.

۲ $20.000 + 6.000 + 700 + 30 + 4$

۳ سیه و پینج هزار و نهه سهه و چل و حهفت.

هەر ژماره‌یه‌کی ب شیوهی دریزی بنقیسه:

۴ 52.019 16723

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

هەر ژماره‌یه‌کی ب شیوهی ره‌نووسی بنقیسه.

۶ $50.000 + 7.000 + 600 + 10 + 2$ ۷ ههژده هزار و نهه سهه

هەر ژماره‌یه‌کی ب شیوهی دریزی بنقیسه.

۸ 11.012 ۹ 49.207

به‌هایی ره‌نووسی شین بنقیسه.

۱۰ 26.817 ۱۱ 43.912 ۱۲ 19.276

فالاهیی ب ژماره‌یه‌کا گونجای پرپکه:

۱۳ $12.651 = 10.000 + 2.000 + \square + 50 + 1$

۱۴ $62.319 = 60.000 + \square + 300 + 10 + 9$

هلبژارتنا جوراوجور

۱۵ ژماره: پینجی و سی هزار و شهس سهه و حهفتی و دوو کیژکه؟

ا 53.762 ب 53.276 ج 53.627 د 53.672

بهراوردکرنا ژمارهیان

فیربه

نیژیکتر؟ دوورتر؟ سانال دووریا ۲۶۲ کم ژ باژیړی ههولېړی دژیت و ۲۴۵ کم ژ باژیړی سلیمانیا. کیژ ژ قان ههردو باژیړان بو سانای نیژیکتره؟

بهراوردکرنا دوو ژمارهیان

دبته دیارکرنا یهکسانبوونا دوو ژمارهیان یان دیارکرنا ژمارهیا مهزنتر ژ ژمارهیا دی. ئەف هیمایین ل خواری دهینه بکارئینان بو بهراوردکرنی:

بجووکرته ژ > مهزنتره ژ < یهکسان =

پیداچوونهکا بلهز

رهنوسی دهان د هه ژمارهیهکیذا چنده؟

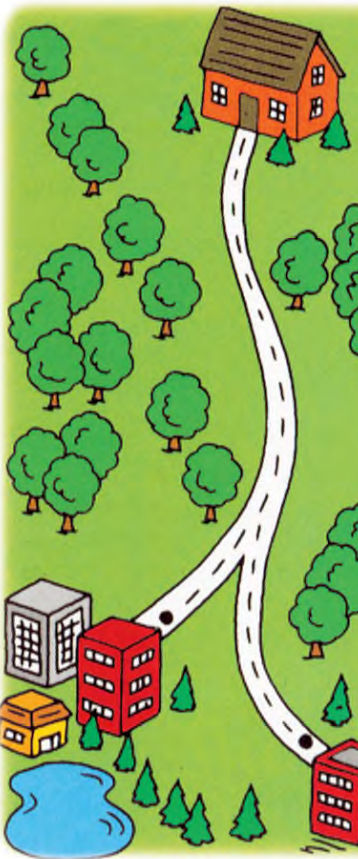
۱ ۱۵

۴ ۳۷

زاراف

مهزنتره ژ < بهراوردکرنا

بجووکرته ژ > یهکسانه =

پینگافا ۱

ههردو ژمارهیان ۲۶۲ و ۲۴۵ بنوینه بکارئینانا کهرستین هژمارتانا دهی.

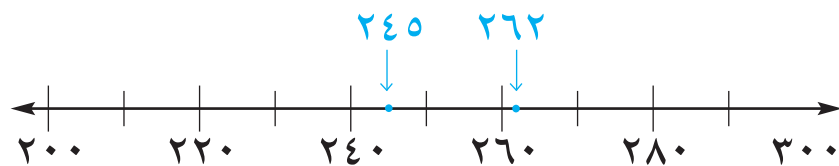

پینگافا ۲

دهست ب بهراوردکرنی بکه ژ چهپی بو راستی. جارا ئیکی سهدان بهراوردبکه. چونکی ههردو ژمارهیان ههمان ژمارهیا سهدان ههیه، دی دهان بهراوردکهن. ژ بهرکو ۶ (ژمارهیا خانهیا دهان ل ۲۶۴) مهزنتره ژ ۴ (ژمارهیا خانهیا دهان یا ۲۴۵) لهورا ژماره ۲۶۲ مهزنتره ژ ۲۴۵.

و هوسا، باژیړی سلیمانیا نیژیکتره بو مالا سانای ژ باژیړی ههولېړی.

بکارئینانا هیلا ژمارهیان

ژماره دهینه ریژکرنا ژ ژمارهیا بجووکرته بو یا مهزنتر ژ لای چهپی بو لای راستی ل سهر هیلا ژمارهیان، لهورا: ۲۶۲ ۲۴۵

بکارئینانا خشتهیی خانہیان

ئەشان ھەردوو ژمارەیان ۳ ۱۶۵ و ۳ ۲۷۱ بەراوردبکە و ژ خانەیا بلند دەست پئی بکە، واتە ژ لایئ چەپئ.

یەکان	دەھان	سەدان	ھزاران
۵	۶	۱	۳
۱	۷	۲	۳

↑
ژمارەیا ھزاران
ھەر ئەو ژمارەیا

↑
 $۲۰۰ > ۱۰۰$

واتە $۳۱۶۵ < ۳۲۷۱$ یان $۳۲۷۱ > ۳۱۶۵$

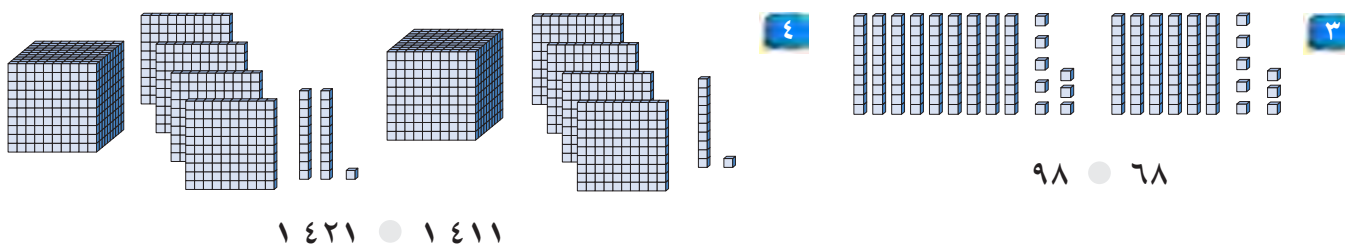
ژ بیر نەکە: دئ شئی دوو ژمارەیان بەراوردبکە ی بکارئینانا کەرستین دەھئ، یان بکارئینانا ھیلا ژمارەیان، یان بکارئینانا خشتهیی خانەیان.

ساخبکە

۱ پۆنبکە، چەوا دئ کەرستین دەھئ بکارئینین بۆ بەراوردکرنا دوو ژمارەیان؟
۳۴۱ و $۳۰۰ + ۴۰ + ۱$ ؟ تیبینیا چ دکەئ؟

۲ ھیلا ژمارەیان ل لاپەری بۆری بکاربینه بۆ بەراوردکرنا ئەشان ھەردوو ژمارەیان
۲۶۸ و ۲۷۹. کیز ژ شان ھەردوو ژمارەیان مەزنتەرە؟ پۆنبکە؟

بەراورد بکە. $>$ یان $<$ یان $=$ ل جہئ دانە.

بهراورد بکه < یان > یان = ل جهی دانه

سه دان	دهان	یهکان
۴	۲	۸
۴	۳	۸

۴۳۸ • ۴۲۸

۲۱۳۹ • ۸۹۴

۴۴۲ • ۳۰۱ - ۳۴۴

۷

سه دان	دهان	یهکان
۱	۰	۱
۱	۱	۰

۱۱۰ • ۱۰۱

۲۴۱۲ • ۲۴۱۲

۵۳۷ • ۵۲ + ۴۷۵

۶

دهان	یهکان
۹	۲
۸	۳

۸۳ • ۹۲

۶۳۱ • ۶۲۹

۴۰۲ • ۱۲۸ + ۲۷۴

۵

۸

۱۱

۵۴۱۲ • ۵۷۱۲

۱۵

۳۷۹۹ • ۳۴۲۵

۱۴

۱۷ هردوو ژماره یان ۳۶۱ و ۹۷۴ بهراورد بکه. چهوا دی ديارکھی کيژ وان مهزنتره؟

۱۶ بلندترین خانه یا جودال هردوو ژماره یان ۸۳۱ و ۸۱۹ کيژکه؟

۱۸ پرسیار چیه؟ هیرویی ۱۲۵ لاپهړ خواندن، هیرشی ۱۳۷ لاپهړ خواندن. بهرسف ۱۲ یه.

گوښه یا روڼاکبیران

شیکارکنا پرسیاران

بهراوردکرن مروقی دست ب ئاڅارکنا باژیران کرل نیژیک رووباران. رووبار خوارن و قهخوارن و ریځین قهگوهاستنی ب ساناهی دکهن.

و ههتا نهقرو چهندين جوړین کهل و په لان ب رییا پاپوړان دئینه قهگوهاستن.

دهمی بهراوردکرنی د ناقبهرا دوو تشتاندا دکهن، لایه نین وهک ئیک و لایه نین جودا دی دستنیشان کهن. نه م پیڈقی ب بهراوردکرنی دبین دهمی هندهک پرسیاران شیکار دکهن.

بکارئینانا پیدایان: خشتهیی بهرامبهر بو بهرسفدانی بکاربینه:

چهن رووبارین جیهانی

رووبار	دریژی ب کم
نیل	۶۷۰۰
فورات	۲۷۸۰
ئه مازون	۷۰۲۵
میسسپی	۳۷۸۰
دانوب	۲۸۵۰
غانج	۳۰۹۰

۱ بلندترین خانه یا جودا کو دریژیا رووباری فوراتی ژ

دریژیا رووباری دانوبی دیار دکته چیه؟

۲ کيژ ژوان دریژتیره، رووباری میسیسیپی یان رووباری

غانج؟ بهرسفا خو روڼبکه؟

۳ دریژیا رووباری ئه مازون چهن پتیره ژ دریژیا رووباری نیل؟

۴ ئه فان رووباران ریژبکه ژ کورتتر بو دریژتر.

ريزكرنا ژمارهيان

فيـريـه

پيداچوونهكا بلهز

مهزنترين ژماره بيژه

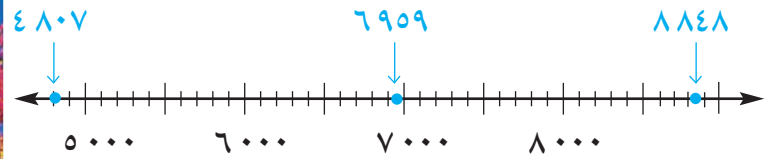
۲۱ يان ۳۲ ۱

۵۸ يان ۶۵ ۲

۱۲۰ يان ۹۹ ۳

۲۳۵ يان ۲۵۳ ۴

کيژ چيا بلندتره؟ خشتهيي بهرامبهر بلنداھيا سي ژ ناقدارترين چيايئن جيھاني دياردکھت. کيژ چيا بلندتره؟ هئلا ژمارهيان بکاربينه بو ريزكرنا بلنداھيا چيايان.

ب قى شيوهى دي دهرکهفیت:

۴ ۸۰۷ ۶ ۹۰۹ ۸ ۸۴۸
چيايي هيمالايال ئاسيا
بلندترين چيايه.

ههروهسا تو دشپي ژمارهيان ريزيکهي ب بهراوردکرنا
رهنوسان د خانهيئن وهکي ئيکدا.

بهزى چند چيايهکي جيھان

کيشوهر	چيا	بلندی
ئهوروبا	ئهلپ	م ۴ ۸۰۷
ئاسيا	هيمالايا	م ۸ ۸۴۸
ئهمريکا	ئهنديز	م ۶ ۹۰۹

نمونه

ئهان ژمارهيان ريزيکه: ۷ ۶۱۳ : ۷ ۴۳۵ : ۷ ۵۵۱.

پينگافا ۳

ژمارهيان ب ريز بنقيسه ژ
مهزنتر بو بچووکتر.

$$۷ ۴۳۵ < ۷ ۵۵۱ < ۷ ۶۱۳$$

پينگافا ۲

سهدان بهراورد بکه

۷ ۶۱۳

۷ ۴۳۵

۷ ۵۵۱

رهنوسين سهدان ژيکجودانه

$$۴ < ۵ < ۶$$

پينگافا ۱

هزاران بهراورد بکه

۷ ۶۱۳

۷ ۴۳۵

۷ ۵۵۱

پهنوسين هزاران وهکي ئيکن

ژبير نهکه بو ريزكرنا ژمارهيان، پيدفييه رابي ب بهراوردکرنا ئهوان رهنوسين دکهفنه د خانهيئن وهکي ئيکدا، دهسپيکرن ژ چهپ بو راست، پاشي دي ژمارهيان نقيسي ژ مهزنتر بو بچووکتر يان ژ بچووکتر بو مهزنتر.

۱ رۆنېکه چەوا ئەفان ژمارەیان ۱ ۴۳۲ : ۱ ۴۲۸ : ۱ ۴۶۳ دی ریزکەى ژ مەزنتەر بۆ بچووکتر.

هیللا ژمارەیان بکاربېنە، ژمارەیان ب ریز بنقیسه ژ بچووکتر بۆ مەزنتەر.

۲ ۴۰۸ : ۴۱۳ : ۴۱۱ ۳ ۴۰۳ : ۴۱۰ : ۴۰۷ ۴ ۴۰۵ : ۴۰۹ : ۴۰۹

راھینان و شیکارکنا پرسپاران

ژمارەیان ب ریز بنقیسه ژ بچووکتر بۆ مەزنتەر.

۵ ۵۲۰۰ : ۶۵۰۰ : ۵۹۰۰ ۶ ۶۷۵۰ : ۶۱۲۵ : ۶۵۰۰

۷ ۱۰۵۰۰ : ۱۳۰۰۰ : ۱۲۵۰۰ ۸ ۱۲۲۴۰ : ۱۱۸۴۵ : ۱۳۱۵۶

ژمارەیان ب ریز بنقیسه ژ مەزنتەر بۆ بچووکتر.

۹ ۳۸۴ : ۵۲۶ : ۴۳۱ ۱۰ ۷۲۸ : ۷۹۳ : ۷۵۶

۱۲ **كا شاشى؟** هشیاری ئەف ژمارەیین ل

خواری ریزکرن ژ بچووکتر بۆ مەزنتەر و ب قى

شیوهی: ۳ ۵۴۵ : ۳ ۵۵۶ : ۳ ۵۵۴ هشیاری ل

کیری شاشی کر؟

۱۱ **دەرئەنجام:** شەش ژمارەیین پیکهاتی ژ ئەفان

رهنوسان ۲ : ۸ : ۹ بنقیسه، و ژ بچووکتر بۆ

مەزنتەر ریزبکه.

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۱۳ کیز ژماره ژ بچووکتر بۆ مەزنتەر ریزکرینه؟

ج ۶۴۸ ، ۴۶۸ ، ۴۸۶

ا ۶۴۸ ، ۴۸۶ ، ۴۶۸

د ۴۶۸ ، ۴۸۶ ، ۶۴۸

ب ۴۸۶ ، ۶۴۸ ، ۴۶۸

نيزيكرنا ژمارهيان

فيبره

پيداچوونهكا بلهز

ئهقان ژمارهيان ژ بچووكتر
بو مهزنتر بنقيسه

١٦ : ١٩ : ٢٣	٢	٥٧ : ٨٧ : ١٧	١
٣٢ : ٣٣ : ٢٩	٤	٢٣ : ٣١ : ٣٧	٣

زاراڤ

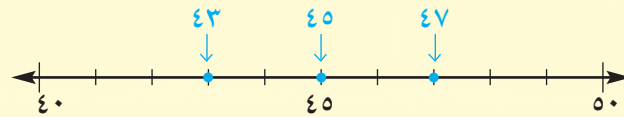
نيزيكرن

چهند نيزيکه؟ ٤٣ قوتابييڻ پولا سيي و ٤٧ قوتابييڻ پولا چاري چوونه باغچي گيانداران. ژمارهيهکي بو ههر پولهکي بيژه، يهکانا وي سفر بيت و نيزيکي ژمارهيا قوتابييڻ نهوي پولي بيت.

نيزيكرن رپيهکه بو خهملاندي دهمي گرنگي ب بيروکهکي دهدي دهرباري ژمارهيهي. تو دشئي هيل ژمارهيان بکارييني.

نمونه ١

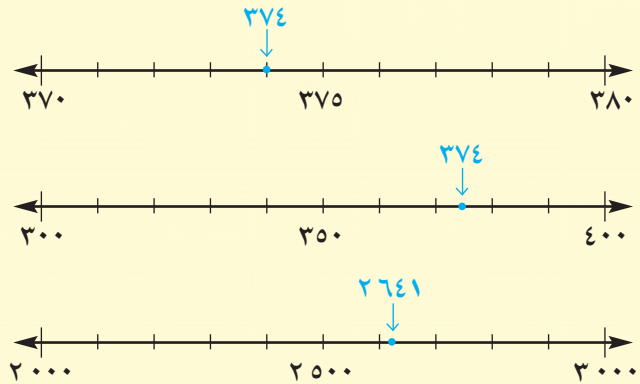
٤٥ ب همان دوری دکهقيته د ناقههرا ٤٠ و ٥٠ یدا.
دهمي ژماره دکهقيته ناقههراستارکي د ناقههرا دوو دهاندا دقيت نيزيکههين بو دهها سهري.
واته ٤٥ نيزيکه بو ٥٠.

٤٣ نيزيکتره بو ٤٠ ژ ٥٠.
واته ٤٣ نيزيکه بو ٤٠.
٤٧ نيزيکتره بو ٥٠ ژ ٤٠.
واته ٤٧ نيزيکه بو ٥٠.

ب قی شیوهی: نيزيکي ٤٠ قوتابييڻ پولا سيي و نيزيکي ٥٠ قوتابييڻ پولا چاري چوون بو باغچي گيانداران. نهوا تو پي رابوي نيزيكرنا دوو ژمارهيان ٤٣ و ٤٧ بو نيزيکترين ١٠.

نمونه ٢: ژماره ٣٧٤ بو نيزيکترين ١٠ و نيزيکترين ١٠٠ نيزيکه، و ژماره ٢٦٤١ بو نيزيکترين ١٠٠٠ نيزيکه.

نيزيكرن بو نيزيکترين ١٠.
٣٧٤ نيزيکتره بو ٣٧٠ ژ ٣٨٠.
واته تو دي ٣٧٤ نيزيکه بو ٣٧٠.
نيزيكرن بو نيزيکترين ١٠٠.
٣٧٤ نيزيکتره بو ٤٠٠ ژ ٣٠٠.
واته تو دي ٣٧٤ نيزيکه بو ٤٠٠.
نيزيكرن بو نيزيکترين ١٠٠٠.
٢٦٤١ نيزيکتره بو ٣٠٠٠ ژ ٢٠٠٠.
واته تو دي ٢٦٤١ نيزيکه بو ٣٠٠٠.

رپساييڻ نيزيککرنی

- نهو خانهيا ته دقيت بو نيزيکههين دياربکه.
- سهکهه رهنوسي لايي راستي.
- نهگه نهو رهنوسه ژ ٥ کيمتر بو، رهنوسي خانهيا نيزيککرنی نهگوهوره، سفری ل جهي ههمي رهنوسين لايي راستي دانه.
- نهگه نهو رهنوسه ٥ يان ژ ٥ مهزنتريو، ١ ي زندهکه بو رهنوسي خانهيا نيزيککرنی، سفری ل جهي ههمي رهنوسين لايي راستي دانه.

نمونه

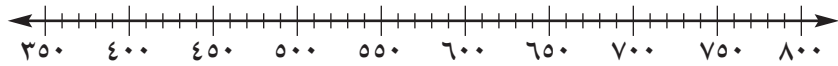
ا) بۇ نىزىككرا ۲۶۴۱ بۇ نىزىككترىن ۱۰۰۰ .
 سەككە رەنوسى خانەيا سەدان. ژ بەرکو رەنوسى سەدان ۶ مەزنترە ژ ۵، دقئیت ۱ ئى زىدەبکەى بۇ رەنوسى ھزارى ۲ و سفرى ل جھى رەنوسى سەدان و دەھان و يەکان دانى. ئانکو نىزىككرا ۲۶۴۱ بۇ نىزىككترىن ۱۰۰۰ دبیتە ۳۰۰۰ .

ب) بۇ نىزىككرا ۲۶۴۱ بۇ نىزىككترىن ۱۰۰ .
 سەككە رەنوسى خانەيا دەھان. ژ بەرکو رەنوسى دەھان ۴ بچووکترە ژ ۵، رەنوسى سەدان وەكى خۇ دى مینیت و دوو سفران ل جھى يەکان و دەھان دانە. و ھەر وەسا نىزىككرا ژمارە ۲۶۴۱ بۇ نىزىككترىن ۱۰۰ دبیتە ۲۶۰۰ .

ساخىكە

۱ رۆنكە چەوا ۲۶۴۱ دى نىزىككەى بۇ نىزىككترىن ۱۰ بكارئىنانا رىسايىن نىزىككرنى؟

ئەقان ژمارەيان بۇ نىزىككترىن ۱۰۰ و نىزىككترىن ۱۰ نىزىككە.

۸۴۵ ۴

۳۷۷ ۳

۶۴۳ ۲

راھىنان و شىكاركرا پرسىاران

ژمارەى بۇ نىزىككترىن ۱۰ و نىزىككترىن ۱۰۰ نىزىككە .

۸۹۱۴ ۷

۶۳۱۸ ۶

۳۵۸۱ ۵

خشتەى بەرامبەر بۇ شىكاركرا راھىنانان ژ ۸ ھەتا ۱۰ بكاربىنە .

۸ ژمارەيا بالندەيان چەندە ب نىزىككرا بۇ نىزىككترىن ۱۰۰؟

۹ دەرئەنجام ژمارە ؟ + ژمارە ؟ > ژمارە ؟ .

۱۰ ھزركرناكە رەخنەى داخوازى ژ مەردانى ھاتەكرن، نىزىككرنى بۇ ۱۰ ئى بكاربىنت بۇ دەرئىنانا ژمارەياكە نىزىككرى بۇ گيانەوهرىن باخچەى، ئەوى

گۆت: ۸۰۰. ئەرى تو دگەل بۇچوونا وى؟

گياندارىن باغچەى

ژمارە	جۆر
۲۱۴	مەمكدار
۴۲۸	بالندە
۱۷۴	خشۆك

ھلبژارتنا جۇراوجۇر

۱۱ كىژ ژ ئەقئىن دئىن، نىزىككرا ژمارە ۲۶۵۴ بۇ نىزىككترىن سەدە؟

۲۶۰۰ د

۲۷۰۰ ج

۲۶۶۰ ب

۲۶۵۰ ا

پیداچوونه کا بلهز

$$499 = 400 + \square + 9 \quad 1$$

$$8745 = \square + 700 + 40 + 5 \quad 2$$

$$763 = \square + 60 + 3 \quad 3$$

$$10407 = \square + 400 + 7 \quad 4$$

رېکين شیکار کرنا پرسياران

دەرئەنجامی ژیربیژی بکاربینه

پرسيار ئەز ژمارهیهکا دوو رهنووسیمه. سەرجهمی هەردوو رهنووسین من ۱۷ یه. رهنووسی من یی دەهان تاکه و رهنووسی یهکان جووته. ئەز کیژ ژمارهه؟

تییگهه

- داخوای چیهه؟ ئەز کیژ ژمارهه؟
- چ پیدایمان دی بکارئینی؟ سەرجهمی هەردوو رهنووسان دبیته ۱۷.
- ئهري هندك پیدایي هههه تو بکارنائینی؟ چنه؟

پلانی دانه

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱
۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱
۴۰	۳۹	۳۸	۳۷	۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	۳۱
۵۰	۴۹	۴۸	۴۷	۴۶	۴۵	۴۴	۴۳	۴۲	۴۱
۶۰	۵۹	۵۸	۵۷	۵۶	۵۵	۵۴	۵۳	۵۲	۵۱
۷۰	۶۹	۶۸	۶۷	۶۶	۶۵	۶۴	۶۳	۶۲	۶۱
۸۰	۷۹	۷۸	۷۷	۷۶	۷۵	۷۴	۷۳	۷۲	۷۱
۹۰	۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	۸۳	۸۲	۸۱
۱۰۰	۹۹	۹۸	۹۷	۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱

- کیژ رېکی بۆ شیکار کرنا پرسياری دی بکارئینی؟
- تو دشیی دەرئەنجامی ژیربیژی بکاربینه.

شیکار بکه

- چهواقی رېکی بۆ شیکار کرنی دی بکارئینی؟
- تهختی سه دی بکاربینه.
- ئەو ژمارهیین سەرجهمی هەردوو رهنووسین وان (۱۷) بیت دیار بکه. دوو ژماره هههه: ۸۹ و ۹۸.
- دیار بکه کیژ وان رهنووسی دەهان تاکه و رهنووسی یهکان جووته؟ ئەو ژماره ۹۸.
- لهورا ژماره (۹۸) ه.

ساخ بکه

- ب هووری سهکه پرسياری. ئهري بهرسقا ته واتا ههیه؟ ئەوی رۆن بکه.
- چهوا دی زانی کو ۸۹ و ۹۸ بتنی ئەو هەردوو ژمارهه سەرجهمی دوو رهنووسین ههريک ژ وان دبیته ۱۷؟

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

دەرئەنجامی ژیریژی بۆ شیکارکنا پرسیاران بکارینه.

١ ئەگەر هاته گۆتن: پەنوسی دەهان جووته و پەنوسی یەکان تاکه، و سەرجهمی هەردوو پەنوسان (٥) ه. بەرسف چیه؟

٢ ئەز ژمارهیهکم ل سەر تهختی سەدی. هەردوو پەنوسی من تاکن و یەکسانن. ئەز چ ژمارهه؟

٣ ئەز ژمارهیهکم ل سەر تهختی سەدی. سەرجهمی هەردوو پەنوسی من (١٢) یه. پەنوسی من یی دەهان (٧) ه. ئەز کیژ ژمارهه؟

أ ٧٢ ج ٧٧
ب ٧٥ د ٧٩

٤ ئەز ژمارهیهکم ل ریزا سیی ل سەر تهختی سەدی. پەنوسی من یی یەکان (٥) زیدهتره ژ رەنوسی من یی دەهان. ئەز کیژ ژمارهه؟

أ ١٧ ج ٢٧
ب ٢٤ د ٣٧

پیکا شیکارکنا پرسیاران

هیلکارهکی یان وینهیهکی وینهکه نمونهیهکی پیکینه یان ب کردار بجهینه لیستهکا ریک پیکینه ل شیوازهکی بگهپه خشتهیهکی یان وینهیهکی پونکردنی پیکینه بخهملینه و ساخبه ل دووف پینگاقتن خوه بزقره پرسیارهکا ساناهتر شیکاربهک رستهیهکا ژمارهیی بنقیسه.

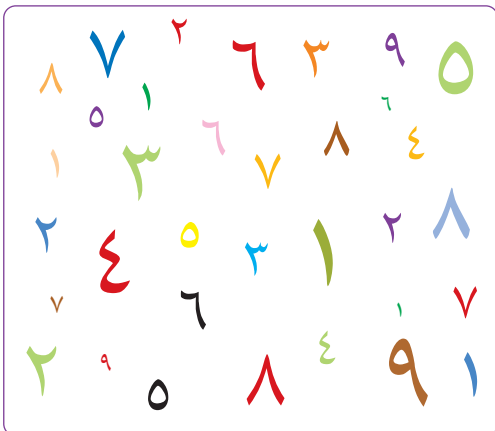
دەرئەنجامی ژیریژی بکارینه

١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١
٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١
٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢١
٤٠	٣٩	٣٨	٣٧	٣٦	٣٥	٣٤	٣٣	٣٢	٣١
٥٠	٤٩	٤٨	٤٧	٤٦	٤٥	٤٤	٤٣	٤٢	٤١
٦٠	٥٩	٥٨	٥٧	٥٦	٥٥	٥٤	٥٣	٥٢	٥١
٧٠	٦٩	٦٨	٦٧	٦٦	٦٥	٦٤	٦٣	٦٢	٦١
٨٠	٧٩	٧٨	٧٧	٧٦	٧٥	٧٤	٧٣	٧٢	٧١
٩٠	٨٩	٨٨	٨٧	٨٦	٨٥	٨٤	٨٣	٨٢	٨١
١٠٠	٩٩	٩٨	٩٧	٩٦	٩٥	٩٤	٩٣	٩٢	٩١

راهینان ل سەر پیکین جودا

٥ مهزنترين ژمارهيا ٤ پەنوسی بکارئینانا قان پەنوسان: ٣ : ٤ : ٥ : ٦ بنقیسه . بچووکتین ژمارهيا ٤ پەنوسی بنقیسه و هەمان پەنوسان بکارینه.

٦ دەرئەنجام ئەز ژمارهیهکا سی پەنوسیمه. پەنوسی من یەکسانن و سەرجهمی وان (٩) ه. ئەز چ ژمارهه؟

پیداچوون

جووت
تاک
رهنوس
شیوهی دریت
ژ مهزنتر بو بچووکتر
بهراوردکرن
نیزیکرن

دنیابوون ژ زاراڤ و چه مکن

دهسته واژدهیا گونجای ژ لیستی ههلبژیته.

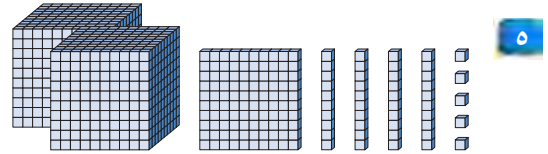
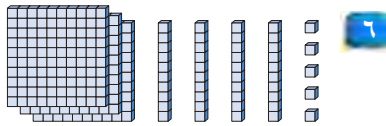
۱ هه ژمارهیهکا رهنوسی دوماهی سفریان ۲ یان ۴ یان ۶ یان ۸ بت، نهو ژمارهیهکا _____ .

۲ ئەف هیمایین دهین: ۰، ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، نهو _____ ؟ .

۳ = ، < ، > بکار دئینین بو _____ ژمارهیان.

۴ _____ بکار دئینین بو خهملاندنا ژمارهیان.

ژمارهیان ب شیوهی رهنوسی بنقیسه.

مه دقیت ژماره ۳۷۱ نیزیکههین بو نیزیترین سهه.

۸ بو کیت سهه نیزیترین؟

۷ ئەف ژماره دهقیته د ناقههرا کیت دوو سههاندان؟

دنیابوون ژ شارهزایان

نهری ژماره تاکه یان جووته.

۱۲ ۱۲ ۹۹۹

۱۱ ۱ ۳۴۸

۱۰ ۲۰۰

۹ ۳۱۷

ژمارهیی ب شیوهی رهنوسی بنقیسه.

۱۴ دو هزار و سهه و نهه.

۱۳ ۳۰۰۰ + ۷۰۰ + ۱۰ + ۱

بههایی رهنوسی شین بنقیسه.

۱۸ ۳۲ ۸۵۹

۱۷ ۱۲ ۰۵۳

۱۶ ۹ ۸۴۵

۱۵ ۸۶۳

بهراورد بکه. > یان < یان = ل جهی دانه.

۲۱ ۷ ۵۸۳ • ۴ ۵۸۳

۲۰ ۳۲۴۶ • ۳۲۴۶

۱۹ ۵۲۳ • ۵۳۲

ژمارهیان ژ بچووکتر بو مهزنتر ریژیکه.

۲۳ ۷ ۱۴۱ : ۷ ۸۹۰ : ۷ ۳۰۴

۲۲ ۹۲ : ۴۳۸ : ۱۴۳

۲۵ ۸۲۴ بو نیزیترین ۱۰۰ نیزیکهه

۲۴ ۸۵ بو نیزیترین ۱۰ نیزیکهه

به رهه قبوون بو ئەزموونی

- ناڤه پۆکی هه میی بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیارئ.
- به رسقا خو ساخبه.

به رسقا گونجای ده ورده ل راهیتانین ۱ هتا ۱۱.

به هایئ ره نووسی ۶ ل ژماره ۴۶۱ چه نده؟

- ۱ ۶ ۲ ۶۰ ۳ ۶۰۰ ۴ ۶۰۰۰

شپوهیی دریژی بو ژماره یا ۲۰۴۷ کیژکه؟

- ۱ ۲۰۰۰ + ۴۰ + ۷ ۲ ۲۰۰۰ + ۴۰۰ + ۷ ۳ ۲۰۰۰ + ۴۰ + ۷
 ۴ ۲۰۰۰ + ۴۷

ژماره یا نه دیار د قی رسته یا ژماره ییدا چه نده؟

$$2000 + 400 + \square + 5 = 2475$$

- ۱ ۷ ۲ ۷۰ ۳ ۷۰۰ ۴ ۷۰۰۰

کیژ ژماره ژماره یه کا تاکه؟

- ۱ ۳۵ ۲ ۴۱ ۳ ۵۰ ۴ ۷۷

- ۱ ۴۳ ۲ ۲۱ ۳ ۸۳

- ۴ ۱۹+ ۵ ۷۱۳ ۶ نه چ ژوان

۶ به هایئ خانه یا ره نووسی ۲ د ژماره (۲۳۷۹۰)

دا چه نده؟

- ۱ ۲۰ ۲ ۲۰۰ ۳ ۲۰۰۰ ۴ نه چ ژوان

- ۷ ۳۸
 ۱۳-

- ۱ ۲۴ ۲ ۵۱ ۳ ۲۵ ۴ نه چ ژوان

۸ کیژ ژماره مه زنتره ژ ۶۷۲ و بچو و کتره ژ ۶۸۳؟

- ۱ ۶۷۱ ۲ ۶۸۲ ۳ ۶۸۵ ۴ ۶۵۷

۹ ئەز ژماره یه کم ژ (۲۴۰) ی مه زنترم و ژ (۲۵۰) ی

بچو و کترم. سه رجه می ره نووسین من (۷) ه، ئەز کیژ ژماره مه؟

- ۱ ۱۴۲ ۲ ۲۱۴ ۳ ۲۴۱ ۴ ۲۴۲

۱۰ نیزی کرنا ژماره ۲۹۹۰ بو نیزی کترین ۱۰۰

چه نده؟

- ۱ ۳۶۰۰ ۲ ۳۷۰۰ ۳ ۳۷۶۰ ۴ ۳۰۰۰

۱۱ ۸ ۶۵۶ که سان سه حد کره یاری به کا ته پا پیی.

نیزی کرنا قی ژماره یی بو نیزی کترین ۱۰۰۰

چه نده؟

- ۱ ۹۰۰۰ ۲ ۸۶۰۰ ۳ ۸۷۰۰ ۴ ۸۰۰۰

ئەوا دزانی بنقیسه

۱۳ ده رایئ ژماره ۴۱۸ بو (۴۲۰) ی نیزی کر، و

هیرۆ بو (۴۰۰) ی نیزی کر، هه ردوو دروستن.

بوچی ئەم دشین ۴۱۸ بو ۴۲۰ و ۴۰۰

نیزی کبه یین؟

۱۲ به هایئ خانه یا ره نووسی ۳ ل ژماره یین ۲۵۳۸۱

و ۳۹۰۴۷ چه نده؟ به هایئ ره نووسی ۳ د کیژ

ژماره ییدا مه زنتره؟ به رسقا خو پۆنبکه.

كۆمكرن و ليدەر كرن

بەشى
۲

مروقى سە يى بكارئىناى د چەندىن كاراندا، يى بكارئىناى
بۇ زيرەقانى و شقانى و نيچيرى. و دئىتە بكارئىنان بۇ
هارىكارىيا پەككەفتىيان. ھندەك قوتابخانىن تايبەت ھەنە
بۇ مەشقنا سەيان بۇ ئەقى كارى.

شيكار كونا پرسىاران: سەككە ويئەدارى، ژمارەيا سەيىن
ھاتىنە مەشقن د ھەردوو سالىن ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ دا
بۇ ئەقى كارى چەندە؟

ژمارەيا سەيىن ھاتىنە مەشقن

۱۹۹۹

۱۹۹۸

۱۹۹۷
سال

۱۹۹۶

پيژانينين خو ساخبيكه

ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پيژانينين پيدقي بو قي بهشي وهرگرتينه، قي بهرپهري بكاربينه.

زاراف ✓

دهستهواژهيا گونجاي ژ ليستا بهرامبهر ههلبژيره.

۱ دبيژنه ئهنجامي کردارا كو مكرني _____ ؟

۲ ل ۱۵ - ۸ = ۷، ۷ دبيته _____ ؟

سه رجهم

جوداهي

خهملاندن

راستيين كو مكرن و ليدهركني ✓

كو مبهك يان ليدهركه.

$$\begin{array}{r} 12 \\ - 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ - 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

زاراف ✓

كو مبهك.

دههان	يهكان
۱	۶
۱	۸ +

دههان	يهكان
۱	۲
۱	۵ +

$$\begin{array}{r} 27 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 53 \\ + 18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 65 \\ \hline \end{array}$$

ليدهركنا ژمارهيين دوو په نووسي ✓

ليدهركه.

دههان	يهكان
۷	۰
۵	۶ -

دههان	يهكان
۴	۶
۱	۴ -

$$\begin{array}{r} 57 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90 \\ - 48 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 33 \\ - 18 \\ \hline \end{array}$$

هژمارتنا هزري ✓

هژمارتنا هزري بو كو مكرن و ليدهركني بكاربينه.

$$\square = 15 - 36 \quad 18$$

$$\square = 25 + 15 \quad 17$$

پیداچوونا کۆمکرنى

فیربه

پیداچوونهکا بلهز

- ۱ = ۱۵ + ۱۴
- ۲ = ۳۹ + ۴۱
- ۳ = ۳۶ + ۲۵
- ۴ = ۵۷ + ۲۱

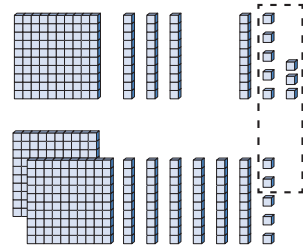
بیراخۆ بینه چاوا کۆمکرنا ژمارهیان دى نوینى. چهوا ئهفئى کردارى
دى تۆمارکهى بۆ کۆمکرنا ههردوو ژمارهیین ۱۳۸ و ۲۶۵.

چالاکى

پینگافا ۱

دهستپیکه ب کۆمکرنا یهکان،
دى ۱۳ ب دهست کهفیت.
ئهوین بدهست ته کهفتین
خرقهبکه ل ۱ دهئى و ۳
یهکان.

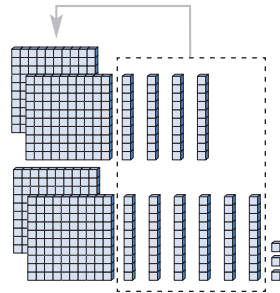
$$\begin{array}{r} 138 \\ 265+ \\ \hline 403 \end{array}$$

پینگافا ۲

دههان کۆمبکه دى ۱۰ دهه ب
دهست ته کهفن. ئهوان دههان
خرقهبکه ل ۱ سهئى.

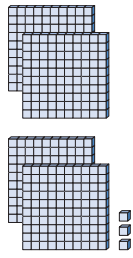
$$\begin{array}{r} 138 \\ 265+ \\ \hline 403 \end{array}$$

پینگافا ۳

سهدان کۆمبکه دى ۴ سهه
ب دهست ته کهفن.

$$\begin{array}{r} 138 \\ 265+ \\ \hline 403 \end{array}$$

نمونهیین زیده

ا

$$\begin{array}{r} 325 \\ 67+ \\ \hline 392 \end{array}$$

ب

$$\begin{array}{r} 591 \\ 173 \\ 290+ \\ \hline 1054 \end{array}$$

ج

$$\begin{array}{r} 260 \\ 755+ \\ \hline 1015 \end{array}$$

ساخیکه

۱ رۆنبکه بۆچی ته ل دستپیکئی یهکان کۆمکرن و پاشی دههان؟

کۆمبکه پاشی نیژیکرنی بکاربینه دا بزانی ئهري بهرسف بهرئاقلهیان نه.

$$\begin{array}{r} 576 \\ 762+ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 298 \\ 72+ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 224 \\ 511+ \end{array}$$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

کۆمبکه. پاشی نیژیکرنی بکاربینه دا بزانی ئهري بهرسف بهرئاقلهیان نه.

$$\begin{array}{r} 173 \\ 368+ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 321 \\ 268+ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 629 \\ 67+ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 284 \\ 325+ \end{array}$$

$$\blacksquare = 109 + 741 + 267$$

$$\blacksquare = 222 + 316 + 219$$

۱۲ حهسهنی ۳۶۵۰۰ دینارین عیراقی بۆ بههایی پایشکلهکی دان و ۲۷۸۰۰ دینارین عیراقی بۆ بههایی جل و بهرگین وهرزشی دان. حهسهنی چهند دینار دان؟

۱۱ ژمارهیا نه دیار بنقیسه. $282 = 50 + \blacksquare + 230$

۱۳ کا شاشی؟ سازانی ۱۱۲ لاپه ر ژ پهرتووکا چیرۆکا خواندن، پاشی ۱۷ لاپه ره. سازانی ژمارهیا لاپه ران کۆمکر و گۆت: وی ۲۸۲ لاپه ر خواندینه. سازانی ل کيقه شاشی کر؟

$$\begin{array}{r} 112 \\ 17+ \\ \hline 282 \end{array}$$

هلبژارتنا جوراوجور

$$\blacksquare = 36 + 42 + 68$$

$$146 \quad \text{د}$$

$$142 \quad \text{ج}$$

$$138 \quad \text{ب}$$

$$136 \quad \text{ا}$$

خەملاندنا سەرجهمی

فیڤرہ

ل باغچہیہکی گیانداران ل ئەمریکا، دوو گیاندارین دەریایی هەبوون. یی ئیککی ۹۱ کگم ژ خوارنی د روژەکییدا دخۆت، و یی دووی ۸۸ کگم د روژەکییدا دخۆت. هەردوو گیاندار پیکفە نیزیکی چەند کگم د روژەکییدا دخۆن؟ دا بەرسقا نیزیکی بینه دەست ب خەملاندنی بکە.

پیداچوونەکا بلەز

- ۱ = ۲۵ + ۵
 ۲ = ۲۰ + ۷۰
 ۳ = ۶۰ + ۴۰
 ۴ = ۵۵ + ۲۰

زاراڤ

خەملاندن

چالاکي

پینگاڤا ۲

سەرجهمی خەملاندی
 بینه دە.

$$\begin{array}{r} ۹۰ \\ ۹۰+ \\ \hline ۱۸۰ \end{array}$$

پینگاڤا ۱

هەر ژمارەیهکی نیزیکی بۆ
 نیزیکیترین ۱۰.

$$\begin{array}{r} ۸۸ \leftarrow ۹۰ \\ ۹۱+ \leftarrow ۹۰+ \\ \hline \end{array}$$

هەردوو گیاندار پیکفە نیزیکی ۱۸۰ کگم د روژەکییدا دخۆن.

نمونه ییڤن زیڤه

بۆ نیزیکیترین ۱۰۰
 نیزیکی بکە.

$$\begin{array}{r} ۷۸۰ \leftarrow ۸۰۰ \\ ۴۳۵+ \leftarrow ۴۰۰+ \\ \hline ۱۲۰۰ \end{array}$$

بۆ نیزیکیترین ۱۰۰
 نیزیکی بکە.

$$\begin{array}{r} ۱۷۴ \leftarrow ۲۰۰ \\ ۱۲۳+ \leftarrow ۱۰۰+ \\ \hline ۳۰۰ \end{array}$$

بۆ نیزیکیترین ۱۰۰۰ نیزیکی بکە.

$$\begin{array}{r} ۳۲۶۰ \leftarrow ۳۰۰۰ \\ ۲۷۵۵+ \leftarrow ۲۰۰۰+ \\ \hline ۶۰۰۰ \end{array}$$

بەرخی دەریایی (ئان چیلە دەریایی)
 گیانە وەرەکی ئاقیی گیاخوهره، دبت
 گرانی و ی بگههته ۶۰۰ کگم. ل دەریا
 و رووبارین مەکسیک و پەراقین
 ئەفریقا ناڤین دژیت.

گرانی ئەمیری ۲۸ کگم و گرانی نەوزادی ۳۴ کگم. هەردوو پیکفە نیزیکی چەند کگم؟

ژبیر نەکە: بزقەر بۆ خەملاندنی دەمی تە پیداڤی ب بەرسقەکا
 هویر نەبیت.

۱ رۆنیکه بۆچی کارگیریا باغچى گیانداران ب تنى بهرسقه کا نیزیکری دقیت؟

سهرجه می ب نیزیکرنا تو دبینی یا گونجایه بخهملینه.

۳ $\begin{array}{r} 410 \\ 890+ \end{array}$

۲ $\begin{array}{r} 67 \\ 19+ \end{array}$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

سهرجه می ب نیزیکرنا تو دبینی یا گونجایه بخهملینه.

۶ $\begin{array}{r} 518 \\ 305+ \end{array}$

۵ $\begin{array}{r} 24 \\ 78+ \end{array}$

۴ $\begin{array}{r} 12 \\ 23+ \end{array}$

۹ $\begin{array}{r} 7800 \\ 1620+ \end{array}$

۸ $\begin{array}{r} 2610 \\ 3397+ \end{array}$

۷ $\begin{array}{r} 206 \\ 668+ \end{array}$

۱۰ **دوره نجام** ههلو ۲۱ گیزهران دکهته د ههر سهلکه کیدا بۆ خوارنا کيفریشکان. ژمارهیا گیزهران د ۳ سهلکاندا دى نیزیکى چهندی بیت؟

ئهو ژماره یین ل سهر کاغهزى نقيسى، بۆ شیکارکنا راهینانان ژ ۱۱ ههتا ۱۳ بکارینه. دوو ژماره یان ههلبژیره سهرجه می وان نیزیکى:

۳۴۷۰	۶۸۹	۶۳	○
۵۱	۱۷	۴۸۹۰	
۶۳۱	۶۸۸۰	۶۶	

۱۲ 500

۱۱ 70

۱۳ ئالانى گۆت: سهرجه می ژماره یین د لیستیډا دبه نیزیکى ۴۸۹۰. راسته ئان خهلهته؟ رۆنیکه.

هلبژارتنا جوراوجور

۱۴ ب چ خهملاندنان دى رابى بۆ خهملاندنا سهرجه می ۴۵۲ + ۶۷۸؟

د $700 + 500$

ج $600 + 500$

ب $700 + 400$

ا $600 + 400$

پیداچونا لیده رکنی

پیداچونه کا بلهز

- ۱ = ۲۰ - ۳۰
- ۲ = ۱۰ - ۱۲۰
- ۳ = ۲۳ - ۶۲
- ۴ = ۵۱ - ۵۳

فیربه

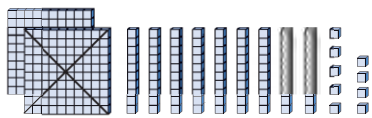
ل بیرا ته بیت چهوا لیده رکرنا ژماره یان دی نوینی، و چهوا ئەقی کرداری بۆ لیده رکرنا ۱۲۶ ژ ۳۲۵ دی تو مارکه ی. ده ستیپکه ب نقیسنا کرداری. ههردوو ژماره یان پیکبیکه ب شیوه یه کی کو په نووسی یه کان ل ژیر په نووسی یه کان بیت و په نووسی دهه ان ل ژیر په نووسی دهه ان بیت و په نووسی سه دان ل ژیر په نووسی سه دان.

چالاکي

پینگاڤا ۳

سه دان لیده ریکه.

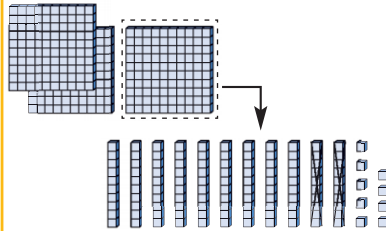
$$\begin{array}{r} 11 \\ 2 \times 10 \\ 3 \times 5 \\ 126 - \\ \hline 199 \end{array}$$

پینگاڤا ۲

دهه ان لیده ریکه. $1 < 2$ واته سه ده کی خورده بکه بۆ ۱۰ دهه ان ۱ دهه ان + ۳ سه دان = ۱۱ دهه ان + ۲ سه دان

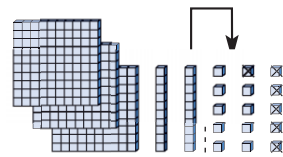
$$\begin{array}{r} 11 \\ 2 \times 10 \\ 3 \times 5 \\ 126 - \\ \hline 99 \end{array}$$

پینگاڤا ۱

ده ستیپکه بلیده رکرنا یه کان. $5 < 6$ واته دهه کی خورده بکه بۆ دهه یه کان. ۵ یه کان + ۲ دهه ان = ۱۵ یه کان + ۱ دهه ان

$$\begin{array}{r} 110 \\ 325 \\ 126 - \\ \hline 9 \end{array}$$

نموونه یین زیده

$$\begin{array}{r} 612 \\ 474 \\ 115 - \\ \hline 357 \end{array}$$

ج

$$\begin{array}{r} 13 \\ 7316 \\ 798 - \\ \hline 48 \end{array}$$

ب

$$\begin{array}{r} 210 \\ 359 \\ 84 - \\ \hline 275 \end{array}$$

ا

ساخبه

دیاریکه. بۆچی د کردارا لیده رکرنیدا، ل ده ستیپکی دهه ان خورده دکهین و پاشی سه دان؟

ليدهريکه.

$$\begin{array}{r} 400 \\ - 283 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 300 \\ - 84 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 336 \\ - 191 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 595 \\ - 242 \\ \hline \end{array}$$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

ليدهريکه.

$$\begin{array}{r} 438 \\ - 119 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 574 \\ - 412 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 657 \\ - 498 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 891 \\ - 56 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 818 \\ - 99 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 800 \\ - 585 \\ \hline \end{array}$$

ليدهريکه. خواه ژ بهرسقي پشتراست بکه بکاريئنانا کومکرنی.

$$\square = 485 - 604$$

$$\square = 312 - 900$$

۱۵ کا شاشی؟ ئازادی کردارا لیدهرکرنال خوارى نقيسه:

۱۴ چهير ژمارهيا نهديار بنقيسه. $305 = \square + 255$

$$\begin{array}{r} 16 \\ 271 \\ - 170 \\ \hline 191 \end{array}$$

شاشييا ئازادی ديار بکه، پاشی بهرسقا راست بنقيسه

۱۶ **دهرئهنجام ئهري پيدقييه تو خوردهبکی بۆ لیدهرکنا ۲۵۵ - ۱۲۵؟ شوؤقه بکه.**

هلبژارتنا جوړا وجوړ

۱۷ جوداهي د ناقبهرا ۳۴۲۱ و ۱۶۰ کيژکه؟

د نهچوژوان

ج ۱۸۲

ب ۵۰۲

ا ۱۵۲

سفر د ليدهرکرنيداً

فيبره

چه وادى ١٧٨ ژ ٣٠٠ دهرکهى؟

پيداچوونهکا بلهز

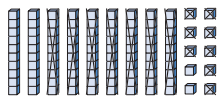
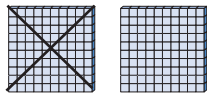
- = ١٠ - ١٢ ١
- = ١٥ - ٢٤ ٢
- = ٣٩ - ٤١ ٣
- = ٥٧ - ٦١ ٤

چالاکى

پينگافا ٢

يهکان ليدهربکه و پاشى دههان و پاشى سهدان.

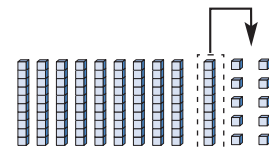
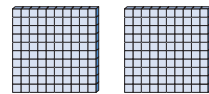
$$\begin{array}{r} 9 \\ 2 \cancel{1} 0 \\ 3 \cancel{7} 0 \\ \hline 1 \cancel{7} 8 - \\ \hline 1 \cancel{2} 2 \end{array}$$

پينگافا ٢

دههکى خوردهبکه بو ١٠ يهکان
٠ يهکان + ١٠ دههان =
١٠ يهکان + ٩ دههان =

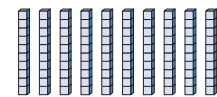
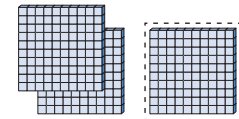
$$\begin{array}{r} 9 \\ 2 \cancel{1} 0 \\ 3 \cancel{7} 0 \\ \hline 1 \cancel{7} 8 - \\ \hline \end{array}$$

پينگافا ١

٠ < ٨ دقيت دههکى
خوردهبکهى. لى چو دهه د
٣٠٠ دا نينن. واته سهدهکى
خوردهبکه بو ١٠ دههان
٠ دههان + ٣ سهدان =

$$\begin{array}{r} 9 \\ 2 \cancel{1} 0 \\ 3 \cancel{7} 0 \\ \hline 1 \cancel{7} 8 - \\ \hline \end{array}$$

واته: ١٢٢ = ١٧٨ - ٣٠٠

نمونه يين زيده

<p>ساخبه ب ٢١٩ ٤٨١ + کومکرنى ٧٠٠</p>	<p>ج</p> $\begin{array}{r} 9 \\ 6 \cancel{1} 0 \\ 7 \cancel{7} 0 \\ \hline 4 \cancel{8} 8 - \\ \hline 2 \cancel{1} 9 \end{array}$	<p>ب</p> $\begin{array}{r} 9 \\ 5 \cancel{1} 3 \\ 5 \cancel{7} 3 \\ \hline 1 \cancel{2} 4 - \\ \hline 3 \cancel{7} 9 \end{array}$
	<p>ا</p> $\begin{array}{r} 9 \\ 1 \cancel{1} 4 \\ 2 \cancel{7} 4 \\ \hline 8 \cancel{7} - \\ \hline 1 \cancel{1} 7 \end{array}$	

ژ بير نهکه: دهى ليدهرکهى دگهل هه بونا سفرهکى يان پتر د ليدهرکراويدا، چيدبت ل دهستپيکى تو پيدقى ب خوردهکرنا سهدهکى بى.

۱ رۆنپكه بۆچى ۹ ھاتە نقيسين ل سەر ۱۰ ى د نمونھيا (أ) دا؟

ليدهريكه.

۴
$$\begin{array}{r} 305 \\ - 84 \\ \hline \end{array}$$

۳
$$\begin{array}{r} 206 \\ - 191 \\ \hline \end{array}$$

۲
$$\begin{array}{r} 695 \\ - 242 \\ \hline \end{array}$$

راھيئان و شيكاركنا پرسياران

ليدهريكه.

۷
$$\begin{array}{r} 470 \\ - 368 \\ \hline \end{array}$$

۶
$$\begin{array}{r} 500 \\ - 228 \\ \hline \end{array}$$

۵
$$\begin{array}{r} 301 \\ - 268 \\ \hline \end{array}$$

۱۰
$$\begin{array}{r} 609 \\ - 67 \\ \hline \end{array}$$

۹
$$\begin{array}{r} 704 \\ - 502 \\ \hline \end{array}$$

۸
$$\begin{array}{r} 584 \\ - 305 \\ \hline \end{array}$$

ليدهريكه . كۆمكرنى بكاربينه دا بهرسقا خوه ساخبكه.

۱۲
$$\square = 312 - 900$$

۱۱
$$\square = 149 - 308$$

نەخشەيى بەرامبەر بكاربينه بۆ شيكاركنا پرسيارين ۱۳ ھەتا ۱۶.

۱۳ ھاواكار ژ دھوكى د مووسل را چۆ ھەقليرى. ئەو دووريبا

برى چەندە؟

۱۴ كيز ژ ھەردوو باژيران نيزيكتره بۆ مووسل؟

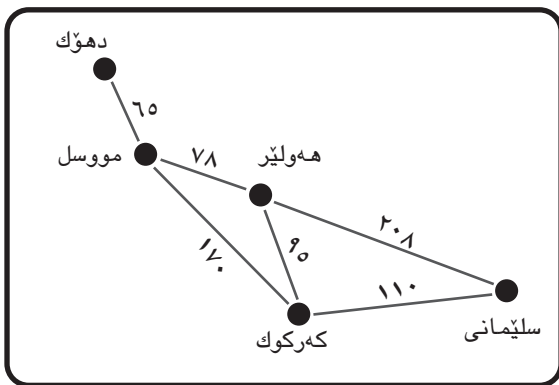
دھوك يان ھەقليرى؟

۱۵ بابى شنويى ژ دھوكى چۆ كەركۆكى، د ھەقلير و

مووسل را. چەند كيلۆمەتر برين؟

۱۶ دووريبا د ناقبەرا مووسل و ھەقليرى دا چەند

زيدەترە ژ دووريبا د ناقبەرا دھوك و مووسل دا؟

ھلبژارتنا جوراوجور

۱۷ جوداھى د ناقبەرا ۲۰۱ و ۴۹يدا چەندە؟

د $\square = 202$

ج $\square = 25$

ب $\square = 164$

ا $\square = 152$

خەملاندنا جوداھيى

فېرېھە

پېداچوونەكا بلەز

- ۱ = ۳۰ - ۵۰
 ۲ = ۱۰ - ۳۵
 ۳ = ۲۰ - ۶۰
 ۴ = ۴۰ - ۵۰

كيسەلېن دەريايى ھېكان دكەن د وان ھېلېناندا ئەوېن ل رەخېن دەريايى دكۆلن. خشتەيى بەرامبەر ژمارەيا ھېلېنېن ل رەخېن ھندەك گزيرتەيان ل سالا ۲۰۰۰ دياردكەت. ژمارەيا ھېلېنېن ل رەخېن گزيرتەيا كاب چەند زېدەترە ژمارەيا ھېلېنېن ل رەخې گزيرتەيا بریتشاد؟ دا كو بەرسقەكا نېزىككرى ببېن، دى خەملېنېن.

ژمارەيا ھېلېنان	گزيرتە
۶۱۵	كاب
۱۲۹	ھيلتون
۲۰۵	كياوا
۱۰۶	بریتشاد

نمونه

پېنگاڤا ۲

جوداھييا خەملاندنى
بېنەدەر.

$$\begin{array}{r} 600 \\ 100 - \\ \hline 500 \end{array}$$

پېنگاڤا ۱

ھەر ژمارەيەكى بۇ نېزىككترين
۱۰۰ نېزىككە.

$$\begin{array}{r} 615 \leftarrow 600 \\ 106 - \leftarrow 100 \\ \hline \end{array}$$

و ھۆسا ژمارەيا ھېلېنېن ل رەخې گزيرتەيا كاب نېزىكى ۵۰۰ ھېلېنان زېدەترن ژمارەيا ئەوېن ل رەخې گزيرتەيا بریتشارد.

نمونهيېن زېدە

ج) بۇ نېزىككترين ۱۰۰۰
نېزىككە.

$$\begin{array}{r} 7000 \leftarrow 6860 \\ 5000 - \leftarrow 4650 - \\ \hline 2000 \end{array}$$

ب) بۇ نېزىككترين ۱۰۰
نېزىككە.

$$\begin{array}{r} 900 \leftarrow 895 \\ 300 - \leftarrow 335 - \\ \hline 600 \end{array}$$

ا) بۇ نېزىككترين ۱۰
نېزىككە.

$$\begin{array}{r} 60 \leftarrow 61 \\ 50 - \leftarrow 48 - \\ \hline 10 \end{array}$$

ھندەك جارن پېدقى دى خانەيا نېزىككترين بگوھۆرى. ھەولېدە جوداھييا ۳۴۱-۲۶۵ بخەملېنى. بۇ نېزىككترين ۱۰۰ نېزىككە.

$$\begin{array}{r} 340 \leftarrow 341 \\ 270 - \leftarrow 265 - \\ \hline 70 \end{array}$$

بۇ نېزىككترين ۱۰
نېزىككە ل
جەھى ۱۰۰

$$\begin{array}{r} 300 \leftarrow 341 \\ 300 - \leftarrow 265 - \\ \hline \end{array}$$

ژ بېر نەكە: دەمى جوداھيى دخەملېنى، نېزىككە بۇ خانەيا گونجاي.

۱ روڼبکه چهوا جوداهي ۲۰۳-۱۸۱ دى خهمليني؟

جوداهي بكارئينانا نيزيكرنهكا گونجاي بخهملينه.

۴ $\frac{813}{491}$

۳ $\frac{478}{115}$

۲ $\frac{87}{32}$

راهينان و شيكاركنا پرسياران

جوداهي بكارئينانا نيزيكرنهكا گونجاي بخهملينه.

۶ $\frac{84}{28}$

۵ $\frac{42}{19}$

۸ $\frac{908}{380}$

۷ $\frac{470}{110}$

۱۰ $\frac{3288}{1255}$

۹ $\frac{517}{101}$

كيشين گيانهوهران

كيش	گياندار
۷۳ كگم	بهران
۵۲ كگم	بزن
۶۳۰ كگم	چيل

جوداهي بخهملينه. نيزيكرنهكا بؤ خانها گونجاي.

۱۲ $\frac{201}{178}$

۱۱ $\frac{422}{394}$

خشتهي بهرامبر بكاربينه بؤ شروقهكرنا هر دوو راهينانين ۱۳ و ۱۴.

۱۳ كيشا بهراني چند زندهتره ژ كيشا بزني ب نيزيكي؟

كيشا بهران و بزني پيگفه چنده؟

۱۴ خهليل دشيت ۹۰۰ كگم، ب زندههي، ل ترومبيللا

خوه باربكهت، نهرى دى شيت ههرسى گيانهوهران

پيگفه باربكهت؟ بهرسقا خوه روڼبكه.

هلبزارتنا جوراوجور

۱۵ كيژ نيزيكرنى دى بكارئينى بؤ خهملاندنا جوداهي ۳۵۷-۱۶۹؟

د $200 + 300$

ج $170 - 350$

ب $170 - 360$

ا $100 - 400$

پیداچوونهکا بلهز

- = ٤٠ + ٣٥٠ ١
- = ٣٢ - ٥٤٢ ٢
- = ١١٢ + ٢٠٥ ٣
- = ١٥٩ - ٨٧٩ ٤

کوّمکرن و لیّدەرکرنا ژمارهییّن ٤ ره نووسی

فیّرپه

دارچاندن: ب هه لکه فتا جه ژنا نه و روزی، قوتابیّن دوو قوتابخانه یان رابوون ب هه وهکا دارچاندنی. قوتابخانه یا ئیکي ٣٦٥ ٤ دار چاندن و قوتابخانه یا دووی ٣٨٥٢ دار چاندن. چهند دار هاتنه چاندن؟

$$\blacksquare = ٣٨٥٢ + ٤٣٦٥$$

$$\blacksquare = ٨٠٠٠ = ٤٠٠٠ + ٤٠٠٠ = \text{نیزیکرن}$$

پینگاڤا ٤	پینگاڤا ٣	پینگاڤا ٢	پینگاڤا ١
هزاران کوّمیکه.	سه دان کوّمیکه.	دههان کوّمیکه.	یهکان کوّمیکه.
	١٢ سه دئ ب نهمت تهکهن ١٠ سه دان ل هزارهکي خرقه بکه ١٢ سه = ٢ سه + ١ هزار	١١ دهه دئ ب دهست تهکهن ١٠ دههان خرّقه بکه ل سه دهکي:	
$\begin{array}{r} ١١ \\ ٤٣٦٥ \\ ٣٨٥٢+ \\ \hline ٨٢١٧ \end{array}$	$\begin{array}{r} ١١ \\ ٤٣٦٥ \\ ٣٨٥٢+ \\ \hline ٢١٧ \end{array}$	$\begin{array}{r} ١١ \text{ دهه} = ١ \text{ دهه} + ١ \text{ سه} \\ ٤٣٦٥ \\ ٣٨٥٢+ \\ \hline ١٧ \end{array}$	$\begin{array}{r} ٤٣٦٥ \\ ٣٨٥٢+ \\ \hline ٧ \end{array}$

قوتابیان ٨٢١٧ دار چاندن. ژماره ٨٢١٧ نیزیکه بوؤ ٨٠٠٠. واته بهرسف بهرئاقله.

بلند ، **بلندتر** بالون ١٠٢٥ م سپیدی یا بلند بوو، پاشی بلنیا وی گه هشته ١٩٢٠ م ل دهمی نیقرو. چهند مهتران بلند بوو؟

$$\blacksquare = ١٠٢٥ - ١٩٢٠$$

$$\blacksquare = ١٠٠٠ = ١٠٠٠ - ٢٠٠٠ = \text{نیزیکرن}$$

پینگاڤا ٣	پینگاڤا ٢	پینگاڤا ١
سه دان لیّکدهریکه. پاشی هزاران	دههان لیّکدهریکه. ١ < ٢ ، واته سه دهکي خوردهبکه: ١ دهه و ٩ سه ١١ دهه ٨ سه	یهکان لیّدهریکه. ٠ < ٥ ، واته دههکي خوردهبکه: ٠ یهکان و ٢ دهه = ١٠ یهکان و ١ دهه
$\begin{array}{r} ١١ \\ ٨١١٠ \\ ١٩٢٠- \\ \hline ٨٩٥ \end{array}$	$\begin{array}{r} ١١ \\ ٨١١٠ \\ ١٩٢٠- \\ \hline ٩٥ \end{array}$	$\begin{array}{r} ١١٠ \\ ١٩٢٠- \\ ١٠٢٥- \\ \hline ٥ \end{array}$

بالون ٨٩٥ م بلندبوو. ژ بهر کو ژماره یا ٨٩٥ نیزیکه بوؤ ١٠٠٠، واته بهرسف بهرئاقله.

دەرئەنجام چەوا دى كۆمكرنى بكارئىنى بۇ ساخكرنا بەرسقى؟
 ھژمارتتا ھزرى ھندەك جارن تو دشىى ب ھزرى كۆمبەكى يان لىدەربەكى بگەى ل جەى بكارئىنانا
 قەلەم و كاغەزى .

نموونه $560 + 430 =$. ئەقى كرادارا كۆمكرنى پىدقى ب خرڤەكرنى نىنە .
 ۶ دەھ و ۳ دەھ دى بنە ۹ دەھ . ۵ سەد و ۴ سەد دى بنە ۹ سەد ، ۹ دەھ و ۹ سەد دى بنە ۹۹۰ .
 نموونه $310 - 680 =$. ئەقى كرادارا لىدەركرنى پىدقى ب خوردەكرنى نىنە . ۸ دەھ تە ھەنە ۱ دەھ لىدەربەكى دى
 بىتە ۷ دەھ . ۶ سەدان ، ۳ سەدان لىدەربەكى دى بىتە ۳ سەدان . بەرسڤ ۳ سەد و ۷ دەھ واتە ۳۷۰

ساخېكە

۱ رۇنېكە چەوا ھژمارتتا ھزرى دى بكارئىنى بۇ كۆمكرنا ۷۴۷ و ۲۴۲ و بۇ لىدەركرنا ۶۵۶
 ژ ۹۸۷؟

كۆمبەكە و ئەو رىكا تو بكارئىنى بىژە .

$$\begin{array}{r} 248 \\ 91 + \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 1348 \\ 1231 + \\ \hline \end{array}$$

لىدەربەكە و ئەو رىكا تو بكارئىنى بىژە .

$$\begin{array}{r} 287 \\ 178 - \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 798 \\ 356 - \\ \hline \end{array}$$

راھىنان و شىكاركرنا پرسىاران

كۆمبەكە يان لىدەربەكە .

$$\begin{array}{r} 5492 \\ 1205 + \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 1895 \\ 1700 + \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1673 \\ 1294 - \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 7116 \\ 2005 - \\ \hline \end{array}$$

۱۰ وانا ژمارەى: ژمارەىكى بنقىسە مەزنتربىت ژ ۳۴۲۵ + ۸۶۳۰ و بچووكترىبىت ژ ۷۷۱۴ +
 ۴۴۲۹
 ۱۱ دەرئەنجام ئەرى تو دشىى دوو ژمارەىيىن ۳
 پەنوسى كۆمبەكى كوئەنجام ژ ۲۰۰۰
 مەزنتربىت؟

۱۲ ژمارەىەكا ۳ پەنوسى بنقىسە تو بشىى ژ ۲۷۴
 ژى دەربەكەى بىى خوردە بگەى .

ھلبژارتتا جوراوجور

۱۳ سەرجمى ۶۳۲ ، ۴ ، ۳۵۰۹ چەندە؟

ا ۲۷۱۳۱ ب ۹۰۰۰ ج ۴۹۸۱۱ د ۸۱۴۱

پیداچوونه کا بلهز

$$۴۹۹ = ۴۰۰ + \square + ۹ \quad ۱$$

$$۸۷۴۵ = \square + ۷۰۰ + ۴۰ + ۵ \quad ۲$$

$$۹۳۶ = ۹۰۰ + ۳۰ + \square \quad ۳$$

$$۱۰۴۰۷ = \square + ۴۰۰ + ۷ \quad ۴$$

ریکین شیکار کرنا پرسیاران بخهملینه و ساخبکه

تیبگهه پلانی دانه شیکاریکه ساخبکه

پرسیار ههقگری و خویشکا وی، ۷۵ دانین خوارنا پشیکان کپین کو د پاکیت و توورکاندا بوون. ژمارهیا پاکیتان ۱۵ زیدهتره ژ ژمارهیا توورکان. ژمارهیا پاکیت و توورکان چهنده؟

تیبگهه

- داخوازکری چیه؟
- چ پیدا بیان دی بکارئینی؟
- ئه ری هندهک پیدایی هه نه تو بکارنئینی؟ چنه؟

پلانی دانه

- کیژ ریکئی بو شیکار کرنا پرسیارئی دی بکارئینی؟ تو دشئی ریکا «بخهملینه و ساخبکه» بو دهرئینانا ژمارهیا پاکیت و توورکان بکارئینی.

شیکاریکه

چهوا ئهقی ریکئی بو شیکار کرنئی دی بکارئینی؟

ژمارهیا توورکان بخهملینه، ۱۵ ئ ل سهر زیده بکه دابگه هیهته ژمارهیا پاکیتان. ساخبکه کو سهرجه م دبیهته ۷۵. وهروهسا ژمارهیا توورکان دبیهته ۳۰ و ژمارهیا پاکیتان دی بیته ۴۵

تیبینی	سهرجه م	پاکیت	توورک
کیمتره ژ ۷۵	$۵۵ = ۳۵ + ۲۰$	$۳۵ = ۱۵ + ۲۰$	۲۰
زیدهتره ژ ۷۵	$۱۱۵ = ۵۰ + ۶۵$	$۶۵ = ۱۵ + ۵۰$	۵۰
بهرسقا دورست	$۷۵ = ۳۰ + ۴۵$	$۴۵ = ۱۵ + ۳۰$	۳۰

ساخبکه

- چهوا دی خهملاندنا ئیکئی و دووی بکارئینی دا نیژیکی بهرسقا راست بیی؟

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

رپکا «بخهملینه و ساخبکه» بو شیکارکنا پرسیاران بکاربینه.

رپکا شیکارکنا پرسیاران

نمونه‌یه‌کی پیکبینه یان ب کردار بجهبینه لیسته‌کا ریک پیکبینه ل شیوازه‌کی بگه‌ره خشته‌یه‌کی یان وینه‌یه‌کی رپونکرئی پیکبینه

بخهملینه و ساخبکه

ل دوو پینگاڤین خوه بزقره پرسیاره‌کا سانا‌هتر شیکاربکه هاوکی‌شه‌یه‌کی بنقیسه دهرئه‌نجامی ژیربیژی بکاربینه.

۱. ئەگەر ژماره‌یا دانین خوارئی ۱۲۰ بیت و ژماره‌یا توورکان ۳۰ زیده‌تر بیت ژماره‌یا پاکیتان، ئه‌ری ژماره‌یا پاکیتان و ژماره‌یا توورکان دئ بنه چهند؟

۲. کامیرانی ۱۷۰ پوولین پووسته‌ی هه‌بوون، ل سهر دوو تینووسان دابه‌شکربوون. تینووسا ئیکی ۳۰ پوول زیده‌تر بوون ژ تینووسا دووی. ژماره‌یا پوولان د ههر تینووسه‌کیدا چنده؟

سه‌رجه‌می دوو ژماره‌یان (۲۷) ه و جوداهیییا د ناقبه‌را واندا (۳) یه. ئەو دوو ژماره چنه؟

۳. کیز ژماره ژ فان ژماره‌یین ل خوارئی دئ بیته خه‌ملاندنه‌کا گونجای بو ژماره‌یا ئیکی؟

ا ۳ ج ۲۷
ب ۱۵ د ۳۰

۴. شیکار چیه؟

ا ۳ و ۲۷ ج ۱۰ و ۱۳
ب ۱ و ۱۷ د ۱۲ و ۱۵

راهیان ل سهر رپکین جودا

خشته‌یی به‌رامبه‌ر بکاربینه ل ههر دوو راهیانین ۵ و ۶.

۵. شیرئ چیلئ ل هفتییا دووی پتره ژ هفتییا ئیکی و کیمتره ژ هفتییا سیی. شیرئ هفتییا دووی ژماره‌یه‌کا تاکه، رهنووسی یه‌کان نه‌یه‌کسانی (۵) ییه. ئەو ژماره چیه؟

۶. د کیز دوو هفتییین د دویف ئیکدا، جوداه‌ی د ناقبه‌را به‌ره‌می چیلئ دا مه‌زنتربوو ژ ۳؟

۷. دوو ژماره‌نه سه‌رجه‌می وان (۵۵) و جوداهیییا وان (۷). ئەو ههر دوو ژماره چنه؟

به‌ره‌می چیله‌کی ژ شیرئ

هفتییا ئیکی	۷۳ پاکیت
هفتییا دووی	پاکیت
هفتییا سیی	۷۹ پاکیت
هفتییا چاری	۸۱ پاکیت

پیداچوون

دَلنیا بوون ژ زاراف و چه مگان.

دهسته واژہ یا گونجای ژ لیستی هه لَبژیره.

۱ داکو بهایی نِزیکری یی ژماره کی بیننده دِ کردارا ؟ کهن.

۲ دهمی دوو ژماره یان کۆمبکه یین، هنده ک جاران ئەم پیدقی ب ؟ دبین .

۳ دهمی دوو ژماره یان لیدره دکهن، هنده ک جاران ئەم پیدقی ب ؟ دبین.

خرقه کرن
خه ملاندن
لیکدان
خوردنه کرن
دابہ شکرن

دَلنیا بوون ژ شارہ زایان.

۴ ئیری ته پیدقی ب خرقة کرنی هه یه بوو ژمارتنا $۱۲۰ + ۱۳۸ =$.

بیژه هه کهر ته پیدقی ب خرقة کرنی هه بت.

$$\begin{array}{r} ۳۱۲ \\ ۱۸۱ - \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۴۲ \\ ۲۱۴ - \\ \hline \end{array}$$

کۆمبکه.

$$\blacksquare = ۱۷ + ۳۴ + ۲۶$$

$$\blacksquare = ۲۱ + ۳۹ + ۴۷$$

نِزیکرنا گونجای بکه وسه رجه می بخه ملینه.

$$\begin{array}{r} ۵۹۲ \\ ۳۲۵ + \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۶۷ \\ ۱۹۳ + \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۶ \\ ۱۷ + \\ \hline \end{array}$$

نِزیکرنا گونجای بکه و جوداهیی بخه ملینه.

$$\begin{array}{r} ۷۴۸ \\ ۵۹۹ - \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹۶۷ \\ ۲۸۳ - \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۷ \\ ۲۹ - \\ \hline \end{array}$$

کۆمبکه

$$\blacksquare = ۶۸۳ + ۳۲۱$$

$$\blacksquare = ۴۵۱ + ۴۱۹$$

$$\begin{array}{r} ۴۷۸۲ \\ ۳۹۱۷ + \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۴۳۶ \\ ۷۶۹۵ + \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۳۳ \\ ۲۹۸ + \\ \hline \end{array}$$

لیدره بکه.

$$\begin{array}{r} ۴۲۵۰ \\ ۲۸۷۲ - \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۰۰ \\ ۳۶۴ - \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۳۳ \\ ۵۳۱ - \\ \hline \end{array}$$

بەرھەقبوون بۆ ئەزموونى

ھىياربە!

- ناقەرپۆكى ھەمىي بخوینە.
- دلنابە ژ تیگەھشتنا پرسىارى.
- بەرسقا خو ساخبكە.

بەرسقا گونجاي دەوربە ژ راھىنانىن ١ ھەتا ١١.

١ پوژا پىنج شەمبى ٥٩٦ كەسان سەرھەدانا بازارى
 كر و ٢٤٦ كەسان ل پوژا ھەينىي. چەند كەسان
 سەرھەدانا بازارى كر؟

ا	٧٤٢	ج	٨٤٢
ب	٨٣٢	د	نە چوژوان

٢ كىژ ژمارە بچووكتەر ژ ٥٦٢ ؟

ا	٤ ٥٦٥	ج	٤ ٥٧٢
ب	٢ ٥٦٠	د	٤ ٦٢٥

٣ ژمارەيا بچووكتەر كىژكە؟

ا	١ ١٩٨	ج	١ ٥٢٧
ب	٢ ٥٧١	د	٤ ١٢٣

٤ سەرھەمى ٦٣٧ و ٢٩٥ چەندە؟

ا	٨٢٢	ب	٨٣٢	ج	٩٣١	د	٩٣٢

٥ كىژ سەرھەم دبىتە نىزىكى ٣٠٠ ؟

ا	٦٦ + ١٤٤	ج	٨٨ + ١٢٧
ب	١٢٣ + ١٧٥	د	١١٦ + ١٣٤

٦ دوو ژمارە سەرھەمى وان ٥٤ و جوداھىيا وان ٨. ئەو
 ھەردوو ژمارە چنە؟

ا	٢٠ و ٣٤	ب	٢٣ و ٣١	ج	٢٤ و ٣٢	د	٥٠ و ٤

٧ ئارى ٢٣ تەپىن سۆر و ٤٦ تەپىن كەسك و ٣٤
 تەپىن شىن كرنە د تووركەكيدا. چەند تەپە كرنە
 د تووركيدا؟

ا	١٠٣	ب	١٠٤	ج	١٠٧	د	١١٣

٨ ژمارەيەكا جوت د ناقبەرا ١٠ و ٢٠ داىە. جوداھىيا
 ھەردوو رەنووסיي وى دبىتە ٥. ئەو چ ژمارەيە؟

ا	١٤	ب	١٥	ج	١٦	د	٢٧

٩ كىژ دوو ژمارەيان وان دبىتە نىزىكى ٥٠٠ ؟

ا	٦٤٧ و ٣٧٤	ج	٧٨٢ و ٣٦٧
ب	٥٢١ و ١١٠	د	٦٥٩ و ١٨٨

١٠ $528 - 265 =$

ا	٢٦٣	ب	٢٦٣	ج	٣٤٣	د	٧٩٣

١١ ٦١٢ نىزىكبە بۆ نىزىكتىن ١٠٠٠ ؟

ا	٣٠٠٠	ب	٤٠٠٠	ج	٥٠٠٠	د	٦٠٠٠

ئەوا دزانى بنقىسە

١٢ ٩٢-٣٨ ب ھزرى بىنەدەر و رىكا خو شروڤەبکە. ١٣ چەوا دى ١٦ و ١٨ ب ھزرى كۆمكەي؟

دەم و دراق و چارەسەر کرنا پىدايان

بوونەوهرين زیندى ب لەزاتیين ژیکجودا گەشه
دکن. و دەمى گەشه کرنا گولان دئیتە گوهورين
بگوهورينا گەلەك ئەگەران وەكو گەرماتی و
ئاخ و روئاهیی.

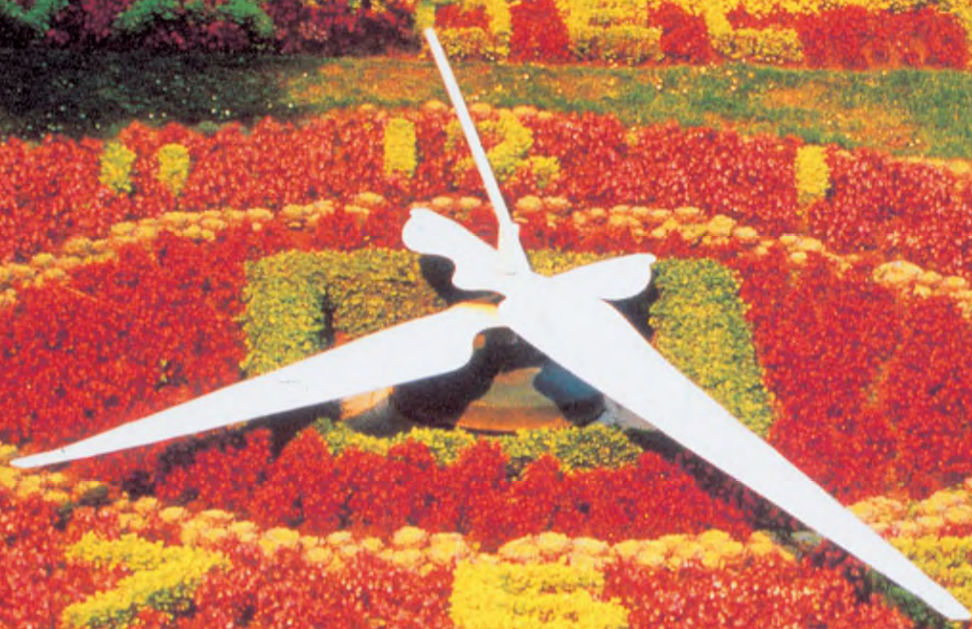
پرسیار بو شیکار کرنی. سەحکە خستەیی
بەرامبەر ...

بەلگین کیژ گولی ب لەزتر دەردکەقن؟

پشکوژین کیژ گولی دەرەنگتر دەردکەقن؟

گەشەیا گولان

گول	ژمارەیا روژین دەرکەفتنا بەلگان	ژمارەیا روژان بو پشکفتنا گولان
سەوسەن	دناقبەرا ۱۰ و ۱۵	دناقبەرا ۶۰ و ۹۰
دەقشیر	دناقبەرا ۸ و ۱۴	دناقبەرا ۵۵ و ۱۰۰
گولبەرۆژ	دناقبەرا ۱۰ و ۱۸	دناقبەرا ۱۲۰
بتونیا	دناقبەرا ۴ و ۱۰	دناقبەرا ۴۵ و ۸۰
قەدیفە	دناقبەرا ۷ و ۱۸	دناقبەرا ۷۰
نیسانووک	دناقبەرا ۱۴ و ۲۱	دناقبەرا ۱۸۰ و ۳۰۰

پېژانينين خو ساخبكه

ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پېژانينين پېدقئ بو قئ بهشى وهرگرتينه، قئ بهرپهري بكاربينه

زاراف

دهستهواژهيا گونجاي ژ ليستا بهرامبهر ههلبژيره.

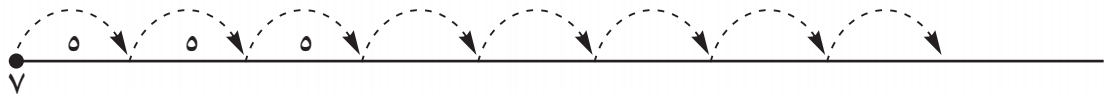
ميلي دهزميړان
ميلي خولهكان

۱ ميلي دهزميړئ يئ بچووك دبيژنئ ؟

۲ ميلي دهزميړئ يئ مهزن دبيژنئ ؟

ههژمارتنا ب بازدان

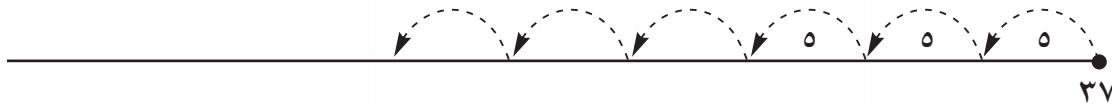
ماردين ل سهر هيللا ژمارهيان دههژميړت. ژ ژماره ۷ دهسپيكر. و پينچ پينجه بهرهف پيش ههژمارتن.

۳ دئ گههته كيژ ژمارئ پشتي ۸ بازدانان؟ ۴ ئهري دئ ژماره ۲۵ دياربت، د قئ

ههژمارتنيدا؟

ماردينئ ژ ژماره ۳۷ دهسپيكر، و پينچ پينجه بهرهف پاش ههژمارت.

۵ دئ گههته كيژ ژمارئ پشتي ۶ بازدانان؟ ۶ ئهري دئ ژماره ۱۵ دياربت، د قئ

ههژمارتنيدا؟

خواندنا دهمي

دهم چهنده؟

۹

۸

۷

روژين ئهيني

۱۱ چهند روژ د دوو هفتياندانه؟

۱۰ چهند روژ د هفتياندانه؟

۱۳ ناقئ روژا د دويف شه مبيرا دهيت چيه؟

۱۲ چهند روژ د ۳ هفتياندانه؟

۱۵ ناقئ روژا بهري چارشه مبيرا دهيت چيه؟

۱۴ ناقئ روژا د دويف سي شه مبيرا دهيت چيه؟

خواندنا دەمژمىرى

بينەدەر

ل سەر پروويى ھەر دەمژمىرەكى نیشان و ژمارە و دوو ميل ھەنە. ميلى بچووك ويى مەزن، ئەو ھاريكاريا خواندنا دەمى دكەن.

د (۵) خۆلەكاندا، ميلى خۆلەكان ژمارەبەكى بۆ ژمارەيا دووقدا دلقيت ل سەر پروويى دەمژمىرى

ل ئىك **خۆلەكىدا** ميلى خۆلەكان ژ نيشانەكى بۆ نيشانا دووقدا دلقيت .

دا كو دەمژمىرى بخوينى، ل دەسپىكى سەحكە ويى ژمارەيا ميلى دەمژمىرى دياردكەت (د وينەيى بەرامبەردا). دووقدا خۆلەكان بەمژمىرە و دەستپىكە ژ (۱۲) ئى. خۆلەكان پىنج پىنجە بەمژمىرە و پاشى خۆلەكان ئىك ئىك بەمژمىرە ھەتا وي جھى ميلى خۆلەكان ل سەر. (۲۶ ل وينەيى بەرامبەردا)

بخوينە: نەھ و ۲۶ خۆلەك بنقيسە: ۲۶ : ۹

• ميلين دەمژمىرى بلقینە ھەتا ۷:۴۲ و ۹:۰۷ ديار دكەت.

بزاڤى بکە

دەمژمىرى بخوينە و بنقيسە.

ميلين دەمژمىرى بلقینە داكو دەمى ديارىكەت. پاشى دەمژمىرا رەنووسدار و دەمژمىرا ميلدار بخوينە.

پیداچونەکا بلەز

۵ ئى دگەل ھەر ژمارەبەكى كۆمبەكە.

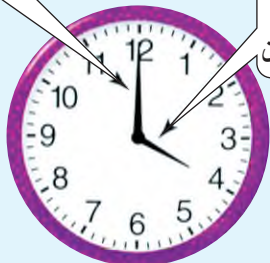
۱ ۲۵ ۲ ۱۰ ۳ ۱۵ ۴ ۳۰

زارڤ

خۆلەك

كەرسىتە دەمژمىرا ميلدار.

ل بىرا تە بت

مىلى دەمژمىران

مىلى خۆلەكان

د ئىك دەمژمىردا ميلى دەمژمىرى ژمارەبەكى دچىتە ژمارەيا د دووقدا. ئىك دەمژمىر ۶۰ خۆلەكە

پيڪه گريده

دهمی میلی دهمزیران ژماره کی زیدتر ژ ۳۰ خوله کان دیاردکته، تو دشیی دهمزیری بخوینی بگوتنا ژماره یا خوله کی مایی بوگه هشتنا دهمزیرا دووقدا دهیت.

بخوینه : دوو کیم ههژده خوله ل جهی ئیک و ۴۲ خوله

بنقیسه : ۱ : ۴۲

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

دهمزمیری بخوینه و دهمی بنقیسه.

دهمزمیرا میلدار بکاربینه و میلین وی بزقرینه ههتا دهمی داخوازکری دیاربیت، پاشی دهمزمیری بخوینه ب گوتنا ژماره یا دهمزمیرا ل دووق دئیت کیم ژماره بیین خوله کی مایی.

دهرئه نجام ئه ری پاقرکنا ددانین ته ئیک

خوله کان یان ۵ خوله کان قه دکیشیت؟ ئه ری

به ره فکرنا تیشتی ئیک خوله کان یان ۵ خوله کان

قه دکیشیت؟

هلبزارتنا جوراوجور

دهمزمیر چ دهمی دیاردکته؟

ب ۷:۱۸

ا ۳:۴۰

د ۴:۱۵

ج ۳:۳۸

هژمارتنا دەمی

قهینه

ژيانى ل دەژمىر ۸:۱۵ هەتا دەژمىر ۸:۴۵ پەرتووكا خوڤ خواند. چەند خوڤەكان خواندییە؟

ژمارەيا خوڤەكان

سەرەتا

۳۰ خوڤەك

۸:۱۵

واتە ژيانى بۆ دەمی ۳۰ خوڤەكان پەرتووكا خواند.

دەم (ماوه) ئەو دەمە يى دكەڤیتە د ناڤبەرا دەستپيكا

چالاکيى و دوماهييا وى دا.

• دەم د ناڤبەرا ۱:۱۵ و ۱:۴۵ دا چەندە؟

بزاڤى بکە

دەژمىرا ميلدار بۆ ديارکرنە دەمی بکاربينە.

ا) ژ ۹:۱۵ هەتا ۱۰:۰۰ ب) ژ ۳:۴۵ هەتا ۴:۳۰

ج) ژ ۱۰:۰۰ هەتا ۱۱:۱۵ د) ژ ۱۱:۴۵ هەتا ۱۲:۱۵

ه) ژ ۵:۱۰ هەتا ۵:۲۰ و) ژ ۹:۵۵ هەتا ۱۰:۳۵

ب.ن و پ.ن

بابى كوڤانى دەژمىر ۸:۰۰ سپىدى ژ مالا خوڤ دھوكى دەرکەفت

بەرەڤ هەوليرى چوو. پشتى (۵) دەژمىران گەهشت. ل چ دەژمىر

گەهشته هەوليرى؟

دەم: ۵ دەژمىران

دەرکەفتن: ۸:۰۰

پیداچوونەکا بلەز

دەمی بنڤيسە پشتى دوو دەژمىران

۱:۰۰ ۲ ۳:۱۵

۸:۵۵ ۳ ۱۱:۲۵ ۴

زاراڤ

ماوه

کەرستە دەژمىرەکا ميلدار

دەستپيكا دەژمىر ۹:۱۵ و دوماهي ل دەژمىر ۱۰:۰۰ دەم چەند بوو؟

دەژمىرا گەهشتنى ۱:۰۰ پشتى دەژمىر ۱۲:۰۰ دبىزنى (پشتى نىڤرو) دڤيسين ۱:۰۰ پ.ن.

دەژمىرين دكەڤنە دناڤبەرا نىڤرو و نىڤا شەڤيدا ئەو دەژمىرين پشتى نىڤرونە يان (پ.ن). دەژمىرين

د ناڤبەرا نىڤا شەڤى و نىڤرو دا ئەو دەژمىرين بەرى نىڤرونە (ب.ن).

• سى چالاكيا بيژه ل دهژميړين ب.ن دكەى.

• ل دهژميړ ۹:۰۰ ب.ن دى ل كیفه بى؟ ول دهژميړ ۹:۰۰ پ.ن دى ل كیفه بى؟

نموونه ههقالى ل دهژميړ ۱۱:۳۰ ب.ن هتا دهژميړ ۱۲:۱۵ پ.ن ياريكرن. ماوهي يارى

دكرن چهنده؟

خولهكان بهژميړه:
۴۵ خولهك

دهستيپك:
۱۱:۳۰

پيگهگریده

وانه ل دهژميړ ۸:۰۰ ب.ن دهستيپدكەت و ۴ دهژميړ و ۲۵ خولهكان قەدكيشن. ل چ دەمی وانە ب دوماهی دئین؟

پاشى
خولهكان
بهژميړه

دهژميړان
بهژميړه

دهستيپك
۸:۰۰

وههروهسا، وانە ل دهژميړ ۱۲:۲۵ پ.ن ب دووماهی دئین.

ژ بير نهكه. ئەگەر بزانی چالاكییهك ل چ دەمی دهستيپدكەت و ماوهي وي بزانی، دى زانى ل چ دەمی بدوماهی دئیت.

راهیتان و شیکارکنا پرسیاران

دهژميړا ميلدار بو هژمارتنا دەمی بكاربینه.

۲ ژ ۵:۱۵ پ.ن هتا ۶:۲۰ پ.ن

۱ ژ ۷:۰۰ پ.ن هتا ۷:۴۵ پ.ن

۳ ژ ۱۱:۱۵ پ.ن هتا ۱۲:۳۰ پ.ن

۵ **بههنگاری** دهژميړهكا ميلدار بكاربینه، دا ۸:۲۵ نيزيکبکی بو نيزيکترین نیف دهژميړ.

۴ ياريا قوليبولئ ل دهژميړ ۱۰:۳۰ دهستيپکر ول دهژميړ ۱۲:۱۵ ب دوماهيک هات. ياريي چهنده قەكيشا؟

هلبزارتنا جوراوجور

۶ ريفهچوونئ ل دهژميړ ۶:۲۵ پ.ن دهستيپکر. و ۵۰ خولهكان قەكيشا. ل کيژ دهژميړئ ب دوماهيک هات؟

د ۷:۱۰ پ.ن

ج ۷:۱۵ پ.ن

ب ۶:۰۰ پ.ن

ا ۵:۳۵ پ.ن

دراق

قهينه

ئەم گەلەك جۆران ژ كاغەزەين دراقي بكاردينن.

دەمى دچينه بازاری، ئەم پیدقی ب هەژمارتەنا دراقي دبين ئەوى ددینه فرۆشیاری و هەروەسا دراقي ب هەژمارتنى ل مه دزقپنت. ژبەرکنا راستیين دەين هاریکاریا ته دکت بو هەژمارتەنا دراقي ب لەن، و دا نه كهشييه دشاشييدا:

۱۰۰	=	۵۰	۲
۵۰۰	=	۲۵۰	۲
۱۰۰۰	=	۵۰۰	۲
۱۰۰۰۰	=	۵۰۰۰	۲
۵۰۰۰۰	=	۲۵۰۰۰	۲

يان

۱۰۰	=	۵۰	+	۵۰
۵۰۰	=	۲۵۰	+	۲۵۰
۱۰۰۰	=	۵۰۰	+	۵۰۰
۱۰۰۰۰	=	۵۰۰۰	+	۵۰۰۰
۵۰۰۰۰	=	۲۵۰۰۰	+	۲۵۰۰۰

نموونه

ب كيژ كاغەزان دى بكارئینی بو دانا كوژمى ۱۷۵۰ دیناران؟
بزانه $۱۵۰۰ = ۵۰۰ + ۱۰۰۰$
و $۱۷۵۰ = ۲۵۰ + ۱۵۰۰$
واته، كاغەزهكا ۱۰۰۰ دینار و كاغەزهكا ۵۰۰ دینار و كاغەزهكا ۲۵۰ دینار.

ا بهایی كوژمى پیکهاتی ژ ۳ كاغەزەين ۲۵۰ دیناری چەندە؟
بزانه $۵۰۰ = ۲۵۰ + ۲۵۰$
و $۷۵۰ = ۲۵۰ + ۵۰۰$
واته $۷۵۰ = ۲۵۰ + ۲۵۰ + ۲۵۰$
ئانكو، بهایی كوژمى دبتە ۷۵۰ دینار.

پیکه گریده

بهای هر کوژمه کی بینه دهن.

۱	۴	۲۵۰
۲	۴	۵۰۰۰
۳	۶	۵۰۰
۴	۳	۱۰۰۰
۵	۷	۲۵۰
۶	۳	۲۵۰۰۰
- ۷ کاغه زین ۲۵۰ دیناری.
- ۸ ۵ کاغه زین ۵۰۰ دیناری.
- ۹ ۴ کاغه زین ۱۰۰۰ دیناری و کاغه زهکا ۲۵۰ دیناری.
- ۱۰ ۴ کاغه زین ۵۰۰ دیناری و کاغه زهکا ۲۵۰ دیناری.

راهیان و شیکارکنا پرسپاران

بهای هر کوژمه کی بینه دهن.

- ۱۱ ۱۰ کاغه زین ۵۰۰ دیناری.
- ۱۲ ۱۰ کاغه زین ۲۵۰ دیناری.
- ۱۳ ۸ کاغه زین ۵۰۰ دیناری و کاغه زهکا ۲۵۰ دیناری.
- ۱۴ ۴ کاغه زین ۵۰۰۰ دیناری و کاغه زهکا ۲۵۰۰۰ دیناری.
- ۱۵ کیترین ژماره یا کاغه زین تو بکار دئینی بو دانا کوژمی ۲۲۵۰ دینار چهنده؟ و چنه؟
- ۱۶ چهنه کاغه زین ۵۰ دیناری پیدقینه بو پیکئینانا کوژمی ۱۰۰۰ دینار؟
- ۱۷ بابی ته ۳ کاغه زین ۵۰۰ دیناری و ۴ کاغه زین ۱۰۰۰ دیناری دانه ته. سه رجه می وان بوونه چهنه دینار؟
- ۱۸ کیژ کوژم هاوتایه بو ۱۰ کاغه زین ۵۰۰ دیناری و دوو کاغه زین ۱۰۰۰۰ دیناری و کاغه زهکا ۲۵۰ دیناری؟
- ۱۹ ته عهلبکه کا قهله مان ب ۴۵۰۰ دیناران کری، و ۳ دهفته ره هر ئیک ب ۱۲۵۰ دینار کرین. ته کاغه زهکا ۲۵۰۰۰ دیناری دا فروشیاری، چهنه بو ته زقراند؟
- ۲۰ سارایی کوژمه ک دراقی فهگرت، پیکه اتبوو ژ: ۳ کاغه زین ۵۰۰۰ دیناری، و دوو کاغه زین ۱۰۰۰ دیناری، و ۶ کاغه زین ۵۰۰ دیناری، و ۴ کاغه زین ۲۵۰ دیناری. سارایی قییا کراسهک و پیللاهکی بکرت کو بهایی ههردووان پیکه دبته ۲۰۰۰۰ دینار. ئه ری کوژمی فهگرتی دی تیرا وی کهت؟

هلبزارتنا جوړاوجوړ

۲۱ بابی سازانی ۳ تشت کرین یی ئیکی ب ۱۷۹ هزار دیناران، و یی دووی ب ۱۳۹ هزار دیناران، و یی سیی ب ۸۵ هزار دیناران. وی ۵۰۰ هزار دینار هه بوون. چهنه هزار بو مان؟

- ۱ ۴۰۳ ۲ ۱۸۲ ۳ ۱۹۷ ۴ ۹۷

پیداچوونهکا بلهز

- = ۹ - ۱۷ **۱**
- = ۱۴ + ۲ **۲**
- = ۱۱ - ۳۱ **۳**
- = دووچهفتی = روژ **۴**

شارهزایین شیکارکنا پرسیاران بکارئینانا سالنامی

تیبگهه **پلانی دانه** **شیکاریکه** **ساخیکه**

گهشت بابی بهفرینی پلان دانا بو گهشتا بیئقهدانا دوماهیا وهرزی خواندنی. بو بهرهه فکرن بو ئەقی گهشتی، ئەو کارین پی رادبیت تو مارکرن. سهککه ئەو تشتین تو مارکرن و هاریکاریا وی بکه کال دهسپیکي چ بکهت؟ .

چریا دووی ۲۰۱۳						
شەمبی	۱ شەمب	۲ شەمب	۳ شەمب	۴ شەمب	۵ شەمب	ئەینی
۱						
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۳۰						

کانوونا ئیکي ۲۰۱۳						
شەمبی	۱ شەمب	۲ شەمب	۳ شەمب	۴ شەمب	۵ شەمب	ئەینی
	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۲۸	۲۹	۳۰	۳۱			

☐	بهرهه فکرن لیبستی:
☐	بهروارا نهفرۆ: ۲۶ ی چریا دووی
☐	بهروارا گهشتی: ۲۲ کانوونا ئیکي
☐	پیدقیه ل سهه من
☐	پیدقیین خودی کرم بهری دهه روژان .
☐	ترومبیله کی دی کری کهم پستی
☐	حهفتیه کی ژ نهفرۆ.
☐	ئوتیله کی دی دابینکهم بهری دوو
☐	حهفتیا ژ گهشتی.

سالنامی دی بکارئینم بو دیارکنا بهروارا ههه کارهکی.

دیارکنا بهروارا دابینکنا ئوتیلی
دهستپیک: ۲۲ ی چریا دووی
 دوو ههفتیان بو پاش بهژمییره
 بهروارا دابینکنا ئوتیلی:
 ۸ ی کانوونا ئیکي.

دیارکنا بهروارا کریکنا ترومبیلی
دهستپیک ۲۶ چریا دووی. روژان
 بهرهه پش بهژمییره بهروارا
 کریکنا ترومبیلی: ۳ ی کانوونا

دیارکنا بهروارا کرینا پیدقیین گهشتی
دهستپیک: ۲۲ ی کانوونا ئیکي
 ۱۰ روژان بهرهه پاش بهژمییره.
 بهروارا کرینا پیدقییان:
 ۱۲ ی کانوونا ئیکي.

ئهوا پیدقی پی رابی ب ریز بنقیسه: ئیکي

بهروارا

کریکنا ترومبیلی ۳ ی کانوونا ئیکي
 دابینکنا ئوتیلی ۸ کانوونا ئیکي
 کرینا پیدقییان ۱۲ ی کانوونا ئیکي

واته، بابی بهفرینی دقیت ل پیشی
 ترومبیلی کریبکهت.

بهحسبکه

• بهروارا نهوی روژا دکهفته پاش ۳ ههفتیان ژ نهفرۆ چییه؟

ليستی و سالنامى بكاربینه بۆ شیکارکنا راھینانین ژ ۱ هتا ۴.

○ ئەوا پیدقی بى رایی
بەروارا ئەفرۆ: ۲۵ ی گۆلان
بەروارا ئاھەنگى: ۱۶ ی ئیلۆنى
پیدقیبە ل سەرمن:
○ • مینو کورسیکان ب کرى بگرم ل پيش
ئاھەنگى ب دوو حەفتیان.
• کارتین داخوایى بھێرم پشتی ۵ رۆژان ژ ئەفرۆ.
• داخوایى قالى شىرناھى دى کەم پشتی
○ ۱۰ رۆژان ژ ھارتنا داخوایىيان.

گۆلان ۲۰۱۴						
شەمبى	۱ شەمب	۲ شەمب	۳ شەمب	۴ شەمب	۵ شەمب	ئەينى
						۱
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۳۰	۳۱					

ئیلون ۲۰۱۱						
شەمبى	۱ شەمب	۲ شەمب	۳ شەمب	۴ شەمب	۵ شەمب	ئەينى
						۵
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۲۷	۲۸	۲۹	۳۰			

۲ وەسا دانە کو بەروارا ئاھەنگى ۱۱ ی ئیلۆنى بیت. ئەو کارین پیدقی بکەى ب ریز بنقیسە ب دیارکنا بەروارا ھەر کارەکی.

۱ ئەو کارین پیدقیبە بکەى ب ریز بنقیسە، ب دیارکنا بەروارا ھەر کارەکی.

کارگیریا قوتابخانى پلان دانا، ھندەك قوتابیان بھت بۆ سەرەدانا مۆزەخانەیا میژوویى ل ۵ ی گۆلانى، و مۆزەخانەیا ھونەرى ئیسلامى ل ۹ ی ئیلۆنى، و مۆزەخانەیا زانستی ل ۲۶ ی گۆلانى.

۴ ژمارەیا رۆژین دکەقنە د ناقبەرا چوونا وان بۆ مۆزەخانەیا میژوویى و چوونا وان بۆ مۆزەخانەیا زانستی چەندە؟

۳ کیژ ریزکرن یا راستە بۆ سەرەدانان؟

- ا ۱۴ پۆژ ج ۳۱ پۆژ
ب ۲۱ پۆژ د ۳۵ پۆژ

- ا زانست، میژوو، ھونەر
ب میژوو، زانست، ھونەر
ج زانست، ھونەر، میژوو
د میژوو، ھونەر، زانست

راھینان ب چەند ریکین جودا

۶ ئاراسى بۆ ئاھەنگا دەرچوونا خو پیدقی ب ۸ کورسیکان بۆ مەزنان و ۱۴ کورسیکان بۆ زارۆکان ھەیه. ئەرى تو دشى پیدقییا وی ب کورسیکان بخەملینى؟ بەرسقا خو رۆنیکە.

۵ جەژنا رەمەزانى ل ۲۸ تیرەمەھى بوو، و جەژنا قوربانى، پشتی وی ب دوو مەھ و ۱۰ رۆژان ھات. ئەرى جەژنا قوربانى ل ئیلۆنى بووان ل چریا ئیکى بوو؟

ويټنه دار

ويټنه دار هوټيه كه بو بهر چاڅكرنا پيژانينان. ويټنه تيډا دهينه بكارئينان، دا دهربرپيني ژ ژماره يان بكن. د ويټنه دارا بهرامبهردا، هر ۷ دهربرپيني ژ قوتابيه كي دكته. ۷ دبه هيمما د قئ ويټنه داريدا. تو دشئي ئه شان ۷ بهه ژميږي، دا ژماره يا قوتابيان د هر چه شنه كيډا بينيه دهر.

- چند قوتابي ب پاسي دچنه قوتابخاني؟
سه كه ريژا ناقنيشاني وي «پاسي». ۷ ۷ د ريژا «پاسي» دا هه نه. واته ۷ قوتابي ب پاسي دچنه قوتابخاني.

هندهك جاران، هر هيممايهك دهربرپيني ژ تاكه كي پتر دكته. سه كه ويټنه دارا خوراي: ل ژيږ خشته ي نقيسيه: ۳ = ۳ ميښومور. دبيژنه قئ دهسته وازي: كليلا ويټنه داراي. رامن ژ قئ كليلي ئه وه: هر ۳ دي ۳ ميښوموران نويټ.

- چند دويپشك د تاقیگه هيدا هه نه؟
۱ ۷ د ريژا دويپشكادا هه يه. هر ۳ دبيته ۳. واته، ژماره يا دويپشكان دبيته ۳.
• چند ميښ د تاقیگه هيدا هه نه؟
۲ ۷ د ريژا ميښاندا هه نه. هر ۳ دبيته ۳. واته، ژماره يا ميښان: ۳ + ۳ + ۳ = ۹

پيداچوونه كا بله ز

- ۱ = ۲۶ + ۳۷
- ۲ = ۱۴ - ۸۵
- ۳ = ۱۹ + ۵۶
- ۴ = ۱۹ - ۲۸

هويا چوونا قوتابخاني

ب پييان	۳
ب پايسكي	۳
ب ترومبيلي	۴
ب پاسي	۷

ژماره يا ميښوموران ل تاقیگه هي

ميښ	۳
کيز	۲
دويپشك	۳
مويږي	۴

$$۳ = ۳ \text{ ميښومور}$$

ژمارهيا بلنډكرنن خسرو د
هفتيا نيكيدا

	چارشەمب
	پنج شەمب
	شەمبى

$10 = \text{sheep icon}$ بلنډكرن

خسرو ۳ رۆژان د هفتييدا، راهينانان ل سەر بلنډكرنا ئاسنى دكەت. ويئەدارا بەرامبەر ژمارهيا بلنډكرنن وى د هفتيا نيكيدا دياردكەت.

- رۆژا چارشەمبى چەند بلنډكرن هەبوون؟
- رۆژا شەمبى چەند بلنډكرن پتر هەبوون ژ رۆژا چارشەمبى؟
- هەكەر كليلا $5 = \text{sheep icon}$ بلنډكرن، رۆژا چارشەمبى دى چەند بلنډكرن هەبن؟

راهينان و شىكاركرنا پرسىاران

ويئەدارا بەرامبەر بكاربينه بو شىكاركرنا پرسىاران ژ ۱ هەتا ۵.

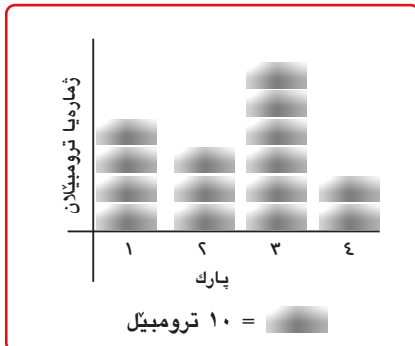
ژمارهيا گيانەوهران

	پلنگ
	بەقلە شير
	جاگوار
	شير

$3 = \text{sheep icon}$ گيانەوهرين ژ بنەمالا
پشيكان «سنورىات»

- 1 چەند پلنگ د باخچەي گيانەوهراندا هەنە؟
- 2 چەند شير هەنە؟
- 3 جوداهى چەندە، د ناقبەرا ژمارهيا شيران و ژمارهيا بەقلە شيراندا؟
- 4 ژمارهيا هەمى گيانەوهران چەندە؟
- 5 هەكەر كليلا $5 = \text{sheep icon}$ بيت، دى ژمارهيا هەمى گيانەوهران ژ بلى شيران چەند بت؟
- 6 پاوان حەز ژ خودانكرنا گيانەوهرين كەهى دكەت د باخچەي خوەدا. ئەوى ۴ پشيك و ۱۲ مريشك و ۴ وەردەك و ۸ كيڤريشك هەنە. ويئەدارەكى ويئەبەكە بو نواندنا قان پيدايان. ناقونيشانەكى گونجاي و كليەكا گونجايى بو ويئەدارى هلبژيره.
- 7 دەرنەنجام ويئەدارەك ۴۲ دانەيان دنوينت، و كليلا وى $6 = \square$ دانە. هەر ريزەك دى چ ليئيت هەكەر تە كليل \square گوهورى بو $3 = \square$ دانە؟

هلبژارتنا جوراوجور

8 كيژ پارک پتر ژ ۵۰ ترومبيلان ب خوەڤەدگرت؟

- ا ۱
 ب ۲
 ج ۳
 د ۴

پیداچوونهکا بلهن

ژمارهکه بنووسه

	۲		۱
	۴		۳

زاراڦ

پیداڦي

خشتهي سهرژميري

خشتهي دوباره بووني

کهرسته پينقيس، کاغهز

کۆمکرن و ريکخستنا
پيزانينان

به ده ستي

قهينه

ئەوان پيزانينان ل سهر کهسان يان تستان کۆمکهين دبيژني

پيداڦي:

مامۆستايي پرسيار ژ قوتابيان کر دهرباري ئەوان گياندارين چهژي دکهن. دوو خشته دروستکرن بو دهرئيانا ئەنجامان.

ل خشتهي دوباره بووني ژماره بکارئينان
بو تۆمارکرن پيداڦيانل خشتهي سهرژميري هندهک هيڻ
بکارئينان بو تۆمارکرن پيداڦيان

گياندارين پهسند	
دوباره بوون	ناڦ
۶	ههسپ
۷	شير
۱۲	فيل
۳	خهزال

گياندارين پهسند	
سهرژميري	ناڦ
	ههسپ
	شير
	فيل
	خهزال

تو دشئي پيزانينان کۆمکهي ل سهر گياندارين ههقالين ته د پوليڻا پهسند کهن، و ريکبيخي د خشتهيهکي سهرژميريڻا.

نموونه

گيانداري پهسند	
سهرژميري	ناڦ

پينگاڦا ۲

ههر ههقالهکي خو پرسيارهکي ژي بکه دا
بزاني چه ل کيژ گيانداري دکته،
هيڻهکي بکيشه ل جهي گونجاي بو هر
بهرسفهکي.

پينگاڦا ۱

خشتهي سهرژميري
دروستبکه و پاشي ۴
پرسيارين گونجاي دياربکه.

• خشتهي سهرژميري گونجايه بو تۆمارکرن پيداڦيان. بوچي؟

بزاڦي بکه

پرسيارهکي ههلبژيره دا ژ ههقالين خو بکه.

ا ۴ بهرسقان بنقيسه ل خشتهي سهرژميري.

ب پرسياران ژ ههقالين خو بکه و خشتهي تهمامبکه.

پيڳه گريده

ئەو پيڳايىن تە كۆمكرين و د خستەيى سەرژمىرىي پيشييدا
تۆماركرين بكاربىنە بۇ دروستكرنا خستەيى دوبارەبوونى.

نمونه

گياندارى پەسند	
ناف	دوبارەبوون

پيڳا ۲

هيلىن د ھەر ريزەكا خستەيى
سەرژمىرىدا بەھژمىرە. ژمارەيا
گونجاي ل ھەر ريزەكى ل
خستەيى دوبارەبوونى بنقيسە.

پيڳا ۱

ناف و نيشانى خستەي و
ھەردوو ستوونان بنقيسە.
و پاشى ھەر چار بەرسقان
بنقيسە.

• خستەيى دوبارەبوونى گونجايە بۇ تۆماركرنا پيڳايان. بۇچى؟

راھيئان وشيكار كرنا پرسياران

۱ ۳ چالاكيان ھەلبژيرە ئەوين كو قوتابى د شيت بكت
دەمى دزقرتە مال. داخووزى ژ ھەقالين خو بكت
چالاكيەكى ھەلبژيرن.

۲ خستەيەكى دوبارەبوونى دروستبكتە بۇ دياركرنا
پيڳايىن تۆماركرى د خستەيى سەرژمىرىي بەرامبەردا.

۳ كيژ فيقى پەسندترە و كيژ كيتر
پەسندە؟

فيقى پەسند	
ناف	سەرژمىرى
ترى	
پورتهقال	
سيف	
موز	

ھلبژارتنا جوراوجور

۴ خستەيى سەرژمىرىي ژمارەيا ھەژيكرەين گيانەوهرين
كەھى دياردكتە.
كيژ گيانەوهرى پتر ھەژيكر ھەنە؟

- ا پشيك ج چيل
ب سە د ھەسپ

گياندارى پەسند	
پشيك	
سە	
چيل	
ھەسپ	

قارقارتنا پيڏايان

فيڙيه

تپه تو دشي پيڏايان ڪومبڪهي يان پوليٽيڪهي ب چهند ريڪان، وهڪ قهباره يان رنگ يان شيوه. ماموستايي پولا سيي تورڪهڪي تپهپيڻ رنگاو رنگ دانه دوو ڪومهلين قوتابيان. داخواز ژ قوتابيان ڪر هزري ل ريڪهڪي بو خرهڪرنا تپهپيان و پوليٽيڪرنا وان بڪهن.

نهوزادي و زاناي نهف خشته دروستڪر:

تورڪي تپهپيان

مهن	نافنجي	بچوڪ	
۵	۲	۲	شين
۵	۱	۳	سور
۲	۳	۳	همهپنگ

• چهوا نهوزادي و زاناي پيڏايي پوليٽيڪرنا؟

ساخبه

۱ ژمارهيا تپهپيڻ شينين بچوڪ چهنده؟

۲ ژمارهيا تپهپيڻ سورين مهن چهنده؟

۳ ژمارهيا تپهپيڻ نائفنجي چهنده؟

۴ ژمارهيا تپهپيڻ مهن چهند پترن ژمارهيا تپهپيڻ بچوڪ؟

راهينان وشيڪارڪرنا پرسياران

يارپين زيرهڪي ژمارهيهڪا ترومبيل و پايسڪلين بچوڪن. پيڏايين خشتهي بهرامبر بڪارينه بو شيڪارڪرنا راهينان ژ ۵ هتا ۷.

۵ ژمارهيا پايسڪلين سور چهنده؟

۶ ژمارهيا ترومبيل و پايسڪلين شين چهنده؟

۷ ژمارهيا ترومبيل و پايسڪلين زيرهڪي چهنده؟

پيڏاچوننهڪا بلهن

نايا هرههڪ لهم ژمارانه له ۳۴۵

گهوهتره يان بچوڪترن؟

۴۰۴ ۲ ۲۹۸ ۱

۳۵۴ ۴ ۳۴۴ ۳

زاراف

قافارتن (پوليٽيڪرنا)

ترومبيل و پايسڪلين زيرهڪي

زهر	سور	شين	كهسڪ	
۵	۲	۶	۱	ترومبيل
۰	۴	۴	۳	پايسڪل

تابلویین هونەری ل پيشانگهها باژیریدا

فرچه	تافی	پینقیسی داری	تەباشیر	
۱	۸	۵	۳	کەس
۳	۴	۵	۴	گیاندار
۵	۹	۶	۶	گول

پیدایین ل خشتهی بهرامبەر بکاربینه بۆ شیکارکنا راهینان ژ

۸ هتا ۱۰

چەند تابلۆ د پيشانگهها باژیریدا هەنە؟

۸

ژمارهيا تابلویین کيژ بابەتی ژ هەمیان پتره؟

۹

۱۲ جوړین تابلویان د پيشانگهها باژیریدا هەنە. کيژ جوړ

۱۰

ژ هەمیان کيتره؟

سەحکە شیوهیین ئەندازەیی یین بهرامبەر و خشتهیهکی

۱۱

پیکبینه بۆ پۆلینکنا ئەوان شیوهیان.

هلبژارتنا جوړاوجوړ

خشته پیداییان ل دوور ترومبیلین سازان دیارکەت. ژمارهيا ترومبیلین

۱۲

بچووک چەندە؟

زەر	شین	رەش	سوور	
۵	۱۲	۷	۱۱	بچووک
۲	۶	۵	۳	مەزن

ج ۵۱

ا ۳۵

د ۱۹

ب ۱۸

دەروازەیهك ل سەر خواندنئ

شیکارکنا پرسیاران

بکارئینانا وینەییین پۆنکرنئ: تو دشیی وینەییین

پۆنکرنئ بۆ بهراوردکنا پیداییان و شیکارکرنئ

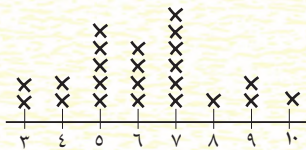
بکاربینی. دەمی پەنایئ دبەیه بهر وینەییین پۆنکرنئ، تو

دئ وینەیی خوینی ل جهی خواندنا پەیقان.

سالاری راپرسینهک کر دەبارەیی پەرتووکین هەقالین

وی د وەرزی هاقینیدا خواندین. پیدایئ ب قی شیوهی

نواندن:

ژمارهيا پەرتووکان

ا سالاری پرسیار ژ چەند قوتابیان کر؟

ا

ب چەند قوتابیان ۷ پەرتووک خواندن؟

ب

ج قوتابییهک هەیه بتنی ئیک پەرتووک خواندبیت؟

ج

پیداچونہکا بلہز

- = ۱۰ × ۴ ۱
- = ۷ × ۷ ۲
- ۳۶ = ۶ × ■ ۳
- ۸۱ = ■ × ۹ ۴

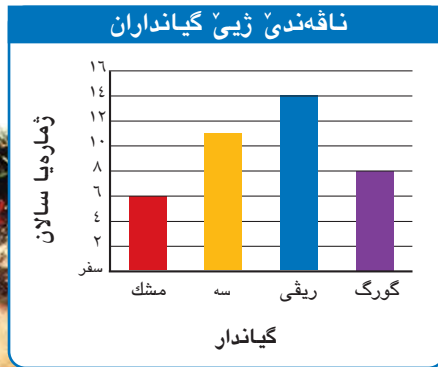
زاراف

- ستوونین پونکرنی
- زنجیرا ژمارہی
- پینگاڤا زنجیرا ژمارہی

خواندنا ستوونین پونکرنی

فیریہ

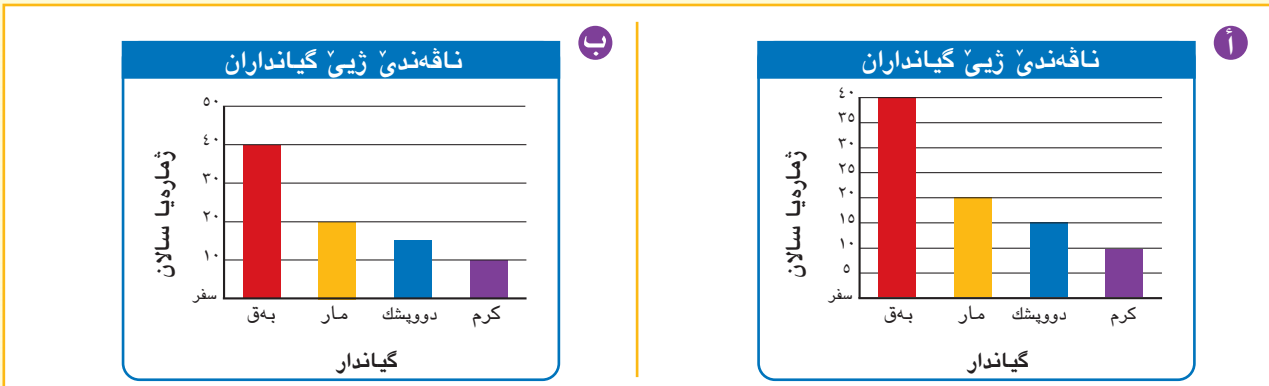
سال ل دووڤ سالی ستوونین پونکرنی ئیکه ژ شیوہیین نواندنا پیدایان ب پونکرنی. شیوہی ستوونی بکاردئیت بؤ نواندنا پیدایان. ههروهسا زنجیرا ژمارہی بکاردئیت بؤ هاریکاریا خواندنا وی ژمارہیا ههه ستونہک دنوینیت. ستوونین پونکرنی یین خوارئ، پیدایان ل دؤر ژیین هندهک گیانداران دنوینن. ئەف شیوہ دوو تەوهرن: تەوهرئ ئاسۆیی، جۆری گیانداران دیاردکەت، و تەوهرئ ستوونی رهنوس کریه و ژمارہیا سالان دیاردکەت.

سفر، ۲، ۴، ۶، ۸، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۶.
دبیژنه قی رهنوسکرنی پهیسکا ژمارہی.
ژ رهنوسهکی بؤ رهنوسهکی دی ب زیدهکرنا دوو دووہ. دبیژنه ئەوان ژمارہیان (پینگاڤا پهیسکا ژمارہی).

- چ پهیسکا ژمارہی بکارئینایه ل ستوونا پونکرنی یا بهرامبەر؟ بؤچی پهیسکهکا باشه؟
- چهوا وی ژمارہیا بهرامبەر ستوونا سهی دی خوینی؟

نموونه

- ئەف ههردوو نواندنه ب چ وهک ئیکن؟ و ب چ ژیکجودانه؟

۱ بهق چەند سالان دژیت؟

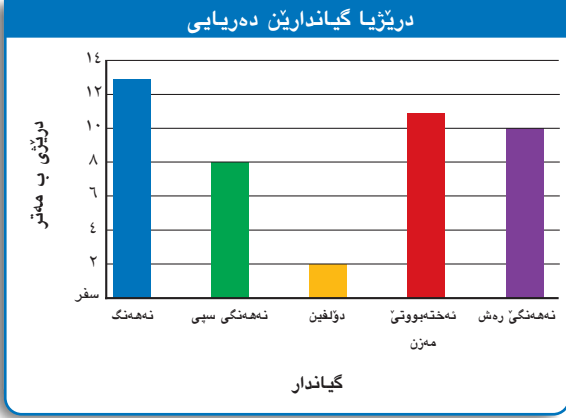
۲ کرم چەند سالان دژیت؟

راهیان وشیکار کرنا پرسیاران

ستوونین رۆنکرنی یین دریزیا هندەك گیاندارین دەریای بکارینه بۆ شیکارکرنا راهیانانین ۳ و ۴.

۳ دریزیا نەهنگی چەندە؟

۴ دریزیا نەهنگی رەش چەند پترە ژ دریزیا دۆلفینی؟

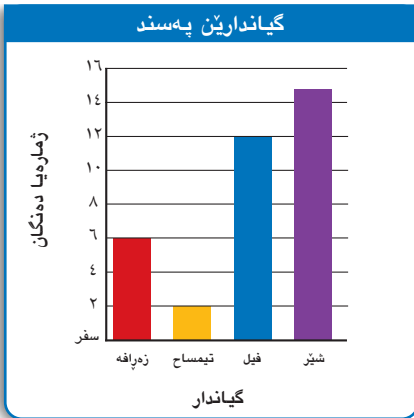

ستوونین رۆنکرنی ل سەر گیاندارین پەسند بکارینه بۆ شیکارکرنا راهیانانین ۵ و ۶.

۵ کیژ گیاندار ژ هەمیان پەسندترە؟

۶ کیژ سەرجهم مەزنتەرە، سەرجهمی ئەوین تیمساح و شیر ی پەسند

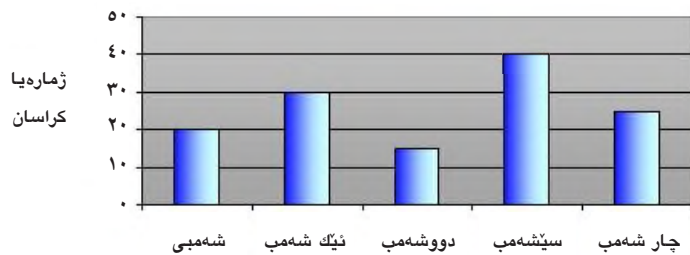
دکەن یان سەرجهمی ئەوین فیل و زەراقە ی پەسند دکەن؟

هلبژارتنا جوراوجور

۷ ستوونین رۆنکرنی ژمارەیا کراسین جمیل د ماوی ۵ رۆژاندا فروتین دیاردکەت.

چەند کراس رۆژا سیشەمبی فروتن؟

ج ۲۰

ا ۳۰

د ۴۰

ب ۱۰

پیداچوون

خشتهی سەر ژمیری

خشتهی دوباره بوونی

ستوونین روئکرنی

دنیابوون ژ زاراف و چه مکان

دهسته و ژهبا گونجای ژ لیستا بهرامبه ههلبژیره

١. ئەو خشتهیه کو نیشانا هژمارتنی بکار دئینیت بو تومارکرنا پیدایان.

٢. ئەو خشتهیه کو ژمارهیان بکار دئینیت بو تومارکرنا پیدایان.

دنیابوون ژ شاره زایان

< ئان > یان = بکارینه بو بهراوردکرنی.

٣. کاغهزهکا ١٠٠٠ دیناری و دوو کاغهزین ٥٠٠ دیناری ٣ کاغهزین ٢٥٠ دیناری و کاغهزهکا ١٠٠٠ دیناری.

دهمی دهژمیر دیاردکەت بیژە، و دیاریکە کا ب . ن ئان پ . ن.

دهمی شیقی

دهمی فراقینی

دهمی نقستنی

وانا وهرزشی

بالندهیین کههی

بولبول	XXXX
کهناری	XX
کوئر	XXX
ببفاء	XX
	2 = X

وینه داری بکارینه بو شیکارکرنا راهینانین ٨ و ٩.

٨. ژمارهیا کوئران چهنده؟

٩. ژمارهیا بولبولان چهند زیدهتره ژ ژمارهیا کوئران؟

١٠. ژمارهیا ههمی بالندهیان چهنده؟

ستوونین روئکرنی بکارینه بو شیکارکرنا راهینانا ١١ و ١٢.

١١. نامیرین موزیکی ب ریز بنفیسه، ژ پهسه ندر بو کیتر پهسه ند.

١٢. چهند کهسان بوچوونا خوه دیارکر؟

١٣. خشتهیهکی دوباره بوونی پیکبینه بو بهرچاقرنا پیدایان د

خشتهی سەر ژمیریاری بهرامبه را هاتین.

ستوونین روئکرنی یین بهرامبه بکارینه بو شیکارکرنا

ههردوو راهینانین ١٤ و ١٥.

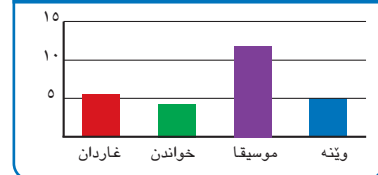
١٤. ژمارهیا ههژیکه رین وینه کرنی چهنده؟

١٥. پینگاغا پهیسکا ژمارهیی د فان ستوونین روئکرنیدا چهنده؟

نامیرین پهسند

سەرژمیری	نامیری موسیقای
	گیتار
	بزق
	عود
	پیانو

ناره زویا پهسند

به رهه قبوون بوئه زموونی

خشتهیی سهر ژمییری بکارینه بو شیکارکرنا راهینانین ۴ ههتا ۶.

رهنگین کراسان	
رهنگ	سهرژمییری
سور	
زهر	
کهسک	
شین	

- ناقه پوکئی ههمی بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیری.
- بهرسقا خو ساخبکه.

بهرسقا گونجایی دهوریده ژ راهینانا ۱ ههتا ۸.

۱ دم چهنده؟

- ا ۶:۴۰ ج ۷:۴۲
 ب ۷:۳۶ د ۸:۴۱

۴ ژمارهیا ههمی کراسان چهنده؟

- ا ۴ ب ۱۴ ج ۲۱ د ۲۴

۵ کیژ رهنگ ژ ههمیان کیتر یی بهر به لاقه؟

- ا سور ب کهسک ج زهر د شین

۶ ژمارهیا کراسین شین چهنده زیده ترن ژ کراسین زهر؟

- ا ۴ ب ۵ ج ۶ د ۷

خشتهی بکارینه بو شیکارکرنا راهینانین ۷ و ۸.

تهزیاتیین پهسندکری	
تهزیاتی	سهرژمییری
نایس کریم	۱۶
شوکلته	۲۲
مۆته	۱۹
فستهق	۱۱

۷ ژمارهیا نهوین ههزا خو دیارکرین چهنده بوو؟

- ا ۳۲ ب ۶۸ ج ۷۶ د ۷۸

۸ ژمارهیا نهوین مۆته و فستهق پهسندکرین چهنده؟

- ا ۱۱ ب ۳۰ ج ۳۶ د ژبلی وان

۲ ئاراز قییا پارچه شریهکی ب ۱۷۵۰ دیناران بکرت.

کیژ کوژمین دئین فی بهایی دنوینن؟

- ا ۳ کاغهزین ۵۰۰ دیناری و کاغهزهکا ۲۵۰.
 ب ۳ کاغهزین ۵۰۰ دیناری و ۳ کاغهزین ۲۵۰.
 ج ۴ کاغهزین ۲۵۰ دیناری و دوو یین ۵۰۰.
 د دوو کاغهزین ۵۰۰ دینار و ۵ کاغهزین ۲۵۰.

۳ نیزیککرنا ۸۷۲ بو ۱۰۰ چهنده؟

- ا ۷۰۰ ب ۸۰۰ ج ۹۰۰ د ۱۰۰۰

ئهوا دزانی بنقیسه

۹ شهمامی ۲۰ جارن زار هه لاقیت. ئهف ژماره ب دهسکهفتن:

- ۱، ۲، ۳، ۴، ۳، ۲، ۱، ۴، ۳، ۲، ۱، ۳، ۲، ۱، ۴، ۳، ۲، ۱

خشتهیهکی سهرژمییری دروستبکه بو نواندنا ئهقان پیدایان. کیژ ژماره ژ ههمیان پتر ده رکهفت؟

ليكدان

بهشى
۴

سالانه فيقى ب مهليونين كيلوگرامان دئيتته
بهره مئيان. بههايئن جورين فيقى ژيكدوانه.
زانينا بههايئن وان هاريكارييا مه دكته بو كرينا
باشترين فيقى.
شيكاركرنا پرسياران خشتهيي ل خوراي بكاربينه دا
بزاني بههايي ۳ كيلوگرامين حوليكان چهند ديناران
زيدهتره ژ بههايي ۳ كيلوگرامين كيويان؟

بههايي فيقى ب كيلوگرامان

	سيق
	پرتقال
	هنار
	موز
	كيوي
	خوخ
	حوليك

۱۰۰۰ دينار =

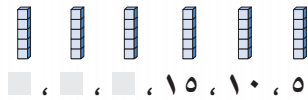
پېزانينين خو ساخبكه

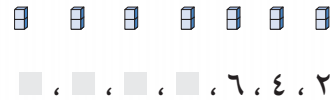
ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پېزانينين پيدفي بو قي بهشي وهرگرتينه، قي بهرپهري بكاربينه

هژمارتن ب بازدان

بهرهف پيش پينج پينجه بهژميړه. **۲**

بهرهف پيش دوو دووه بهژميړه. **۱**

نالوگور د كوْمكرنيډا

تهمامبكه

$$\square + 5 = 5 + 8 \quad \mathbf{۴}$$

$$\square + 7 = 7 + 4 \quad \mathbf{۳}$$

كوْمهله يين يهكسان

ژمارهيا ههميان چهنده؟

$$\square = ۴ \quad \mathbf{۷}$$

$$\square = ۲ \quad \mathbf{۶}$$

$$\square = ۳ \quad \mathbf{۵}$$

ژمارهيا ههميان چهنده؟ تو دشپي وينهيهكي بكيشي.

$$\square = ۳ \quad \mathbf{۹}$$

$$\square = ۲ \quad \mathbf{۸}$$

$$\square = ۱ \quad \mathbf{۱۱}$$

$$\square = ۲ \quad \mathbf{۱۰}$$

كوْمكرنا ستووني.

كوْمبكه.

$$\begin{array}{r} ۶ \\ ۶ \\ ۶+ \end{array} \quad \mathbf{۱۳}$$

$$\begin{array}{r} ۱ \\ ۴ \\ ۶+ \end{array} \quad \mathbf{۱۲}$$

كوْمكرن

كوْمبكه.

$$\square = ۰ + ۸ \quad \mathbf{۱۵}$$

$$\square = ۳ + ۳ + ۳ + ۳ \quad \mathbf{۱۴}$$

ليكدان و كوْمكرن

فيرييه

پيداچوونهكا بلهز

$$\blacksquare = 3 + 3 + 3 \quad 1$$

$$\blacksquare = 5 + 5 + 5 \quad 2$$

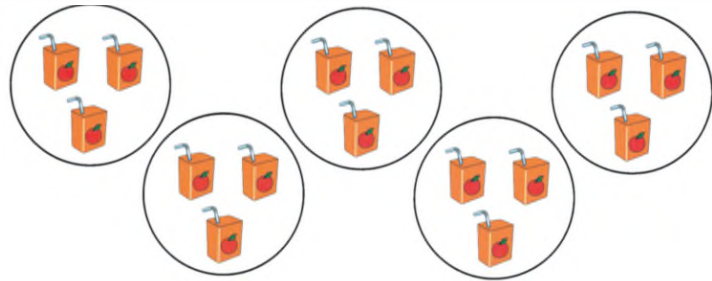
$$\blacksquare = 2 + 2 + 2 + 2 \quad 4$$

$$\blacksquare = 4 + 4 + 4 \quad 5$$

زاراق

ليكدان

شهرهتا فيقي گهلهك فيتامين تيدا ههنه سازاني 5
سندوقين شهرهتي كرپن، ههر سندوقهكي 3 پاكيت تيدا بوون.
سازاني چند پاكيت كرپن؟

تو دشئي ليكبهدي بو دهرئينانا بهرسقي
بنقيسه : $15 = 3 \times 5$
بخوينه : 5 ليكداني 3 يهكسانه 15

تو دشئي كوْمكهي بو دهرئينانا بهرسقي
بنقيسه : $15 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3$
بخوينه : 5 جاران 3 يهكسانه 15

واته سازاني 15 پاكيتين شهرهتي كرپن.

ژ بير نهكه ! ههگر ههركومهلهيهكي ههمان ژمارهين تستان تيدابن تو
دشئي ليكبهدي بو دهرئينانا ژمارهيا ههمي تستان.

• ئهري تو دشئي ليكداني بكاربيني بو ههژماركرنا $2 + 2 + 2 + 2$ ؟ رُونبكه.

دهرئه نجام ئهري تو دشئي ليكداني بكاربيني بو ههژمارتنا $2 + 3 + 2$ ؟
بهرسقا خو رُونبكه.

ليكدان ل 1 ههگر سازاني ئيك سندوق كرى،

ژمارهيا پاكيتين شهرهتي يين سازاني كرپن دي بيته $3 = 3 \times 1$

ژ بير نهكه ! دهري ژمارهيهكي ليكبهدي ل 1 ي نهجامي ليكداني دي ههمان
ژمارهبيت.

ليكدان ل سفر ههگر سازاني چو سندوق نهكرپن،

ژمارهيا پاكيتين شهرهتا سازاني كرپن دي بيته $0 = 3 \times 0$

ژ بير نهكه ! دهري ژمارهيهكي ليكداني سفرى بكه ي نهجامي ليكداني دي بيته سفر.

۱ نەگەر سازانى ۳ صندوق كړين و هەر صندوقه كى ۴ پاكيت تىډابن. دوو ريكان بكاربېنه بۆ ههژمارتئا ژمارهيا پاكيتين شهربهتى.

راهينان و شيكاركنا پرسياران

وينهى بخوينه و تهمامېکه.

- ۲
- أ كۆمهله ژ = ■ = ■
- ب = ■ + ■ + ■
- ج = ■ × ■

- ۳
- أ كۆمهله ژ = ■ = ■
- ب = ■ + ■ + ■
- ج = ■ × ■

۴ هيلهكى بكيشه كو رستهيا كۆمكرنى ب رستهيهكا ليكدانى يا گونجاييغه گريڤدت.

- ۱۲ = ۲ × ۶ ● ● ۱۲ = ۴ + ۴ + ۴
- ۱۲ = ۴ × ۳ ● ● ۱۲ = ۲ + ۲ + ۲ + ۲ + ۲ + ۲
- ۰ = ۰ × ۳ ● ● ۰ = ۰ + ۰ + ۰

۵ **دوره نجام** ئهري تۆ دشيى ليكدانى بكاربېنى بۆ دياركنا سه رجه مى ۱۰ + ۱۰ + ۱۰ + ۱۰؟ بهرسقا خو رۆنېکه.

هلبژارتنا جوراوجۆر

۶ سهيرانى ۳ ريز ژ پوولان ههنه و ههر ريزهكى ۹ پوول تيدانه. ههقالا وي به فرينى دوو ريز ژ پوولان ههنه و ههر ريزهكى ۶ پوول تيدانه. ژمارهيا پوولين ههر دوو ههقالان چهنده؟

- أ ۲۷ ب ۵۶ ج ۳۹ د ۶۰

ليكدان ل ۲ و ل ۵

فيبريه

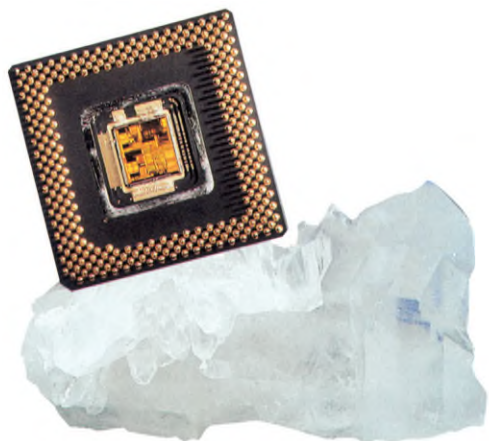
بهرين بهادار هندك پارچهين بزميري ژ كانزا دئينه دروستكرن،
ئويين د هندك بهاندا هين. ماموستايي داخواز ژ پينج قوتابيان
كر، ههرئيك ژ وان دوو بهرين بچوك دگهل خو بينيت.
قوتابيان چند بهر ئينان؟
پهكان بكاربينه.

قوتابيان ۵ كومهله ئينان ههر ئيكي ۲ تيدابوون.
چونكي ههمي كومهلهيان ههمان ژماره تيدايه. تو دشئي ليكبهدي بو
زانينا ژمارهيا بهران.

$$\begin{array}{r} \text{كۆلكي ليكداني} \longrightarrow 2 \\ \text{كۆلكي ليكداني} \longrightarrow \frac{5 \times}{} \\ \text{ئەنجامي ليكداني} \longrightarrow 10 \end{array} \quad \begin{array}{c} 10 \\ \uparrow \\ \text{ئەنجامي} \\ \text{ليكداني} \end{array} = \begin{array}{c} 2 \\ \uparrow \\ \text{كۆلكي} \\ \text{ليكداني} \end{array} \times \begin{array}{c} 5 \\ \uparrow \\ \text{كۆلكي} \\ \text{ليكداني} \end{array}$$

واته، قوتابيان ۱۰ بهر ئينان.

پيداچوونهكا بلهز

ژماره تستان چنده؟

۱ كومهلهيهك ژ ۹

۲ ۳ كومهله ژ ۲

۳ ۲ كومهله ژ ۵

۴ ۴ كومهله ژ ۲

زاراف

كۆلكين ليكداني

ئەنجامي ليكداني

ژ بير نهكه ئەو ژمارهين ليكبهدي دبئزني **كۆلكين ليكداني**
(دبئزنه ههرئيك ژ وان كۆلكي ليكداني) و دبئزنه ئەنجامي **ئەنجامي ليكداني**

• كۆلكان و ئەنجامي ليكداني ديار بكه $6 = 2 \times 3$

نمونه

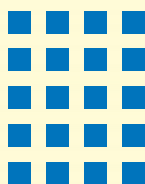
۱ ليكبه 6×2

كۆمبكه: $12 = 6 + 6$

واته $12 = 6 \times 2$

۲ ئەنجامي ليكداني 4×5 بينه دهر

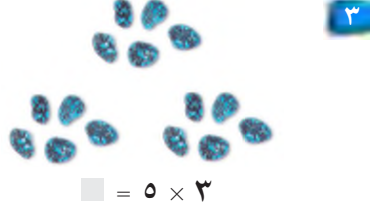
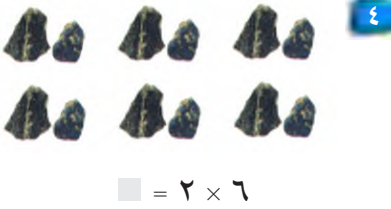

كۆمبكه: $20 = 4 + 4 + 4 + 4 + 4$

واته، $20 = 4 \times 5$

۱. ئەنجامى لېكدانا 2×1 ، 2×2 ،، تا 2×9 بېنەدەر. توچ تېبىنىيى دكى ل سەر ئەنجامين لېكدانى؟ ئەرى هەردەم جووتە يان تاكە؟

لېكېدە.

راھینان و شیکارکونا پرسياران

خستەيى لېكدانى تەمامېکە.

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	×	
□	□	□	□	□	□	□	□	□	۲	۵
□	□	□	□	□	□	□	□	□	۵	۶

تەمامېکە.

$5 \times 9 = \square$ ۸

$\square = 2 \times 8$ ۷

$\begin{array}{r} 5 \\ 8 \times \end{array}$ ۱۰

$\begin{array}{r} 2 \\ 8 \times \end{array}$ ۹

$\square \times 2 = 3 + 3$ ۱۱

۱۲. مامۆستايى زانستى ۸ پکەھ ئینان هەر ئیکى ۲ بولبول تېدابوون. مامۆستاي چەند بولبول ئینان؟

۱۳. **؟ کا شاشى** ۵ ھۆلین خواندنى ل قوتابخانەيا ھەولیرى يا بەھرەداران ھەنە. ھەر ھۆلەكى ۶ کۆمپيووتەر تېدابوون. ئازادى گۆت: کۆمپيووتەرین د ھۆلاندا ۱۱ نە؟ شاشىيا ئازادى ل کیریپە؟

ھلبژارتنا جۇراوجۇر

۱۴. نۆرھانى ۵ مۆرك ب ھەر دەزیپەکیقە کرن ژ ھەر نەھ دەزیپان. چەند مۆرك بكارئینان؟

۸۱ د

۷۲ ج

۵۴ ب

۴۵ ا

ریژکری

ب دهستی

قهینه

دهمی تستان د ریژ و ستوناندا ریژکی، ریژکری دی ب دستکهن.

چالاکي

چارگوشه یان بکاربینه بو پیکنينا ریژکریه کی، کو کردارا لیکدانا 5×3 بنوینیت.

بینگافا ۲

ژمارهیا چارگوشه یان.

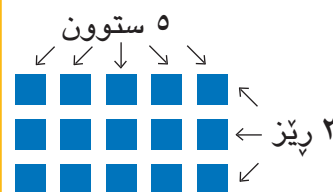
۳ ریژله ۵ =

$5 \times 3 =$

بینگافا ۱

ریژکریه کا ۳ ریژ و ۵

ستونان دروستبکه.

پیداچوونه کا بلهز

دبیته چند

۱ ۲ کومه له ژ ۲؟

۲ ۱ کومه له ژ ۹؟

۳ ۴ کومه له ژ ۲؟

۴ ۳ کومه له ژ ۴؟

زاراف

ریژکری

سیفهی ئالوگور د لیکدانیدا

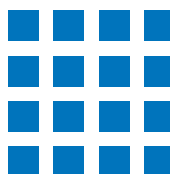
کهرسته چوارگوشه

- چند چارگوشه د ۳ ریژین ژ ۵ چارگوشه یاندا هه نه؟
- رسته یه کا لیکدانی بنقیسه کو ریکی بده ته بو هژمارتنا ژمارهیا چارگوشه یان.
- ریژکریه کا ۳ ریژی ژ ۳ چارگوشه یان پیکبینه. شیوهیی ئەقی ریژکریی چیه؟ رسته یه کا لیکدانی بنقیسه ریکی بده ته بو هژمارتنا ژمارهیا چارگوشه یان.

بزاقی بکه

ریژکریی بخوینه و پاشی ته مامبکه.

ب

ریژ ژ =

$= \times$

ا

ریژ ژ =

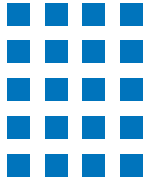
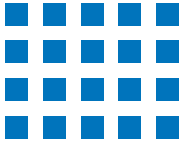
$= \times$

من دوو ریژ ژ؟
چوارگوشه یان هه نه.
چهنه چارگوشه
من هه نه

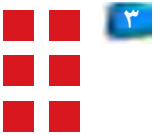

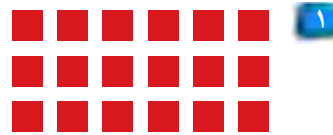
رامانا سیفته نالوگوری بۆ لیکدانی ئەوه، ئەنجامی لیکدانا دوو ژمارەیان ناھیتە گوھۆرین ئەگەر ریزکرنا وان بگوھۆرین. ریزکرییان بۆ دیارکرنا ئەھی سیفتهی بکاربینە.

نموونه

 <p>۲ ریزژ ۶ ۱۲ = ۶ × ۲</p>	 <p>۶ ریزژ ۲ ۱۲ = ۲ × ۶</p>	 <p>۵ ریزژ ۴ ۲۰ = ۴ × ۵</p>	 <p>۴ ریزژ ۵ ۲۰ = ۵ × ۴</p>
<p>واته: $۶ \times ۲ = ۲ \times ۶$</p>		<p>واته: $۴ \times ۵ = ۵ \times ۴$</p>	

راھینان و شیکارکرنا پرسیاران

ریزکرییان بخوینە و تەمامبکە.

 <p>۳ ریزژ ۳ ۹ = ۳ × ۳</p>	 <p>۲ ریزژ ۴ ۸ = ۲ × ۴</p>	 <p>۱ ریزژ ۲۰ ۲۰ = ۱ × ۲۰</p>
---	--	--

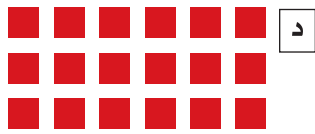
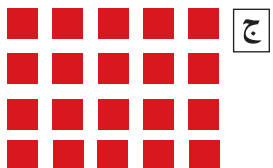
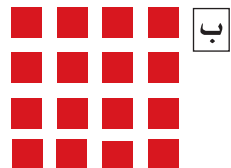
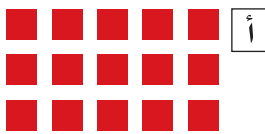
لیکبە. تۆ دشیی ریزکرییەکی دورستبکی.

۷ × ۵ ۶	۲ × ۴ ۵	۴ × ۲ ۴
۴ × ۷ ۹	۶ × ۱ ۸	۴ × ۴ ۷

۱۰ دەرنەنجام هەکاری ۲۰ قەلەم هەبوون، دقیا بکەتە د پاکیتاندا. هەر پاکیتەك ۵ قەلەمان قەدگرت. ئەری پاکیتین هەکاری دی تیرا کەن؟ بەرسقا خو پۆنبکە.

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۱۱ کیژ ریزکری ۵ × ۴ دنوینیت؟

 <p>د</p>	 <p>ج</p>	 <p>ب</p>	 <p>ا</p>
--	--	---	--

ليکدان ل ٣

فيبريه

پیداچوونه کا بلهز

$$\square \times 2 = 2 + 2 \quad 1$$

$$\square \times 5 = 5 + 5 + 5 \quad 2$$

$$\square + 6 = 6 \times 2 \quad 3$$

$$10 = 5 \times \square \quad 4$$

پایسکلی سی تیر پیرا دارای ۵ پایسکلین ۳ تیری بو نهقیین خو کرین. هر پایسکله کی چند تیره هه نه؟ ژماره یا تیرین هه می پایسکلان چنده؟

تو دشی لیکبه دی دا نهجامی بینه ده.

$$15 = 3 \times 5$$

تو دشی کو مبه کی و نهجامی بینه ده.

$$15 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3$$

ژماره یا هه می تیران (۱۵) نه

$$3 = 3 \times 1 = \text{بۆق}$$

$$6 = 3 \times 2 = \text{بۆق بۆق}$$

$$9 = 3 \times 3 = \text{بۆق بۆق بۆق}$$

$$12 = 3 \times 4 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

$$15 = 3 \times 5 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

$$18 = 3 \times 6 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

$$21 = 3 \times 7 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

$$24 = 3 \times 8 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

$$27 = 3 \times 9 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

$$30 = 3 \times 10 = \text{بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق بۆق}$$

خسته یی لیکانی ل ٣

نموونه هاوکار یاریکهره کی ناقداری ته پیا پییه. پوژانه ۳ دهژمیان راهینان دکهت. چند دهژمیان د هفتیه کی دا راهینان دکهت؟ بو زانین پوژا نهینی راهینان دکهت. ژماره یا دهژمیان ۶ جارا ۳. بو دهژمیانا نهجامی، ۶ ل ۳ بده، $18 = 3 \times 6$ دهژمیان.

نموونه هیمن ۳ پوژان د هفتیه کی دا راهینان دکهت. هر جاره کی ۶ دهژمیان. کیژ وان ههردوان پتر راهینانی دکهت، هیمن یان هاوکار؟ ژماره یا دهژمیان $6 \times 3 = 18 = 6 + 6 + 6$ هیمن و هاوکار هه مان دهژمیان راهینان دکهن.

۱. ئەگەر تو بزانى $3 \times 6 = 18$ ، ئەرى تو دىشى ئەنجامى لىكدانا 6×3 بىژى.

۲. دەمى ژمارهيكى لىكدهى ل ۳، ئەرى ژمارهيكى جوت يان تاك دى دەرکهفیت؟ ئەقى رۆنكە.

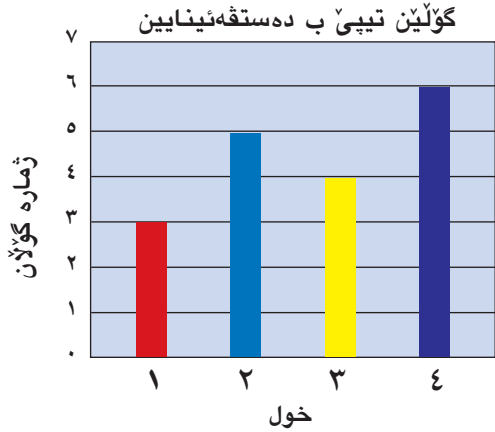
خشتهيى لىكدانى ل ۳ بۆ شىكارکنا راهینانان ژ ۳ هەتا ۸ بکاربینه.

$\square = 8 \times 3$	۵	$6 \times 3 = \square$	۴	$3 \times 6 = \square$	۳
۳	۸	۳	۷	۵	۶
<u>۹</u> ×		<u>۵</u> ×		<u>۳</u> ×	

راهینان و شىكارکنا پرسىاران

دەرنەنجام ئەگەر ۳ کۆمبکەن دگەل ژمارهيكى تاك، ئەرى ژمارهيكى جوت يان تاك دى ب دەست کەفیت؟ ئەگەر ۳ ل ژمارهيكى تاك بدەين، ئەرى ژمارهيكى جوت يان تاك دى ب دەست کەفیت؟

۹. **؟ کا شاشى؟** کىوانى رۆژانە ۲ دەمژمىران راهینان دکرن ول ۳ پۆژان د هەفتیهکیدا، بۆ ماوهيى ۴ هەفتیان. کىوانى گۆت: د هەیفهکیدا من ۶ دەمژمىران راهینان کرن. شاشيا کىوانى ل کىرىیه؟

ستوونين رۆنكرنى بۆ شىكارکنا راهینانان ژ ۲۵ هەتا ۲۷ بکاربینه.

۱۱. تىپى چەند گۆل ل خولا ۴ى زیدەتر کرن ژ خولا ۱ى؟

۱۲. تىپى چەند گۆل ب دەستفەئینان ل هەرچار خولان؟

۱۳. ئەگەر تىپ ل خولا پینجى يارىى بکەت و دوو هندی خولا ۳ى گۆلان ب دەستفەبينيت، دى چەند گۆلان کەت؟

هلبژارتنا جوراوجور

۱۴. ئارى رۆژانە ۳ دانين خوارنى دخوارن. د هەفتیهکیدا چەند دان خوارن؟

د ۲۲

ج ۲۱

ب ۱۵

ا ۱۸

لیکدان ل ۴

فیربه

پیداچوونه کا بلهز

$$2 \times 4 = 8 \quad 3 \times 0 = 0$$

$$1 \times 8 = 8 \quad 9 \times 1 = 9$$

ستون

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	×
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱
۱۸	۱۶	۱۴	۱۲	۱۰	۸	۶	۴	۲	۰	۲
۲۷	۲۴	۲۱	۱۸	۱۵	۱۲	۹	۶	۳	۰	۳
۳۶	۳۲	۲۸	۲۴	۲۰	۱۶	۱۲	۸	۴	۰	۴
۴۵	۴۰	۳۵	۳۰	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵	۰	۵
۵۴	۴۸	۴۲	۳۶	۳۰	۲۴	۱۸	۱۲	۶	۰	۶
۶۳	۵۶	۴۹	۴۲	۳۵	۲۸	۲۱	۱۴	۷	۰	۷
۷۲	۶۴	۵۶	۴۸	۴۰	۳۲	۲۴	۱۶	۸	۰	۸
۸۱	۷۲	۶۳	۵۴	۴۵	۳۶	۲۷	۱۸	۹	۰	۹

ریز

باژیرکی یاریان قوتابیئن پولا سیی ب ۶ ترؤمبیلان چوونه باژیرکی یاریان. هر ترؤمبیلهکی ۴ قوتابی هه لگرتن. ژمارهیا قوتابیان چهنده؟

۶ ل ۴ بده بو هژمارتنا ژمارهیا قوتابیان:

$$6 \times 4 = \text{قوتابی}$$

پیدقییه خشتهیی لیکدانییی بهرامبهر بکاربینی بو شیکارکرنا پرسیارا خو. نهگه ته بقیت نهجامی لیکدانا دوو ژمارهیا بینیه دهر، نهوی ژمارهیی بخوینه یا دکهفته جهی ئیکدوبرینا ریزا ژمارهیا ئیکدی دگهل ستونا ژمارهیا دووی.

نهجامی ئیکدوبرینا ریزا ژماره ۶ دگهل ستونا ژماره ۴ دبته

$$\begin{array}{r}
 \xrightarrow{\text{کۆلکی لیکدانی}} 4 \\
 \xrightarrow{\text{کۆلکی لیکدانی}} \underline{6 \times} \\
 \xrightarrow{\text{نهجامی لیکدانی}} 24
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 24 \\
 \uparrow \\
 \text{نهجامی} \\
 \text{لیكدانی}
 \end{array}
 =
 \begin{array}{r}
 4 \\
 \uparrow \\
 \text{کۆلکی} \\
 \text{لیكدانی}
 \end{array}
 \times
 \begin{array}{r}
 6 \\
 \uparrow \\
 \text{کۆلکی} \\
 \text{لیكدانی}
 \end{array}$$

واته ژمارهیا قوتابیان دبته ۲۴.

ژ بیر نهکه نهجامی لیکدانا هر ژمارهیهکی دگهل ۴ ژمارهیهکا جووته.

دهر نهجام چهوا دی پونکهی: 5×2 کۆم 5×2 یهکسانه 5×4 ؟

هزرکرنا ره خنهگر کیژ ساناهیتره بو دهرئینانا نهجامی لیکدانا 6×4 ؟ تو ۴ جاران ژماره ۶ کۆمبکهی نان خشتهیی لیکدانی بکاربینی؟ بهرسفا خو روئبکه.

ساخېکه

۱ روښکه چهوا خشته يی ليکدانی دی بکارئینی بو
دهرئینانا نهجامی ۸×۴ ؟

ليکېده

۲ $\square = ۴ \times ۲$ ۳ $\square = ۴ \times ۹$

۴ $۵ \times ۴ = \square$ ۵ $\square = ۳ \times ۴$

راهینان و شیکارکړنا پرسپاران

فلاهيان ل خشته يی ليکدانی ل ۴ پرېکه.

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	×	۶
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	۴

ل راهینانین ۷ - ۹. فلاهيان ب ژمارهيا گونجایی پرېکه.

۷ $۴ \times \square = ۰ \times ۹$ ۸ $۳ \times \square = ۹ \times ۲$ ۹ $۲ \times \square = ۴ \times ۴$

۱۰ ۵ ليکدانی ۴ بکه. ۱۱ نهجامی ليکدانا ۴ ل ۹ چهنده؟

۱۲ نهجامی ليکدانا ۷ ل سفری چهنده؟ ۱۳ نهجامی ليکدانا ۱ ل ۱۲ چهنده؟

۱۴ ۴ قهفسيڼ بولبولان ل باغچهيهکی گيانداران هېوون، هر قهفسهکی ۸ بولبول تيدابوون، ژمارهيا بولبولان چهنده؟

۱۵ ئهري ۶ \times ۴ مهزنتره ژ ۷ \times ۳ يان بچووکتره يان يهکسانه؟ روښکه.

۱۶ ههکهر ته زانی $۹ \times ۴ = ۳۶$ و $۱۰ \times ۴ = ۴۰$ ، ۱۱×۴ دبېته چهنده؟ ته چهوا زانی؟

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۱۷ ۶ سه د رکههکيدانه، ژمارهيا دهست و پيښان وان چهنده؟

د ۱۶

ج ۳۰

ب ۲۴

ا ۶

رېكښ لیکدانی

فیربه

پیداچوونهکا بلهز

$$12 = \square \times 3 \quad 1$$

$$\square = 6 \times 2 \quad 2$$

$$\square = 8 \times 0 \quad 3$$

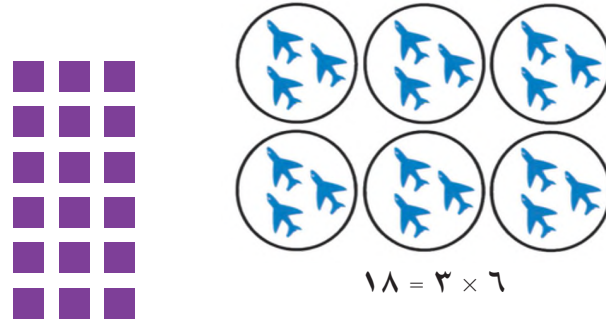
$$9 = \square \times 9 \quad 4$$

ل فرینگهه کارزان چوو فرینگهه، وسره دانا ٦ بهشان کر، ل هر بهشهکی ٣ فرۆکه دیتن. چهند فرۆکه دیتن؟

$$\square = 3 \times 6$$

گهلهک ریک هه نه بو دهرئینانا نهجامی لیکدانی.

ا تو دشیی کومهلهیین بهکسان پیکبینی:

$$18 = 3 \times 6$$

ب تو دشیی ریزکریهکی دروستبکهی: $18 = 3 \times 6$

ج تو دشیی خاسیهتا ئالوگور بکاربینی: $18 = 6 \times 3 = 3 \times 6$

د تو دشیی خستهیی لیکدانی بکاربینی:

ستوون

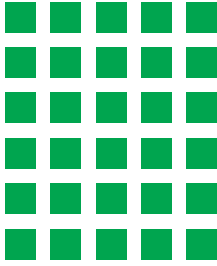
٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	×
٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	١
١٨	١٦	١٤	١٢	١٠	٨	٦	٤	٢	٠	٢
٢٧	٢٤	٢١	١٨	١٥	١٢	٩	٦	٣	٠	٣
٣٦	٣٢	٢٨	٢٤	٢٠	١٦	١٢	٨	٤	٠	٤
٤٥	٤٠	٣٥	٣٠	٢٥	٢٠	١٥	١٠	٥	٠	٥
٥٤	٤٨	٤٢	٣٦	٣٠	٢٤	١٨	١٢	٦	٠	٦ ← ریز
٦٣	٥٦	٤٩	٤٢	٣٥	٢٨	٢١	١٤	٧	٠	٧
٧٢	٦٤	٥٦	٤٨	٤٠	٣٢	٢٤	١٦	٨	٠	٨
٨١	٧٢	٦٣	٥٤	٤٥	٣٦	٢٧	١٨	٩	٠	٩

ل بیرا تهبت نهجامی لیکدانی ژمارهیهکه دهقئته جهی ئیکدوبرینا ریزا ٦ دگهل ستوونا ٣: $18 = 3 \times 6$ ژمارهیا فرۆکان دبتته ١٨ فرۆکه.

ژ بیر نهکه تو دشیی ریکښ جودا بکاربینی بو دهرئینانا نهجامی لیکدانی.

۱ رڼبکه دوو ريگان بکاربینه بو دهرئینان نهجامی ۸×۴ .

رستهیهکا لیکنائی بو هر شیوهیهکی بنفیسه.

۴

۳

۲

راهینان و شیکارکونا پرسیاران

لیکبه

۸ = ۵ × ۸

۷ × ۳ =

۶ = ۴ × ۲

۵ = ۵ × ۶

۸
۳ ×

۵
۷ ×

۰
۶ ×

۹
۳ ×

قالاهییان ب ژمارهیین گونجای پرکه.

۹	۸	۷	۵	۲	×	۱۳
					۳	

۸	۷	۹	۶	۱	×	۱۴
					۵	

۱۶ سهفینی و مهتینی ۲۰ ترومبیلین بچووک ههبوون. مهتینی ترومبیلهکا دی کری ههتا ترومبیلین سهفینی بینه نیقا ژمارهیا ترومبیلین مهتینی. ترومبیلین هر ئیکی ژوان چهنده؟

۱۵ دهرئه انجام سوزانی ۴ پارچهیین شریناهیی و دوو سیف د پاکيتهکیدا دانان. سوزانی ۲۴ پارچهیین شریناهیی بکارئینان. چهند سیف بکارئینان؟

هلبژارتنا جوراوجور

۱۷ ۵ چیل و دوو مریشک د زهقییهکیدا ههنه. ژمارهیا دهست و پییین وان چهنده؟

۲۰ د

۱۴ ج

۲۸ ب

۲۴ ا

پیداچونہکا بلہز

6 = □ × 3 ۱

9 = □ × 3 ۲

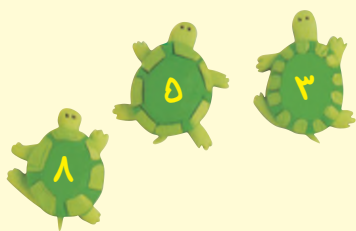
12 = 4 × □ ۳

15 = □ × 3 ۴

ریکین شیکارکرنا پرسیاران
ل شیوازہکی بگہرہ

پرسیار ماردین و ہهقالا خو یارییا شیوازین ژمارہیی دکهن :
ههقالا وی ئهف ژماره، ۳، ۵، ۸، ۱۰، ۱۳، ۱۵، ۱۸، ۲۰، ۲۳
نقیسین. پیدقییہ ماردین ریسیا ئهفی شیوازی دیاریکته و چار
ژمارهیی دى ل دووٹ ژماره ۲۳ بنقیسیت.

تیگهه

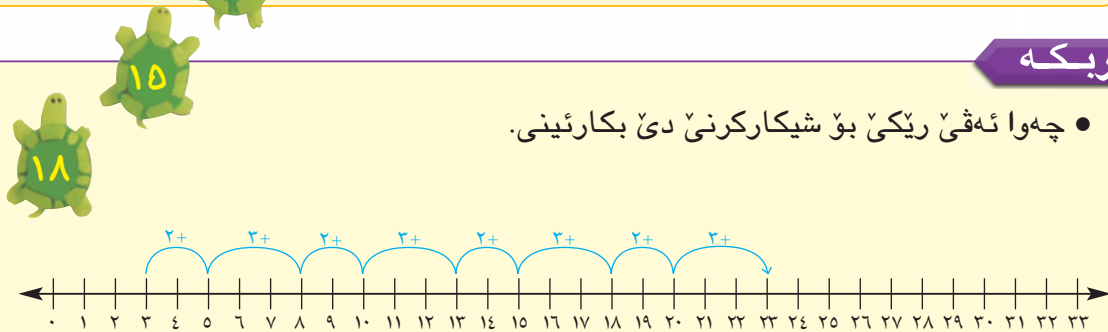
- داخوازکری چییہ؟
- چ پیدا بیان دی بکارئینی؟
- ئهری هندهک پیدایین دی ههنه تو بکارنائینی؟ چنه؟

پلانی دانہ

- کیژ ریکی بو شیکارکرنا پرسیار دی بکارئینی؟
- تو دشپی ریکا « ل شیوازہکی بگہرہ » بکارینی.

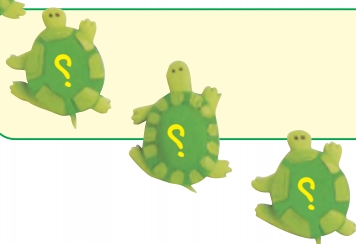
شیکارکە

ریسا ئهوه ۲ زیدهبکە، و ۳ زیدهبکە ئیک ل دووٹ ئیکی.
چار ژمارهیی ل دوماهی ئهقنه ۲۵، ۲۸، ۳۰، ۳۳.

ساخکە

- چهوا راستیا بهرسقا خو دی ساخکە.

هزرکرنا رهخنهگر: ریسیا شیوا بینهدهر، ههکەر شیواز ب فی
شیوهی بیت: ۳؛ ۶؛ ۸؛ ۱۱؛ ۱۳؟

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

ریکین شیکارکنا پرسیاران

نمونه‌یه‌کی پیکبینه یان ب کردار بجهبینه لیسته‌کا ریک پیکبینه.

ل شیوازیه‌کی بگه‌ره

خشته‌یه‌کی یان وینه‌یه‌کی روئکرنی پیکبینه بخه‌ملینه و ساخبکه ل دووف پینگاقین خوه بزقره پرسیاره‌کا ساناهیتتر شیکار بکه هاوکیشه‌یه‌کی بنقیسه درئه‌نجامی ژیربیژی بکاربینه.

ریکا «ل شیوازیه‌کی بگه‌ره» بکاربینه بو شیکارکنا پرساران.

۱ مگرتی شیوازیه‌یه: ۵، ۴، ۹، ۸، ۱۳، ۱۲، ۱۷، ۱۶، ۲۱. ریسا

شیوازی دیاربکه و چار ژماره‌یین ل دووف ژماره‌یا ۲۱ دئین بنقیسه.

۲ شیوازی دانای ته‌یه: ۳، ۶، ۹، ۱۲. ریسیا شیوازی دیاربکه

و چار ژماره‌یین ل دووف ۱۲ بنقیسه.

ئازادی گوته نه‌وزادی: ئەز هزرا شیوازیه‌کی دکم ژماره‌یین ده‌ستپیک

ته‌یه نه: ۴، ۸، ۱۲، ۱۶.

۳ ئەو سی ژماره‌یین ل دووف وان دئین چنه؟

ا ۱۶، ۲۰، ۲۴ ج ۱۸، ۲۰، ۲۲

ب ۱۷، ۱۹، ۲۱ د ۲۰، ۲۴، ۲۸

۴ کیژ ژماره نابیت د شیوازی ئازادی دا بیت؟

ا ۲۰ ج ۳۲

ب ۲۸ د ۳۵

راهینان ل سهر ریکین جودا

۵ سالاری دقیا ژ دهوکی ب پیمان بچیته هه‌ولیرئ.

۶ ده‌مژمیران د روژه‌کیدا ب ریقه‌چوو. چهند

ده‌مژمیران د حه‌فتیه‌کیدا بریقه‌چوو؟ بو زانین

روژا ئەینیی بیهنا خو قه‌دا؟

۶ کا شاشی؟ خسروی گوٹ ئەف ژماره‌یین

هه‌نی ۱۱، ۲۱، ۳۱، ۴۱، ۵۱، ۶۰، ۷۱ شیوازیه‌کی

پیکدئینن. شاشیا خسروی ل کیرییه؟ روئبکه چه‌وا

دی شاشی دروستکه‌ی؟

۷ بکارئینانا پیدایان ئەگه‌ر هه‌قال ل سهر ئەفی

شیوازی به‌رده‌وام بوو، چهند مه‌تران روژا پینج

شه‌مبی دی غارده‌ت؟

غارदानا هه‌قالی

XX	شه‌مبی
XXX	ئیک شه‌مب
XXXX	دووشه‌مب

XX = ۱۰۰ مه‌تر

پیداچوون

دَلنیابوون ژ زاراف و چه مکان

دهسته واژهبیا گونجای ژ لیستا بهرامبهر ههلبژیره.

ریژکری
کولکین لیكدانی
سفر
ژماره ۱
ئهنجامی لیكدانی

۱. ئەو ژماره یین دگهل ئیکدن لیكدن دبژنی؟

۲. دهمی دوو ژماره یان لیكدی؟ دی ب دهست ته كه قیت.

۳. ئەنجامی لیكدانا؟ ل ههر ژماره یه کی، هه مان ژماره یه.

۴. ئەنجامی لیكدانا؟ ل ههر ژماره یه کی دبیته سفر.

لیكده. چیدبیت تو پیدقی پیکینانا ریژکریان ببی.

۷. $\square = 6 \times 3$

۶. $\square = 2 \times 3$

۵. $\square = 5 \times 4$

دَلنیابوون ژ شاره زایان

ئهوی رسته یا لیكدانی ههلبژیره یا بگونجیت دگهل رسته یا کوکرنی.

$20 = 4 \times 5$

$0 = 0 \times 5$

$12 = 2 \times 6$

$12 = 3 \times 4$

۸. $12 = 3 + 3 + 3 + 3$

۹. $20 = 4 + 4 + 4 + 4 + 4$

۱۰. $0 = 0 + 0 + 0 + 0 + 0$

لیكده.

۱۳. $6 \times 5 = \square$

۱۲. $\square = 3 \times 7$

۱۱. $\square = 8 \times 3$

۱۶. $\square = 8 \times 1$

۱۵. $\square = 6 \times 0$

۱۴. $\square = 1 \times 5$

۱۹. $\begin{array}{r} 8 \\ 5 \times \end{array}$

۱۸. $\begin{array}{r} 6 \\ 3 \times \end{array}$

۱۷. $\begin{array}{r} 3 \\ 9 \times \end{array}$

قاله یان پرکه ب ژماره یین گونجای.

۲۲. $9 = \square \times 1$

۲۱. $30 = 5 \times \square$

۲۰. $8 = \square \times 2$

دَلنیابوون ژ شیکارکرا پرسیاران

دیاریکه ئه ری پرسیاری پتر یان کیتر یان بتنی ئەو پیدایین ب ویقه گریدای هه نه؟ پرسیاری شیکاریکه ئەگەر پیدایین پیدقی هه بن یان پتر بن. هه کهر پیدایین پیدقی بو پرسیاری کیم بن، ئەوین کیم بیژه.

۲۳. شیرزاد پوژانه ۳ دهژمیران راهینانان ده کهت، ژ شه مبی هه تا چار شه مبی د هفتیه کیدا

چه ند دهژمیران راهینان ده کهت؟

به رهه قبوون بو ئەزموونی

٥ ئەف دەژمیره چ دەمی دیاردکەت؟

- ا ٦:٠٨ ب ٦:٤٠ ج ٧:٠٨ د ٧:٤٠

٦ بههائی خانەیا رهنووسی ١ ل ١٧ ٤٠٥ چەندە؟

- ا ١٠ ب ١٠٠ ج ١٠٠٠ د ١٠٠٠٠

٧ مریه می ٨ ئامان هه نه، هه ر ئامانه کی هیکه ک

کره تیدا. چەند هیک بکارئینان؟

- ا ٠ ب ٦ ج ٤ د ٨

٨ ژمارهیه که ئەگەر لیکدانی ٤ ی بکهی ئەنجام

دبیتە ٣٦، ئەو ژماره چەندە؟

- ا ٤٠ ب ٣٢ ج ٩ د ٨

٩ نهژادی پهرتووکی خۆل سەر ٤ رەفان دانان. هەر رەفەکی ٧

پهرتووک ل سەر دانان. ژمارهیا پهرتووکان چەندە؟

- ا ٢٨ ب ٢٤ ج ٢١ د ١١

١٠ کریکاری هه ر ٥ پارچهیین شریناهیی کره د

پاکیتەکیدا. ئەگەر ژمارهیا پاکیتان ٨ بن.

ژمارهیا پارچهیین شریناهییان چەندە؟

- ا ١٣ ب ٣٢ ج ٣٣ د ٤٠

- ناقه روکی هه میی بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیارئ.
- به رسقا خو ساخبکه.

به رسقا گونجای دهوریده ژ راهینانا ١ هه تا ١٠

١ $3 \times 9 = ?$

- ا ٦ ب ١٢ ج ٢٧ د هیچ لهوانه

٢ ژیانئ ٨ پاکیتین ماسیان کرین بههائی هه ر

ئیکئ ٥ هزار دینار بوون. چەند هزار دینار دان؟

- ا ٣٠ ب ٣٨ ج ٢١ د ٤٠

٣ پهیوهندی ٦٤ هزار دینار هه بوون، پهرتووکه ب

٣٥ هزار دیناران و تهپهیه ب ٢٥ هزار دیناران

کرئ. ئەری چەند هزار دینار قئ مان؟

- ا ٦٠ ب ٢٩ ج ٣٩ د ٤

٤ شارایی ٢٥ هزار دینار هه بوون. ٧ کارتین

پوستئ کرین. بههائی هه ر ئیکئ ٢ هزار دینار

بوون. چەند هزار دینار پیدان؟

- ا ٩ ب ١٤ ج ١١ د ٢٥

ئەوا دزانی بنقیسه

١١ رستهیه کا لیکدانی بنقیسه، پهیوهندی ب ئەقی

١٢ کیژ وان مهزنتره؟

1×1 یان 9×0 ؟

رستهیا کو مکرئ قه هه بیت:

$20 = 5 + 5 + 5 + 5$ ، روئبکه.

رَاسْتِيْن لِيْكَدَانِيْ

بهشي
٥

تيا موسيqa سهريازي ب شيوهيي ريزكراوي
بريقه دجن، هر وهكو تيين سهريازين دي.
شيكاركرنا پرسياران سهكه نهفي وينه داري
، بو هر تيهكي ريزكراوهكي بكيشه نهوي
بنوينيت.

تیین مؤسیقا سهريازي

	په ياده
	فروكه قاني
	دهريايي

 = ٤ سهرياز

پيژانينين خو ساخبكه

ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پيژانينين پيدقي بو قي بهشي وهرگرتينه، قي بهريهري بكاربينه

زاراف

دهستهواژهيا گونجايي ژ ليستا بهرامبهه ههلبژيره.

1. ژماره ۲ د نمونهييدا دبيژني؟

2. ژماره ۱۰ د نمونهييدا دبيژني؟

جوداهي
كوكي ليكداني
ئهنجامي ليكداني

3 كومهله ژ 6 =

2 كومهله ژ 4 =

هژمارتن ب بازدان

شيوازي تهمامبكه؟

5. 10 : 20 : 30 : 40 : 50 : 60

بهرهف پيش يان بهرهف پاش دهه دهه بهژميده، بو درياركرنا ژمارهيا نهديار.

6. 3 : 13 : 23 : 33 : 43 : 53 : 63 : 73

7. 95 : 85 : 75 : 65 : 55 : 45 : 35 : 25

راستيي ليكداني

ليكبده؟

9. 5 × 9 =

11. 0 × 5 =

13. 8 × 5 =

8. 1 × 4 =

10. 4 × 9 =

12. 6 × 4 =

16. $\begin{array}{r} 8 \\ 4 \times \end{array}$

15. $\begin{array}{r} 2 \\ 3 \times \end{array}$

14. $\begin{array}{r} 6 \\ 4 \times \end{array}$

ليکدان ل ۶

فيبره

پیداچوونهکا بلهز

$$25 = \square \times 5 \quad 1$$

$$\square = 9 \times 5 \quad 2$$

$$30 = 5 \times \square \quad 3$$

$$\square \times 5 = 40 \quad 4$$

تيا پيشمه رگه ي سهن گهري ژماره يه كا پيشمه رگه هان ديتن ب ريژ دچوون. هه ر دهسته يه ك ژ ۶ ريژان پيكا تبوو، د هه ر ريژه كيڏا ۶ پيشمه رگه هه بوون. ژماره يا پيشمه رگه هان چهنده؟

نموونه

پرسيا ري بنويته دا شيكار بكه ي.

پينگافا ۳

نه نجامين ليكدانا هه ردوو ريژكراوان كو مبه كه. نه هه دي بده سته ئين.

$$\begin{array}{r} 6 \\ 30 + \\ \hline 36 \end{array}$$

دي نه هه ديار بيت.

$$6 \times 6 \text{ يه كسانه } 6 \times 1$$

$$\text{كو مكرن } 6 \times 5 \text{ واته}$$

$$36 = 30 + 6 \text{ واته}$$

ژماره يا پيشمه رگين تيب ي

۳۶ پيشمه رگه نه.

پينگافا ۲

ريژكري ي بكه دوو

ريژكري ين بچووك

$$\begin{array}{c} 6 \\ \square \square \square \square \square \square \\ 6 = 6 \times 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ 30 = 6 \times 5 \end{array}$$

پينگافا ۱

ريژكري به كي پي كبينه ژ

۶ ريژان، د هه ر ريژه كيڏا

۶ چارگوشه يين بچووك

هه ين.

$$\begin{array}{c} 6 \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ \square \square \square \square \square \square \\ 6 \\ \square = 6 \times 6 \end{array}$$

نموونه

دي نه هه ديار بيت.

$$6 \times 6 \text{ يه كسانه } 6 \times 1 \text{ كو مكرن } 6 \times 5 \text{ واته}$$

$$36 = 30 + 6 \text{ واته } \text{ژماره يا پيشمه رگين تيب ي } 36 \text{ پيشمه رگه نه.}$$

ژبيرنه كه: دا ژماره يه كي ل ژماره يه كا دي بده ي، دوو ژماره يان بينه

كو سه رجه مي وان ببه ته ژماره يا ئيكي و هه ر ئيك ژ وان ل ژماره يا دووي

بده، پاشي هه ردوو نه نجامان كو مبه كه.

۱ شروقه بکه چهوا دی ئهجامی ۳×۸ هژمیری؟ چهوا دی فی راستیی بکارئینی بو دهرئینانا ۶×۸ ؟ لیكیده.

۳ $\square = ۶ \times ۴$

۲ $\square = ۶ \times ۲$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

خشتهیی لیكدانا ل ۶ تهمامبکه،

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	×	۴
□	□	□	□	□	□	□	□	□	۶	

فالاهیی ب ژمارهیهکا گونجایی تهمامبکه، ژ راهینانین ۵ ههنا ۱۰ی.

۶ $\square \times ۸ = ۴۸$

۵ $۱۲ = ۴ \times \square$

۸ $۸ + ۴۰ = ۶ \times \square$

۷ $۳ \times ۴ = ۴ \times \square$

۱۰ $\square = ۹ \times ۶$

۹ $\square = ۴ \times ۶$

۱۱ ئامیری گیتاری ۶ ژئ ههنا وئامیری تهمبوری ۵

ژئ ههنا. د ۴ گیتار و ۲ تهمبوراندا چهنا ژئ ههنا؟

۱۲ **بنقیسه** ریزکریهکی بکیشه دا

رؤنکهی چهوا ۶×۴ یهکسانه ۴×۱ کؤم ۴×۵ ؟

هلبژارتنا جوراوجور

۱۳ ژمارهیا نه دیار چهنده؟ $۴۸ = \square \times ۶$

د ۱۰

ج ۸

ب ۶

ا ۵

ليكدان ل ٧ ول ٨

فييره

پيداچوونهكا بلهز

- = ٤ × ٦ ١
- = ٦ × ٣ ٢
- = ٦ × ٢ ٣
- = ٦ × ٥ ٤

بيئقهانا هاقيني ٨ هفتي نه، بيئقهانا هاقيني چند پوژن ؟

نمونه

ئهنجامي $7 \times 8 =$ پرسيارى بنويينه دا شيكاريكهى.

پينگافا ٣

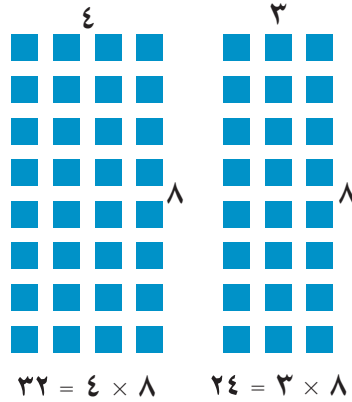
ئهنجامي ليكدانا دوو ريذكرييان كومبكه

$$\begin{array}{r} 24 \\ 32 + \\ \hline 56 \end{array}$$

ئهفه دى ب دستهكهفن
 $56 = 7 \times 8$
واته ، ژمارهيا پوژين
بيئقهانا هاقيني ٥٦
پوژن.

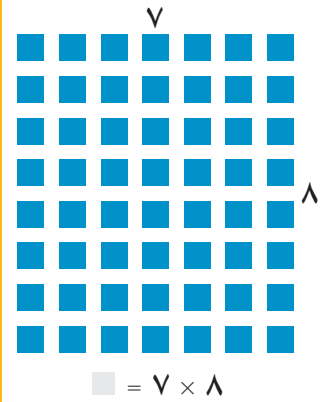
پينگافا ٢

ريذكريى دابهشكه بو دوو ريذكريى بچوك.

پينگافا ١

ريذكريهكا ٨ ريزى پيكبينه هر ئيك ژ ٧ چارگوشهيين بچوك پيكهاتببت.

نان داىكا من ٦ ناني قهيسيى چيكرن، هر نانهك پيدقى ب ٨ قهيسييان بو، پيدقى ب چند قهيسييان ههيه؟ شيوازهكى بكاربينه بو دهرئنانا بهرسقى.

$$8 = 8 \times 1$$

$$16 = 8 \times 2$$

$$24 = 8 \times 3$$

$$32 = 8 \times 4$$

$$40 = 8 \times 5$$

$$48 = 8 \times 6$$

واته ، داىكا من پيدقى ب ٤٨ قهيسييان ههيه.

ساخېکه

۱ پوښکه چەوا 5×7 دى دابهشكەى بۇ دوو بەشان، بۇ دەريئانا ئەنجامى لىكدانى؟

۲ پوښکه چەوا $20 = 5 \times 4$ بكار دئيت بۇ دەريئانا ئەنجامى 5×8 ؟

۳ پوښکه چەوا $12 = 2 \times 6$ بكار دئيت بۇ دەريئانا ئەنجامى 2×7 ؟

لىكېدە.

۴ $\square = 4 \times 7$ ۵ $\square = 7 \times 0$ ۶ $\square = 5 \times 7$

راھيئان و شيكار كرنا پرسياران

تەمامېكە

۷ $\square = 7 \times 7$ ۸ $9 \times 4 = \square$ ۹ $\square = 7 \times 8$ ۱۰ $\square = 6 \times 8$

۱۳ $\begin{array}{r} 7 \\ 8 \times \end{array}$

۱۲ $\begin{array}{r} 7 \\ 6 \times \end{array}$

۱۱ $\begin{array}{r} 1 \\ 7 \times \end{array}$

۱۶ $\begin{array}{r} 7 \\ 9 \times \end{array}$

۱۵ $\begin{array}{r} 9 \\ 6 \times \end{array}$

۱۴ $\begin{array}{r} 5 \\ 8 \times \end{array}$

خشتەيى لىكدانا ل ۷ تەمامېكە.

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	×	۱۷
□	□	□	□	□	□	□	□	□	۷	

خشتەيى لىكدانا ل ۸ تەمامېكە.

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	×	۱۸
□	□	□	□	□	□	□	□	□	۸	

۱۹ ئەلندى بېنقەدانەكا ۷ حەفتەيى ب دەست كەفت،

۲۰ ئازادى ۷ توورك ھەبوون، ھەر تووركەكى ۸ سېقىن

كەسك كرنە تېدا، و تووركەكى دى سېقىن سۆركرنە

تېدا. ئەگەر ژمارەيا سېقان ۶۰ بن، ژمارەيا سېقىن سۆر

چەندە؟

۲۱ دەرنەنجام چەوا دى پوښكەى بېى كو بەژمېرى،

7×9 بچوكتەرە ژ 8×9 ؟

ھېزارتانا جوراوجور

۲۲ سازانى رستكەك و ۴ بازنك چيكرن. ۸ مۆرك كرنە د ھەر بازنكەكيدا، و

۲۰ مۆرك د ھەر رستكەكيدا. چەند مۆرك بكارئىنان؟

۵۲ د

۴۰ ج

۳۲ ب

۱۲۰ ا

لیکدان ل ۹ و ل ۱۰

فیربه

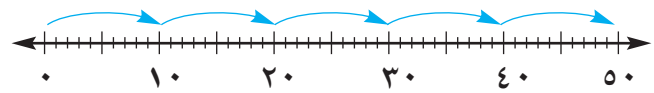
پیداچوونهکا بلهز

- = ۸×۴ ۱
- = ۵×۷ ۲
- = ۰×۸ ۳
- = ۷×۶ ۴

دارستان سفوره گیاندارهکی ددان مهزنه، دارا ب ددانیت خو دبریت. ۵ سفورهیان هر ئیکی ۱۰ دار برین. چند دار برین؟

$$\blacksquare = ۱۰ \times ۵$$

هرمارتنا بهرف پیش، دهه دهه، ۵ جاران بکارینه.

ل بیرا ته بت ۱۰×۵ واتا ۵ دهه یان $۱۰ \times ۵ = ۵$ دهه. واته ژمارهیا دارین هاتینه برین دبنه ۵۰ دار.

ژ بیر نهکه دهمی ژمارهیهکی لیکدانی ۱۰ ی بکهی سفرهکی بورهخی راستی یی ژمارهیی زیدهکه: $۸۰ = ۱۰ \times ۸$

لیکدان ل ۹ داخواری ژ ۹ قوتابیین پولا سیی هاتهکرن، وینهیین گیاندارین دارستانی چیکه ن دا بهلاویسن ل پیشانگههی. هرئیکی ژ وان ۷ وینه چیکرن. همییا چهند وینه چیکرن؟

$$\blacksquare = ۹ \times ۷$$

شیلان و گلاقیژ رابوون ب دهرئینانا بهرسقی ب دوو ریگین جودا.

$۰ = ۹ \times ۰$
$۹ = ۹ \times ۱$
$۱۸ = ۹ \times ۲$
$۲۷ = ۹ \times ۳$
$۳۶ = ۹ \times ۴$
$۴۵ = ۹ \times ۵$
$۵۴ = ۹ \times ۶$
$۶۳ = ۹ \times ۷$
$۷۲ = ۹ \times ۸$
$۸۱ = ۹ \times ۹$

گلاقیژ	☐
• رهنوسی دهان د نهجمی	
لیکدانی ۱ کیتره ژ	
کۆلکی لیکدانی	
$۶ = ۱ - ۷$	☐
• سرجهمی دوو رهنوسین	
نهجمی لیکدانی	
یه کسانه ۹	
واته	☐
$۶۳ = ۹ \times ۷$	

شیلان	☐
• جارا ئیکی ۷ لیکدانی ۱۰	
دکه	
$۷۰ = ۱۰ \times ۷$	
• پاشی، ۷ ی دی لیدرکه	☐
$۶۳ = ۷ - ۷۰$	
واته	
$۶۳ = ۹ \times ۷$	☐

واته، قوتابییا ۶۳ وینه چیکرن.

ساخېکه

۱. پوښکه چهوا دی ټه نجامی ۳ × ۹ ب ریکا شیلانی ټینیپه ده؟

۲. پوښکه چهوا دی ټه نجامی ۶ × ۹ ب ریکا گلاقیژی ټینیپه ده؟

ته مامېکه.

■ = ۶ × ۱۰ **۴**

■ = ۱۰ × ۳ **۳**

۲ × ۹ = ■ **۶**

■ = ۹ × ۸ **۵**

۹۰ = ۹ × ■ **۸**

۶۳ = ۷ × ■ **۷**

راهینان و شیکارکړنا پرسیاران

ته مامېکه.

۱۰ × ۷ = ■ **۱۱**

■ = ۹ × ۹ **۱۰**

۴ × ۱۰ = ■ **۹**

۹
۴ × **۱۳**

۱۰
۸ × **۱۲**

۱۰
۶ × **۱۵**

۱۰
۱ × **۱۴**

بهرورد بکه و < یان > یان = ل جهی ● دانه.

۸ × ۹ ● ۹ × ۸ **۱۷**

۱۵ - ۷۵ ● ۶ × ۱۰ **۱۶**

۱۹. ناراسی ۳ کاغهز هه بوون. هه رټیک ژوان کره

۱۰ پارچه، و دوو کاغهزین دی هه رټیک ژوان

کرنه ۸ پارچه. چهند پارچه ب دستکه فتن؟

۱۸. بنقیسه نهرمیني گوت « ۱۰ × ۳ یه کسانه

ب ۱۰ + ۱۰ + ۱۰، ټه رټی تو دگهل گوتنا ویی؟

پوښکه.

هلبزارتنا جوړاوجوړ

۲۰. ټالانی هندهک شتلین گولان چاندن، ل سهر شیوهی ریژکرنه کا ۳ ریژی و د ههر ریژه کیدا

۹ شتل دانان. کیژ رسته یا ژماره یی، هاریکاریی دکهت بو هه ژمارتنا ژماره یا شتلان؟

۲۷ = ۹ × ۳ **د**

۳ = ۳ ÷ ۹ **ج**

۱۲ = ۹ + ۳ **ب**

۶ = ۳ - ۹ **ا**

راهینان ل سەر لیكدانی

فیڕیبه

پیداچوونهکا بلەز

- = 4×5 ١
- = 8×2 ٢
- = 9×4 ٣
- = 8×7 ٤

مهلهفانی هەر راهینهرهك ٦ زارپۆكان فیڕی مهلهفانییان دكهت،

ژمارهیا راهینهران ٧ بوون، ژمارهیا زارپۆكان چهنده؟

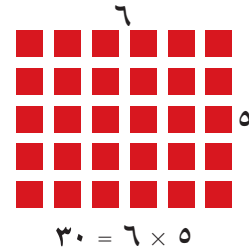
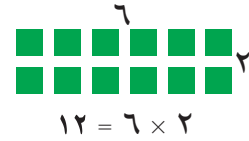
$$\blacksquare = 6 \times 7$$

گهلهك ریكان تو فیڕ بووی بۆ هژمارتنا 6×7 .

ب خشتهی لیكدانی بكاربینه.

ا ریژکری دابهشکه بۆ راستیین لیكدانی یین ناسیار.

٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	×
٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	١
١٨	١٦	١٤	١٢	١٠	٨	٦	٤	٢	٠	٢
٢٧	٢٤	٢١	١٨	١٥	١٢	٩	٦	٣	٠	٣
٣٦	٣٢	٢٨	٢٤	٢٠	١٦	١٢	٨	٤	٠	٤
٤٥	٤٠	٣٥	٣٠	٢٥	٢٠	١٥	١٠	٥	٠	٥
٥٤	٤٨	٤٢	٣٦	٣٠	٢٤	١٨	١٢	٦	٠	٦
٦٣	٥٦	٤٩	٤٢	٣٥	٢٨	٢١	١٤	٧	٠	٧
٧٢	٦٤	٥٦	٤٨	٤٠	٣٢	٢٤	١٦	٨	٠	٨
٨١	٧٢	٦٣	٥٤	٤٥	٣٦	٢٧	١٨	٩	٠	٩

$$42 = 6 \times 7, \text{ كهواته, } 42 = 30 + 12$$

د ئەگەر ئێك ژ کۆلکان جوت بیت، چەند جارن

بکاربینه. ٦ کۆلکهکی جوتە.

هزر بکه : ٦ دوو هندی (٣) یه

$$21 = 3 \times 7 \text{ ئەنجامی}$$

$$42 = 21 + 21 = 6 \times 7 \text{ واته}$$

ج ئالوگوری ل لیكدانی بکاربینه.

بزاقی بکه کۆلکان ئالوگور بکه.

هزر بکه: ئەگەر $42 = 7 \times 6$

$$\text{واته } 42 = 6 \times 7$$

واته ژمارهیا زارپۆكان ٤٢ زارپۆکن

دانا	○
دشیم سیفتهتی ئالوگوری ل	
لیكدانی بکاربینم.	
ژ بهر کو $8 \times 5 = 5 \times 8$	
و $40 = 8 \times 5$	○
لهورا $40 = 5 \times 8$	

دوونا	○														
دا کۆ ژمارهیه کی ل ٨ ی بدەم، دی															
لیکدهم ل ٤ و پاشی دی ئەنجامی دوو															
هندی وی کهم (دوو جار کی کهم)															
<table border="1"> <tr><td>٥</td><td>٤</td><td>٣</td><td>٢</td><td>١</td><td>٠</td><td>×</td></tr> <tr><td>٢٠</td><td>١٦</td><td>١٢</td><td>٨</td><td>٤</td><td>٠</td><td>٤</td></tr> </table>	٥	٤	٣	٢	١	٠	×	٢٠	١٦	١٢	٨	٤	٠	٤	○
٥	٤	٣	٢	١	٠	×									
٢٠	١٦	١٢	٨	٤	٠	٤									
<table border="1"> <tr><td>٥</td><td>٤</td><td>٣</td><td>٢</td><td>١</td><td>٠</td><td>×</td></tr> <tr><td>٤٠</td><td>٣٢</td><td>٢٤</td><td>١٦</td><td>٨</td><td>٠</td><td>٨</td></tr> </table>	٥	٤	٣	٢	١	٠	×	٤٠	٣٢	٢٤	١٦	٨	٠	٨	○
٥	٤	٣	٢	١	٠	×									
٤٠	٣٢	٢٤	١٦	٨	٠	٨									
و ژ بهر کو $20 = 5 \times 4$															
لهورا $40 = 5 \times 8$	○														

ریکین دهرئیخستنا ئەنجامی لیكدانی.

ههكه ژمارهیا راهینهران ٨ بت و ژمارهیا

زارپۆكان ٥ بیت د هەر تیپه کیدا، ژمارهیا

ههمی زارپۆكان دی بیته چهنده؟

دونیا یی ودانای دوو ریکین جودا بکارئینان

بۆ دهرئینانا ئەنجامی 5×8 .

• ئەگەر راستیا لیكدانی 5×8 ل بیرا ته

نه بیت، دی کیژ ریکی بکارئینی؟

۱ رۆنېکه چەوا راستىيا لىكدانى ۹ × ۵ = ۴۵ دى بكارئىنى بۇ دەرئىنانا ۸ × ۵ ؟

۲ رۆنېکه چەوا چەند جاران دى بكارئىنى بۇ ھژمارتنا ۶ × ۹ ؟

تەمامېكە.

۵ = ۲ × ۲

۴ = ۶ × ۶

۳ = ۵ × ۲

۸
۲
۳ ×

۷
۶
۳ ×

۶
۵
۹ ×

راھىنان و شىكاركرنا پرسىاران

بەراورد بکە و < يان > يان = ل جھى ● دانە.

۱۰ ● ۶ × ۳ ۱۸

۹ ● ۹ × ۴ ۶ × ۶

۱۲ ● ۷ × ۷ ۵۰

۱۱ ● ۹ × ۸ ۹ + ۸

راست يان خەلەت د ھەر لاکىشەيەکا بەرامبەر ھەر راھىنانەكىدا بنقىسە.

۱۵ ۴۷ = ۷ × ۷

۱۴ ۴۰ = ۶ × ۸

۱۳ ۲۴ = ۶ × ۴

۱۸ ۹۹ = ۹ × ۹

۱۷ ۵۵ = ۹ × ۵

۱۶ ۶۴ = ۸ × ۸

۱۹ كاروان ۴ دەفتەر كرىن، بەھايى ھەر ئىكى ۳ ھزار ۲۰ ئاراسى ۸ ھەفتى ل بەغدا بۆراندن. ئاراسى

چەند رۆژ بۆراندن؟ دىنار بوون. چەند پارە دان؟

۲۱ ھزركرنا رەخنەيى: سولاقي گۆت «ئەنجامى ۲۲ بازارگانەكى ۹ سىنىك فروتن. بەھايى ھەر ئىك ژ

وان ۶ ھزار دىنار بوون، و گۆزكەك ب ۴ ھزار

دىناران. بەھايى ھەمیان بوو چەند؟ ھەر ئىكدا ھەر ژمارەيەکا ھەبت ل ۷، دى بته ژمارەيەکا تاك». تو دگەلى؟ رۆنېكە.

۲۳ پرسىار: محمود ۹ ھەفتى و ۴ رۆژ ھەولپىر و سلیماننى بۆراندن، ۳۵ رۆژان مابوول

ھەولپىرى، چەند رۆژان مابوول سلیماننى؟

ھلبژارتنا جوراوجور

۲۴ تیما ھاوارى ھەفتى ۳ جاران راھىنانان دكەت و بۇ ماوى ۹ ھەفتیان. ھاوار

دوو جاران نەچوو راھىنانان. ھاوار چەند رۆژان راھىنانان كرن؟

۲۷ د

۲۵ ج

۲۴ ب

۳ ا

ژمارهيا نهديار

فیریه

پیشبرکيا دروستکرنا شیریناهيان ئازادی د پیشبرکيا دروستکرنا شیریناهياندا ٣٥ پارچهیین شیریناهيان دروستکرنا و د هندک سښیکاندا دانان. د هر سښیکه کیدا ٥ پارچه دانان. چند سښیک بکارئینان؟
خشتهیی لیکدانی بکاربینه بو دهرئینانا کولکی نهدياری لیکدانی.

$$\begin{array}{c} 35 \\ \uparrow \\ \text{ژمارهيا} \\ \text{همهيا پارچهيان} \end{array} = \begin{array}{c} 5 \\ \uparrow \\ \text{ژمارهيا پارچهيان} \\ \text{د هر سښیکه کيدا} \end{array} \times \begin{array}{c} \square \\ \uparrow \\ \text{ژمارهيا سښیکان} \end{array}$$

ستون

9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	16	14	12	10	8	6	4	2	0
27	24	21	18	15	12	9	6	3	0
36	32	28	24	20	16	12	8	4	0
45	40	35	30	25	20	15	10	5	0
54	48	42	36	30	24	18	12	6	0
63	56	49	42	35	28	21	14	7	0
72	64	56	48	40	32	24	16	8	0
81	72	63	54	45	36	27	18	9	0

ژ ستونا ژمارهيا ٥ دستپیکه. سهکه ژمارهیین وی ستونی هتا ژماره ٣٥ ببینی، پاشی سهکه وی ژمارهيا د ریزا (٣٥) ی دا. کولکی نهدياری لیکدانی دی بیته ٧.

$$\begin{array}{c} 35 \\ \uparrow \\ \text{ژمارهيا هممو} \\ \text{پارچهيان} \end{array} = \begin{array}{c} 5 \\ \uparrow \\ \text{ژمارهيا پارچهيان} \\ \text{هر سښیکه کيدا} \end{array} \times \begin{array}{c} 7 \\ \uparrow \\ \text{ژمارهيا سښیکان} \end{array}$$

واته، ئازادی ٧ د هر سښیکه کیدا.

نموونه

کولکی نهديار ل : $\square \times 4 = 12$ چیه؟
ژ ریزا کولکی لیکدانی ٤ دستپیکه.
سهکه ژمارهيان ل وی ریزی هتا ١٢ ی ببینی،
پاشی سهکه ١٢ د کیژ ستونی دایه.
ئو ستونا ژماره ٣ یه. کولکی نهديار دبیته ٣.
 $12 = 3 \times 4$

ستون

9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18	16	14	12	10	8	6	4	2	0
27	24	21	18	15	12	9	6	3	0
36	32	28	24	20	16	12	8	4	0
45	40	35	30	25	20	15	10	5	0
54	48	42	36	30	24	18	12	6	0
63	56	49	42	35	28	21	14	7	0
72	64	56	48	40	32	24	16	8	0
81	72	63	54	45	36	27	18	9	0

ژ بیر نهکه دهی نهجامی ئیک ژ دوو کولکین لیکدانی دزانی، خشتهیی لیکدانی دی هاریکاریا تهکته بو دهرئینانا کولکی دیتر.

۱ رۆنېکه چەوا خشتهيې ليكدانى دى بكارئنين بۇ دياركرنا كۆلكى نه ديار $\square \times 6 = 18$ ؟

راهيئان و شيكاركرنا پرسياران

كۆلكى نه ديار چيهه؟

۳ $9 = \square \times 1$

۲ $12 = 4 \times \square$

۵ $36 = 4 \times \square$

۴ $18 = 2 \times \square$

۷ $5 - 50 = \square \times 9$

۶ $3 \times \square = 6 \times 4$

۸ ئىنجامى ليكدانا ۴ ل ژمارهيه كا دى دبېته ۲۸. ۹ ئالايى ۳ كورسى بۇ ھەر ميژهكى دانان د

ھۆلهكيذا. ژمارهيا ميژان چەندە ئەگەر ۲۱ ئەو چ ژمارهيه ؟

كورسى د ھۆليدا بن ؟ رستهيا ليكدانى بنقيسه بۇ شيكاركرنا پرسيارى.

خوشى: ليكدان ب ليكدان

سەحكە خشتهي.

• د ھەر ريژهكيذا، ھەكەر تە ژمارهيا ئيكي ل ژمارهيا دووى دا. دى ژمارهيا سيى ب دەست تە كەفت.

• د ھەر ستوونەكيذا، ھەكەر تە ژمارهيا ئيكي ل ژمارهيا دووى دا، دى ژمارهيا سيى ب دەست تە كەفت.

• ژمارهيا ئيكي د ريژا ئيكيذا نه (۱) ھ.

دى بيژينه چارگوڭشەيپن ھەك وى «ليكدان ب ليكدان».

۲	۱	۲
۲۰	۵	۴
۴۰	۵	۸

ھەمى خشتهيان تەمامبەكە دا چارگوڭشەيپن «ليكدان ب ليكدان» ب دەست تە بکەفت.

۱۳

		۳
	۷	
۴۲		

۱۲

۱۵		۵
۳۰		

۱۱

		۲
	۷	۴
۵۶		

۱۰

	۵	۳
۲		
	۵	

ھلبژارتنا جوراوجور

۱۴ ژمارهيا نه ديار چەندە؟

$42 = \square \times 6$

۸ د

۷ ج

۲ ب

۴ ا

پیداچوونہ کا بلہز

- = 8×2 ١
- $24 = \square \times 8$ ٢
- $\square \times 8 = 64$ ٣
- $32 = 8 \times \square$ ٤

ریکین شیکارکرنا پرسیاران
وینہیہ کی بکیشہ

پرسیارہک پیرا شیرزادی ١٦ چارگوشہ یین بچوک ژھری
چیکرن. چہوا شییا ئەقان چارگوشہ یان بدروت بو چیکرنا
سہرپوشہکا ہمان ژمارہیا چارگوشہ یان ہبیت ل دریزی و ل
پانی؟

تیگہہ

- داخوازکری چبیہ؟
- چ پیدا یان دی بکارئینی؟
- ئہری ہندک پیدا یی ہنہ بکارنہئینی؟ چنہ؟

پلانی دابنہ

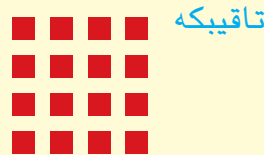
- کیژ ریکی بو شیکارکرنا پرسیار دی بکارئینی؟
- تو دشی ریکا « وینہیہ کی بکیشہ » بکارینی دا شیکارکی.

شیکاریکہ

- چہوا ئەقی ریکی د شیکارکرنیدا دی بکارئینی؟

٤ چارگوشہ یان بو دریزی و ٤

چارگوشہ یان بو پانی

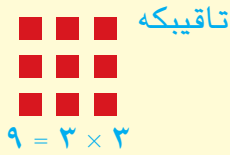

$16 = 4 \times 4$

ئەقی شیکاری ١٦
چارگوشہ بکارئینان

٣ چارگوشہ یان بو دریزی و ٣

چارگوشہ یان بو پانی

$9 = 3 \times 3$

ئەقی شیکاری بتنی ٩
چارگوشہ بکارئینان

واتہ، پیرا شیرزادی شیوہی دووی بکارئینا و چارگوشہ دوورین و
سہرپوش دورست کر.

ساخیکہ

- ب ہووری سہکە پرسیار. رۆنیکە بوچی شیوہی دووی ہلبژارت.

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

ریکا «هیلکاره کی یان وینه یه کی بکیشه» بکارینه بو شیکارکنا پرسیارین ۱ و ۲.

۱. ئەگەر ژمارهیا چارگۆشه یان ۲۵ بو، چهوا دا شیت ئەوان

چارگۆشه یان دگهل ئیک بدرووت دا هه مان ژمارهیا چارگۆشه یان بدهست بکه فیت د دریزی و پانییدا؟

۲. دایکا مازنی ۳۲ چارگۆشه یین بچوک ژهریی چیکرن.

پیدقی ب چند چارگۆشه یین زیده تر هیه دا ژمارهیا چارگۆشه یان هه مان ژماره هه بیت د دریزی و پانییدا؟

ژمارهیا نه فین خسروی ۲۴ بوون. دقت وینه یین وان ب دیواریه بهه لایوسیت.

۳. کیژ ژان شیکارین دین نه گونجایه؟

ا ۳ ریزل ۸ ج ۴ ریزل ۶

ب ۶ ریزل ۴ د ۴ ریزل ۸

ریکین شیکارکنا پرسیاران

هیلکاره کی یان وینه یه کی وینه

نمونه یه کی پیکبینه یان ب

کردار بجهبینه

لیسته کا ریک پیکبینه.

خشته یه کی یان وینه یه کی

رۆنکرنی پیکبینه

بخه ملینه و ساخبه

ل دووف پینگا فین خوه بزه فیره

پرسیاره کا سانهیتر شیکاربه

هاوکیشه یه کی بنقیسه

دهرئه نجامی ژیربیزی بکارینه.

۴. باپیری بریاردا ۴ وینه یان د هه ریزه کیدا

دانیت. چند ریز پیدقین؟

ا ۳ ب ۴ ج ۶ د ۸

راهینان ل سه ر ریکین جودا

ستوونین رۆنکرنی یین به رامبه ر بو شیکارکنا راهینان ژ ۵ هه تا ۷ بکارینه.

۵. ۳ بهق ژگۆلی چوون، چند گیاندار مان؟

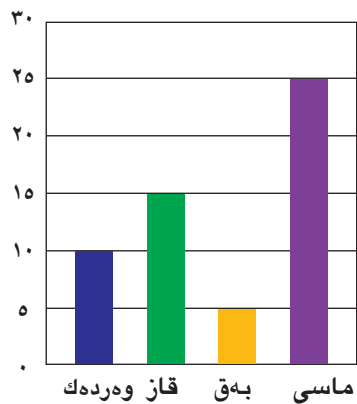
۶. ۸ وهردهک ژگۆلی چوون، دوو قاز هاتن، بوونه چند

قاز و وهردهک د گۆلیدا؟

۷. ۵ بهق هاتن بو گۆلی، ژمارهیا

گیانداران بوو چند؟

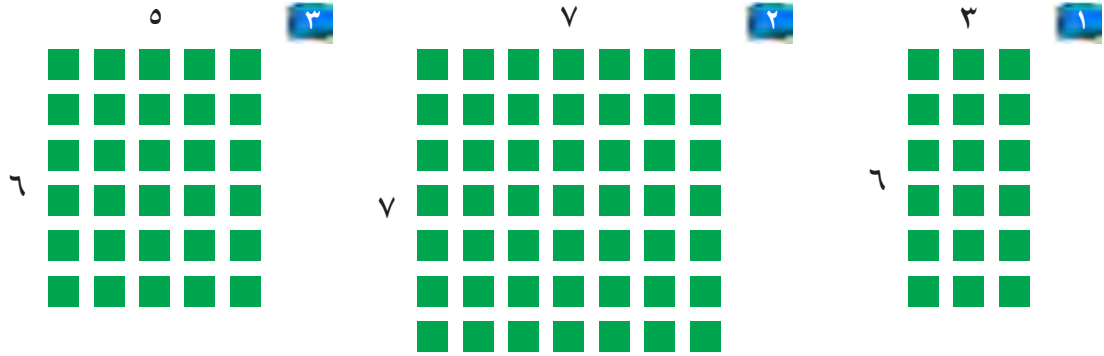
گیاندارین گۆلا ئافی

پیداچوون

دنیابوون ژ زاراف و چه مگان

ریکه کی بیژه بو دابه شکرنا ریژکری، پاشی نه جامی لیکنانی بنقیسه.

۴ چهوا راستیا لیکنانا $۱۰ \times ۶ = ۶۰$ دی بکارئینی بو هژمارتنا ۹×۶ ؟

دنیابوون ژ شماره زایان

لیکبه.

$۷ \times ۸ = \square$	۶	$\square = ۷ \times ۶$	۵
$\square = ۰ \times ۶$	۸	$۸ \times ۵ = \square$	۷
$\square = ۹ \times ۸$	۱۰	$\square = ۶ \times ۶$	۹
$\square = ۵ \times ۱۰$	۱۲	$\square = ۹ \times ۶$	۱۱
$\frac{۸}{۴} \times$	۱۴	$\frac{۸}{۸} \times$	۱۳

دنیابوون ژ شیکارکنا پرسیاران

شیکارکنا پرسیاران

- ۱۵ دوو ریژین سیفان د صندوقه کیدا هه نه. هر ریژهک ۶ سیفن. ریکه کا دی دیاربه بو ریژکنا سیفان د چه ند ریژین یه کساندا.
- ۱۶ هیژشی پاکته کا شرینا هییان کری ۳ ریژ تیدا بوون، هر ریژهک ۴ پارچه بوون. ۸ پارچه خوارن، چه ند پارچه مان؟
- ۱۷ هوزانی ۴۹ پارچه قوماشی چارگوشی کرین، پیگه دروون بو دروستکرنا پارچه یه کا چارگوشه یی کو دریژی و پانیی هه مان ژماره یا پارچه یان هه بیت، نه ژماره چه ند؟
- ۱۸ ۶ ریژین یه کسان ژ پوولان ل دهفته را نازادی هه بوون، ۳ پوولین دی کرین، هه می بوونه ۳۳ پوول، هر ریژهکی چه ند پوول تیدانه؟

به رهه قبوون بو ئەزموونی

هشیاریه

- نافه روکی هه می بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیا ری.
- به رسقا خو ساخبکه.

به رسقا گونجا ی دهو ر به ژ راهینانا ۱ هه تا ۹.

- ۱ خونا قی چه ند ته په یین رهنگری دروست کرن ب
 ۶ ریزان و د پاکه ته کیدا دانان. ل هه ر ریزه کی
 ۵ ته په دانان. چه ند ته په دانان د پاکه تیدا؟
 ۱۱ د ۲۴ ج ۲۵ ب ۳۰ ا

- ۲ شوخی بینقه دانه ک بو راند، کو ۴ هه فتی بوون.
 ژماره یا روژین بینقه دانی چه نده؟
 ۲۰ د ۲۴ ج ۲۸ ب ۳۰ ا

- ۳ ئەو ژماره یا ئەقی رسته یا ژماره یی $\square \times 7 =$
 ۴۲ دروست ده که چه نده؟
 ۸ د ۷ ج ۶ ب ۵ ا

- ۴ کیژ ژ ئەقین ل خواری شیوه یه کی دیبه بو
 نفیسینا $7+7+7$ ؟
 ۷ د ۳ ج ۲۱ ب ۷ د ۷ ا

۵ $\square = 8 \times 8$

- ۵۶ ا ۷۲ ب ۶۴ ج ۵۴ د نه چوو ژوان

- ۶ به ریز ۵۹ هزار دینار دقین بو کرینا قه له مان و
 ۸۵ هزار دینار بو ده فته ران و ۲۹ هزار دینار بو
 راسته یان. به ریز پیدقی ب چه ند هزار دیناران
 هه یه؟

- ۱۷۳ ا ۲۲۷ ب ۳۲۷ ج ۴۷۳ د

- ۷ ۹ قوتابیان هه ر ئیکی ۶ په رتووک کرین،
 هه مییان چه ند په رتووک کرین؟

- ۱۵ ا ۳۶ ب ۴۵ ج ۵۴ د

- ۸ رابه ری تپا دیده قانی ۴ پیتزا کرین، هه ر ئیک کره
 ۱۰ پارچه یین یه کسان و به لاکرن ل سه ر ئەندامین
 تپیی و ۲ پارچه هیلان. چه ند پارچه به لاکرن؟

- ۱۶ ا ۲۰ ب ۳۸ ج ۴۲ د

- ۹ دانای ۳ په رتووک فروتن و کاوه ی ۴ فروتن،
 به های هه ر ئیکی ۶ هزار دینار بوون.
 هه ردوان چه ند هزار دینار کو مکن؟

- ۴۹ ا ۴۲ ب ۱۳ ج ۷ د

ئەوا دزانی بنقیسه

- ۱۰ به هاری ۲۱ چارگۆشه یین بچووک ژه ری پستن و قیبا شاله کا
 چارگۆشه یی ژ چیکه ت. دقیت چه ند چارگۆشه یین دی بریست؟

دابه شكرن

بهشى
۶

زاروڭ ئەو كارتىن ويته يين قاره مانين
وهرزشى ل سهر، پيكدگوهورن و د ئەلبومين
خودا ريكدئيخن.
پرسیار بو شيكار كرنى : سهكه ويته دارى
پونكرنى، ئەگەر د هەر ئەلبومه كيدا ۴ كارت
دانان، هەر زاروڭكه كى چەند ئەلبوم دقین؟

كۆمهلهيان كهرتان

كوفان

جهمال

ئارام

نوژين

جوان

كارت = ۲

پېژانينين خو ساخېكه

ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پېژانينين پيدفي بو قي بهشي وهرگرتينه، قي بهرپهري بكاربينه.

زاراف

دهستهواژهيا گونجاي ژ ليستا بهرامبهر ههلبژيره.

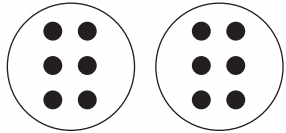
1 ژماره 24 د رستهيا ليكدانيدا $24 = 4 \times 6$ دبېژني. _____؟

2 ژماره 5 د رستهيا ليكدانيدا $15 = 3 \times 5$ دبېژني. _____؟

كولكي ليكداني
نهجامي ليكداني
سهرجهم

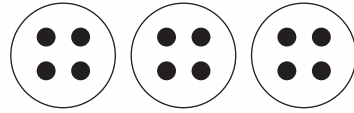
واتا ليكداني

كوپېكه پاشي تهمامبكه.

4

ا كومهله ژ
ب = +
ج = ×

3

ا كومهله ژ
ب = + +
ج = ×

رستهيا كومكرني و رستهيا ليكداني بو هر وينهيهكي بنقيسه.

6

5

راستينين ليكداني

ليكبه.

9 × 8 = 9

8 = 8 × 3 8

7 = 7 × 6 7

12 = 7 × 8 12

8 × 6 = 11 11

8 × 9 = 10 10

پیداچونہکا بلہز

- ۱ = ۴ × ۶
- ۲ = ۵ × ۳
- ۳ = ۶ × ۲
- ۴ = ۳ × ۷

زاراڦ

دابهشكرن هيمايي دابهشكرني

كه رسته چهند په پكښ بچووك

واتا دابهشكرني

ب دهستي

قهينه

دهمي ليكددهي، كوومه له يين يه كسان خرڅه دكه يي. دهمي دابهشكرني، به لاف دكه ي بؤ كوومه له يين يه كسان.

چالكي

١٤ په پكان دابهشكرني بؤ دوو كوومه له يين يه كسان، ژماره يا په پكان د هر كوومه له يه كيدا دي بنه چهند؟

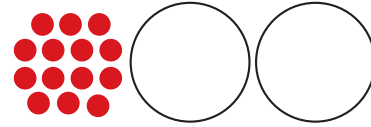
پينگافا ٢

په پكه كي د هر بازنه كيدا دانه.

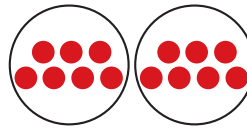
پينگافا ١

١٤ په پكان بكاربينه، دوو بازنان بكي شه.

پينگافا ٣

كرداري دوو باره بكه هه تا په پك نه مينن

واته، هر كوومه له يه كي ٧ په پك تيدانه.

١٤ په ل سهر ٢. بنقيسه: $٧ = ٢ \div ١٤$ دابهشكرنا

بخوينه: ١٤ دابهشي ٢ يه كسانه ٧.

يان ١٤ ل سهر ٢ يه كسانه ٧.

هيماي \div ديژني دابهشكرن.

٢٠ په پكا دي

به لافكه ين ل سهر

٥ كوومه له يين

يه كسان. چهند

په پك د هر

كوومه له يه كيدا

هه نه ؟

بزاقى بكه:

په پكان بكاربينه بؤ چيكرنا كوومه له يين يه كسان.

ا ٢٠ په پكان دابهشكرني بؤ (٥) كوومه له يين يه كسان.

چهند په پك د هر كوومه له يه كيدا هه نه ؟

ب ١٢ په پكان دابهشكرني بؤ كوومه له يين يه كسان ب چهند ريكان.

ج چهند كوومه له ب دهست ته كهفتن د هر ريكه كيدا؟

پېكځه گريډان

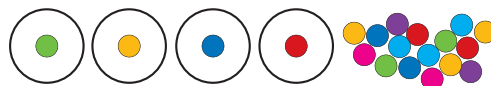
څه بېر نه كه: دهمې به لاقرنا كۆمهلهيان ب يهكسانى، دى دابه شكرنى بكارئينين بو دهرئنانا ژمارهيا تستان د ههر كۆمهلهيه كيډا، يان بو دهرئنانا ژمارهيا كۆمهلهيان

ههر كهسى ۴ ته بهل دقيان. چهند كهس دشين ۲۰ ته بهلان ب يهكسانى ل سهر خو به لاقبكه ن؟

كۆمهلهيان دروستبكه ۴ ته بهلان ههتا چو ته بهل نهمين، ۵ كهس دشين ته بهلان ب يهكسانى به لاقبكه ن د ناقبهرا خودا.

۴ ههقلان ۲۰ ته بهلن رنگاو رهنك ب يهكسانى د ناقبهرا خودا دابه شكرن. بههرا ههر ئيكي چهندبوون؟

ههر بازنهكي ته بهلهكي بكه تيډا ههتا چو ته بهل نهمين. ههر ههقالهكي ۵ ته بهل دى گههنى.

ساخبكه

۲ ژمارهيا كوتابيان ۲۴ پارچه يين شريني ب يهكسانى ل سهر خو به لاقرنا، و بههرا ههر ئيك ژوان بوو ۴ پارچه. ژمارهيا كوتابيان چهند بوو؟

۱ ۳ برايان ۱۵ قهلم ب يهكسانى ل سهر خو به لاقرنا. ههر ئيكي چهند قهلم گهشتنى؟

راهينان و شيكاركرنا پرسياران

پهپكان بكاربينه دا هاريكاريا ته بكن بو تمامكرنا خشتهي.

ژمارهيا پهپكان	ژمارهيا كۆمهلهيان يهكسان	ژمارهيا پهپكان
۱۵	۵	۳
۲۱	۳	۴
۲۴	۷	۵
۲۸		۶

پهپكان بكاربينه بو شيكاركرنا راهينان ۷ ههتا ۹.

۷ ۵ ههقلان ۳۰ قهلم ب يهكسانى ل سهر خو به لاقرنا، بههرا ههر ئيكي چهند قهلمن؟

۸ بنفيسه چهوا ۳۲ پهپكان دى به لاقكه ي بو چار كۆمهلهيان يهكسان؟

۹ سولينى دقيت ۱۸ پهرتووكان ل سهر چهند رهفان ب يهكسانى ريكيبيخت. ۳ ريكان بيژه بو قى كارى؟

هلبزارتنا جوراوجور

۱۰ داناي ۲۴ سيڤ كرنه ۴ كۆمهلهيان يهكسان. چهند سيڤ كرنه د ههر كۆمهلهيه كيډا؟

۲۰ د

۷ ج

۶ ب

۴ ا

دابه شکرڼ و ليکدان

فيبره

پوول ؤوا تو د ليکداني و ريزکريياندا فيربووي بکاربينه بو تيگه هشتنا دابه شکرڼي. سيرواني ۱۸ پوولين پوسته ي کرين ول دهفته رکا تايبه تدا دانان. ب يه کساني ل ۳ ريزان دابه شکرڼ. چهند پوول د هر ريزه کيدا دانان؟

$$\begin{array}{c} \square \\ \uparrow \end{array} = \begin{array}{c} 3 \\ \uparrow \end{array} \div \begin{array}{c} 18 \\ \uparrow \end{array}$$

ژمارهيا پوولان ژمارهيا ريزان ژمارهيا پوولان د هر ريزه کيدا.

بو شیکار کرنا پرسياړي، ريزکريه کي پيکبينه ژ ۱۸ په پکان ل ۳ ريزين يه کسان. پاشي په پکان به ژميره د هر ريزه کيدا. چونکي $3 \times 6 = 18$ ، واته $6 = 18 \div 3$.

۳ ريزين ژ ۱۸ = ۶

$$\begin{array}{c} 6 \\ \uparrow \end{array} = \begin{array}{c} 3 \\ \uparrow \end{array} \div \begin{array}{c} 18 \\ \uparrow \end{array}$$

نه نجامي دابه شکرڼي به شکرڼاوه به شکرڼاوه

$$\begin{array}{c} 6 \\ \uparrow \\ 3 \overline{)18} \\ \uparrow \\ 6 \end{array}$$

نه نجامي دابه شکرڼي به شکرڼاوه به شکرڼاوه

واته ۶ پوول د هر ريزه کيدا هه نه.

ژ بير نه که ليکدان و دابه شکرڼ دوو کردارين به روفازيين نيکن

نمونه

۳ ريزين ژ ۱۵ = ۵
 $5 = 15 \div 3$

ج

دوو ريزين ژ ۱۴ = ۷
 $7 = 14 \div 2$

ب

۴ ريزين ژ ۱۲ = ۳
 $3 = 12 \div 4$

ا

۱ چهوا ریژکرییان دی بکارئینی بو لیکدانی یان دابهشکرنی؟

تهمامیکه:

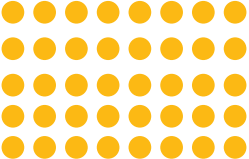
۴ $18 = \square \times 3$
 $\square = 3 \div 18$

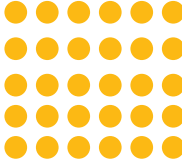
۳ $18 = \square \times 2$
 $\square = 2 \div 18$

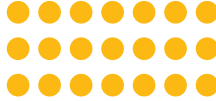
۲ $24 = \square \times 3$
 $\square = 3 \div 24$

راهینان و شیکارکرناپرسیاران

تهواو بکه:

۷ $40 = \square \times 5$
 $\square = 5 \div 40$

۶ $30 = \square \times 5$
 $\square = 5 \div 30$

۵ $21 = \square \times 3$
 $\square = 3 \div 21$

رستهینن ژمارهیی تهمامیکه ریژکرییهکی بکیشه دا هاریکاریا ته بکهت.

$\square = 6 \div 24$

۹ $24 = \square \times 6$

$\square = 3 \div 18$

۸ $18 = \square \times 3$

تهمامیکه:

۱۰ $\square = 2 \div 12$

۱۱ $\square = 5 \div 25$

۱۲ $21 = \square \times 3$

تهمامیکه:

۱۵ $4 \div \square = 1 \times 4$

۱۴ $5 \div 30 = 3 \times \square$

۱۳ $\square \div 24 = 2 \times 4$

۱۷ شیروانی ۱۸ شهمالکین د پاکیتاندا کرپن، هر پاکیتهکی ۶ شهمالک تیدابوون، چند پاکیت کرپن؟

۱۶ کاوهی ۱۲ پوول ریڅستن د چند ریژین یهکساندا. ۳ پوول د هر ریژهکیدا دانان. ژمارهیا ریژان چندنه؟

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۱۸ لاونینی ۲۴ ترومبیلین یاریی ل سهر ۳ هلبکان ب یهکسانی بهلافکرن. چند ترومبیل د دوو هلبکاندا دانان؟

د ۱۸

ج ۱۶

ب ۸

ا ۶

راستىيُن پيڭقه گريداي

فيرييه

پيداچوونه كا بلهز

$$۱۸ = \square \times ۳ \quad ۱$$

$$۱۸ = ۶ \times \square \quad ۲$$

$$\square = ۶ \div ۱۸ \quad ۳$$

$$۲۵ = \square \times ۵ \quad ۴$$

زاراف

راستيا ليكدانى

راستيا دابه شكرنى

راستىيُن پيڭقه گريداي

راستىيُن خوش رستهيا ليكدانا $۱۵ = ۵ \times ۳$ دبيژنى
 راستيا ليكدانى تو دشىي هندك رستهيُن ژماره يي يِن دى
 بنقيسى، ئەف ژماره ۳، ۵، ۱۵ تيداين وهك:

$$۳ = ۵ \div ۱۵ \quad ۱۵ = ۵ \times ۳$$

$$۵ = ۳ \div ۱۵ \quad ۱۵ = ۳ \times ۵$$

ئەوان رستهيُن ژماره يي دبيژنى راستىيُن پيڭقه گريداي بۇ
 ژماره ييُن ۳، ۵، ۱۵ يان راستىيُن ليكدان و دابه شكرنى بۇ
 ژماره ييُن ۳، ۵، ۱۵.

چالاکى

ب دوستى

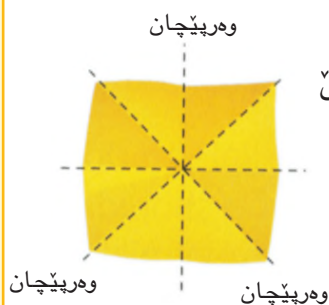
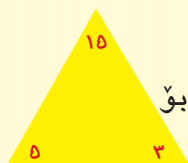
كهرسته: پارچه كاغهزهكا چارگوشه و مهقهس.

سيگوشه يان بكار دئينن بۇ نقيسنا راستىيُن ليكدان و دابه شكرنى.

دبيژنه ئەوان سيگوشه يان سيگوشه ييُن راستىيان.

كۆمهلهيهكا سيگوشه ييُن راستىيان دروستبكه. و بكاربينه بۇ

نقيسنا راستىيُن پيڭقه گريداي.

۱ هەر پارچه كاغهزهكى ژ نقيى ۳ جاران
 وهرپچه. كاغهزى فهكه و ژ هيلين پيچاندنى
 ببره دا ببنه سيگوشه.

۲ سيگوشه ييُن راستىيان دروستبكه بۇ هەر
 ئيك ژ ئەنجامين ليكدانى يين دهين: ۱۲،
 ۱۵، ۱۸، ۲۰، ۲۴، ۲۵، ۳۰.

۳ راستىيُن پيڭقه گريداي بۇ سى ژ فان
 سيگوشه يان بنقيسه.

• دهرئەنجام چەند سيگوشه ييُن راستىيان دى بكارئينى بۇ
 ئەنجامى ليكدانا ۱۲؟ رۆنكه.

بكارئینانا خشتهی لیکدانی

نمونه

بیرا خو بینه

$$12 = 4 \times 3$$

↑ ↑ ↑
 کۆلکی کۆلکی کۆلکی
 لیکدانی لیکدانی لیکدانی

6	5	4	3	2	1	0
0	0	0	0	0	0	0
6	5	4	3	2	1	0
12	10	8	6	4	2	0
18	15	12	9	6	3	0
24	20	16	12	8	4	0
30	25	20	15	10	5	0
36	30	24	18	12	6	0

ب) به شدراو چیه ل
 $30 = 5 \div 6$
 هزارا خۆبکه: $30 = 5 \times 6$
 ل ستونا ژماره 5 د خشتهی لیکدانییدا بگهره. سهحکه ژمارهیان هتا 30 ببینی. سهحکه ئهوی ژمارهیا نه دیار. ئهو ژماره دبه کۆلکی لیکدانی یی نه دیار:
 $30 = 5 \times 6$
 واته، $5 = 6 \div 30$

ا) ئهجامی دابه شکرئی بینه دهر
 هزارا خۆبکه $12 = 3 \div 4$
 هزارا خۆبکه: $12 = 3 \times 4$
 ل ریژا ژماره 3 بگهره د خشتهی لیکدانییدا. سهحکه ژمارهیان هتا ژماره 12 ببینی. سهحکه ئهوی ژمارهیی ئهوا ستونا ژماره 12 تیدا. ئهو ژماره دبه کۆلکی لیکدانی یی نه دیار $12 = 4 \times 3$
 واته، $4 = 3 \div 12$

ژ بیر نهکه تو دشیی راستیی لیکدانی و دابه شکرئی یین پیکفه گریدای بکاربینی بو دیارکرنا ژمارهیا نه دیار د رستهیا دابه شکرئییدا.

• دهرئهجام چهوا لیکدانی دی بکارئینی بو ساخرنا $5 = 4 \div 20$.

ساخیکه

ا) چهوا خشتهی لیکدانی دی بکارئینی بو پونکرنا:
 $10 = 2 \times 5$ و $5 = 2 \div 10$ دوو راستیی پیکفه گریداینه.

ژمارهیا نه دیار د ههر ئیک ژ فان سیگوشهیی راستییاندا بنقیسه.

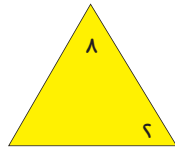
راستیین پیکفه گریدای بو ئه فان ژمارهیان بنقیسه.

21, 7, 3

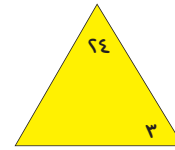
18, 6, 3

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

ژمارهیا نه دیار ل سهر هر ئیکئی ژ سیگوشه یین راستیان بنقیسه.

۹

۸

راستیین پیکفه گریډای یین نه فان ژماره یان بنقیسه:

۲۵، ۵، ۵ **۱۲**

۱۶، ۸، ۲ **۱۱**

۳۰، ۶، ۵ **۱۰**

راستیین دیر یین پیکفه گریډای بو هر ئیکئی ژ نه فین دین بنقیسه.

۱۵ = ۳ × ۵ **۱۵**

۵ = ۵ × ۱ **۱۴**

۲۱ = ۷ × ۳ **۱۳**

تەمامبکە.

جەبر

۹ × ■ = ۶ - ۴۲ **۱۸**

۹ ÷ ۵۴ = ■ × ۶ **۱۷**

۳ + ۶ = ۵ ÷ ■ **۱۶**

دەرئەنجام هەردوو رسته ب چ وهکئین

تیبینیا چ دکە ی دەرباری راستیان پیکفه

۵ ÷ ۲۰ = ۴ و ۵ = ۴ ÷ ۲۰ وب چ ژیکجودانه

گریډای یین ژماره یین ۶، ۶، ۳۶؟

ل فروشگه ههکا گیانداران ئامانی ئافی و ئامانی خوارنی بو هر پشیکه کی یان سهیه کی ههیه..

ل فروشگه هی ۵ سه و ۴ پشیک هه نه. ژمارهیا ئامانین ئافی و ئامانین خوارنی چه نه؟

مشک و په نیر

شیکارکنا پرسیاران

شیکارکنا مه ته لوکی: لیکبه.

$\begin{array}{r} ۳ \\ ۴ \times \end{array}$	$\begin{array}{r} ۵ \text{ خ} \\ ۷ \times \end{array}$	$\begin{array}{r} ۶ \text{ ر} \\ ۵ \times \end{array}$	$\begin{array}{r} ۶ \text{ ن} \\ ۲ \times \end{array}$
$\begin{array}{r} ۳ \text{ و} \\ ۲ \times \end{array}$	$\begin{array}{r} ۸ \text{ د} \\ ۲ \times \end{array}$	$\begin{array}{r} ۲ \text{ پ} \\ ۷ \times \end{array}$	$\begin{array}{r} ۹ \text{ ی} \\ ۵ \times \end{array}$
$۲ \times ۴ = \blacksquare$	$\blacksquare = ۲ \times ۲$	$۸ \times ۲ = \blacksquare$	
$۵ \times ۸ = \blacksquare$	$۳ \times ۹ = \blacksquare$	$\blacksquare = ۳ \times ۷$	

بو شیکارکنا مه ته لوکی. ل سهر هر ژماره یه کی نه وی پیتی دانه نهوا یه کسان ی نه جامی لیکدانی.

مشک چ دبیزیت؟

$\frac{؟}{۲۷}$ $\frac{؟}{۲۱}$ $\frac{؟}{۶}$ $\frac{؟}{۳۵}$ $\frac{؟}{۲۷}$ $\frac{؟}{۴}$ $\frac{؟}{۲۷}$ $\frac{؟}{۳۰}$ $\frac{؟}{۴۵}$ $\frac{؟}{۱۸}$ $\frac{؟}{۲۷}$ $\frac{؟}{۱۴}$

پیداچوونهکا بلهز

$$18 = 3 \times \square \quad 1$$

$$12 = \square \times 4 \quad 2$$

$$16 = 4 \times \square \quad 3$$

$$32 = \square \times 4 \quad 4$$

راستیئن دابهشکرنی هتا ٥

فیربه

سهول لیڈان وهرزشهکا خوشه تیپا دیدهقانیی دقیت چند بهلهمان ب کری بگریت بو سهیرانهکا دهریایی. ژمارهیا دیدهقانان (٢٤)ن، ههر بهلهمهک ٣ کهسان ههلدگریت. چند بهلهم پیدقینه؟

$$\square = 3 \div 24$$

بو شیکارکونا پرسیاری، راستییا لیکنانی یا پیکفه گریدای بکاربینه.

$$24 = \square \times 3 \quad \text{هزرا خوئیکه:}$$

$$\sqrt[3]{24} \quad \text{وانه } 8 = 3 \div 24 \quad \text{یان } 24 = 8 \times 3$$

واته، تیپی پیدقی ب ٨ بهلهمان ههیه.

ههکهر ههر بهلهمهکی ٤ کهس ههلگرتن؟

$$\square = 4 \div 24$$

$$24 = \square \times 4 \quad \text{هزرا خوئیکه:}$$

$$\sqrt[4]{24} \quad \text{وانه } 6 = 4 \div 24 \quad \text{یان } 24 = 6 \times 4$$

هینگی تیپی دی پیدقی ب ٦ بهلهمان ههبيت.

ههکهر ژمارهیا دیدهقانان (٢٠)بن، و ههر بهلهمهک ٥ کهسان ههلگرتن؟

$$\square = 5 \div 20$$

$$20 = \square \times 5 \quad \text{هزرا خوئیکه:}$$

$$\sqrt[5]{20} \quad \text{وانه } 4 = 5 \div 20 \quad \text{یان } 20 = 4 \times 5$$

هینگی تیپی دی پیدقی ب ٤ بهلهمان ههبيت.

ههکهر ژمارهیا دیدهقانان (١٦)بن، و ههر بهلهمهک دوو کهسان ههلگرتن؟

$$\square = 2 \div 16$$

$$16 = \square \times 2 \quad \text{هزرا خوئیکه:}$$

$$\sqrt[2]{16} \quad \text{وانه } 8 = 2 \div 16 \quad \text{یان } 16 = 8 \times 2$$

$$\sqrt[8]{16} \quad \text{هینگی تیپی دی پیدقی ب ٨ بهلهمان ههبيت.}$$

ژ بیر نهکه دا دابهشکهی، تو دشپی کولکی لیکنانی یی نه دیار بینیهدهر ژ راستیئن لیکنانی یین گریدایی ب وی پرسیاری فه.

• گهنگهشه بکه چهوا $6 = 2 + 2 + 2$ بکار دئیت بو نهجامدانا $2 \div 6$ ؟

• دهرنهجام چهوا $7 = 3 \div 21$ بکار دئیت بو نهجامدانا $3 \div 24$ ؟

٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	×
٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	١
١٨	١٦	١٤	١٢	١٠	٨	٦	٤	٢	٠	٢
٢٧	٢٤	٢١	١٨	١٥	١٢	٩	٦	٣	٠	٣
٣٦	٣٢	٢٨	٢٤	٢٠	١٦	١٢	٨	٤	٠	٤
٤٥	٤٠	٣٥	٣٠	٢٥	٢٠	١٥	١٠	٥	٠	٥

۱ پوښکه چهوا لیکدانی دئ بکارئینی بو ساخرنا $۲۰ \div ۵ = ۴$ ؟

۲ پوښکه چهوا لیکدانی دئ بکارئینی بو ئهجامدانا $۱۲ \div ۴$ ؟

کوئیبکه پاشی تهمامبکه.

۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	÷	۴
■	■	■	■	۵	

۸	۶	۴	۲	÷	۳
■	■	■	■	۲	

راستیا لیکدانی بنقیسه ئهوا تو بشی بکاربینی بو دهرئینانا ئهجامی دابهشکرنی،

پاشی ئهجامی بنقیسه.

۷ ■ = ۳ ÷ ۱۵

۶ ۴ = ■ ÷ ۸

۵ ■ = ۳ ÷ ۱۲

راهینان و شیکارکونا پرسیاران

کوئی بکه پاشی تهمامبکه.

۴۵	۴۰	۳۵	۳۰	÷	۹
■	■	■	■	۵	

۱۶	۱۴	۱۲	۱۰	÷	۸
■	■	■	■	۲	

ژمارهیا نه دیار چییه؟

■ = ۵ ÷ ۴۵

۱۱ ۴۵ = ■ × ۵

■ = ۵ ÷ ۳۵

۱۰ ۳۵ = ■ × ۵

راستیا لیکدانی بنقیسه ئهوا تو بکاربینی بو دهرئینانا ئهجامی دابهشکرنی، پاشی

ئهجامی بنقیسه.

۱۳ ۴ ÷ ۴ = ■

۱۲ ■ = ۳ ÷ ۲۷

ئهجامی دابهشکرنی چهنده؟

۱۷ ■ = ۹ ÷ ۴۵

۱۶ ■ = ۵ ÷ ۳۰

۱۵ ■ = ۴ ÷ ۱۲

۱۴ ■ = ۲ ÷ ۱۰

۲۱ ۵|۳۰

۲۰ ۳|۱۸

۱۹ ۳|۳

۱۸ ۵|۱۵

۲۳ ریبازی ۳۸ وینهیین قارهمانین تهپا پیی کرین،

۱۱ وینه ل دیواری ژورا خو هلاویستن، یین

ماین ل سهر ۳ ههقالین خو دابهشکرن. ههر

ههقالهکی چهند وینه وهرگرتن؟

۲۲ دهرئهجام چ دبژنه وان ژمارهیین شیانا

دابهشبوونی سهر (۲) ی ههین؟

هلبژارتنا جوراوجور

۲۴ کیژ راستیا لیکدانی ئان دابهشکرنی دئ بکارئینی دا ۱۸ ل سهر ۶ دابهشکهی؟

۱ ۱۰۸ = ۶ × ۱۸ [ا] ۲ ۳ = ۶ ÷ ۱۸ [ب] ۳ ۳ = ۱۸ ÷ ۶ [ج] ۴ ۱۰۸ = ۱۸ × ۶ [د]

راستیين دابه شکرني هتا ۹

فیربه

پیداچونہکا بلہز

- ۱ = ۳ × ۶
- ۲ = ۷ × ۶
- ۳ = ۴ × ۷
- ۴ = ۸ × ۷

د توورکیدا شانئ ۲۴ کیک دروستکرن بؤ فرؤتنئ و کرنه د هندهک توورکاندا. هر توورکهک ۶ کیکان قه دگرت.

شان پیداچی ب چهند توورکان ههیه؟

$$\square = 6 \div 24$$

بؤ شیکارکرنه ئهقی پرسیارئ، راستیا لیکدانئ یا پیکفه گریڈای بکاربینه

$$24 = \square \times 6$$

$$24 = 4 \times 6 \text{ واته } 4 = 6 \div 24 \text{ یان } \sqrt[4]{24}$$

واته، شان پیداچی ب ۴ توورکان ههیه.

نمونه

$$\square = 8 \div 56 \quad \text{ب}$$

$$56 = \square \times 8 \text{ هزرا خو بکه}$$

$$56 = 7 \times 8$$

$$\text{واته } 7 = 8 \div 56 \text{ یان } \sqrt[7]{56}$$

$$\square = 7 \div 63 \quad \text{۱}$$

$$63 = \square \times 7 \text{ هزرا خو بکه}$$

$$63 = 9 \times 7$$

$$\text{واته } 9 = 7 \div 63 \text{ یان } \sqrt[9]{63}$$

سنجھق سارایی دوو جوړین سنجھقین ب سینگی خو قه دکهن خر قه کرن. ۴۵ سنجھقین گولان و ۶۰ سنجھقین گیانداران. ئهوی قیا بکه ته د پاکتتین ۹ و ۱۰ سنجھقیدا. هاریکارییا سارایی د کاری ویدا بکه.

نمونه

د سنجھقین گیانداران کرنه د پاکتتین (۱۰)

سنجھقیدا. چهند پاکتت دقین؟

$$\square = 8 \div 56$$

$$56 = \square \times 8 \text{ هزرا خو بکه}$$

$$56 = 7 \times 8$$

$$\text{واته } 7 = 8 \div 56 \text{ یان } \sqrt[7]{56}$$

واته سارایی ۶ پاکتت دقین.

ج سنجھقین گولان کرنه د پاکتتین ۹ سنجھقیدا.

چهند پاکتت دقین؟

$$\square = 9 \div 45$$

$$45 = \square \times 9 \text{ هزرا خو بکه}$$

$$45 = 5 \times 9$$

$$\text{واته } 5 = 9 \div 45 \text{ یان } \sqrt[5]{45}$$

واته سارایی ۵ پاکتت دقین.

هزرکرنه ره خنهگر ئهری سارا دا شیت سنجھقان ب ریکه کا دی به لاقبکهت؟ روئبکه.

ژ بیر نهکه دا دابه شبکه ی، ل کولکی لیکدانی یی نه دیار بگه ره د راستیین لیکدانی دا نهوین ب پرسیری قه گریدای.

• کیژ راستییا لیکدانی دی بکارئینن بو نه جامدانا $42 \div 7 = ?$ نه جامی دابه شکرنی چنده؟

ساخته

۱. رۆنکه چهوا راستیهکا لیکدانی یا پیگه گریدای دی بکارئینی بو نه جامدانا $18 \div 6 = ?$
۲. رۆنکه چهوا راستیهکا لیکدانی یا پیگه گریدای دی بکارئینی بو نه جامدانا $36 \div 9 = ?$ نه جامی دابه شکرنی چنده؟

ژماره یا نه دیار چنده؟

۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	÷	۴
□	□	□	□	۱۰	

۳۶	۲۷	۱۸	۹	÷	۳
□	□	□	□	۹	

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

کۆپیبه و ته مامبکه.

۳۲	۴۸	۴۰	۵۶	÷	۶
□	□	□	□	۸	

۴۹	۵۶	۶۳	۴۲	÷	۵
□	□	□	□	۷	

نه جامی دابه شکرنی بینه ده؟

۸ $5 \overline{) 10}$

۱۰ $9 \overline{) 90}$

۷ $2 \overline{) 14}$

۹ $3 \overline{) 30}$

۱۱ $8 \overline{) 64}$

۱۳ ۷۲ دابه شی ۸ بکه

۱۲ ۸ دابه شی ۸ بکه

+ یان - یان × یان ÷ ل جهی • دانه، دا رسته یا ژماره یی دروست ببیت؟

۱۵ $10 \div 50 = 7 \bullet 12$

۱۴ $4 \bullet 20 = 3 \times 8$

۱۷ دیلانی ۴۸ کیگ ل سهر ۶ توورکان ب یه کسانى

۱۶ ده نه جام کیژ مه زنتره $24 \div 6 = 6$ یان

به لاکرن. چهند کیگ کرنه د دوو توورکاندا؟

$24 \div 4 = ?$ ته چهوا زانی؟

هلبژارتنا جوراوجور

۱۸ ۴ هه قالان ۳۲ سیف ب یه کسانى ل سهر خوه به لاکرن. بههرا ههر نیکی

چهند سیف بوون؟

د ۲۸

ج ۸

ب ۷

ا ۴

پیداچونہ کا بلہز

$$56 = \square \times 7$$

١

$$27 = 3 \times \square$$

٢

$$30 = \square \times 6$$

٣

$$16 = 4 \times \square$$

٤

راہینان ل سہر دابہ شکرئی

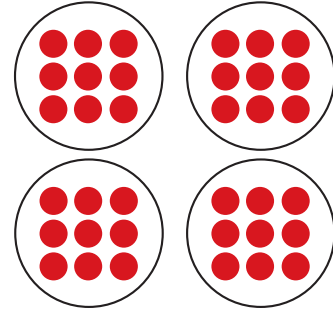
فیربہ

ترومیبل د پاکیتاندا: ئالانی ۳۶ ترومیبلین بچوک کرنہ د ناٹ چہند پاکیتاندا، ہر پاکیتہ کی ۹ ترومیبل کرنہ تیدا. ئالان پیدھی ب چہند پاکیتان ہہیہ؟

$$\square = 9 \div 36$$

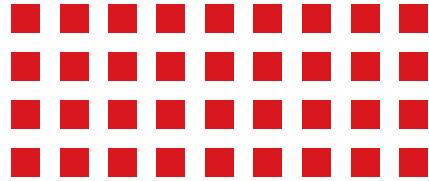
گہلہک ریگ ہنہ بو دہرئینانا بہرسقی.

ا بکارئینانا پہپکان.

$$\text{واتہ، } 9 = 9 \div 36$$

ب بکارئینانا ریژکریبان

$$\text{واتہ، } 9 = 9 \div 36$$

ج بکارئینانا راستیین لیكدان و دابہ شکرئی.

راستیین لیكدان و دابہ شکرئی بو ژمارہییئ ۴، ۹، ۳۶:

$$4 = 9 \div 36$$

$$36 = 9 \times 4$$

$$9 = 4 \div 36$$

$$36 = 4 \times 9$$

$$\text{واتہ، } 9 = 9 \div 36$$

د ل كوكى لىكدانا نهديار بگه ره.

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰
۲۰	۱۸	۱۶	۱۴	۱۲	۱۰	۸	۶	۴	۲	۰
۳۰	۲۷	۲۴	۲۱	۱۸	۱۵	۱۲	۹	۶	۳	۰
۴۰	۳۶	۳۲	۲۸	۲۴	۲۰	۱۶	۱۲	۸	۴	۰
۵۰	۴۵	۴۰	۳۵	۳۰	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵	۰
۶۰	۵۴	۴۸	۴۲	۳۶	۳۰	۲۴	۱۸	۱۲	۶	۰
۷۰	۶۳	۵۶	۴۹	۴۲	۳۵	۲۸	۲۱	۱۴	۷	۰
۸۰	۷۲	۶۴	۵۶	۴۸	۴۰	۳۲	۲۴	۱۶	۸	۰
۹۰	۸۱	۷۲	۶۳	۵۴	۴۵	۳۶	۲۷	۱۸	۹	۰
۱۰۰	۹۰	۸۰	۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰	۰

هزرا خو بگه: $36 = \square \times 9$

سه حكه ستونا ژماره ۹.

• ل ژماره ۳۶ بگه ره ل وى ستونى.

• سه حكه وى ژماره يا دكه قيته سه رى وى ريزا

ژماره يا ۳۶ تيدا، دى ژماره ۴ بينى.

واته $4 = 9 \div 36$

ژ بير نه كه: بو دهرئينا نا نه جامى دابه شكرنى، تو دشىي

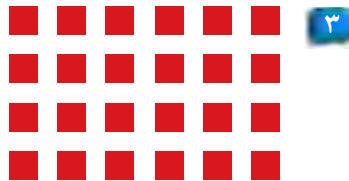
كومه له يين يه كسان يان ريزكرييان يان ليدر كرنا دووباره يان

راستين پيكفه گرئداى يان خشته يى لىكدانى بكار بينى.

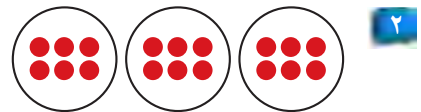
ساخ بگه

۱ رۆن بگه چهوا هژمارت نا $56 \div 8$ ب دوو رىكين جودا دى ئينه دهر؟

رسته يا دابه شكرنى بو ههر ئيك ژ نه قين ل خوارى بنقيسه.

۳

۲

ژماره يا نهديار چهنده؟

$\square = 4 \div 40$

$40 = \square \times 4$

۵

$\square = 3 \div 15$

$15 = \square \times 3$

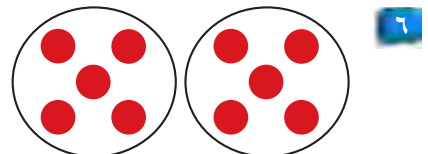
۴

راهينان و شيكار كرنا پرسياران

رسته يا دابه شكرنى بو ههر ئيك ژ نه قين دئين بنقيسه:

۷

۶

ژمارهيا نهديار چهنده؟

■ = ۴ ÷ ۱۶

۱۶ = ■ × ۴

۸

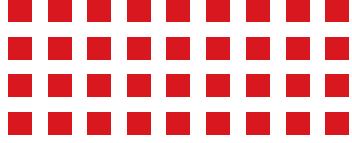
■ = ۱۰ ÷ ۹۰

۹۰ = ■ × ۱۰

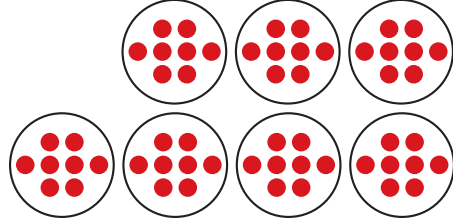
۷

رستهيا دابهشكرنى يا گونجاي بو ههر وينهيهكي هلبژيره.

۷ = ۶ ÷ ۴۲
 ۴ = ۹ ÷ ۳۶
 ۸ = ۷ ÷ ۵۶
 ۳ = ۹ ÷ ۲۷

۱۰

۹

هلبژارتنا جوراوجور

ئهنجامى دابهشكرنى چهنده ۷ ÷ ۲۸ = ؟

۱۱

۷ د

ج ۶

ب ۴

ا ۱

ياريا ژمارهيان

شيكاركرنا پرسياران

كه رهسته: كارتين رهنوسكرى ژ ۰ ههتا ۹ .

ژمارهيا ياريكهراڻ: ۲

ياريكهري ئيكي ۴ كارتان دي هلبژيرت، و بكاردئينيت بو نقيسينا ژمارهيهكا ۴ رهنوسى، ههر رهنوسهكي دوو جاران دي بكارئينيت.

ياريكهري دووي دي ب ههمان كار رابيت.

ههر ياريكهرهك دي ههر دوو ژمارهيين خو

كۆمكهت. ئهوي مهزنترين سهرجهه ب دهستقه بيت دي سهركهفت.

چيدبيت يارييي دوباره بكهڻ و ئهوي بچووكترين

سهرجهه ب دهستقهبينت دي سهركهفت.

ا ل ياريا مهزنترين سهرجهه، رهنوسى ۹ دي ل كيژ

خانهيي بيت.

ب ل ياريا بچووكترين سهرجهه، رهنوسى مهزنتر

دي ل كيژ خانهيي بيت.

پیداچوونهکا بلهز

- ۱ = ۳ ÷ ۱۸
- ۲ = ۴ ÷ ۱۲
- ۳ = ۶ ÷ ۲۴
- ۴ = ۲ ÷ ۲۰

ریکین شیکارکرنا پرسیاران ل دووڤ پینگاڤین خو بزقره

پرسیار دهیکا شفانی نان پهحت و ههمان ژمارهیا نانان کرنه د ۳ سینیاندا. خالهتا وی ۴ نان پتر پهحتن ژ دهیکا وی. خالهتا وی ۳۱ نان پهحتن. هر سینیهکا دهیکا شفانی چند نان تیدا بوون؟

تییکههه

داخوازکری چیهه؟

• چ پیدایمان دی بکارئینی؟

• ئهری هندهک پیدایی ههنه تو بکارنائینی؟

پلانی دابنه

• کیز ریکی بو شیکارکرنا پرسیار دی بکارئینی؟

تو دشی ریکا «ل دووڤ پینگاڤین خو بزقره» بکارینی بو زانینا

ژمارهیا نانان د هر سینیهکیدا.

شیکاریکه

چهوا ئهوی ریکی دی بکارئینی د شیکارکرئیدا؟

دهستپیکه ب هژمارتنا نانین خالهتا شفانی، ژمارهیا نانین پتر پهحتن ژ دهیکا شفانی لیدرکه.

$$\begin{array}{ccc} 27 & = & 4 - 31 \\ \uparrow & & \uparrow \\ \text{ژمارهیا نانین} & & \text{ژمارهیا} \\ \text{دهیکا شفانی} & & \text{نانین خالهتی} \end{array}$$

واته، دهیکا شفانی ۲۷ نان ههبوون د هر ۳ سینیاندا.

ژمارهیا نانین دهیکا شفانی بهلاقبکه ل سر ژمارهیا سینیان

$$\begin{array}{ccc} 9 & = & 3 \div 27 \\ \uparrow & & \uparrow \\ \text{ژمارهیا نانان} & & \text{ژمارهیا سینیان} \\ \text{د هر سینیهکیدا} & & \text{دهیکا شفانی} \end{array}$$

واته، ژمارهیا نانان د هر سینیهکیدا ۹ بوون.

ساخبه

• ل پرسیارا خو بزقره، ئهری بهرسقا ته بهرئاقله؟

رینگه‌کانی شیکارکردنی
پرسیار

هیلکاره‌کی یان وینه‌یه‌کی وینه بکه.
نمونه‌یه‌کی پیکبینه یان ب کردار بجهبینه .
لیسته‌کا ریک پیکبینه،
ل شیوازه‌کی بگه‌په
خشته‌یه‌کی یان وینه‌یه‌کی
رؤنکرئی پیکبینه
بخه‌ملینه و ساخبکه.

ل دووڤ پینگاقین خو بزقره
پرسیاره‌کا سانه‌تر شیکاربکه
رسته‌یه‌کا ژماره‌یی بنقیسه
دهرئه‌نجامی ژیربیژی بکاربینه.

ریکا «ل دووڤ پینگاقین خو بزقره» بکاربینه بو شیکارنا پرسیاران.

۱. ئەگەر دهیکا شقانی ۴ سینینن جودا بکارئینان. د ۳ سیناندا هه‌مان ژماره‌یا ناناں کرنه تیدا و د سینیکا چاریدا ۳ ناناں دانان. چهند ناناں کرنه د هه‌ر سینیه‌ک ژ سئ سیناندا، ئەگەر ژماره‌یا هه‌می ناناں ۲۷ ناناں بن؟

دلشادی دوو په‌رتووکیڤ ب هه‌مان به‌ها کرین، ۲۰ هزار دینار دانه فروشیاری، ئەوی ۶ هزار دینار لی زقراندن. به‌های هه‌ر په‌رتووکه‌کی چهنده؟

۲. کیژ رسته‌یا ژماره‌یی به‌های گشتی یی هه‌ردوو په‌رتووکان دیاردکته.

ا $26 = 6 + 20$ ج $12 = 6 \times 2$
 ب $14 = 6 - 20$ د $10 = 2 \div 20$

۳. به‌های هه‌ر په‌رتووکه‌کی چهنده؟

ا ۶ هه‌زار ج ۷ هه‌زار
 ب ۱۰ هه‌زار د ۱۴ هه‌زار

راهیان ل سه‌ر ریکین جودا

پیدا‌ییان بکاربینه بو شیکارکنا راهیانان ژ ۵ هه‌تا ۶

۴. بابی کارزانی قیدیویه‌ک و ده‌مژمیره‌ک کرین، ۱۰۰۰۰۰۰ دینار دانه فروشیاری، ئەوی ۱۳ پارچه‌یین دراقی بو بابی کارزانی زقراندن ژ جورین ۲۵ هزاری و ۱۰ هزاری. چهند پارچه ژ هه‌ر جوره‌کی بو زقراندن؟

۵. **کا شاشی**: نه‌شوانی گوټ به‌های ته‌له‌فزیونه‌کی و دوو رادیویان دبیته ۱۱۶۵ هزار دینار. رۆنکه نه‌شوانی ل کیقه شاشیکر؟ به‌های دروست چهنده؟

لیستا به‌هایان

ده‌مژمیر	۷۵ هزار
رادیو	۳۴۵ هزار
قیدیو	۶۷۵ هزار
ته‌له‌فزیون	۸۲۰ هزار

پیداچوون

دنیابوون ژ زاراف و چه مگان

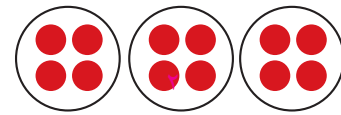
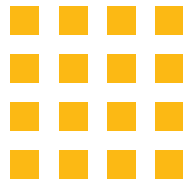
دهسته واژهیا گونجایی ژ لیستی هلبژیره:

۱ لیكدان و دابه شکرَن _____؟

۲ ههكهر $18 \div 6 = 3$ ، دئ ژماره ۳ بیته _____؟

۳ دهمی تشتان ل سهر کومه له یین یه کسان به لاقدکین، ئەم _____؟

رستهیا ژمارهیی بنفیسه، و ریژکرییهکی وینه بکه بو هاریکاری.

دنیابوون ژ شاره زایان

رستهیا ژمارهیی ته مامبکه. ریژکرییهکی وینه بکه بو هاریکاری.

■ = $4 \div 4$

۷ $4 = \square \times 4$

■ = $2 \div 6$

۶ $6 = \square \times 2$

راستیین پیگفه گریدای یین لیكدان و دابه شکرَن بو قان ژماره یان بنفیسه.

۹ $14, 7, 2$

۸ $20, 5, 4$

ژمارهیا نه دیار چهنده؟

■ = $7 \div 56$

۱۱ $56 = \square \times 7$

■ = $8 \div 40$

۱۰ $40 = \square \times 8$

۱۵ $6 \div 30 = \square$

۱۴ $\square = 7 \div 14$

۱۳ $3 \div 21 = \square$

۱۲ $\square = 4 \div 16$

۱۹ $10 \overline{) 90}$

۱۸ $2 \overline{) 14}$

۱۷ $1 \overline{) 10}$

۱۶ $4 \overline{) 32}$

لیستا به هایان بکارینه، به های هریک ژ ئەقین دئین دیار بکه.

۲۲ ۳ کراس

۲۱ ۷ کراس

۲۰ ۴ تهپه

به های هه دانیه کی «نیکی» چهنده؟

۲۴ به های ۶ راسته یان ۱۸ هزار دیناره.

۲۳ به های ۵ دهفته ران ۱۰ هزار دیناره.

دنیابوون ژ شیکارکنا پرسیاران

رسته یهکا ژمارهیی بنفیسه بو شیکارکنا پرسیاران.

۲۶ دیاری ۵ پاکتین قه سپان کرین، هه پاکته کی ۸

لب تیدابوون. ژمارهیا لبین قه سپان چهنده؟

۲۵ گولچنی ۲۴ کارت ل سهر ریژکرییه ۶ ریژی

به لاقکرَن. ژمارهیا ستونان چهنده؟

دابه شدکین
به شدراو
نهجامی دابه شکرَن
دوو کردارین بهروقاژی

لیستا به هایان	
تهپه	۳ هزار دینار
کراس	۹ هزار دینار

به رهه قبوون بو نهموونی

هشیار به

۵ ماموستای ۴۵ قهلم د ۵ پاکیتاندا دانان، هر پاکيتهکی چند قهلم کرنه تیدا؟

۹ د ۸ ج ۷ ب ۶ ا

۶ $\square = 493 + 509$

۱۹۶ د ۹۰۲ ج ۹۹۶ ب ۱۰۰۲ ا

۷ سهروکی تیا دیده ثانیی ۶۴ قوتابی د ۸ کومه له یین یه کساندا به لاکرن، هر کومه له یه کی چند قوتابی تیدانه؟

۹ د ۸ ج ۶ ب ۴ ا

۸ $\square = 7 \div 42$

۹ ا ۸ ب ۷ ج ۵ د نه چو ژوان

۹ رو ناکی ۴۷ گول کرین. ۱۷ دانه برایی خوه. نهوین مایی دانه ۶ خوشکین خوه. هر خوشکه کی چند گه هشتنی؟

۷۰ د ۳۰ ج ۸ ب ۵ ا

۱۰ شمه نده فرا ترسی ل باژیره کی یاریان، هر ۲۰ خوله کان جارهی دمر دکهفت، ژدم ژمیر ۸:۰۰ ی نیقاری. کارین ل دهم ژمیر ۹:۱۰ گه هشته بنگه یی شمه نده فری. شمه نده فرا بهی ل کیژ دمی دی دمر دکهفت؟

۹:۳۵ ج ۹:۲۰ ا
۹:۴۵ د ۹:۳۰ ب

- نافه پروکی همی بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرساری.
- به رسقا خو ساخبه.

به رسقا گونجای دهوریده ژ راهینانا ۱ هتا ۱۰.

۱ تارایی دقیت ۴۰ سیقان ل سر ۸ سینکان ب یه کسان یه لاقبهت. هر سینیکه کی چند سیقان دی کته تیدا؟

۳ ا ۵ ج
۴ ب ۶ د

۲ رمان ۴ ترومبیلین بچوک کرین، بهایی هر ئیکی ۶ هزار دینار بوون. چند هزار دینار دان؟

۱۸ ا ۲۴ ج
۲۰ ب ۵ د نه چو ژوان

۳ کیژ رسته یا ژماره یی نه ژ راستیین پیکه گریداینه بو ژماره یین: ۶، ۷، ۴۲؟

۴۲ = ۷ × ۶ ج ۴۲ = ۶ × ۷ ا
۷ = ۶ ÷ ۴۲ د ۳۶ = ۶ - ۴۲ ب

۴ دوستی ۲۴ وانه یین هونهری د ۸ هفتیاندا وهرگرتن. کیژ رسته یا ژماره یی ژماره یا نه قان وانه یان دیار دکهت؟

۲۴ = ۴ × ۶ ج ۳۲ = ۸ + ۲۴ ا
۳ = ۸ ÷ ۲۴ د ۱۶ = ۸ - ۲۴ ب

نهوا دزانی بنقیسه

۱۱ بابی هیرویی ۲۷ بوول بو کرین، دانانه د نه لبومه کیدا. ۹ بوول د هر لاپه ره کیدا دانان. نهوی پیدقی ب

چند لاپه ران ههیه؟ رسته یه کا ژماره یی بنقیسه بو شیکار کرنا پرساری، ژماره یا لاپه ران چند؟

ئەندازە و پىقان

بەشى
۷

كەلەك شىۋەيىن ئەندازەيى سىفەتى
ھاوجىۋونى تىدا ھەيە، ھەرودسا
ھاوجىۋون د گەلەك گياندار و گياندا
دئىتە دىتن.

ھندەك شىۋەيان پتر ژ ئىك ھىلا
ھاوجىۋونى ھەيە.

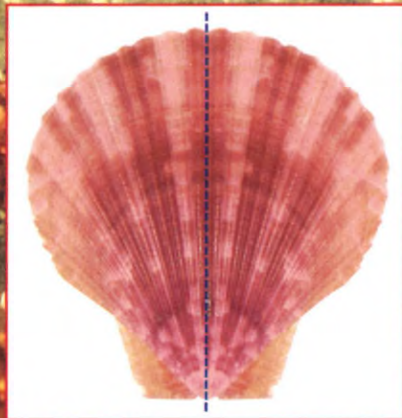
پرسىيارەك بو شىكار كرنى

سەحكە ئەقى سەدەفى، ئەرى ئەو

ھىلا ل سەر وئەيى وئ كىشايى

ھىلەكا ھاوجىۋونىيە؟ چەوا ئەقى دى

زانى؟

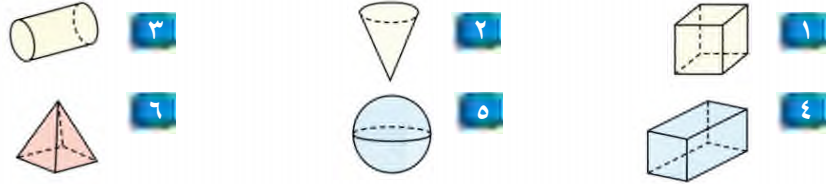
پېژانينين خو ساخبكه

ژ بو پشتراست ببى كو قوتابيان پېژانينين پېدقئ
بو قى بهشى وەرگرتينه، قى بهرپهړى بكاربينه.

تهنن نه نذازهبى

ناقئ گونجائ بو ههر تهنه كئ ژ لىستا بهرامبهر ههلبزئره.

- شەشپالۆ،
- قوچەك
- لوولەك
- هەرەم
- روولاكيشه
- تەرىب
- گۆ
- بازنە
- لاكيشه
- چارگۆشه
- سېگۆشه

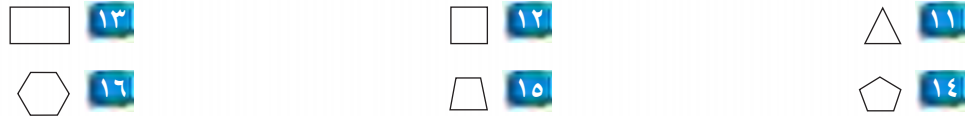
شيۆه يين نه نذازهبى

ناقئ گونجائ بو ههر شيۆه يه كئ ژ لىستا بهرامبهر ههلبزئره.

لا و سهر

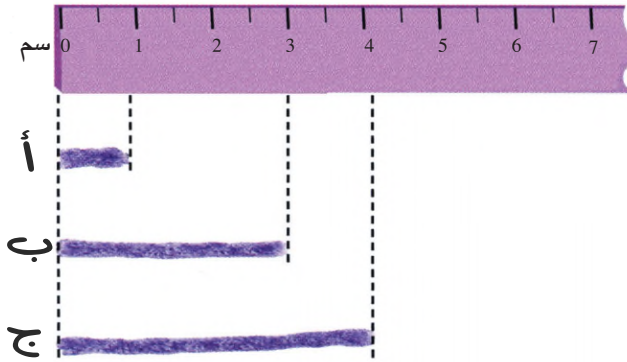
ژماره يا لا و سهريين ههر شيۆه يه كئ چهنده؟

بكارئنانا راسته يئ سانتيمه ترى

وينه يئ بهرامبهر بكاربينه بو شىكاركرنا

راهئنانين ۱ ههتا ۳.

۱۷ دريژيا كىژ دهزى ۳ سانتيمه تره؟

۱۸ دريژيا كىژ دهزى ۱ سانتيمه تره؟

۱۹ دريژيا كىژ دهزى نيژيكى ۱ سانتيمه ترى

زيده تره ژ دريژيا دهزى ب؟

تەنن ئەندازەيى

فېرېه

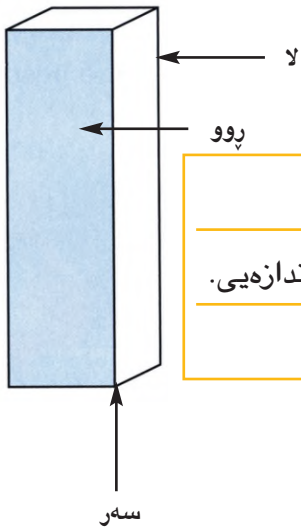
تەنن ئەندازەيى بنىاسە: تەنن ئەندازەيى بكارىينە بۇ ناسينا وان تشتين ل دەوروبەرى خۆ.

پېداچوونەكا بلەن
 ناقي ھەر ئىكى ژ ئەقان شېوھيپن ئەندازەيى بيژە؟

۱ ۲ ۳ ۴

زاراق
 روو لا سەر

رووبەرى تەختى ل سەر تەنى ئەندازەيى روويه بۇ تەنى ئەندازەيى.

پارچە راستەھيلا ھاوبەش د ناقبەرا دوو روويپن تەنى ئەندازەيىدا لايەكە ژ لايپن تەنى ئەندازەيى.

خاللا گەھشتنا ۳ لايان يان پتر ژ لايپن تەنى ئەندازەيى سەرەكە ژ سەريپن تەنى ئەندازەيى.

روو لاکيشە تەريپى ۶ روو و ۱۲ لا و ۸ سەر ھەنە.

- ژمارەيا لايپن شەشپالويى چەندە؟ ژمارەيا لايپن بازنى چەندە؟
- دەرنەنجام ئەو تەنن ئەندازەيى يپن گرپلەبن چنە؟ روئبکە؟

ويئەکرنا روويپن تەنن ئەندازەيى

ناقي شېوھيپن ئەندازەيى بكارىينە بۇ ناسينا روويپن تەنان.

چالاکى

كەرستە: تەنن ئەندازەيى (ھەرەم، روولاکيشە تەريپ، شەشپالو)، كاغەز، قەلەم. ويئەيپن روويپن ژمارەيەكا تەنن ئەندازەيى چيپكە، پاشى ناقين ھەر روويەكى تە چيكرى بيژە.

پينگاڤا ۲

خشتەيى خۆ تەمامبەكە ب توماركرنا ناف و ژمارەيا روويپن تەنى.

ناقين روويان و ژمارەيا وان	دوو	ناقي تەنى ئەندازەيى
چارگوشەيك ؟ سيگوشە		ھەرەم

پينگاڤا ۱

ھيلكارەكى ل سەر كاغەزەكى چيپكە وەك ھيلكارى ل خوارى. پاشى روويپن تەنن ئەندازەيى بكيثە ھەرەكى ديار د ويئەيدا.

ناقين روويان و ژمارەيا وان	دوو	ناقي تەنى ئەندازەيى
		ھەرەم

ژ بىر نەكە ھندەك تەنن ئەندازەيى (روو) و (لا) و (سەر) ھەنە. روويپن تەنن

ئەندازەيى، شېوھيپن ئەندازەيى تەختن وەك چارگوشە و لاکيشە و سيگوشە.

۱ رۆنېکه چەوا دى زانى كو گۆيى چ روو نينن؟

ناقىن ئەوان تەنن ئەندازەيى بىژە يىن وەكى قان تىشان.

۵

۴

۳

۲

ئەقى خىشەيى تەمامېكە.

تەنى ئەندازەيى	ژمارەيا روويان	ژمارەيا لايان	ژمارەيا سەران
۶ رولاكېشە تەريب	☐	☐	☐
۷ گۆ	☐	☐	☐
۸ شەشپالۆ	☐	☐	☐
۹ ھەرەم	☐	☐	☐

۱۱ رولاكېشە تەريب و شەشپالۆ ب چ وەكى ئىكن و ب چ ژىكجودانە؟

۱۰ ھەقالى كارتونەكا رولاكېشە تەريبان ھەيە، ھەر روويەك ب رەنگەكى رەنگەر. ئەرى چەند رەنگ بكارئىنان؟

ھلبژارتنا جوراوجور

۱۲ كىژ تەنى ئەندازەيى ۴ روو ھەنە؟

د ھەرەمى بىكە سىلا

ج لولەك

ب قوچەك

ا شەشپالۆ

گۆشەيا رۆناكبيران

شىكاركرنا پرسىاران

ھزركرنا ب دىتن ئەوا تو دزانى ژ روويىن تەنى ئەندازەيى، تو دشىي بكاربىنى بۇ دروستكرنا نمونەيەكى.

كەرستە: كاغەز، قەلەم، مەقەس، شرىتەكا پىقەنىس.

شىوھيى بەرامبەر ل سەر كاغەزەكى بكىشە و ھىللىن خالدار وینەبەكە.

كاغەزى بېرە ل دووق ھىللىن پىكفە گریدای.

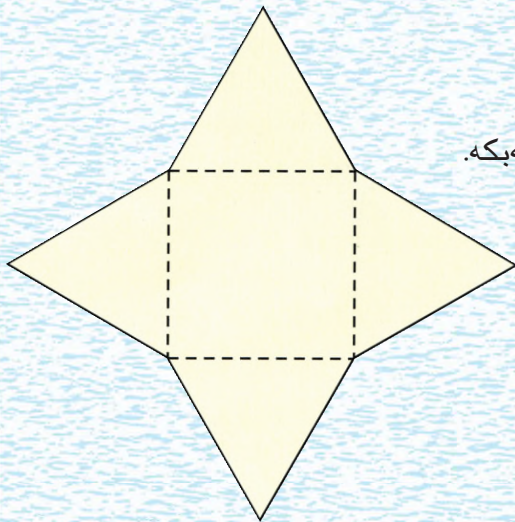
دەست ب چەماندنا كاغەزى بکە ل دووق ھىللىن خالدار

ھەتا ھەرچار سەر دگەھنە ئىك.

سنوورپن شىوھيى پىكفە لسقە بکە.

ناقى وى تەنى ئەندازەيى ب دەستكەفتى چىيە؟

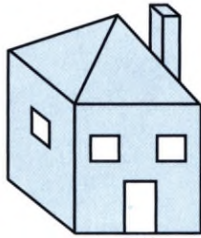
ناقىن روويىن ئەوى تەنى بىژە .

پیداچونہکا بلہز

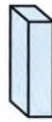
ناقئ ہرئیکئ ژ تہنئ
ئہندازہی بیژہ؟

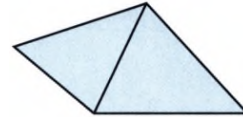
پیکئینانا تہنئ ئہندازہی

فیربہ

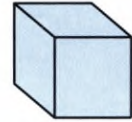
کوئمبکہ: ہندک تشت ژ گہلہک تہنئ ئہندازہی پیکہاتیہ. سہکک خانئ بہرامبہر. ئہو چ تہنئ ئہندازہیئہ ئہف خانئہ پیکئینائی. سہکک ہر پارچہیہکئ ژ پارچہیئہ ئہفی خانئ و ناقئ وان تہنئ ئہندازہی بیژہ یئ تو دنیاسی.

روو لاکئشہ تہریب

ہہرہم

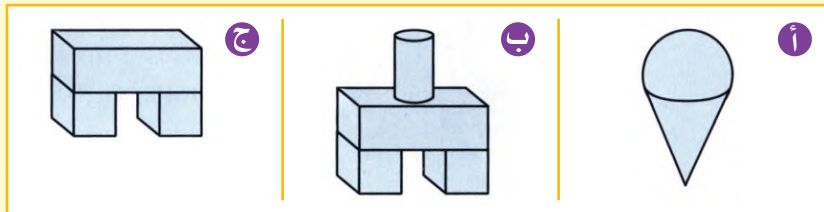
شہشپالو

سہکک خانئ، ژ شہشپالو و ہہرہم و روولاکئشہ تہریب یئ پیکہاتی.

ژ بیر نہکک تو دشئی ہندک تہنئ جودا ژ تہنئ ئہندازہی پیکبینی.

نمونہ

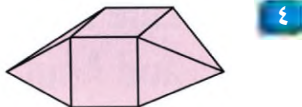

- ئہو چ تہنئ ئہندازہیئہ کو تہنی (أ) پیکئینائی؟
- ئہو چ تہنئ ئہندازہیئہ کو تہنی (ب) پیکئینائی؟

ساخبکہ

١ رؤنہکک چہوا دئ شئی تہنی (ب) وہکی تہنی (ج) لی بکہی؟

ئہو چ تہنئ ئہندازہیئہ ئہف تہنہ پیکئینائیئہ؟

٤

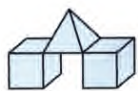
٣

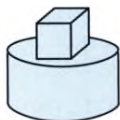
٢

راھبەن ۋە شىكار كرنى پىرسىيارەكان

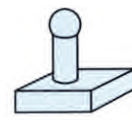
ئەو چ تەنن ئەندازەيىنە ھەر ئىك ژ فان تەنان پىكدئىن؟

۷

۶

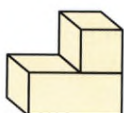

۵

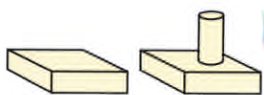
ناقى ۋى تەنى ئەندازەيى بىژە كو پىدقايە ل تىشتى ۋوئى زىدەبكهين دا ۋەكى تىشتى ئىكى لىبەيت.

۱۰

۹

۸

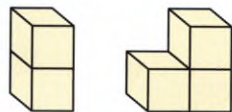
۱۱

۱۳

۱۲

۱۴

كىژ دوو تەنن ئەندازەيىن ناسيار دى ب دەستەقەئىن ئەگەر شەشپالۋويەكى بكهيه دوو نيڧ؟

ھلبژارتنا جۇراۋجۇر

ناقى تەنى بەرامبەر چيە؟

۱۵

ب شەشپالۋ

ا لولەك

د قۇچەك

ج ھەرەم

دەروازەيەك ل سەر خواندى

شىكار كرنى پىرسىيارى

چەۋا دى پىدايىن پىدقى ھلبژىرى؟

ھندەك پىرسىيار، پىدايىن زىدە تىدا ھەنە. بەرى دەست ب شىكار كرنى پىرسىيارى بكهى، پىدايىن پىدقى دياربكه.

رۇژا جەژنى، قەژىنى (۸) گولدانك ب گولان داگرتن ۋ دو قەفتكىن گولان. ۴۸ گول كرىن ۋ ب يەكسانى ل سەر گولدانكان بەلاقىرن. ھەر گولدانكەكى چەند گول كرنە تىدا؟

پىدايىن پىدقى بنقىسە. پىرسىيارى شروۇقەبكه ساراىى ۴ سىنىكىن شىرىنيان ۋ ۳ كىك دروستكرن، پاشى ۳ سىنىكىن دى ژ شىرىنيان دروستكرن. ژمارەيا ھەمى پارچىن شىرىنيان ۶۳ بو. چەند پارچە شىرىنى د ھەر سىنىكەكىدا بوون؟

پىدايىن پىدقى: قەژىنى ۸ گولدانك ب ۴۸ گولان داگرتن.

پىدايىن نە پىدقى: دوو قەفتكىن گولان.

شىكار: $6 = 48 \div 8$

ھەر گولدانكەكى ۶ گول كرنە تىدا.

پیداچوونهکا بلهز

ژمارهيا لايان و ژمارهيا سهراڻ يڻن هر شيويههکي بنقيسه.

جووتبوون و هاوجيٻوونا

ب دهستی

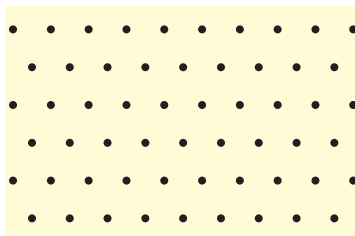
شيويهان

فيربه

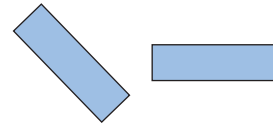
زاراف

تشتين جووت - هيلا هاوجيٻووني

کهرسته عهلبکا ته ندرهيا، کاغزا خالدارا سياني، قهلم.

نهو تشت ب خويه ويئهي خوراي دوو لاکيشهياڻ دياردکته.

کاغزهکا زهلال بکاربينه و دانه سهر لاکيشهيا خوههر. ويئهي لاکيشهيا ل سهر کاغزا زهلال بکيشه، پاشي کاغزا زهلال فهگوهيزه و دانه سهر ويئهي لاکيشهيا دي. کاغزي بلقينه و بزاقاي بکه هردوو ويئنه دگهليک جووت ببن. دي بيني کو هردوو لاکيشه جووتن.

دبيژنه قاي چهندي، هردوو لاکيشه **جووتن**.

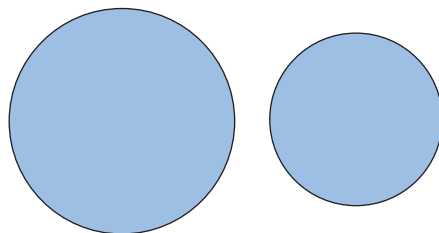
قاي چالاکيبي دگه قان شيويهين بهرامبهر دوباره بکه، دي بيني کونه جووتن.

شيويهين جووت هه مان سيما و پيقان هه نه. چيدبيت شيوه د بارين جودا دا بن لي ههر دي مينن جووت.

نمونه سهککه هردوو شيويهان، و بيژه ههکهر جووت بن.

<p>ج</p> <p>نه جووتن، هه مان پيقان نينن</p>	<p>ب</p> <p>جووتن، هه مان سيما و پيقان هه نه</p>	<p>ا</p> <p>نه جووتن، هه مان سيما نينه</p>
---	--	--

به حسابکه

- چهوا دي زاني ههکهر دوو شيوه جووتبن يان نه؟
- ئهري هردوو بازنين بهرامبهر جووتن؟

دوو نیف

راسته هیل، سیگوشی بیهامبه دکه ته دوو پشک. کاغزهکا زهلال بکاربینه و خوه پشتراست بکه کو ههر دوو پشک جووتن.

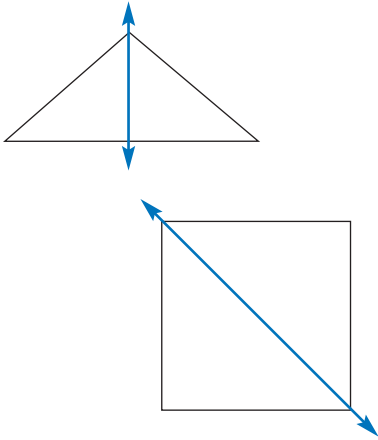
دبیژنه فی راسته هیلی، هیلا هاوجیبوونی بۆ سیگوشی.

چارگوشیهکی وینه بکه، و راسته هیلهکی وینه بکه د دوو سه ریڼ بهرامبه را ببورت. کاغزی د راسته هیلیرا بچه مینه. ئه ری ههر دوو پشک جووتن؟

ههر دوو پشک دی جووتن، واته، راسته هیل هیلا هاوجیبوونا چارگوشیه.

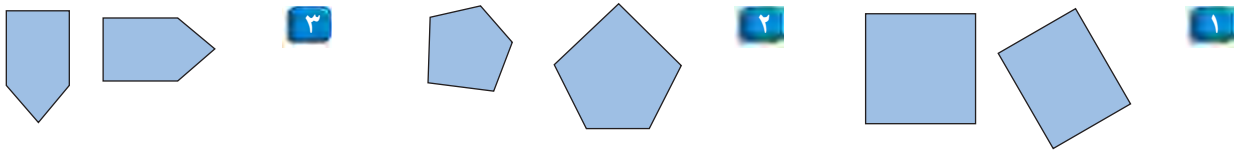
هزرکنا ره خنه گر: ئه ری چارگوشی هیلیڼ دی یین هاوجیبوونی هه نه؟

هه کهر به رسفا ته به لی بت، هه میان وینه بکه.

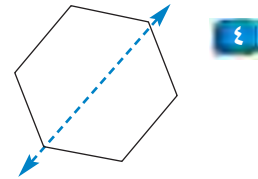
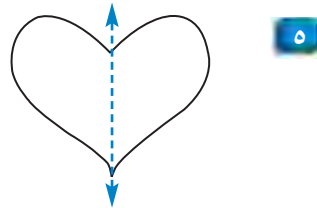
ساخته

کاغزا زهلال بکاربینه دا خوه پشتراستبکی کا ههر دوو شیوه جووتن ئان نه جووتن.

وینه کی کویبکه بکارئینانا کاغزهکا زهلال. ل دویف هیلا خالکری

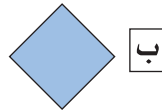
قهجه مینه دا پشتراستبکی کا ئه و راسته هیله هیلا هاوجیبوونی ئان نه.

- 6 **دوره نجام** جمیل گوت: هه می چارگوشه 7 **ه** ئه ری یا گرنگه دوو شیوه د هه مان باریداین دا جووت ببن؟ به رسفا خوه روئبکه.
- 8 **ه** نه؟ شوو قه بکه جووتن. ئه ری تو دگه ل بوو چوونا وی ئان

هلبژارتنا جوواو جوو

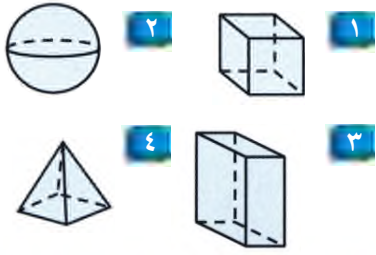
8 **ه** کیژ شیوه جووته دگه ل شیوه یی بهرامبه ر؟

پیداچونہ کا بلہز

ژمارهيا روويين هەر نیک ژ فان تهنين
نه نازهي بنقيسه.

ريکين شيکارکنا پرسياران پرسيارهکا ساناھيتر شيکاربکه

پرسيار روويين شه شپالويا بهرامبه ژ چارگوشهيان پيکدئيت.
ژمارهيا چارگوشهين ل سهر ههمي روويين شه شپالوي چنده؟

تيبگهه

- داخوازکري چييه؟
- نهوچ پيداينه تو دي بکارئيني؟
- نهرئ هندک پيدايي هه نه تو بکارنائيني؟ چنه؟

پلاني دانه

- کيژ ريکي دي بکارئيني بو شيکارکنا پرسيار؟
- تو دشئي ريکا (پرسيارهکا ساناھيتر شيکاربکه)
بکاريني.

شيکاربکه

- چهوا قئ ريکي دي بکارئيني بو شيکارکنا پرسيار؟
دي دستپيکه م ب هه ژمارتنا چارگوشهين بچووک ل سهر پوويه کي ژ پوويين شه شپالوي.
٣ ريز د چارگوشهيندا هه نه، ههر ريزه کي ٣ چارگوشهين بچووک تيدانه. $9 = 3 \times 3$
- ژمارهيا چارگوشهين بچووک د پوويه کيدا دبنه: ٩.
نوکه، ژمارهيا چارگوشهين بچووک د ههمي پووياندا بينه دهر.
٦ پوو د شه شپالوييدا هه نه.
ژمارهيا پوويان ل ژمارهيا چارگوشهين ههر پوويه کي بده.
 $54 = 9 \times 6$
- واته، ژمارهيا چارگوشهين بچووک د ههمي پووياندا دبته ٥٤ چارگوشه.

ساخبکه

- چهوا دي زاني به رسفا ته يا دورسته؟

راهینان و شیکارکردنی پرسیارهکان

رېکین شیکار کرنا پرسیاران

هیلکارهکی یا وینهیهکی وینه بکه
نمونهیهکی پیکبینه یان ب کردار
بجهبینه
لیستهکا ریک پیکبینه
ل شیوازهکی بگهړه
خشتهیهکی یان وینهیهکی
رؤنکرني پیکبینه
بخهملینه و ساخبکه.

پرسیارهکا ساناهیتتر شیکار بکه

هاوکیشهیهکی بنقیسه
دهرئهنجامی ژیربیژی بکاربینه.

ریکا(پرسیارهکا ساناهیتتر شیکاربکه)بکاربینه بؤ شیکارکرنا پرسیاران.

۱. ئەگەر ته قییا چارگوښه یین بچوک یین هه می روویین شه شپالوی
بهزمیږی، ژمارهیا وان دی چه ندبیت؟

۲. ههروهسا هندهک لاکیشه هه نه ل سهر روویین شه شپالویا ناقبری
وهک وی لاکیشهیا ل خواری هاتییه کیشان.

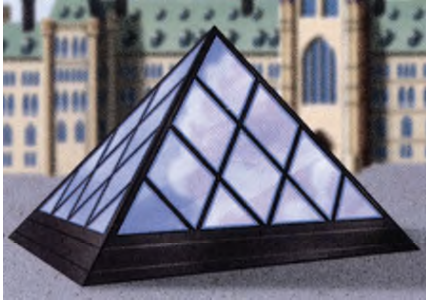
ژمارهیا لاکیشهیا ل سهر هه می روویین شه شپالوی چه نه؟

--	--	--

ل مؤزهخانهیا لوقهر ل باژیږی پاریس ل فهره نسا، ههرمهکی
شووشه می یی هه می، چه نه سیگوښه یین ل سهر روویین وی.

۳. ژمارهیا سیگوښه یان ل سهر پرویهکی ژ پروویین هه پره می چه نه؟

ئاگه هداریه: سیگوښه یین هه یان د پیقانیدا جودانه.
 ا) ئیک سیگوښه ج) ۵ سیگوښه
 ب) ۴ سیگوښه د) ۱۰ سیگوښه

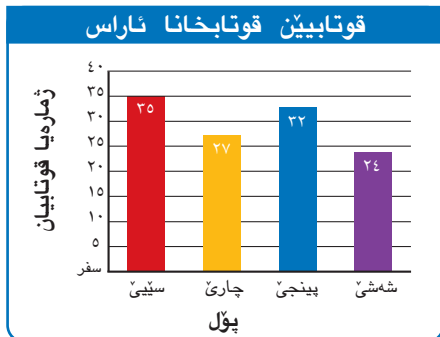
۴. کیژ رستهیا ژمارهیا سیگوښه یان ل سهر هه چار
روویین هه ره می دیاردکته؟

ا) $50 = 5 \times 10$ ج) $16 = 4 \times 4$
 ب) $40 = 10 + 10 + 10 + 10$ د) $4 = 1 + 1 + 1 + 1$

راهینان ل سهر رېکین ژیکجودا

بکارئینانا پیدایان ستوونین پونکرني بکاربینه بؤ شیکارکرنا راهینان ژ ۵ هه تا ۷

۵. قوتابیین پولا پینجی ل سهر ۵ تهختان روونشتن، دوو قوتابی
مان. ئه ری ژمارهیا قوتابیین پونشتی ل سهر تهختهکی چه نه؟

۶. دهرئهنجام هه می قوتابیین پولا سیی دشین ب یهکسانی
وب دوو ریکان ل سهر تهختان روونن. ژمارهیا تهختان
د ههر ریکه کییدا چه نه؟

۷. ژمارهیا قوتابیین د هه چار پولا نندا چه نه؟
رستهیهکا ژمارهیا بؤ شیکارکرني بنقیسه.

دریژی

فیربه

پیداچوونهکا بلهز

$$42 = \square \times 7 \quad 1$$

$$45 = 5 \times \square \quad 2$$

$$32 = 8 \times \square \quad 3$$

$$63 = \square \times 9 \quad 4$$

زاراف

سانتیمهتر(سم)

مهتر(م)

کیلومهتر(کم)

دریژی چییه؟ بۇ پیقانا دریژی و دورییان، یهکهیین پیقانی بکار دئینین. ژ وان یهکهیان سانتیمهتر (سم)، مهتر (م)، کیلومهتر(کم).

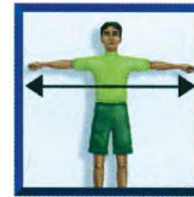
کیلومهتر یهکهکا دریژییه بۇ

پیقانا دورییان

مهتر نیژیکی دریژیا

شکرنا هردوو دستین تنه

سانتیمهتر نیژیکی پانیا

تبلا تهیه

چالاکي

کهرسته: راستهیی سانتیمهتری.

پینگاڤا ۱

خشتهی کویبکه

دریژی ب سانتیمهتران

تشت	دریژی ب نیژیکی	پیقانا دریژیی

پینگاڤا ۲

ل ستونا ئیکی ناقی چار تشتان بنقیسه کوته بقیث دریژیا وان ب سانتیمهتران بپیقی.

پینگاڤا ۳

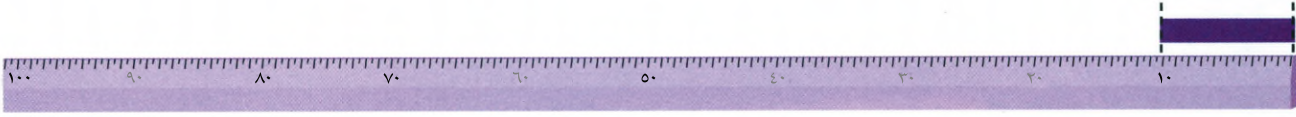
دریژیا تشتان ب سانتیمهتران بخهملینه، ئەوی خهملاندنی ل ستونا دووی تۆماربکه.

پینگاڤا ۴

راستهیی سانتیمهتری بکاربینه بۇ پیقانا ههمی ئەوان تشتین نیژیکی بۇ نیژیکیترین سانتیمهتر، پیقانا وان ل ستونا سیی تۆماربکه.

په یوه ندى د ناقبه را په كه يين دريژييدا
په يوه نديين سانتيمه تر و مه تر و كيلومه تران پي كفه گريده ن چنه؟

۱۰۰ سم = ۱ م
۱۰۰۰ م = ۱ كم
رسته يه كا ژماره يي بنقيسه بو دياركرنا ژماره يا سانتيمه تران د ۳ مه تراندا؟
(ژ بيرنه كه ۱۰۰ سم = ۱ م).

ساخېكه

۱. روښكه چه وا دريژيا وان تشتان دي زاني ئه ويڼ دوماهيا وان ناكه فته سهر نيشانا سانتيمه تران؟
دريژيا وان تشتان ب سانتيمه تران بخه ملينه، پاشي راسته ي بكاربينه بو پيقانا دريژي بو نيژيكترين سانتيمه تر.

يه كه يا پيقانا دريژيا گونجا ي چيه بو پيقانا ئه فان تشتان؟ بنقيسه سم يان م يان كم.

۴. قه له م
۵. پارچه يه كا ته باشيري
۶. ياريگه ها ته پا پي
۷. دووريا د دهمژميره كيډا ب ريڅه دچي.

راهينان و شيكاركرنا پرسياران

خه ملاندا گونجا ي هه لبريږه.

۸. دريژيا قه له مي نيژيكي ۲۰ ؟
۹. دريژيا ژورا پولې نيژيكي ۳ ؟
[ا] م [ب] سم
[ا] كم [ب] م

راسته ي بكاربينه بو ويڼه كرنا پارچه راسته هيله كي دريژيا وي:

۱۰. ۲ سم
۱۱. ۱۰ سم
۱۲. ۱۴ سم

۱۳. كا شاشي؟ گوراني گوت: دريژيا ئه في پارچه راسته هيلي ۲ سم. شاشيا
گوراني چيه؟ دريژيا پارچه راسته هيلي چنده؟

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۱۴. ئهلندي دقيت دووراتيا د ناقبه را خانبي وي و يانه يا وهرزشيدا، ئه وا دكه فته دهرقه ي باژيري، بپيقت.
كيژ يه كه يا پيقاني دي بكارئينت؟

- [ا] مه تر [ب] كيلومه تر [ج] سانتيمه تر [د] گرام

چيوه

فيربه

پيداچوونهكا بلهن

- = ٢ + ٧ + ٦ ١
 ■ = ٩ + ٨ + ١ ٢
 ■ = ٣ + ٦ + ٦ ٣
 ■ = ٤ + ٤ + ٤ ٤

زاراف

چيوه

چيوهيي شيوهيي نهاندازهيي نهو دوريبه يه نهو واي دوردهت. تو دشئي چيوهيي پهرتووكا بيركاريي بپيشي.

چالكي ١

پينگافا ١

لاكيشه يه كي ژ ٣ ريزان پيكبينه د ههر ريزه كيدا
 ٥ كاشيپن چارگوشه دانه و دريژيا هه رلايه كي ١ سم

پينگافا ٢

ژمارهيا لايپن دهرقه يپن نهوان كاشيپن لاکيشه دورداين بهژميړه.

پينگافا ٣

نهو ژمارهيا ب دسته كهفتي تو ماربكه، نهو چيوهيي لاکيشيه .

	٥	٤	٣	٢	١	
٦						١٦
٧						١٥
٨						١٤
	٩	١٠	١١	١٢	١٣	

چالكي ٢

پينگافا ١

كاغه زگران ل ههر چار دورين پهرتوكه كي نيك ل دوو ف نيكي دانه. پاشي
 كاغه زگران بهژميړه، چند كاغه زگر يه كساني چيوهيي پهرتوكينه ب نيزيكي؟

پينگافا ٢

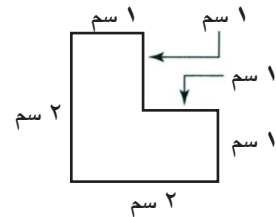
چيوهيي پهرتوكا بيركاريي دووباره بپيشه بكرئينانا زلكين شخاتي، ژمارهيا زلكان
 تو ماربكه، نيزيكي چند زلكين شخاتي يه كساني چيوهيي پهرتوكينه؟

• **دهر نهجام** نهري نهو كاغه زگرين بكرئيناين پتر بوون يان كيتر بوون ژ
 زلكين شخاتي؟ تو دشئي نهوي روئبكه؟

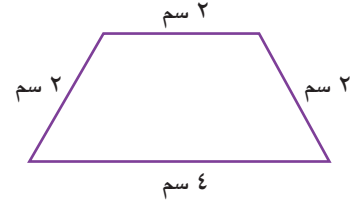
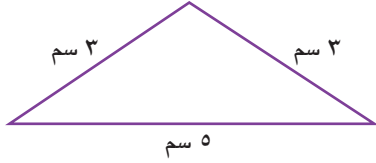
نمونه چيوهيي في شيوه ي چنده؟

دريژيا لايان كو مبه
 $١ \text{ سم} + ٢ \text{ سم} + ١ \text{ سم} + ١ \text{ سم} + ١ \text{ سم} + ١ \text{ سم} = ٨ \text{ سم}$
 چيوهيي شيوه ي ٨ سم

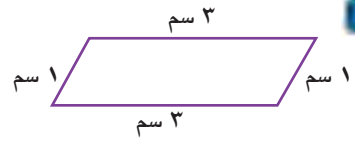
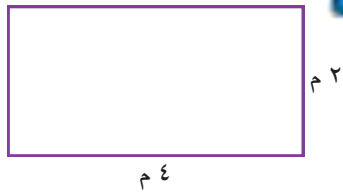
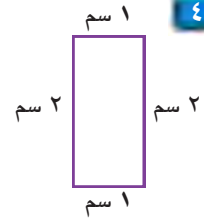
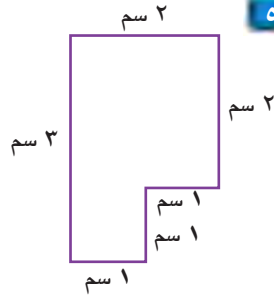
۱. ئەرئ تو دشیى بتنى ب پېفانا دوو لا ژ لایین شیوهی چالاکیا ۲ چیوهی بینیه دەر؟ رۆنېکه.

چیوهی هەرئیک ژ فان شیوهیان چهنده؟

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

چیوهی هەرئیک ژ فان شیوهیان چهنده؟

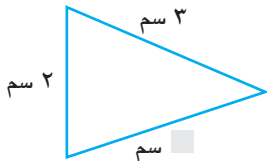

۹. **دەرئەنجام** دریژیا چارگۆشه کی ۶ سم بو، چیوهی وی چهنده؟

۸. دنیای هندک چارگۆشه ریژکر، دریژیا لای هەرئیک ژ وان ۱ سم بو، لاکیشه کی ۵ ریژی ب دست کەفت، هەر ریژی ۶ چارگۆشه تیدابون. چیوهی لاکیشه چهنده؟

۱۱. کاغەزین چارگۆشه یی بکاربینه بو دا لاکیشه کی چیوهی وی ۱۲ یه که وینه که ی.

۱۰. چیوهی لاکیشه کی چهنده ئەگەر دریژیا وی ۵ م و پانییا وی ۲ م بیت؟

۱۲. **جەبر** چیوهی سیگۆشه یا بهرامبەر ۸ سم، دریژیا لای سی چهنده؟

هلبزارتنا جوراوجور

۱۳. چیوهی شیوهی بهرامبەر چهنده؟

- ۱۰ د ۸ ج ۱۲ ب ۴ ا

فرههيا

فيبره

كيڙ پهرداغى تو پهسهند دكهى؟ دهى هلبين

ژ قوتابخانې هاتييه مال، دهىكا وي پيشوازييا وي
كر ب دوو پهرداغين شهريهتي يين جودا. نهگه ر تو

لجهى وي باى دا كيڙ پهرداغى هلبيري؟ بوچى؟

هندهك ئامان دئينه بكارئنان بو هلگرتنا شلمهنييان، وهك ئاف و شير
و شهريهتي.

نهو چهندا شلمهنيى نهوا ئامانى دگريت دببزي فرههيا نهوى ئامانى.

• كيڙ ژ فان هردوو پهرداغان فرههيا وي مهزنتره؟

پيداچوونهكا بلهز

$$\square = 400 + 300 \quad 1$$

$$\square = 100 + 800 \quad 2$$

$$\square = 2000 + 2000 \quad 3$$

$$\square = 250 + 250 \quad 4$$

زاراف

فرههيا

چالاکى ۱

يا دهستى

چهوا شووشهيا فرههيا وي مهزنتر دى دياركهى؟

بينگافا ۱

نهو شووشهيا تو دببزي فرههيا وي مهزنتره هلبيري. تهژى ئاف بكه.

بينگافا ۲

نهو ئافا ته كرية د شووشهيدا، بكه د شووشهيا ديدا هتا شووشهيا ئيكى
قالا دببت. نهگه هاتوو ئاف رشت، واته فرههيا شووشهيا ئيكى
مهزنتره، و نهگه شووشهيا دووى تهژى نهبوو واته شووشهيا ئيكى
بچووكتره.

• دهرنهجام دى چ ببزي نهگه شووشهيا دووى ب تهمامى تهژى بت ببى چو ئاف برزيت؟

چالاکى ۲

يا دهستى

كهرسنه: شووشهيهكا ئافى و چهند پهرداغين پلاستيكي.

بينگافا ۱

دهست ب تهژيكرنا پهرداغا ئيكى بكه.

بينگافا ۲

بهردوامبه ب تهژيكرنا پهرداغان هتا ئاف د شووشهيدا نهمينيت،
پاشى پهرداغين تهژى بهژميره.

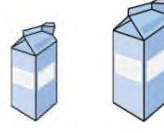
ساخىكە

۱ رۆنكە چەوا دى زانى كيژ وان مەزنتره.

ئامانى فرەھىيا وى مەزنتر دەوربدە.

۲

۳

۴

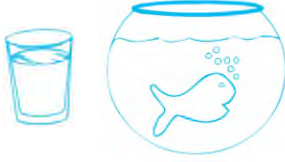

۵

۶ ئەگەر فرەھىيا قۆريەكى ۵ كۆپ بن، فرەھىيا ۳ قۆريان چەندە؟

راھىنان و شىكاركرنا پرسىاران

ئامانى مەزنترين فرەھى ھەى دەوربدە:

۹

۸

۷

۱۱ ئارى ۷ دۆلكىن شەرىەتى ئامادەكرن، ھەر

دۆلكەكى ۵ كۆپ تىدا بوون. ۲۲ كۆپ ژى فروتن.

چەند كۆپ بو مان؟

۱۱

دەرئەنجام : كاوهى پاكىتەكا شىرى

ھەىە. ئەرى دشىت ۲۰ كۆپان پرىكەت؟

۱۰

ھلبژارتنا جوراوجور

۱۲ كيژ ئەقىن دەين، خەملاندنەكا گونجاىە بو فرەھىيا بوتلەكى ئاقى؟

د ۴ كۆپ

ج كۆپەك

ب ۳ كۆپ

ا دوو كۆپ

گۆشەيا رۆناكبىران

شىكاركرنا پرسىاران

راستەىەكى سەنتىمەترى بكارىنە، و درىژىين دەزىيان بپىقە. ل جەھى ھەر نىشانەكا پرسى، پىتا درىژى و رەنگى دانە:

م
گ
ئ

ا
ن
ه
ج
ر

چويچك چ دبىژتە تىژكىن خوه؟

اسم ۱ اسم ۲ اسم ۳ اسم ۲ اسم ۳

كَيْش (سەنگ)

قەبىنە

گرام (گم) | كىلوگرام (كگم) | دوو يەكەيىن پىقانا كېشىنە.

كېشا پەرتووكەكا مەزن نىزىكى
ئىك كىلوگرامىيە.كېشا كاغەزگرى نىزىكى
ئىك گرامىيە.

پىداچونەكا بلەز

$$\blacksquare = 10 + 65 \quad 1$$

$$\blacksquare = 7000 + 1000 \quad 2$$

$$\blacksquare = 600 + 200 \quad 3$$

$$\blacksquare = 5000 + 6000 \quad 4$$

زاراف

كىلوگرام (كگم)

گرام (گم)

كەرەستە تىشتىن پۇلى، كاغەزگرىن
بچووك، تەرازووا سادە، پەرتووكەك
كېشا وى نىزىكى ئىك كىلوگرام بت.

چالاقى

ھندەك ژكەل و پەلەين ژوورا خواندنى دەستىنشانىكە و كېشا وان دىاربكە.

پىنگاڧا ۲

د لايى دى يى تەرازوويى دا، تىشتەكى دانە ب ھزرا تە
كېشا وى بىيە ۱۰ گم. خەملاندنا خو ساخبكە.

پىنگاڧا ۱

۱۰ كاغەزگران د لايەكى تەرازوويىدا دانە.
ئەو كاغەزگر ۱۰ گرامان دنوئىن.

پىنگاڧا ۳

پىنگاڧا ۱ و ۲ دگەل كېشەكا نىزىكى ۲۵ گرام، و نىزىكى ئىك كىلوگرام
دووبارەبكە. پەرتووكى بكارىنە بۇ دىاركنا كىلوگرامەكى.

كېشا گوھار كەكى
زىرى دىبىنە نىزىكى ۵
گم.
ئەرى تۆدشى تىشتەكى
دى نىزى كۆكېشا وى
نىزىكەكى ۵ گرام بت؟

بزاڧى بكە

تىشتەكى بىژە كو كېشا وى نىزىكى

ا ۵ گرام بت. ب ۲ كىلوگرام بت.

پىكفە گریدە

ھەكەر كېشا پىشكەكى ۵ كگم بت. كېشا

وى ب گرامان چەندە؟

۱۰۰۰ گرام = ۱ كىلوگرام

واتە، كېشا پىشكەكى ۵۰۰۰ گرامە

۵	۴	۳	۲	۱	كىلوگرام
۵۰۰۰	۴۰۰۰	۳۰۰۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰	گرام

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

دهسته واژه‌ها گونجای هه‌لبژیره

۳

۲

۱

۶ گم یان ۶ کگم؟

۱۸ گم یان ۱۸ کگم؟

۲۰۰ گم یان ۲۰۰ کگم؟

یه‌که	که‌رسته
گم	سامه
کوپ	په‌داغا ئافئ
م	ته‌رازوو

که‌رسته‌یی گونجای و یه‌که‌یا پیفانا گونجای د فئ لیستیدا، هه‌لبژیره.

۴ بلنداهیا ستوونا کاره‌بی کیشا ئویشیه‌کی تری

۶ فره‌هیا پاکتیه‌کا شیرى

۷

بنقیسه ئه‌ری ئه‌و تشتین هه‌مان پیقان هه‌ی، هه‌مان کیش

۸

کیشا پشیکا ئاری ۲ کگم، کیشا وی ب گرامان چه‌نده؟

۹ ۶ پاکتین شیرى د سندوقه‌کی‌دانه. کیشا سندوقی دئ بته چه‌ند هه‌که‌ر کیشا

هه‌ر پاکتیه‌کی ۲ کگم بن و کیشا سندوقا قالا نیف کگم بت؟

هه‌لبژارتنا جو‌راوجور

۱۰ کیشا کیژ ئه‌قین خواری ب گرامان دپیقن؟

د هه‌سپ

ج مروّف

ب گوندور

ا کاغه‌زا کتیبی

کی بر؟

شیکارکنا پرسیاران

که‌رسته: کاغه‌ز، دوو قه‌له‌مین ره‌نگ جودا، شه‌شپالویه‌کا ژماره‌یی (زار) ل

سه‌ر روویین وی ژماره‌یی ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ هه‌ین یاریزانه‌ک دئ ۶

بازنین ژیک دوور ل سه‌ر کاغه‌زه‌کی وینه‌که‌ت.

۱ یاریزانی ئیکی (زار) هلاقیت و سه‌ری قه‌له‌می ل سه‌ر بازنه‌کی دانا، و

پارچه راسته‌هیلکه کیشا دریژیا وی ب سه‌نتیمه‌تری یه‌کسان بیت ب

وی ژماره‌یا ب ده‌ست که‌فتی ژ هلاقیتنا زاری، دا وی بازنی دگه‌ل

بازنه‌کا دی گریبده‌ت. یاریزانی دووی هه‌مان کردار دوباره‌کر.

۲ ئه‌و یاریزانی پتر بازنان پیکفه گریبده‌ت، دئ سه‌رکه‌فت.

پیداچوون

روو
لا
ھیلا هاوجیبوونی
جووتن
هاوشیوهنه
شهشپالو

دنیابوون ژ زاراف و چهکان

دهستهواژهیا گونجایی ژ لیستا بهرامبهر هلبژیره.

۱ روبهری تهخت ئەوی ل سهر تهنی ئەندازهیی دبیزنی؟ — یی تهنی ئەندازهیی.

۲ دوو شیوهیین ههمان سیمما و پیقان ههیی دبیزنی؟ — .

۳ ههر راستههیلهکا نههیتته دیتن و شیوهیهکی بکته دوو نیف، دبیزنی؟ — بو قی شیوهی.

۴ تهنهکی ئەندازهیی، ۶ روویین چارگۆشه ههبن، دبه —؟

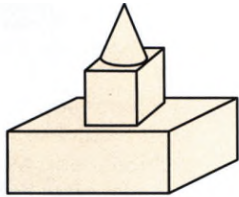
دهستهواژهیا گونجایی ژ لیستا بهرامبهر هلبژیره.

۵ —؟ یهکهکه ژ یهکهیین پیقانا دریزیی.

۶ —؟ ئامانی دبه چهندیا شلهیی قه دگرت.

۷ —؟ یهکهکه ژ یهکهیین پیقانا کیشی.

فرههی
گرام
مهتر
چیوه
رووبهر

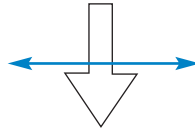
دنیابوون ژ شارهزاییان

۸ ئەف تشتی ههیی، ژ چ تهنین ئەندازهیی پیکدئیت؟

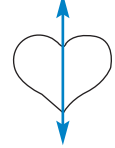
ئهری هیلا شین دبه هیلا هاوجیبوونی بو شیوهی؟ بنقیسه بهلی یان نهخیر.

۱۱

۱۰

۹

یهکهیا پیقانا گونجایتر بو ئەقین دئین چیه؟ بنقیسه سم ئان م ئان کم.

دووراتی بو ههیی.

۱۴

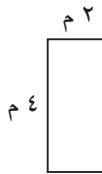
دريژیا میشهکا هنگفینی

۱۳

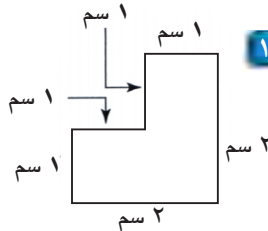
دريژیا گیرههکی

۱۲

چیوهیی ههر نیک ژ فان شیوهیان چهنده؟

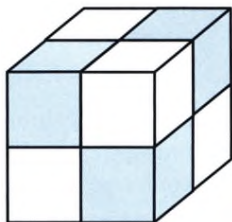
۱۷

۱۶

۱۵

دنیابوون ژ شیکارکنا پرسیاران

وینهیی بهرامبهر بکارینه بو شیکارکنا ههردوو راهینانین ۱۷، ۱۸.

۱۸ ژمارهیا چارگۆشهیین شین ل سهر ههمی روویین شهشپالوی چهنده؟

۱۹ ژمارهیا چارگۆشهیین شین و سپی ل سهر ههمی روویین شهشپالوی چهنده؟

بەرھەقبوون بۇ ئەزموونى

ھىشارىيە!

۶ كىز شېۋەيى ئەندازىي ۳ پارچە راستەھىل ب تنى ھەنە؟

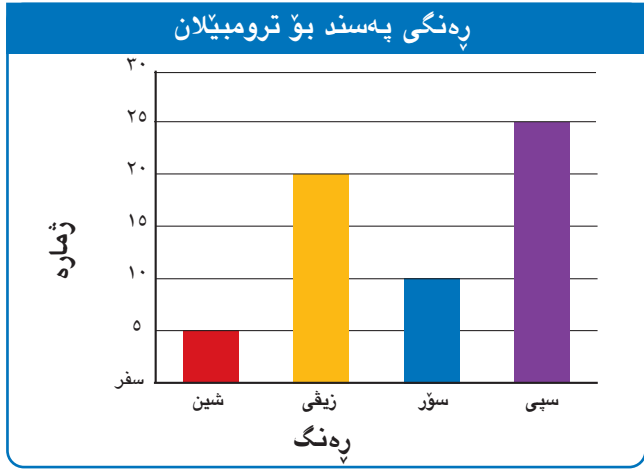
- ا سېگۆشە
 ب چارگۆشە
 ج شەشپالو
 د لولەك

۷ چىۋەيى ئەقى شېۋەي چەندە؟

- ا ۵ سم
 ب ۱۲ سم
 ج ۷ سم
 د ۶۰ سم

ستوونىن پۇنكرنى بكارىنە بۇ شىكاركرنا رايئانا ۸ و ۹.

۸ ئەو رەنگى ۲۰ كەسان پەسندكرى كىزكە؟

- ا سۆر
 ب سېى
 ج شىن
 د زىقى

۹ چەند كەسان رەئا خۇ دەرېرى؟

- ا ۶۰
 ب ۸۰
 ج ۴۰
 د نە چو ژوان

- ناھەرۆكى ھەمىي بخوينە.
- دلنباھە ژ تىگەھشتنا پرسىارى.
- بەرسقا خۇ ساخبەكە.

بەرسقا دورست دەوربەدە د رايئانا ۱ تا ۹.

۱ كىز تەنى ئەندازىي نە روو و نە لا و نە سەر ھەنە؟

- ا لولەك
 ب تەپە
 ج قوچەك
 د شەشپالو

۲ كىز پىتى ھىلا ھاوجىبوونى نىنە؟

- ا M
 ب P
 ج O
 د V

۳ كىز ژ شېۋەيىن دىن جووتە دگەل قى شېۋەي؟

- ا ب ج د

۴ كىز يەكا پىقانى بكار دىت بۇ پىقانا كىشا

دەفتەرەكى؟

- ا مەتر
 ب كۆپ
 ج گرام
 د دەمژمىر

۵ ئەز تەنەكى ئەندازىي مە، من ۶ روويىن چارگۆشە

ھەنە، ئەز چمە؟

- ا ھەرەم
 ب گۆ
 ج قوچەك
 د شەشپالو

ئەوا دزانى بنقىسە

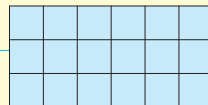
۱۰ چارگۆشە و لاکىشە ب چ ۋەكى ئىكن؟ و ب چ

ژىكجودانە؟

بكىشەن؟

۱۲ چەوا چىۋەيى ئەقى لاکىشەيى دى ئىنيەدەر؟

چىۋە چەندە؟

دریژیا میثوموۆران

دریژی	میثوموۆر
۲ سم	میڤری
۱ سم	پیشی
۵ سم	خالخالوک
۱۱ سم	کیژ

ب هزاران جوړین میثوموۆران ل جیهانی هه نه. قهباری هنده ک ژ وان مهزنه و قهباری هنده کان یی بچووکه و ب چاقان ناهینه دیتن.

پرسیاره ک بو شیکار کرنی: خشته یی بهرام بهر هنده ک میثوموۆران و دریژیا وان دیارد که ت. کیژ ژ هه مییان کورتره؟ کیژ ژ هه مییان دریژتره؟

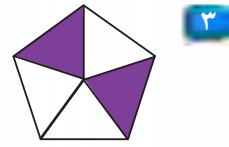
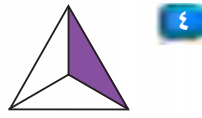
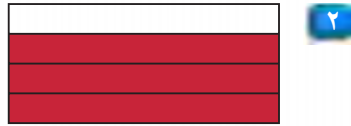
پيڙانينين خو ساڃيڪه

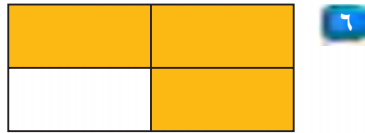
ڙ ٻو پشتراست بيبي ڪو قوتابيان پيڙانينين پيڙي
ٻو ڦي بهشي وهگرئينه، ڦي بهرپهري بڪارئينه.

نواندنا بهشين هيمي

ڙمارهيا بهشين يهڪسان چهنده؟ ڙمارهيا بهشين نه رنگري چهنده؟

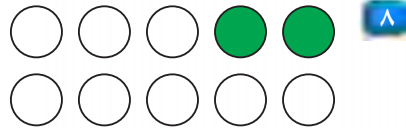

ڙمارهيا بهشين يهڪسان چهنده؟ ڙمارهيا بهشين رهنگري چهنده؟

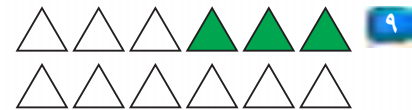
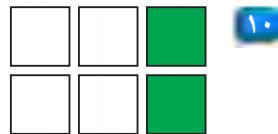

بهش ڙ ڪوملهي

ڙمارهيا تشين هر ڪوملهي ڪي چهنده؟ ڙمارهيا تشين نه ڪهڪ د هر ڪوملهي ڪي چهنده؟

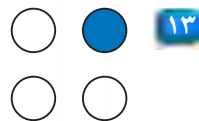

ڙمارهيا تشين هر ڪوملهي ڪي چهنده؟ ڙمارهيا تشين ڪهڪ د هر ڪوملهي ڪي چهنده؟

ناقرنا ڪهرتان

ڪهرتي بهشي رهنگري دنونيت بنفيسه.

بهراوردڪرنا ڪهرتان

بهراورد بڪه. < يان > ل جهي دانه.

كهرتۍ يهكى

فیریه

دهمۍ تشتهكى دابهشكى بو چهد بهشۍن يهكسان،
دبرپينا ژ هر بهشكى ژ وان بهشان ب رپيا كهرتۍ
دبیزنۍ كهرتۍ يهكى.

سهكه وينهۍ پيتزايۍ. كيژ كهرت
ئهوۍ بهشۍ بهزاليا ل سهر دنوینت؟

بهشكى بهزاليا يال سهر ← $\frac{1}{6}$ ← سهره
ژمارهيا بهشۍن يهكسان ← $\frac{1}{6}$ ← ژیره
بخوینه: شهشۍك،
ئيك بهش ژ شش بهشۍن يهكسان بنفيسه: $\frac{1}{6}$
۱ ژ ۶ ئ
واته، $\frac{1}{6}$ ئ ژ پيتزايۍ بهزاليا يال سهر.

سهره ژمارهيا بهشۍن دهرميرن دنوینت.
ژیره همۍ بهشۍن يهكسانين ئهوۍ تشتي دنوینت.

• كهرتۍ بهشۍن پيتزايۍ يين بي بهزاليا دنوینت چيه؟

پیداچوننهكا بلهز

ئهو ژمارهيا دهيت د هر
شيوازهكيدا چنده؟

۱ ۲، ۴، ۶، ۸،

۲ ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲

۳ ۳، ۶، ۹، ۱۲

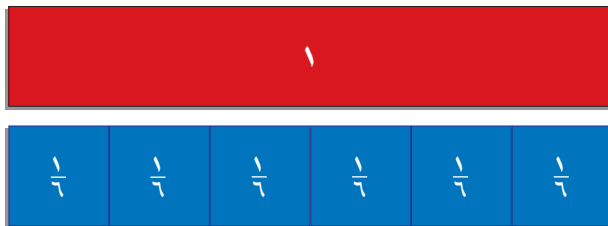
۴ ۵، ۷، ۹، ۱۱

زاراق

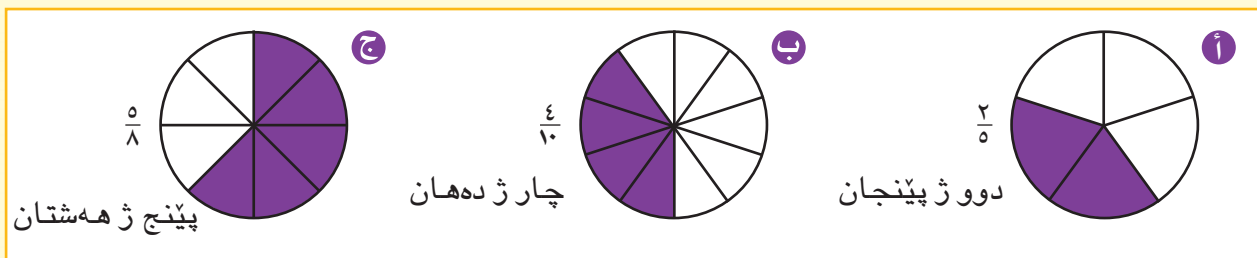
ژیره

سهره

كهرت

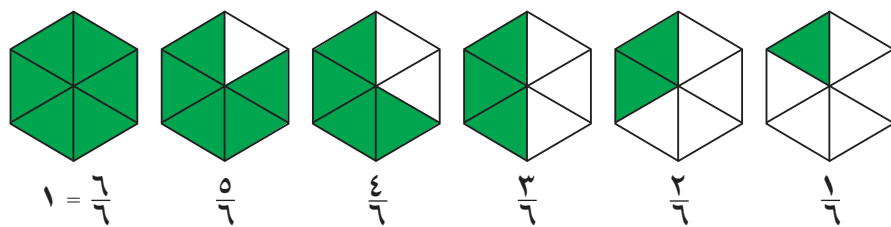

نمونه. تو دشۍ هر تشتهكى دابهشكى بو چهد بهشۍن يهكسان.

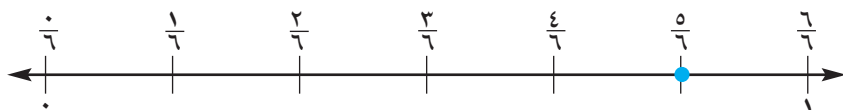

هژمارتئا بهشین یهكسان

تو دشئی بهشین یهكسان بههژمیری وهك شهشیکان، ههتا تشتهکی تهمام دیاربیت.

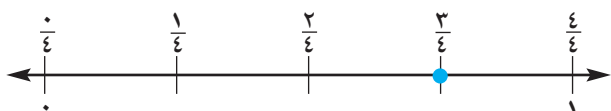
تو دشئی هیلا ژمارهیان بکارینی بۆ نواندنا کهرتی یهکی.

خالأ • جهی کهرتی $\frac{5}{6}$ دیار دکهت.

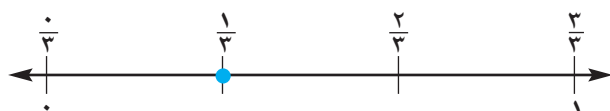
نمونه

ب) هیلا ژمارهیان دابهشکریه بۆ چاریکان.

خالأ • جهی کهرتی $\frac{3}{4}$ دیار دکهت.

ا) هیلا ژمارهیان دابهشکریه بۆ سییهکان.

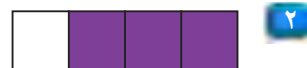

خالأ • جهی کهرتی $\frac{1}{3}$ دیار دکهت.

ساخبکه

ا) رۆنبکه چهوا ههشتیکان دی هژمیری دا ئیک ب دهست ته بکهفیت؟

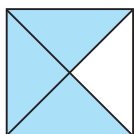
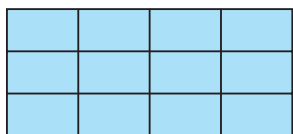
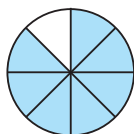
ئهو کهرتین بهشین رهنگری دنوین بنقیسه ب ههردوو شیوهیان، رهنوسی و پیتی.

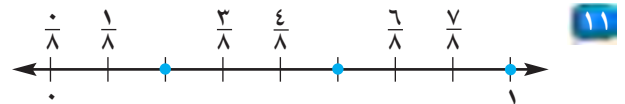
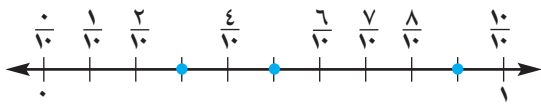
راهینان و شیکارنا پرسیاران

ئهو کهرتی بهشین رهنگری دنوین ب شیوهیی رهنوسی (بکارینانا سهره و ژیره) و ب پیتی

(بکارینانا پیتان) بنقیسه.

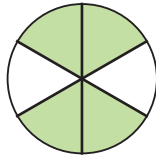
جەبر كەرتىن نەدىار ل سەر ھىلا ژمارەيان بنقىسە

كەرتى بەشى دەوردای دنوینت بنقىسە.

۱۶ وینەیی ۹ بازنان چیکە. $\frac{1}{3}$ ی ژبازنان دەوریدە.

۱۷ **؟ کا شاشی؟** زناری گۆت : ئەو كەرتى بەشى رنگرى دنوینت یەكسانە $\frac{1}{3}$ ی . زناری ل كیری شاشی كر؟

ھلبژارتنا جوراوجور

۱۸ نارینی سەوکهك کرە ۸ پشکین یەكسان. پشکهك خوار و دوو دانە خوشکا خوە. كەرتى ماى ژ سەوکی چەندە؟

د $\frac{1}{8}$

ج $\frac{2}{8}$

ب $\frac{3}{8}$

ا $\frac{5}{8}$

شیکارکنا پرسیاران رۆناھییەك ل سەر گەشتا دەریایى

پاپورقان زمانەکی تایبەت بکاردئینن بۆ ئاخفتنی. ئالایان بکاردئینن ل جەبى پەيقان. ھەر ئالایەك ل جەبى پیتەکا ئەبجەدییا ئینگلیزی بکاردئیت. ئەگەر پاپورئى ئالایى پیتا P بلندکر، مانا وئ ئەوہ پاپورئى دقئیت ژ بەندەرى دەربکەقئیت.

وینەیی بەرامبەر بکاربینه بۆ شیکارکنا راھینانین ۱ ھەتا ۴.

ب سەحکە ھەمی ئالایان. کیز ئالا دابەشکریە بۆ چار بەشین یەكسان ئانکو بۆ چاریکان؟

ا سەحکە پیتا G. ئەو كەرتى بەشى رەنگى زەرى ئالایى دنوینت چیبە؟

د كەرتەکی بنقىسە بەشەکی ژ بەشین ئالایى ھەر ئیک ژ شان پیتان دیاربکەت: T, O, L.

ج سەحکە ئالایى پیتا N. ژمارەیا پارچەیین یەكسان ل قى ئالایى چەندە؟

هاوتابوونا كهرتان

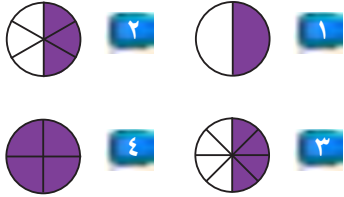
فیریه

بهشین یهکسان کهرتین هاوتا ئەو کهرتن بین هه مان چند نیشا دهن.

ئەری کهرتهکی دی ههیه هه مان چندا کهرتی $\frac{1}{4}$ هه بیت؟

پیداچوونهکا بلهز

ناقئ ئەوی کهرتی بیژه ئەوی بهشتی
رهنگری دیار دکهت.

زاراف

کهرتین هاوتا

چالاکي ۱

کهرهسته: کاغزین لاکیشهیی.

پینگافا ۱

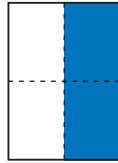
کاغزئ جارەکی قهچهمینه پاشی
قهکه. شیوهیی ل خوارئ دئ ب
دهستکهفیت. بهشەکی ب رهنگئ
شین رهنگکه.

بهشەك ژ دوو بهشین یهکسان یئ
شین، $\frac{1}{2}$ ئ ژ کاغزئ شینه.
جارهکا دی کاغزئ قهچهمینه

پینگافا ۲

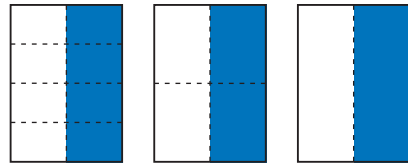
جارهکا دی کاغزئ قهچهمینه و
وهکی شیوهیی ل خوارئ لیبکه.

سهحکئ. دوو بهش ژ ۴ بهشین
یهکسان شین. $\frac{2}{4}$ کاغزئ
شین. کاغزئ جارەکا دی قهچهمینه

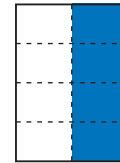
پینگافا ۳

بو جارا سیئ کاغزئ قهچهمینه وهکی
ئەقی شیوهیی ل خوارئ لیبکه.

واته $\frac{1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{4}{8}$

کهرتین $\frac{1}{4}$ و $\frac{2}{4}$ و $\frac{4}{8}$
هه مییان هه مان چه ندیا هه.
دیژنی کهرتین هاوتا.

سهحکئ: ۴ بهش ژ ۸ بهشین
یهکسان شین
 $\frac{4}{8}$ ژ کاغزئ شینه

$$\frac{1}{2} \text{ و } \frac{2}{4}$$

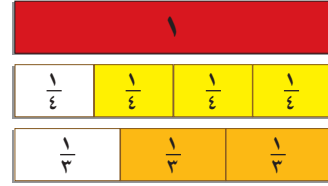
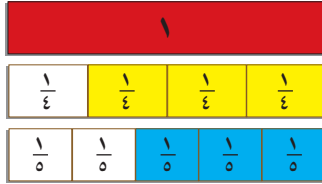
دوو کهرتین هاوتانه

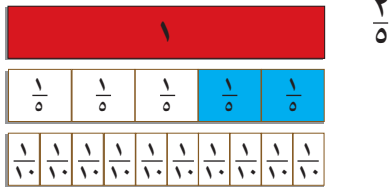
$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$$

۱. رۆنېكه: شريتېن كهرتان دى بكارئىنى دا بزانى كا $\frac{2}{3}$ و $\frac{2}{4}$ هاوتانه ئان نه؟

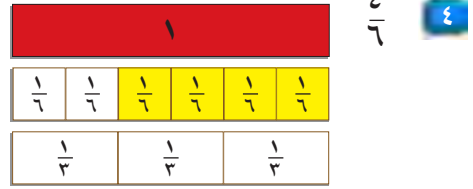
۲. ئەرى هەردوو كهرتېن $\frac{2}{3}$ ، $\frac{2}{4}$ هاوتانه؟

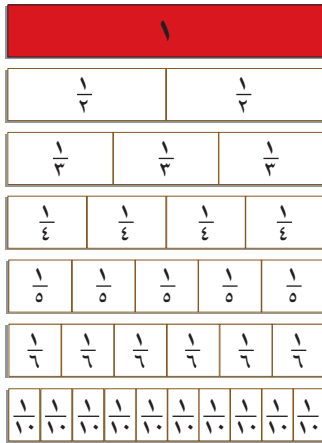
كهرتهكى هاوتا بۇ هەر كهرتهكى بنقىسه.

۵ $\frac{2}{5}$

۴ $\frac{4}{6}$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

شريتېن كهرتان بكاربینه بۇ شیکارکنا پرسیارین ۶ ههتا ۱۰.

۶. كهرتهكى هاوتا بۇ كهرتى $\frac{2}{3}$ بنقىسه.

۷. كهرتهكى هاوتا بۇ كهرتى $\frac{2}{3}$ بنقىسه.

۸. كهرتهكى هاوتا بۇ كهرتى $\frac{2}{5}$ بنقىسه.

۹. ئەرى هەردوو كهرتېن $\frac{2}{5}$ ، $\frac{2}{6}$ هاوتانه؟

۱۰. دوو كهرت ژ فان كهرتان $\frac{2}{3}$ ، $\frac{2}{4}$ ، $\frac{2}{6}$ هاوتانه. كیژكن؟

۱۱. ژیی زيرینی ژمارهیهكا جووته دكهفته د ناڤهرا ۲۰

و ۲۹ یدا و ب سه(۳) دابهش دبیت و بی ماوه. ئەرى

ژیی زيرینی چهنده؟

۱۲. زانا هه ژ خوارنا تری و پرتهقالان دكهت و هه ژ خوارنا سیف و خوڤان ناكهت. كهرتی ههزا زانای ژ هه چار جوړین فیقی دنوینیت چیه؟

۱۴. **بنقىسه** چهوا شريتېن كهرتان بۇ دیارکنا كهرتهكى هاوتا بۇ كهرتى $\frac{2}{8}$ دى بكارئىنى؟

۱۳. **جهبر** بلندییا بورجی ئیقل ل پاريسى ۳۳۰ مهتره و ۳۰ مهتران بلندتره ژ بورجی شاهنشینی ل سعودیى. ئەرى بلندییا بورجی شاهنشینی چهنده؟

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۱۵. كیژ كهرت هاوتایه بۇ كهرتى $\frac{2}{3}$ ؟

د $\frac{1}{2}$

ج $\frac{6}{12}$

ب $\frac{2}{3}$

ا $\frac{2}{4}$

بہراوردکرن و ریژکرن کہرتان

فیڑبہ

کیژ بہش مہزنترہ تو دشئی شریتا کہرتان بکاربینی بو
بہراوردکرن وان.

پیڈاچوونہکا بلہز

بہراورد بکہ. > یان < یان ل
جہی دانہ

۳۹۹ ● ۳۹۸ ۱

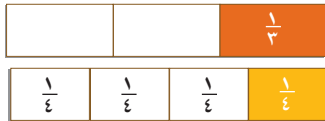
۲۱۴ ● ۲۴۱ ۲

۴۰۱۲ ● ۴۰۱۲ ۳

۵۳۴۱ ● ۵۴۳۱ ۴

نمونہ

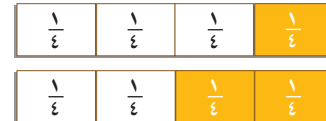
ب ۱/۳ و ۱/۴ بہراورد بکہ.

شریتا ۱/۴ کورترہ ژ شریتی ۱/۳

واتہ ، ۱/۳ > ۱/۴ یان ۱/۳ < ۱/۴.

ا ۱/۴ و ۲/۴ بہراورد بکہ

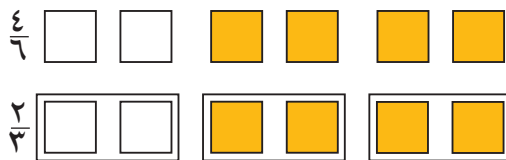
شریتا ۱/۴ کورترہ ژ شریتا ۲/۴

واتہ ، ۲/۴ > ۱/۴ یان ۲/۴ < ۱/۴.

• شریتا کہرتی دی چ لی ئیت دەمی ژیره مہزن دبیت، دریژ دبیت یان کورت دبیت؟ پوئبکہ
تو دشئی چارگوشہیین بچووک بکاربینی بو بہراوردکرن بہشین کومہلہیان.

نمونہ

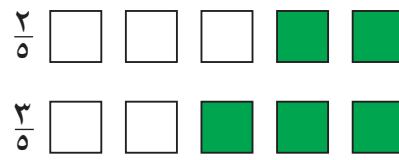
ب ۴/۶ و ۲/۳ بہراورد بکہ

۴ چارگوشہ ل سہری و ۴ چارگوشہ ل خواری.

واتہ ، ۲/۳ = ۴/۶

ا ۲/۵ و ۳/۵ بہراورد بکہ

دوو چارگوشہ کیمترن ژ ۳ چارگوشہیان.

واتہ ، ۳/۵ > ۲/۵ یان ۳/۵ < ۲/۵.

• چہوا دوو کہرتیین ہمان ژیره ہمی دی بہراوردکھی؟ و چہوا دوو کہرتیین ژیره
ژیکجودا دی بہراوردکھی؟

رېزكرنا كهرتان

تو د شپې دوو كهرتان يان پتر رېزېكه، ژ كهرتې بچووكتر بوي مهزنتر يان بهروفاژي. شانازي پېدشي ب $\frac{3}{8}$ ئ كوپ ژ ميويژان و $\frac{1}{4}$ ئ كوپ ژ شوكلواته و $\frac{2}{3}$ ئ كوپ ژ بندهقان ههيه بو چيكرنا شريناهييان. شانازي دقيت بزانيت كا پتر پېدشي ب كيژ جورى ههيه. شريتين كهرتان بكاربينه بو رېزكرنا ههرسي كهرتان ژ كهرتې مهزنتر بوي بچووكتر.

نمونه

پينگافا ۱

كهرتان بهرهف ژير رېزېكه ژ مهزنترين بو بچووكترين.

$$\frac{1}{4} < \frac{2}{8} < \frac{2}{3}$$

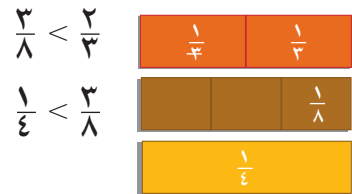
هزرا خو بكه:

$$\frac{1}{4}, \frac{2}{8}, \frac{2}{3}$$

هزرا خو بكه:

پينگافا ۱

كهرتان بهراوردبكه.

واته رېزكرنا كهرتان ژ مهزنتر بو بچووكتر نهقهيه: $\frac{1}{4}, \frac{2}{8}, \frac{2}{3}$

• ههر سي كهرتين بهري ژ بچووكتر بو مهزنتر رېزېكه.

ساخېكه

بهرورد بكه. < يان > يان = ل جهي دانه.

$$\frac{2}{6} \bullet \frac{2}{4}$$

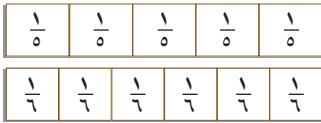

$$\frac{2}{5} \bullet \frac{2}{5}$$

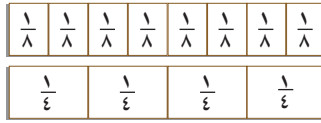

$$\frac{1}{3} \bullet \frac{2}{3}$$

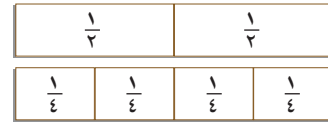
پهنگبکه پاشی بهراوردبکه. < یان > یان = ل جهی ● دانه.

$$\frac{2}{6} \bullet \frac{2}{5}$$

$$\frac{2}{4} \bullet \frac{6}{8}$$

$$\frac{1}{2} \bullet \frac{1}{4}$$

شیوازی دهیت تهمامبکه:

$$\frac{1}{8}, \frac{2}{8}, \frac{3}{8}, \frac{4}{8}, \frac{5}{8}, \frac{6}{8}, \frac{7}{8}, \frac{8}{8}$$

ههژاری گوټ: کهرتی $\frac{5}{10}$ مهزنتره ژ کهرتی $\frac{6}{10}$

چونکی ۱۰ مهزنتره ژ ۶. ئهړی تو دگهلای؟ بهرسفا خوړوښکه.

هلبژارتنا جوړاوجوړ

کیزقان خهلهته؟

$$\frac{4}{8} = \frac{2}{6} \quad \text{د}$$

$$\frac{4}{5} < \frac{2}{5} \quad \text{ج}$$

$$\frac{4}{8} > \frac{3}{8} \quad \text{ب}$$

$$\frac{6}{8} = \frac{3}{4} \quad \text{ا}$$

شیکارکنا پرسیاران د پروازیهک ل سهر زانستین مروځایهتی

ا سهکه ۷ شهمالکین ل سهر میژی. ۳ ژ

وان سوړن و ئیک یا رهشه و یین دی کهسکن. کهرتی دهربرینی ژ شهمالکین کهسک دکهت چییه؟

ب کرمانجی $\frac{3}{6}$ پهرداغی شهربه تری و $\frac{1}{4}$ پهرداغی شهربه تا حولیکان و $\frac{1}{6}$ و پهرداغی شهربه تا پرتهقالان قهخوار. شریتین کهرتان بو ریژکرنا شهربه تا فیقیان بهرهف ژور بکاربینه؟

كهرت و دهى

فـيـرـبـه

ئەو كهرتى بەشى رەنگىرى ژ ئەقى چارگۆشەى دنونىت چيە؟

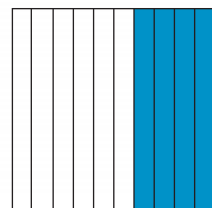
ئەف چارگۆشە هاتىە دابەشكرن بۆ ۱۰ بەشىن يەكسان. ھەر بەشەك ژ وان بەشان دبىتەپ يان

دەھىيەك.

بەشىن رەنگىرى ٤ دەھىيان دياردكەن. $\frac{٤}{١٠}$

تو دشىي ئەوى چەنداتىي ب شىوھىي كهرتى دەھى: ٤, ٠ بنقىسى

ژمارەيا (٤, ٠) ژمارەيەكا دەھىيە.

پیداچوونەكا بلەز

ھەرىكە ژ ئەقان كهرتان ب شىوھىي پىتى بنقىسە.

$\frac{١}{٣}$ ١ $\frac{٢}{٥}$ ٢

$\frac{٢}{١٠}$ ٣ $\frac{٣}{٨}$ ٤

زاراف

دەھىيەك

ژمارەيا دەھى

٠, ٤
فارىزە

شىوھىي دەھى

شىوھىي دەھى

شىوھىي كهرتى

بنقىسە: ٤, ٠

بنقىسە: $\frac{٤}{١٠}$

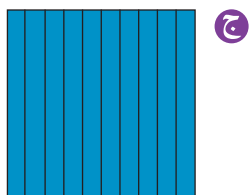
بخوينە چار دەھى يان سفر فارزە ٤

بخوينە ٤ دەھى يان ٤ ژ دەھى

كهرتى $\frac{٤}{١٠}$ و ژمارەيا ٤, ٠ دوو نقىسینن ھەمان چەندىي دنونین.

ژ بىر نەكە: تو دشىي نقىسینا كهرتى يان نقىسینا دەھى بكارىنى بۆ دياركرنا دەھىيان.

نمونه

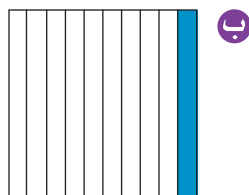

شىوھىي دەھى: ١, ٠

بخوينە: دەھ ژ دەھى يان ئىك

يان ١٠ ژ ١٠

يان ١ فاريزە سفر، يان ئىك

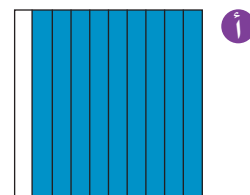

شىوھىي دەھى: ٠, ١

بخوينە: ئىك ژ دەھى يان

١ ژ ١٠

يان سفر فاريزە ١

شىوھىي دەھى: ٠, ٩

بخوينە: نەھ ژ دەھى يان ٩

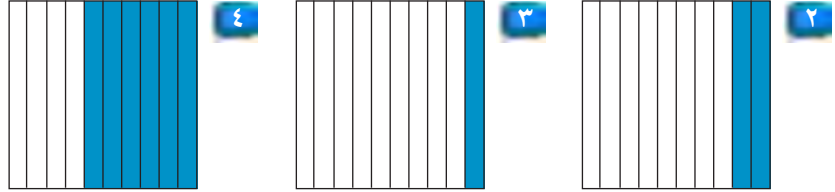
ژ ١٠ يان سفر فاريزە ٩

• چەند بەش ژ بەشىن چارگۆشەى پىدقبيە بەينە رەنگكرن بۆ نواندنا ٠, ٣ ؟

ساخیکه

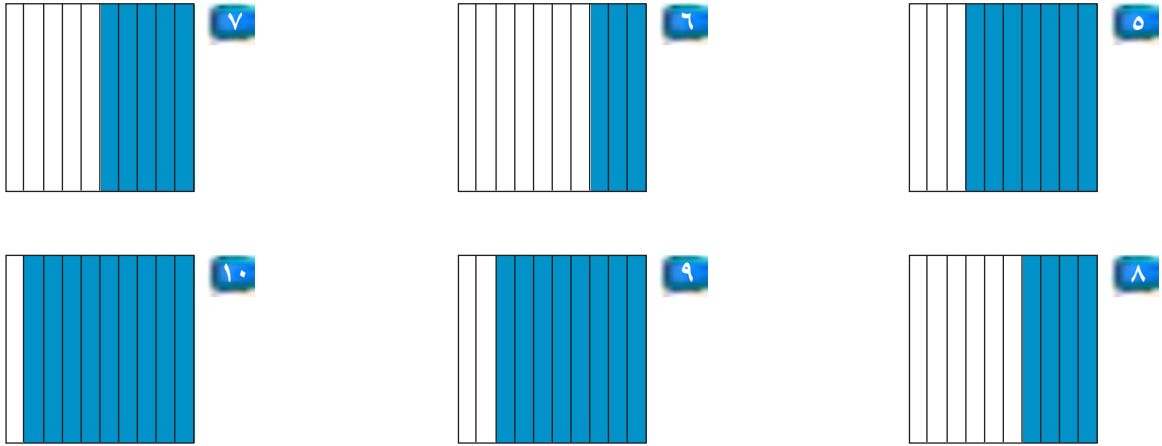
۱ کهرتهکی بنقیسه ئهوی پارچهیا چرای خوری ژ شریناهیئ بنویئیت. پاشی ژمارهیا دهی یا وی پارچهیی دیاردکته بنقیسه.

کهرت و ژمارهیا دهی یئین بهشین رهنگری دنویئن بنقیسه.

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

کهرت و ژمارهیا دهی یئین بهشین رهنگری دنویئن بنقیسه.

بنقیسه سهککه

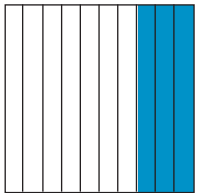
هردوو شریئین کهرتان. شروقه بکه بوچی و ۰,۵ ۱/۲ همان چهنداتی دیاردکهن؟

۱۱ **دهرئهنجام** سهککه راهینانا (۸) ی، چهوا دی

لیدهرکرنی بکارئینی بو دیاردکنا ژمارهیا دهی ئهوا بهشین نهرهنگری دنویئیت؟

هلبزارتنا جوراوجور

۱۲ کیژ قان دهربرینی ژ بهشی رهنگری دکته؟

د ۰,۷

ج ۰,۳

ب ۷

ا ۳

پیداچونہ کا بلہز

بہراوردبکہ < یان > یان = ل
جہی دانہ.

$$\frac{2}{6} \bullet \frac{4}{6} \quad \frac{2}{3} \bullet \frac{2}{3}$$

$$\frac{5}{10} \bullet \frac{4}{8} \quad \frac{1}{4} \bullet \frac{1}{4}$$

ریکین شیکارکرنا پرسیاران
نمونہیہکی دروستبکہ

پرسیار ۳ کورپان پشکداری د بہریکانہیہکا غاردانیڈا کر.
ٹازادی $\frac{2}{3}$ ی کلم غاردا ونہوزادی $\frac{7}{8}$ ی کلم غاردا بہلی
مہریوانی $\frac{5}{6}$ ی کلم غاردا.
ٹہری کیتکی پتر غاردا؟

تیگہہ

- داخوازکری چییہ؟
- ٹہو پیداہین بکاربینی چنہ؟
- ٹہری ہندہک پیداہین دی ہنہ تو بکارنائینی؟ چنہ؟

پلانی دانہ

- کیت ریک دی بکارئینی بو شیکارکرنا پرسیاران.
تو دشیی ریکا «نمونہیہکی پیکبینہ» بکاربینی بو دیارکرنا
ٹہوی بہشی ژ کیلومہترا ہر ٹیکی ژ وان کورپان غاردا.

شیکاریکہ

- چہوا ٹہقی نمونہیہی دی دروستکھی؟
شریتین کھرتان بکاربینہ بو دروستکرنا نمونہیا پرسیارا خو.
شہریتان وہسا دانہ ب شپوہیہکی کو ژ ہمان ہیلا ستوونی
دہستپیکھی. دریزیا شریٹین کھرتان بہراورد بکہ.
ژ بہرکو $\frac{7}{8} < \frac{5}{6} < \frac{2}{3}$ واتہ، نہوزادی ژ ہردوو ہہقالین خو پتر
غارداہ.

ساخبکہ

- چ ریکا دی تو دشیی بکاربینی بو شیکارکرنا ٹہقی پرسیاری؟

ٹازاد

نہوزاد

مہریوان

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

۱ و ۲. ریکا «نمونه‌یه‌کی پیکبینه» بکاربینه بۆ شیکارکنا پرسیارین.

۱. ئەگەر ئەرسەلانی $\frac{9}{10}$ کم غاردا، ئەری ئەقە وی دگەهینیت کو هەردوو هەقائین وی پتر غاردایه؟

۲. دونیای $\frac{3}{4}$ ی کوپ ژ شیرى و $\frac{1}{4}$ ی کوپ ژ شەکرى و $\frac{1}{4}$ ی کوپ ژ باهیقان بکارئینان بۆ چیکرنا پارچەیه‌کا شریناهی. جوړی ژ هەمیان پتر بکارئینای چیه؟

مامۆستای زانستی ژ قوتابیین خو خواست پەرتووکه‌کی دەربارەى میشومۆران بخوینن. پستی هەفتیه‌کی توانای $\frac{1}{4}$ ی ژ پەرتووکی خواند و بەنگینی $\frac{2}{5}$ ی ژ پەرتووکی خواند و چرای $\frac{3}{8}$ ی ژ پەرتووکی خواند.

۳. کیژ ریزکری دورسته؟

ا $\frac{1}{4} < \frac{2}{5} < \frac{3}{8}$

ب $\frac{3}{8} < \frac{2}{5} < \frac{1}{4}$

ج $\frac{2}{5} < \frac{3}{8} < \frac{1}{4}$

د $\frac{1}{4} < \frac{3}{8} < \frac{2}{5}$

ریکین شیکارا پرسیاران

هیلکاره‌کی یا وینه‌یه‌کی وینه‌بکه.

نمونه‌یه‌کی پیکبینه یان ب کردار بجهبینه

لیسته‌کا ریک پیکبینه

ل شیوازەکی بگەرە

خشته‌یه‌کی یان وینه‌یه‌کی

رۆنکرنی پیکبینه

بخەملینه و ساخبکه

ل دووف پینگاقتن خوە بزقره .

پرسیاره‌کا ساناھیتر شیکاربه

هاوکیشەیه‌ک بنقیسه

دەرئەنجامی ژیربیزژی بکاربینه.

۴. کی بهشی پتر ژ پەرتووکی خواندیه؟

ا توانا

ب بهنگین

ج چرا

راهینان ل سەر ریکین جودا

۵. دەرئەنجام محەمەد رابوب قەچەماندنا

کاغەزەکی بۆ دوو نیقان و دوو جاران ل دووف ئیک

و پاشی برین. ئیک ژ بەشین یەکسان رەنگر. ئەری

ئەوکەرتی بهشی رەنگری دنوینیت چیه؟

۶. ژیاری ۷۴ ترومبیلین بچوک هەبون، ۲۶

ترومبیل دگەل ۱۲ ترومبیلین دیاری گوهورین.

ئەری ژماره‌یا ترومبیلین وی بوونه چەند؟

پیداچوونهکا بلهز

کهرتی هاوتا بیژه.

$$\frac{2}{8} \quad 2 \quad \frac{4}{6} \quad 1$$

$$\frac{2}{10} \quad 4 \quad \frac{2}{4} \quad 3$$

زاراف

کهرتین ژیره یهکسان

کهرسته شریتین کهرتان

کوّمکرنا کهرتان

ب دهستی

فیربه

ئەو کهرتین هەمان ژیره هەبن دبێژنی
کهرتین ژیره یهکسان.

شنۆیی و دهیکا خو دقیا شەربەتەکا فیقی
تیکه لکری دروستبکەن، ب تیکه لکرن $\frac{1}{4}$
کوپ ژ شەربەتا پرتەقالان دگەل $\frac{2}{4}$ کوپ ژ
شەربەتا ئەناناسان. ئەو شەربەتا
تیکه لکری یاھاتیە دروستکرن چەندە؟

ل بیرا ته بیت

$$\begin{array}{l} \text{سەرە} \longrightarrow \frac{1}{4} \\ \text{ژیره} \longrightarrow \frac{2}{4} \end{array}$$

چالاکى

شریتین کهرتان بکاربینه بۆ هژمارتانا $\frac{1}{4} + \frac{2}{4}$.

پینگاڤا ٣

شریتین $\frac{1}{4}$ دنوینن بهژمیڤه.

$$\frac{3}{4} = \frac{1}{4} + \frac{2}{4} \quad \text{یان} \quad \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{1}{4}$$

پینگاڤا ٢

شەربەتەکا $\frac{1}{4}$ زیدەبکە

$$\frac{1}{4} + \frac{2}{4}$$

پینگاڤا ١

شریتین کهرتان بکاربینه
بۆ نواندنا $\frac{2}{4}$.

$$\frac{2}{4}$$

• بۆچی ژیره نائیته گوھۆڤین دەمی هەردوو کهرتان کوّمدکەى؟

• رۆنیکە: چەوا شریتین کهرتان دى بکارئینی بۆ
هەژمارکرن $\frac{1}{3} + \frac{1}{3}$ ؟

بزاقى بکە

شریتین کهرتان بکاربینه بۆ دەرئینانا سەرجهمی.

$$\frac{2}{5} + \frac{3}{5} \quad \boxed{\text{ب}}$$

$$\frac{1}{6} + \frac{3}{6} \quad \boxed{\text{ا}}$$

شریتین کهرتان
دی هژمیڤم دا سەرجهمی

$$\frac{3}{6}, \frac{2}{6}, \frac{1}{6}$$

ئەو کهرتی دئیت
چەندە؟

$$\frac{2}{8}, \frac{1}{8}, \frac{1}{8}, \frac{1}{8}$$

پيڭقه گريدان

كۆمكرنا كهرتپن ژيره يهكسان.

نمونه

سهركهوتى پرتقالهك ژ تيفلكر، ۸ پارچه ب دستكهفتن، پارچه يهك خوار واته $\frac{1}{8}$ ى پرتقالى، پاشى ۴ پارچه يپن دى خوارن، يان $\frac{4}{8}$. كهرتى سهرجه مى خوارنا سهركهوتى دنوئيت چهنده؟

پيڭقا ۲

ئيك پارچه + ۴ پارچه = ۵ پارچه

$$\frac{1}{8} + \frac{4}{8} = \frac{5}{8}$$

واته سهركهوتى $\frac{5}{8}$ ى پرتقالى يا خوارى

پيڭقا ۱

ژماره يا نهو پارچه يپن سهركهوتى

خوارين كۆمبكه.

ژ بىر نهكه بۆكۆمكرنا كهرتپن ژيره يهكسان، سهره يپن وان كۆمبكه و ژيره ي وهكى خو بهيله.

راهپنان و شيكاركرنا پرسياران

سهرجه م چهنده؟

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{3}{8} + \frac{3}{8} = \frac{6}{8}$$

$$\frac{1}{5} + \frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

شريتپن كهرتان بكاربپنه بۆ دهرئپنانا سهرجه مى.

$$\frac{2}{8} + \frac{3}{8} = \frac{5}{8}$$

$$\frac{3}{10} + \frac{4}{10} = \frac{7}{10}$$

$$\frac{4}{6} + \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$$

$$\frac{2}{5} + \frac{2}{5} = \frac{4}{5}$$

چيكرنا كيكهكى پيدقى ب $\frac{1}{8}$ ى كۆپهكى شهكرى ههيه. نهگهر مه بقيت دوو هندی وى لى بكهين، دى پيدقى چهند شهكرى بن؟

۸ دلسۆزى ۶ مژمه و ۲ سيف هه بوون، دوو سيفين دى كرين، نهو كهرتى سيقان دنوئيت چهنده ژ هه مى فيقى لى دلسۆزى هه؟

هلبزارتنا جوراوجور

$$\frac{3}{8} + \frac{7}{8} = 1$$

$$\frac{6}{8}$$

$$\frac{4}{8}$$

$$\frac{10}{8}$$

$$\frac{10}{16}$$

سادە کرنا سەرجهمی

فیربه

دهمی کهرتان کۆمدهکی، تو دشیی سەرجهمی ب سادەترین شیوهی بنقیسی. دبیژین کهرت ب شیوهی سادەیه ل دهمی دریژترین شریتین کهرتان بکار دئینی بۆ نواندنی.

کارزانی و برایی وی رزگاری ل خوارنا تیشتی سهوکه کره ۸ پارچهیین یهکسان. هەر ئیک ژ وان دوو پارچه خوارن. کهرتی سهوکه هردوو برایان خواری چهنده؟

$$? = \frac{2}{8} + \frac{2}{8}$$

سەرجهمی $\frac{2}{8} + \frac{2}{8}$ ب سادەترین شیوه بنقیسه.

پیداچوونهکا بلەز

بەر اوردبکه. < یان > یان = ل
جهی دانە.

$$\frac{1}{2} \bullet \frac{2}{6} \bullet \frac{7}{8} \bullet \frac{5}{8} \bullet 1$$

$$\frac{4}{8} \bullet \frac{5}{10} \bullet \frac{2}{5} \bullet \frac{6}{10} \bullet 3$$

زاراف

شیوهی سادە

چالاکي

کهرسته: شریتین کهرتان

بینگافا ۳

شریتا دریژتر چهنده یا ههمان دریژی ههی؟

$$\frac{1}{8} \frac{1}{8} \frac{1}{8} \frac{1}{8}$$

$$\frac{1}{3}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{4}{8} = \frac{2}{8} + \frac{2}{8}$$

$\frac{1}{3}$ شیوهی سادەیه بۆ کهرتی $\frac{4}{8}$

بینگافا ۲

$\frac{2}{8}$ زیدهبکه.

$$\frac{1}{8} \frac{1}{8} \frac{1}{8} \frac{1}{8}$$

$$\frac{4}{8} = \frac{2}{8} + \frac{2}{8}$$

بینگافا ۱

شریتین کهرتان بکاربینه بۆ نواندنا $\frac{2}{8}$.

$$\frac{1}{8} \frac{1}{8}$$

$$\frac{2}{8}$$

واته، هردوو برایان $\frac{1}{3}$ ی ژ سهوکی خوارن.

• چهوا دی زانی کهرتهک ب سادەترین شیوهیه؟

كۆمكرنا كهرتان

ئەگەر كارزانی دوو پارچەيىن سەوكى زىدەتر خوارن، ئەو كهرتى ھەردوو برايان خوارى ژ سەوكى دبىتە چەند؟
شريتىن كهرتان بكاربىنە بۇ نقيسنا سەرجهمى $\frac{2}{8} + \frac{4}{8}$ ب سادەترين شيۆه؟

$$\frac{3}{4} \text{ يان } \frac{6}{8} = \frac{2}{8} + \frac{4}{8}$$

واتە، ھەردوو برايان ھەتا نۆكە $\frac{3}{4}$ ى سەوكى يا خوارى.

• چەوا تۆ دزانی $\frac{3}{4} = \frac{6}{8}$ ؟

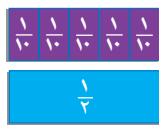
• ئەرى كهرتى $\frac{3}{4}$ ب سادەترين شيۆه؟

ژ بىر نەكە ! تۆ دشى شريتىن كهرتان بكاربىنى بۇ كۆمكرنا كهرتان يان نقيسنا وان ب سادەترين شيۆه.

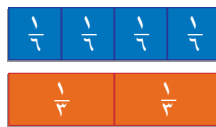
ساخىكە

۱ پۆنبكە چەوا شريتىن كهرتان دى بكاربىنى بۇ ھژمارتانا $\frac{1}{13} + \frac{2}{13}$ ب سادەترين شيۆه بنقيسى؟

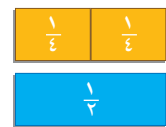
كۆمبكە و پاشى سەرجهمى ب سادەترين شيۆه بنقيسە.

■ يان ■ = $\frac{2}{10} + \frac{2}{10}$

■ يان ■ = $\frac{2}{6} + \frac{2}{6}$

■ يان ■ = $\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$

راھىنان و شىكاركرنا پرسىاران

كۆمبكە پاشى سەرجهمى ب سادەترين شيۆه بنقيسە.

■ يان ■ = $\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$

■ يان ■ = $\frac{2}{13} + \frac{4}{13}$

۷ دەرئەنجام دەیکا سەیرانی کیکەك کره ۱۲

پارچەییڭ یەكسان. ئەندامیڭ خیزانا وی ۴ پارچە خوارن. ئەو كەرتی پارچەییڭ مایی دنوینیت ب سادەترین شیوه بنقیسه.

۸ زارۆكیڭ خیفهتگههی ب گهشتهکی رابوون. $\frac{2}{4}$ ژ گهستی بهری نیفرۆ برین، و $\frac{1}{4}$ ژ گهستی پستی نیفرۆ. كەرتی گهشتا پی رابوون چەند بوو؟

هلبژارتنا جوړاوجوړ

۹ کیژ ئەفین دەین بهرسقهكا خهلهته بو: $\frac{3}{16} + \frac{5}{16} = \square$

د $\frac{1}{4}$

ج $\frac{4}{8}$

ب $\frac{2}{16}$

ا $\frac{8}{16}$

گوښهیا روڤناکبیران

شیکارکنا پرسیاران

مهتهل کعبهیا پیروژ دکهفیهته کیژ باژیی؟
سەرجهمی بینه دەر و پاشی ب سادەترین شیوه
بنقیسه. ل وی كەرتی بگەرە یی ب دەستقه هاتی و
پیتا گونجای ل سەر بنقیسه.

ك	$\frac{2}{8} + \frac{3}{8}$	و	$\frac{2}{6} + \frac{2}{6}$	ی	$\frac{6}{12} + \frac{5}{12}$	ر	$\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$	ه	$\frac{1}{9} + \frac{2}{9}$
ی	$\frac{2}{6} + \frac{2}{6}$	ز	$\frac{1}{10} + \frac{1}{10}$	ه	$\frac{2}{9} + \frac{2}{9}$	پ	$\frac{2}{8} + \frac{5}{8}$	م	$\frac{2}{5} + \frac{2}{5}$

$\frac{?}{10} \quad \frac{?}{3} \quad \frac{?}{4} \quad \frac{?}{12} \quad \frac{?}{8}$

$\frac{?}{12} \quad \frac{?}{9} \quad \frac{?}{4} \quad \frac{?}{9} \quad \frac{?}{5}$

ليدهر کرنا کھرتان

فيبره

پیداچوونه کا بلهز

کومبکه. سهرجه می ب
ساده ترین شیوه بنقیسه.

$$\square = \frac{2}{4} + \frac{1}{4} \quad \square = \frac{1}{12} + \frac{2}{12}$$

$$\square = \frac{6}{10} + \frac{2}{10} \quad \square = \frac{1}{8} + \frac{5}{8}$$

نه سرین و رامان پشکداری د پاکيته کا کیکاندا کر کو
۱۰ کیک تیدا بوون. نه سرین ۵ کیک خوارن یان $\frac{5}{10}$ ی ژ
پاکيتی و رامانی ۳ کیک خوارن یان $\frac{3}{10}$ ی ژ پاکيتی.
ئو کھرتی نه سرینی زیده تر خواری ژ رامانی بینهدر.

همی کیک

کیکین نه سرینی خوارین

کیکین رامانی خوارین

چالاکي

ب دوستر

شریتین کھرتان بکاربینه بو هژمارتنا $\frac{3}{10} - \frac{5}{10}$ ، پاشی ب ساده ترین شیوه بنقیسه.
کهرسته: شریتین کھرتان.

پینگاڤا ۳

ل شریتین ههمان دریژی
همی بگهړه.

ساده ترین شیوه بو $\frac{1}{10}$

کھرتی $\frac{2}{10}$ دبتہ $\frac{1}{5}$

$$\frac{1}{5} \text{ یان } \frac{2}{10} = \frac{3}{10} - \frac{5}{10}$$

پینگاڤا ۲

هردو شریتین خو بهراوردبکه
بو دهرئینانا جوداهیی.

پینگاڤا ۱

شریتین کھرتان بکاربینه بو
نواندنا $\frac{3}{10}$ ، $\frac{5}{10}$

واته، نه سرینی $\frac{1}{5}$ ی ژ پاکيتی زیده تر ژ رامانی خوار.

- ئو کھرتی خوارنا هردو هه قالان دنوینیت چهنده؟
ئو کھرتی بهشی مایی دنوینیت چهنده؟

ليدهر کرنا کھرتان

وهسا دانا ژمارهيا کيکان د پاکیته کيدا ۸ بوون. دوو هه قالان ۴ کيک خوارن،
 ۴ کيک کهرته خوارنا هردووان پيکفه ديار دکهت؟
 کهرتي ۴ هومايي دنوینیت چيه؟

شريتین کھرتان بکاربینه بو دهرئینانا $\frac{4}{8} - \frac{1}{8}$ ، پاشی جوداهيي ب سادهترین شیوه بنقيسه.

کهرتي ژمارهيا ههمی کيکان دنوینیت. $\frac{1}{8} = \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$

کهرتي ژمارهيا کيکين هردوو هه قالان خوارین دنوینیت. $\frac{4}{8} = \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$

کهرتي ژمارهيا ۴ هومايي کيکين مایي دنوینیت. $\frac{4}{8} = \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$

سادهترین شیوه بو کهرتي $\frac{4}{8}$ دبه $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{2}$

$\frac{4}{8} = \frac{4}{8} - \frac{1}{8}$ یان $\frac{1}{2}$

واته، ۴ کيکان مایه

ژ بیر نهکه: تو دشیی شريتین کھرتان بکاربینی بو لیدهر کرنا کھرتان یان نقیسینا وان ب سادهترین شیوه؟

ساخبکه

۱ رۆنکه چهوا شريتین کھرتان دی بکاربینی بو دهرئینانا $\frac{3}{8} - \frac{1}{8}$ ؟ جوداهيي بهه ژمیره، پاشی ب سادهترین شیوه بنقيسه.

۴ $\frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10} + \frac{1}{10}$

$\frac{3}{10} - \frac{1}{10}$

۳ $\frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12}$

$\frac{2}{12} - \frac{1}{12}$

۲ $\frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6}$

$\frac{2}{6} - \frac{1}{6}$

راهینان و شیکار کرنا پرسیاران

بهراوردبکه. جوداهيي بینه در پاشی ب سادهترین شیوه بنقيسه.

۷ $\frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$

$\frac{3}{8} - \frac{1}{8}$

۶ $\frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12} + \frac{1}{12}$

$\frac{3}{12} - \frac{1}{12}$

۵ $\frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6}$

$\frac{4}{6} - \frac{1}{6}$

۱۰ $\frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6}$

$\frac{2}{6} - \frac{1}{6}$

۹ $\frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$

$\frac{4}{8} - \frac{1}{8}$

۸ $\frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5}$

$\frac{2}{5} - \frac{1}{5}$

جوداهى چەندە؟ بەرسفا خوۆ ب سادەترىن شىۋە بنقىسە. شرىتېن كەرتان بكارىنە.

■ $\frac{1}{3} - \frac{2}{3}$ ۱۱ ■ $\frac{2}{6} - \frac{4}{6}$ ۱۲ ■ $\frac{1}{6} - \frac{5}{6}$ ۱۳

۱۴ ؟ شاشى؟ نازدارى نقىسى $\frac{2}{13} - \frac{5}{13} = ۲$. ۱۵ دەرنەجام چنارى سىڭەك كره پارچەيىن يەكسان. ۳ پارچە خوارین و ۶ پارچە مان. ئەو كەرتى چنارى ۳ ساشىيا وى چ بوو؟ ۳ سىڭى خواری چەندە؟

هلبژارتنا جوراوجور

۱۶ سازانى $\frac{2}{7}$ ژ پەرتووكا چىرۆكى خواند. پىدقىيە چەندادى بخوينيت؟

□ ا $\frac{2}{7}$ □ ب $\frac{5}{7}$ □ ج $\frac{4}{7}$ □ د $\frac{7}{7}$

گۆشەيا روناكبيران

شىكاركنا پرسىاران

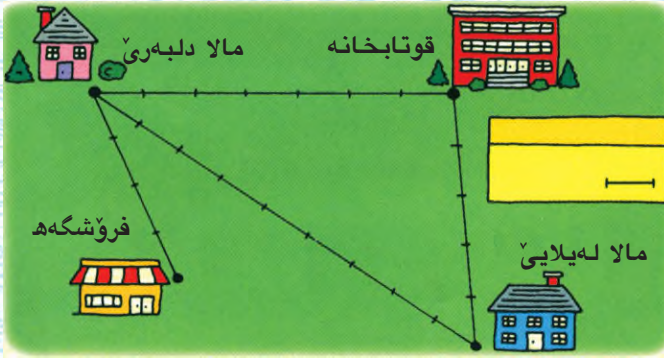
گرىدان ب جوگرافىيۋە

ئەوا تو دزانى ژ كۆمكرن و لىدەر كركنا كەرتان بكارىنە بۆ دەرنىنانا دوو رىيان ل سەر نەخشەي. ئەگەر مە پىقەرئ نەخشەي زانى، واتە ئەم دىئىن پىقاننا دوو رىيان بزىن، ھەر يەكەكا پىقانى ل سەر نەخشەي بەرامبەر $\frac{1}{3}$ كلم دنوئىت.

لەيلايى قيا سەرەدانا ھەقلا خوۆ دلبەرى بكت ل مالى پىشتى ژ قوتابخانى دەر كەفتى: نەخشەي بكارىنە بۆ بەرسفدانا ئەقان پرسىارن خواری.

ا دووراتىيا د ناقبەرا مالا دلبەرى و قوتابخانىدا چەند زىدەترە ژ دووراتىيا د ناقبەرا مالا وى و فروشگەھىدا؟

ج كىژ دوورترە ژ قوتابخانى. مالا دلبەرى يان مالا لەيلايى؟

ب مالا لەيلايى چەند دوورە ژ قوتابخانى؟

د دەرنەجام دلبەرى گۆت فروشگەھ $\frac{1}{3}$ كلم

دوورە ژ مالا مە، ئەرى توۆ دگەل گۆتتا وىي؟ رۆنكە.

پیداچوون

دلیابوون ژ زارف و چهکان.

دهسته واژدهیا گونجای ژ لیستا بهرامبهر هه لبریره.

کهرت
سه ره
ژماره یا دهی

۱ ژماره ۳ ل کهرتی $\frac{3}{8}$ دیژنی؟

۲ دئیته بکارئینان بو دیارکرنا به شه کی؟

۳ ۰,۳ یه دهربرینی ژ کهرتی $\frac{3}{10}$ دکهت.

ئه فان کهرتان ب شیوهی ژماره یا دهی بنقیسه.

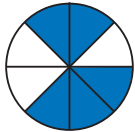
۴ $\frac{4}{10}$ ۵ $\frac{9}{10}$ ۶ $\frac{2}{10}$ ۷ $\frac{7}{10}$ ۸ $\frac{1}{10}$ ۹ $\frac{10}{10}$

دلیابوون ژ شاره زایان

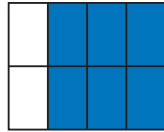
شریتین کهرتان بکاربینه بو دهرئینانا کهرته کی هاوتا بو هر کهرته کی.

۱۰ $\frac{6}{4}$ ۱۱ $\frac{8}{10}$ ۱۲ $\frac{3}{6}$

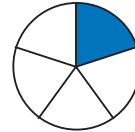
کهرتی بهشین رهنگری دیار دکهت بنقیسه، پاشی ب شیوهی پیتی بنقیسه.

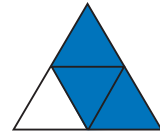
۱۶

۱۵

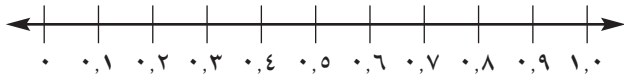

۱۴

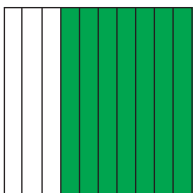
۱۳

هیلا ژماره یان بکاربینه بو ریژکرنا ژماره یان دهی به رهف ژوور.

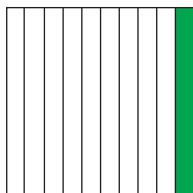

۱۷ ۰,۹ ۰,۳ ۰,۴ ۱۸ ۰,۱ ۰,۸ ۰,۷

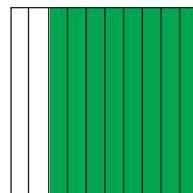
کهرتی بهشی رهنگری دیار دکهت بنقیسه، پاشی ب شیوهی ژماره یا دهی بنقیسه.

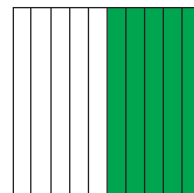
۲۲

۲۱

۲۰

۱۹

دلیابوون ژ شیکارکرنا پرسیاران

۲۳ شیروان $\frac{1}{4}$ کلم بریقه چوو، شیرکو $\frac{6}{8}$ کلم بریقه ۲۴ دونیایی ۳ قهله مین زهر و ۴ قهله مین شین و ۳

قهله مین سوړ هه بوون، کهرتی قهله مین سوړ چوو، سمکو $\frac{1}{4}$ کلم بریقه چوو. کیژ ژ ههرسییان

پتر بریقه چوو یه؟ دنوینیت چیه؟

بەرھەقبوون بۇ ئەزموونى

ھىياربە!

- ناقەرپۆكى ھەمىي بخوينە.
- دىنباھە ژ تىگەھشتنا پرسیارى.
- بەرسقا خوۆ ساخبکە.

بەرسقا گونجايى ژ راھینانا ۱ تا ۱۰ بکە دناف بازنیدا.

۱ کىژ ھیما بەراوردکرنى دروست دکەت؟

$\frac{2}{3} \bullet \frac{1}{3}$

\times [د] $>$ [ج] $=$ [ب] $<$ [ا]

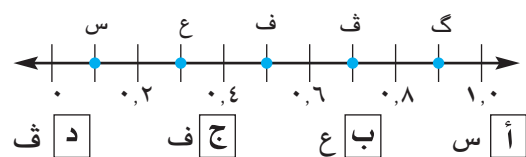
۲ کىژ ژ ئەشان کۆمەلین کەرتان بەرھەف ژووردريزکرينە؟

[ا] $\frac{2}{3}, \frac{1}{3}, \frac{5}{6}$
 [ب] $\frac{5}{6}, \frac{2}{3}, \frac{1}{3}$
 [ج] $\frac{2}{3}, \frac{5}{6}, \frac{1}{3}$
 [د] $\frac{5}{6}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}$

۳ کىژ ژمارەيا دەھى بەشى رەنگکرى دنوینت؟

[ا] ۰,۵
 [ب] ۰,۶
 [ج] ۰,۷
 [د] ۶,۰

۴ کىژ خال ۰,۵ دياردکەت؟

۵ $\square = \frac{2}{10} + \frac{7}{10}$

- [ا] $\frac{9}{20}$ [ب] $\frac{5}{20}$
 [ج] $\frac{9}{10}$ [د] $\frac{5}{10}$

۶ ئاراس و ھەقالى خوۆ د $\frac{6}{8}$ ئ پیتزايى پشکداربوون، $\frac{3}{8}$ ئ پیکفە ژى خوورن. کەرتى پیتزا مايى کىژکە؟

- [ا] $\frac{2}{6}$ [ب] $\frac{9}{8}$ [ج] $\frac{3}{8}$ [د] $\frac{3}{4}$

۷ $\square = \frac{3}{6} + \frac{2}{6}$

- [ا] $\frac{5}{6}$ [ب] $\frac{2}{6}$
 [ج] $\frac{5}{12}$ [د] ۱

۸ $\square = (4 \times 2) \times 7$

- [ا] ۱۳ [ب] ۱۴
 [ج] ۵۶ [د] نە چوژوان

۹ $\square = \frac{2}{8} - \frac{6}{8}$

- [ا] $\frac{1}{6}$ [ب] $\frac{1}{4}$
 [ج] $\frac{2}{3}$ [د] $\frac{8}{6}$

۱۰ قوتابيين پولا سىي دقيان دريژيا هوؤا ئەزموونان ل قوتابخانى بپيشن. کىژ يەکا پيقانى يا گونجاييه؟

- [ا] کۆپ [ب] کيلوگرام
 [ج] کيلومەتر [د] مەتر

ئەوا دزانی بنقيسه

۱۱ واتا دوو کەرتين ھاوتا چييه؟

$\frac{1}{6} = \frac{1}{3}$

۱۲ شريتین کەرتان بکاربينە بۇ ديارکرناسەرھي نەديار.

ليكدان و دابەشكرنا ژمارەيەكا ئيك رەنووסי ل ژمارەيەكا ئيك رەنووסי ئان دوو رەنووסי

كۆمپانييىن فرۆكەقانىي توشى چەندىن كىشەيان دىن.
ژوان كىشەيان دەستىشانكرنا ژمارەيا كەشتىن
ئاسمانى و جورىن فرۆكەيان

پرسىارەك بو شىكاركرنى: سەككە خستەي. ئەرى
كۆمپانيا دشىت پترترىن رىقىنگان قەگوھىزت ب ۴
فرۆكەيان ژ جورى بوىنگ ۷۵۷ يان ۵ فرۆكەيىن جورى
بوىنگ ۷۲۷؟

فرۆكە و رىقىنگان	
ژمارەيا رىقىنگان	جور
۱۴۹	۷۲۷
۱۱۹	۷۳۷
۱۹۰	۷۵۷
۲۵۴	۷۶۷

پېزانينين خو ساخبكه

ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پېزانينين پيدقى
بو قى بهشى وهرگرتينه، قى بهرپه پى بكاربينه.

راستينين ليكدانى

ليكبده.

$4 \times 3 = \square \quad 2$

$\square = 9 \times 5 \quad 4$

$$\begin{array}{r} 4 \\ 9 \times \end{array}$$

$\square = 7 \times 6 \quad 1$

$\square = 8 \times 7 \quad 3$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 7 \times \end{array}$$

تهمامبكه

$20 = 5 \times \square \quad 8$

$\square = 9 \times 3 \quad 10$

$40 = \square \times 8 \quad 12$

$12 = \square \times 4 \quad 7$

$81 = \square \times 9 \quad 9$

$16 = 8 \times \square \quad 11$

راستينين ليكدان و دابه شكرنى

ليكبده ئان دابه شبكه.

$\square = 6 \div 30 \quad 14$

$\square = 8 \times 8 \quad 16$

$9 \times 9 = \square \quad 18$

$$\sqrt{654} \quad 20$$

$\square = 6 \times 6 \quad 13$

$\square = 3 \times 12 \quad 15$

$\square = 9 \div 81 \quad 17$

$$\sqrt{856} \quad 19$$

خرقه كرن و خورده كرن

ژماره يا كيم بنقيسه.

$18 \text{ دهه و } 7 \text{ سهه} = 8 \text{ دهه و } \square \text{ سهه} \quad 21$

$23 \text{ دهه و } 5 \text{ سهه} = \square \text{ دهه و } 7 \text{ سهه} \quad 22$

$\square \text{ دهه و سههك} = 3 \text{ دهه و دوو سهه} \quad 23$

پیداچوونهکا بلهن

■ = 5×6 **۱**

$3 \times 4 =$ ■ **۲**

■ = 6×10 **۳**

$8 \times 6 =$ ■ **۴**

که رسته

شریتین دهان، یهکان.

لیکدان ل ژماره یهکا دوو رهنووسی

ب دهستی

فیربه

مامۆستای داخواز ژ قوتابیین پشکار د بهریکانیدا کر د ۴ ریژادا راوهستن. قوتابیین هەر ریژهکی هژمارتن. دیت هەر ریژهکی ۱۶ قوتابی تیدانه. ژمارهیا قوتابیین پشکار د بهریکانیدا چهنده؟

چالاکي

ریژکریه چپکه کو پرسیارهکی بنوینت بکارئینانا پارچهییڻ دهی.

پینگاڤا ۱

هەر ریژهک ژماره ۱۶ دنوینیت ب ۶ یهکان و شریتهکا دهی.
۴ ریژان دروستبکه دا 16×4 بنوینی.

پینگاڤا ۲

یهکان و دهان کۆمبکه بو دهرئینانا ئهنجامی لیکدانی.

$$40 = 10 \times 4 \quad 24 = 6 \times 4$$

$$64 = 40 + 24$$

واته، ژمارهیا قوتابیین پشکار دبنه ۶۴.

• چهوا ته یهکان و دهان کۆمکرن بو دهرئینانا ئهنجامی لیکدانی؟

• دهرئهنجام بوچی نواندنا ژماره ۱۶ ب ۶ یهکان و شریتهکا دهی، دی پتر هاریکارییا تهکته ژ نواندنا ب ۱۶ یهکان؟

بزاقی بکه

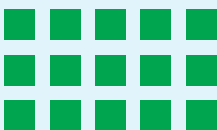
یهکان و شریتهکا دهی بکارینه بو دهرئینانا ئهنجامی لیکدانی.

■ = 18×3 **ب**

■ = 13×4 **ا**

بیرا خو بینه

ریژکری تشتین دابهشکری ل هەر ریژهکی و ستونهکی دیاردکته. ریژکریه ژ ۳ ریژ و ۵ ستون، 5×3 دیاردکته.

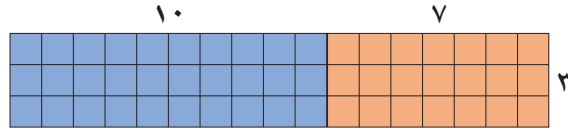

ریژکریه ۴ ریژی من هه به هەر ریژه کی ۳ یهک و شه ریته کا دهی تیدانه. چ کردارا لیکدانی ریژکری دنوینیت؟ و نه نجام چه نده؟

تو دشی ریزکرییان بکارینی ل سەر کاغەزا چارگۆشەیان بۆ لیکدانا ژمارەیهکا ئیک رهنوسی ل ژمارەیهکا

دوو رهنوسی.

بینەدەر ۱۷×۳ .

۳ ریزین ژ ۱۰ ۳ ریزین ژ ۷

$$۳۰ = ۱۰ \times ۳ \quad ۲۱ = ۷ \times ۳$$

$$۵۱ = ۳۰ + ۲۱$$

واته، $۵۱ = ۱۷ \times ۳$.

راهینان و شیکارکونا پرسیاران

ریزکرییان بکارینه بۆ دهرئینانا ئەنجامی لیکدانی.

$$۲۰ = ۱۰ \times ۲ \quad ۱۸ = ۹ \times ۲$$

$$\blacksquare = ۱۹ \times ۲$$

$$۳۰ = ۱۰ \times ۳ \quad ۱۲ = ۴ \times ۳$$

$$\blacksquare = ۱۴ \times ۳$$

یهکان و شریتین دەهی، یان کاغەزا چارگۆشەیان بکارینه بۆ دهرئینانا ئەنجامی لیکدانی.

$$\blacksquare = ۱۶ \times ۶ \quad \text{ه}$$

$$\blacksquare = ۱۳ \times ۵ \quad \text{ع}$$

$$\blacksquare = ۱۴ \times ۶ \quad \text{س}$$

دەرئەنجام ریزکرییهکی بکیشه ل سەر کاغەزا

چارگۆشەیان وینەبکه بۆ دیارکونا ژمارەیا

$$\text{نەدیار} \blacksquare = ۱۸ \times ۷۲.$$

چەوا ۲۱×۳ دی نوینی؟ و چەوا ئەنجامی

لیکدانی دی ئینیه دەر؟

هلبژارتنا جوراوجور

$$? = ۶ \times ۴۵ \quad \text{ا}$$

$$۱۵ \quad \text{د}$$

$$۲۲۰ \quad \text{ج}$$

$$۲۷۰ \quad \text{ب}$$

$$۵۱ \quad \text{ا}$$

تۆماركرنا كرادارا ليكدانى

پیداچوننهكا بلهز

■ = 4×2 ١

■ = 7×5 ٢

$10 \times 2 =$ ■ ٣

$= 3 \times 8 =$ ■ ٤

فیربه

ل ناف دلی بهرجستهیهك ب شیوهیی دلەکی ل مۆزهخانهیهكا زانستی دانایه، ژ ٤ بهشان پیکهاتییه. هر بهشهکی ٣٠ کورسی تیدایه، چند میهقان دشین ل ناف ئەوی دلی روون؟

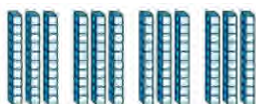
نمونه ١

■ = 30×4 یان $\frac{30}{4} \times$

شريتین دهی بكاربینه بۆ دهئینانا ئەنجامی ليكدانى.

پینگا ١

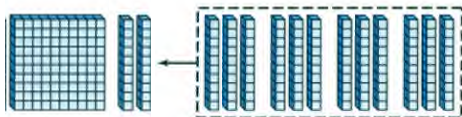
دهستپیکه ب نواندا ٤ کۆمهلهیان ژ ٣٠.

پینگا ٢

پاشی، دههان کۆمبکه بۆ دهئینانا ئەنجامی ليكدانى،

پاشی ١٠ دههان خرڤهکه بکه و بکه سهدهک. دئ بنه ١٠٠ و دوو دهه.

• چ كرادارا کۆمكرنى بهرسقا 30×4 ددهت؟

نمونه

<p>ج</p> $\begin{array}{r} 50 \\ \times 2 \\ \hline 100 \end{array}$	<p>ب</p> <p>$80 = 40 \times 2$</p>	<p>ا</p> <p>$60 = 20 \times 3$</p>
--	---	---

• چ كرادارا کۆمكرنى بهرسقا 50×2 ددهت؟

نمونه ۲

۵ پاس گەشتن بۇ قەگۆھاستنا قوتابيان بۇ ياريگەھا تەپەيا پىي. ھەر پاسەكى ۲۳ قوتابى قەگۆھاستن. ژمارەيا ھەمى قوتابيان چەندە؟

پىنگاڧا ۳

كۆمبەكە ھەتا ئەنجام ب دەستە بگەڧىت.

سەدان	دەھان	يەكان
	۲	۳
		۵ ×
	۱	۵
	۰	۰ +
۱	۱	۵

پىنگاڧا ۲

پاشى، دەھان لىكبدە.

سەدان	دەھان	يەكان
	۲	۳
		۵ ×
	۱	۵
	۰	۰

(۲ × ۵ دەيان)

پىنگاڧا ۱

دەستپىكە ب نواندنا ۵ كۆمەلەيىن ژ ۲۳. پاشى يەكان لىكبدە؟

دەھان	يەكان
۲	۳
	۵ ×
۱	۵

(۳ × ۵ يەكان)

واتە، ژمارەيا قوتابيان ۱۱۵.

• زانينا بەھايى ۲ × ۵ چەوا ھاريكارييا تە دكەت بۇ دەرنىنانا ئەنجامى ۲۰ × ۵؟

ساخبەكە

۱ يەكان و شريتىن دەھى بكاربىنە بۇ نواندنا ۲۸ × ۵. كاغەزى و قەلەمى بكاربىنە بۇ تۆماركرنا ئەوا تە كرى.

لىكبدە.

۴

۲۸
۲ ×

۳

۲۴
۳ ×

۲

۳۰
۲ ×

راھىنان و شىكاركرنا پرسىاران

لىكبدە.

۷

۶۷
۲ ×

۶

۲۲
۴ ×

۵

۲۰
۴ ×

يەكان و شريتىن دەھى بكاربىنە بۇ دىاركنا ژمارەيا نەديار.

چەبر

۱۰۰ = ۲۵ × ۱۱

۶۳ = ۲۱ × ۱۰

۵۶ = ۹ × ۴

۱۳۲ = ۸ × ۶

۱۳ **دەرئەنجام** کرمانجی گۆت ۱۸×۵ دبیتە $۵۰ + ۵۰$. ئەری تۆ دگەل بۆ چوونا ویی؟
پۆنیکە.

۱۲ پۆژ ۲۴ دەزمییره. و حەفتی ۷ پۆژە، چەند دەزمییر د حەفتییدا هەنە؟

هلبژارتنا جوراوجۆر

۱۴ نسرینی ۴ عەلبکین قەلەمان هەنە، هەر ئیککی ۱۰ قەلەمتیدانە. کیژ ئهقیین دهین دەربرینهکا خەلەتە؟

ا ۱۰×۴ ج $۱۰ + ۴$

ب ۴×۱۰ د $۱۰ + ۱۰ + ۱۰ + ۱۰$

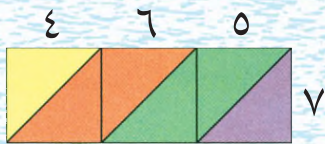
میژوویا بیرکاریی

شیکارکنا پرسیاران

ئەوروپییان تۆر بکار دینان بۆ ئەنجامداننا لیکدانن ل هەردوو سەدین چاردی و یازدی. راستیین لیکداننا بنەرەتی و تۆرپی دی بکارئینن بۆ ئەنجامداننا کردارا ۷×۴۶۵ .

- ریزەکا ۳ چارگۆشەیی دی کیشین، تیرا بۆ هەر چارگۆشەیهکی دی کیشین. هەردوو ژمارەیان دی نقیسین وەکی دیارکری د بەرامبەردا.

- ۷ ل هەر پەنوسەکی ژ پەنوسین ژمارەیا دووی بدە.

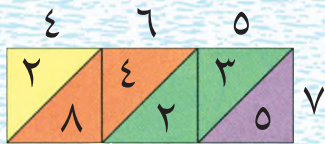
$۳۵ = ۵ \times ۷$

$۴۲ = ۶ \times ۷$

$۲۸ = ۴ \times ۷$

- ئەنجامان هەر وەکو دیارکری ل بەرامبەر دی نقیسین.
- ژ لایی راستی دی دەست پیکهین، پەنوسان دی کۆمکەین د هەر تیرەکیدا، و ل دەمی پیدتی دی دەهان کۆمکەین.

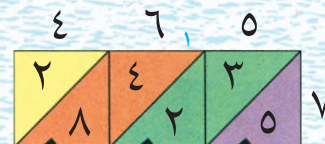
واتە، $۳۲۵۵ = ۴۶۵ \times ۷$

- ئەنجامان هەر وەکو دیارکری ل بەرامبەر دی نقیسین.

- ژ لایی راستی دی دەست پیکهین، پەنوسان دی کۆمکەین د هەر تیرەکیدا، و ل دەمی پیدتی دی دەهان کۆمکەین.

واتە، $۳۲۵۵ = ۴۶۵ \times ۷$

ریکا ل سەری بکاربینه بۆ دەرئینانا ئەنجامی لیکدانن.

ا ۷۲۲×۶ ب ۳۴۶×۸ ج ۲۹۶×۴ د ۴۳۵×۳

پیداچوونهکا بلهز

■ = ۴ × ۶ ۱

۲ × ۷ = ■ ۲

۷ × ۸ = ■ ۳

■ = ۸ × ۳ ۴

لیکدان ل ۱۰ ول ۱۰۰ ول
۱۰۰۰ ول

فیربه

$5 = 1 \times 5$	$3 = 1 \times 3$	○
$50 = 10 \times 5$	$30 = 10 \times 3$	○
$500 = 100 \times 5$	$300 = 100 \times 3$	
$5000 = 1000 \times 5$	$3000 = 1000 \times 3$	

سهڪه نه نجامي لیکدانی. هه رنه و ژماره به یا لیکدانی ب
زپله کونا سفره کی ل لای راستی بی ژماره یا لیکدانی، نه گهر
لیکدان ل ۱۰ بیت و دوو سفره نه گهر لیکدان ل ۱۰۰ بیت
وسی سفران نه گهر لیکدان ل ۱۰۰۰ بیت.

ژ بیر نهکه تو دشیی خشتهیی خانهیان بکارینی دا
هاریکاریا ته بکته ل لیکدان ل ۱۰ ول ۱۰۰ ول ۱۰۰۰ ول.

هزاران	سهدان	دههان	یهکان	
			۸	$4 \times 2 = 8$ یهکان
		۸	۰	$40 \times 2 = 80$ دههان
	۸	۰	۰	$400 \times 2 = 800$ سهدان
۸	۰	۰	۰	$4000 \times 2 = 8000$ هزاران

نمونه

<p>۱۰ = ۵ × ۲ (ج)</p> <p>۱۰۰ = ۵۰ × ۲</p> <p>۱۰۰۰ = ۵۰۰ × ۲</p> <p>۱۰۰۰۰ = ۵۰۰۰ × ۲</p>	<p>۶ = ۲ × ۳ (ب)</p> <p>۶۰ = ۲۰ × ۳</p> <p>۶۰۰ = ۲۰۰ × ۳</p> <p>۶۰۰۰ = ۲۰۰۰ × ۳</p>	<p>۴ = ۱ × ۴ (ا)</p> <p>۴۰ = ۱۰ × ۴</p> <p>۴۰۰ = ۱۰۰ × ۴</p> <p>۴۰۰۰ = ۱۰۰۰ × ۴</p>
---	---	---

• بۆچی سفرین ل نمونهیا (ج) پترن ژ یین نمونهیا (ا) و (ب).

۱ رۆنېکه چەوا راستيېن ليكدانا $۶ \times ۴ = ۲۴$ بكار دئين بۆ دەرئینانا ئەنجامی ۶×۴۰ ؟

تەمامېکه.

۲ $\square = ۱ \times ۶$	۳ $\square = ۵ \times ۴$
$\square = ۱۰ \times ۶$	$\square = ۵۰ \times ۴$
$\square = ۱۰۰ \times ۶$	$\square = ۵۰۰ \times ۴$
$\square = ۱۰۰۰ \times ۶$	$\square = ۵۰۰۰ \times ۴$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

تەمامېکه.

۴ $\square = ۱ \times ۵$	۵ $\square = ۱ \times ۱۰$
$\square = ۱۰ \times ۵$	$۱۰۰ = ۱۰ \times \square$
$\square = ۱۰۰ \times ۵$	$\square = ۱۰۰ \times ۱۰$
$\square = ۱۰۰۰ \times ۵$	$۱۰۰۰۰ = \square \times ۱۰$

ژمارهیا نه دیار چییه؟

۶ $\square = ۷۰ \times ۲$	۷ $۴۰۰ \times ۶ = \square$
۸ $۳۰۰ \times ۵ = \square$	۹ $\square = ۴۰۰۰ \times ۵$

۱۰ دەرئەنجام راستيېن ليكدانی چنه، ئەوین تو دشیی بكار بیینی بۆ دەرئینانا ئەنجامی ۵×۶۰۰ ؟ رۆنېکه.

۱۱ پرسیار چییه؟ سندوقهکا بزماران ۸۰ پاکیت تیدانه. بهرسف ۴۸۰ پاکیت.

هلبژارتنا جوراوجور

۱۲ دريژيا ژووری دېته ۳م. دريژيا وی دېته چەند سم؟

- ا ۳سم
 ب ۳۰سم
 ج ۳۰۰سم
 د ۳۰۰۰سم

پیداچوونهکا بلهز

$$\begin{array}{r} 53 \\ \underline{6 \times} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 22 \\ \underline{2 \times} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ \underline{7 \times} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ \underline{4 \times} \end{array}$$

راهینان ل سهر لیكدانی

فیربه

د فروکھیډا فروکھیډا کومپانیا زاگروس د روژهکیدا دوو گهشتان د ناقبهرا بهیروټ و هولویریډا دکهت. هر فروکھیډا ۱۸۸ ریښینگان قه دگو هیزیت د هر گهشته کیډا. فروکھیډا چند ریښینگان د روژهکیدا قه دگو هیزیت؟

$$\begin{array}{r} 168 \\ \underline{2 \times} \end{array} \text{ یان } \blacksquare = 168 \times 2$$

بکارئینانا کاغز و قهله می. ژ بهرکو لیكدانا یهکان پیډفی ب خرڅه کرنی هیه، له ورا بکارئینانا کاغز و قهله می یا گونجایه.

پینگافا ۲

دهان لیكیده. 2×8 دهان = ۱۶ دهه
دگهل ټو دهال پینگافا ۱ ب دست تهكهفتی
دی بڼه ۱۷ دهه.

$$16 \text{ دهه} + 1 \text{ ټك دهه} = 17 \text{ دهه}$$

۱۷ دهان بکه ټك سهر و ۷ دهه.

یهکان	دهان	سهدان
۸	۱	۱
$2 \times$	۶	۱
۶	۲	

پینگافا ۱

یهکان لیكیده. 2×8 یهکان = ۱۶ یهکان.
۱۶ یهکان بکه دههك و ۶ یهك.

یهکان	دهان	سهدان
۸	۱	
$2 \times$	۶	۱
۶		

پینگافا ۳

سهدان لیكیده. 2×1 سهر = ۲ سهر.
و دگهل ټو سهدا ب دست تهكهفتی ل پینگافا
۲، دبیته ۳ سهر.

۲ سهدان + یهك سهدان = ۳ سهدان.

یهکان	دهان	سهدان
۸	۱	۱
$2 \times$	۶	۱
۶	۳	۳

واته، فروکھیډا ۳۷۶ ریښینگان د روژهکیدا قه دگو هیزیت.

بكارئینانا هژمارتنا هزری

$$6 \square = 31 \times 7$$

لیكدانا یهكان پیدقی ب خرڤه كرنی نینه، ژ بهرهندي بكارئینانا هژمارتنا هزری یا گونجایه.

$$.7 = 1 \times 7$$

هزریكه: 7 لیكدانی 3 دههان یان $210 = 30 \times 7$

$$217 = 210 + 7 = 31 \times 7$$

لیكدانا ژمارهیهكا 4 رهنوسی ل ژمارهیهكا ئیك رهنوسی

$$\square = 2 \times 1853 \text{ بینهدەر}$$

پینگاڤا 4	پینگاڤا 3	پینگاڤا 2	پینگاڤا 1
هزاران لیكدبه.	سهدان لیكدبه.	دههان لیكدبه.	یهكان لیكدبه.
$\begin{array}{r} 1853 \\ \times 2 \\ \hline 3706 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1853 \\ \times 2 \\ \hline 3706 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1853 \\ \times 2 \\ \hline 3706 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1853 \\ \times 2 \\ \hline 3706 \end{array}$

$$. 3706 = 2 \times 1853 \text{ واته،}$$

نمونه

$\begin{array}{r} 23 \\ 2089 \\ \times 4 \\ \hline 8356 \end{array}$ (ج)	$\begin{array}{r} 241 \\ 1482 \\ \times 5 \\ \hline 7410 \end{array}$ (ب)	$\begin{array}{r} 11 \\ 1625 \\ \times 3 \\ \hline 4875 \end{array}$ (ا)
--	---	--

ساخېكه

1 رۆنېكه: چهوا خرڤه كرن بكار دئیت بو دهريئینانا 34×5 ? ئه نجامی لیكدانی بینهدەر.

2 رۆنېكه: بوچی پیدقی ب خرڤه كرن دههان نه بوو د نمونه (أ) دا؟

ئهو ریکا ته بكارئینایي بو لیكدانی بیژه و ئه نجامی بنقیسه.

$$\begin{array}{r} 514 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$
 6

$$\begin{array}{r} 461 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$
 5

$$\begin{array}{r} 275 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$
 4

$$\begin{array}{r} 124 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$
 3

راھبئان و شیکارکنا پرسیاران

ئەنجامی لیکدانی چەندە؟ ئەری پیدقی ب خرقەکرنی هەیه؟

س	د	ی
	۳	۱
		۵ ×

س	د	ی
	۳	۴
		۲ ×

س	د	ی
	۱	۴
		۷ ×

س	د	ی
	۱	۳
		۳ ×

ئەنجامی لیکدانی چیه؟

$$\begin{array}{r} 3245 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1186 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$$

۱۳ **دەرئەنجام** چەوا دی زانی ئەنجامی لیکدانا ۴ **۱۴** **بنقیسه** رهنوسی نەدیار چەندە؟ تە چەوا زانی؟

$$\begin{array}{r} 215 \\ \times 4 \\ \hline 8700 \end{array}$$

۸۲ × دی ژ دوو رهنوسان مەزنتربیت بی کو ئەنجامی بینیهەر؟

هلبژارتنا جوراوجور

۱۵ بەرسفا کردارا لیکدانی ۹ × ۲۵۲ چەندە؟

د ۲۲۵۰

ج ۲۲۵۸

ب ۲۲۶۸

ا ۲۲۶۸

دەروازەیهك ل سەر هۆنەری

شیکارکنا پرسیاران

هونەرمند جواداسلیم (۱۹۲۱ - ۱۹۶۱) ب ناڤۆدهنگترین پهیکه‌رتاشه د میژووا نوی یا عیراقیدا. ل ژبی ۱۱ سالیی، خەلاتی زیقی وەرگرت ل ئیکه‌م پیشانگه‌ها هۆنەری ل بەغدا، سالا ۱۹۳۱. هاته هنارتن بۆ فرەنس ل سالا (۱۹۳۸ - ۱۹۳۹) بۆ خواندنا پهیکه‌رتاشیی و هەرۆسا بۆ پۆمال سالا (۱۹۳۹ - ۱۹۴۰) و بۆ لەندن ل سالا (۱۹۴۶ - ۱۹۴۹). سەرۆکی بەشی پهیکه‌رتاشیی بوو ل پهیمانگه‌ها هۆنەرین جوان ل بەغدا هەتا رۆژا وەغەرکنا وی ل ۲۳ کانوونا دوو ۱۹۶۱. ئیک ژ ب ناڤۆبانگترین کارین وی، پهیکه‌ری ئازادیییه ل گۆرەپانا تەحریر ل بەغدا، کو دبتە گرنگترین پهیکه‌ری هۆنەری ل رۆژه‌لاتا ناڤه‌راست. هەرۆسا پهیکه‌ری وی «زیندانیی سیاسی نەدیار» (السجين السياسي المجهول) خەلاتی دووی وەرگرت ل بەریکانه‌یا پهیکه‌رتاشییا جیهانیدا، کو ئەو پشکداری ئیکانه بوو ژ رۆژه‌لاتا ناڤه‌راست، و

پهیکه‌ری ئازادی له گۆرەپانا تەحریر

ا ئەگەر بیژین ۳۵ کەسان د دەمژمی‌ره‌کیدا سەرەدانا پیشانگه‌ها وی کر، ژماره‌یا ئەوین سەرەدانا

پیشانگه‌هی کرین د ۸ دەمژمی‌رانا چەندە؟

ب قوتابیین قوتابخانه‌یه‌کی سەرەدانا پیشانگه‌هی کرین، ۳ پاس دابینکرین بۆ قه‌گۆهاستنا قوتابیان،

هەر پاسه‌ک ۵۷ قوتابیان قه‌گۆه‌یزیت. ژماره‌یا قوتابیین سەرەدانا پیشانگه‌هی کرین چەندە؟

پیداچونہ کا بلەز

۷۲ \times ۲ = ۱۴۴

۱۵ \times ۱ = ۱۵

۴۹۵ \times ۴ = ۱۹۸۰

۲۰۸ \times ۳ = ۶۲۴

شارەزايین شیکارکرنا پرسیاران «هەلبژارتنا کرداری»

تیبگهه پلانی دانە شیکارکە ساخبکە

شەمالی پەزی خۆ بەرەفکر بو پیشەنگەها کشتوکالی یا سالانە. بو ئەقی کاری ۲۵ دەژمیان د حەفتیهکیدا کارکر، بو ماوی ۴ حەفتیان. چەند دەژمیان کارکر؟ خشتەیی ل خواری هاریکاریا تە دی کەت بو هەلبژارتنا کردارا گونجای بو شیکارکرنا پرسیری.

کوۆمکرن	• دانە پال ئیک (خرفهکرن) کوۆمەلەیین جوړاووۆ.
لیدەرکرن	• وەرگرتن ژ کوۆمەلی. • بەرواردکرنا بران
لیکدان	• خرفهکرنا کوۆمەلەیین یەکسان.
دابەشکرن	• بەلاقکرنا کوۆمەلی بو بەشین یەکسان. • دەرنینانا ژمارهیا دانەیین هەر بەشەکی.

ئەگەر تە بقیت کوۆمەلەیین یەکسان دانیه بەرئیک، لیکدانی بکاربینه.

$$۲۵ \times ۴ = ۱۰۰ \text{ یان } \frac{۲۵}{۴}$$

واتە، شەمال بو بەرەفکرنا پەزی خۆ دقیت ۱۰۰ دەژمیان کاربکەت.

🌟 **ژ بیر نەکە:** بەری شیکارکرنا پرسیری، دقیت کردارا گونجای دیاربکەی.

بەحسبکە

- کیژ کردارا هژمارتنی تۆ دشیی بکاربینی بو شیکارکرنا پرسیری؟
- ئەگەر شەمال ۸ دەژمیان ل حەفتییا دوماهیی زیدەتر کاربکەت، بەرسقا تە دی چەوا بت؟

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

ئەری پیدقیه تو کۆمبکەمی یان لیدەرکەمی یان لیکبەدی یان دابەشکەمی دا پرسیارئ شیکارکەمی؟

- ۱ شیزاد رۆژانە ۳۰ خۆلەکان راهیانان ب هەسپی خۆ دکەت. د (۵) رۆژاندا چەند خۆلەکان راهیانان ب هەسپی خۆ دکەت؟
- ۲ شیرینی پارچەیهکا پەرۆکی هەبوو درێژیا وی ۱۲ مەتر و ۹۹ سانتیمەتر بوو ۱۰ مەتر و ۹۵ سانتیمەتر ژئ کره پەردە. ئەری درێژیا پەرۆکی مایی چەندە؟

هیوای ۳ خەلات بو باب و دەیک و خوشکا خۆ کرین، بەهای هەر ئیکئ ب ۷۵۰ دیناران بو، ئەری بەهای هەرسی خەلاتان چەندە؟

- ۳ کردارا هەژمارتنا گونجای چیه بو شیکارکنا پرسیارئ؟
- ۴ درائی هیوای دای چەندە؟

- ا $3 + 7500$
- ب $3 - 7500$
- ج 7500×3
- د $3 \div 7500$
- ا ۲۵۰۰ دینار
- ب ۷۵۰۰ دینار
- ج ۱۵۰۰۰ دینار
- د ۲۲۵۰۰ دینار

گیاندراین رۆژا کشتوکالی

ژماره	گیاندار
۶۰	هەسپ
۵۵	حیشتەر
۵۰	میھ
۳۰	کیقریشک

راهیان ل سەر پیکین جودا

پیدایین خشتهیی بەرامبەر بکاربینه

بو شیکارکنا پرسیاران ژ ۵ هەتا ۷ .

- ۵ ۶ کیقریشک هاتنه فرۆتن. کیقریشکین مایی هاتنه دابەشکرن ل سەر ۳ پکەهان. ژمارهیا کیقریشکین د هەر پکەهەکیدا چەندە؟

- ۶ ژمارهیا هەسپان ب یەکسانی ل سەر ۶ کۆمەلەیاندا دابەشکرن، ژمارهیا هەر کۆمەلەیهکی چەندە؟
- ۷ پرسیار چیه؟ بەرسف دبتە ۱۰ پتر. پرسیار چیه؟ کیژ کردار پیدقیه بکاربینی؟

پیداچوونهکا بلهز

$$\begin{array}{r} 2 \\ \overline{) 48} \\ \underline{4} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ \overline{) 16} \\ \underline{16} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \overline{) 36} \\ \underline{36} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \overline{) 25} \\ \underline{24} \\ 1 \end{array}$$

تۆماركرنا كردارا دابهشكرنى

فیریه

چنینا سیقان سۆرانی ۵۸ سیف ژ باغچى بابى خو چنين، ب یهكسانی ل سهر ۳ سندوقان دابهشكرن. چهند سیف د ههر سندوقهكیدا دانان؟ چهند سیف مان نهكرنه د سندوقاندا؟

نمونه ۱

$$3 \overline{) 57} \quad \text{يان} \quad 57 \div 3 = 19$$

بخوینه: ۵۸ دابهشى ۳ يان ۵۸ ل سهر ۳ بنقیسه: $3 \overline{) 58}$

پینگاڤا ۲

پاشى ۸ یهكان بینه خوار

$$\begin{array}{r} 1 \\ \overline{) 58} \\ \underline{3} \\ 28 \end{array}$$

دوو دهان بکه یهكان، ههمى دى
بنه ۲۸ یهكان.

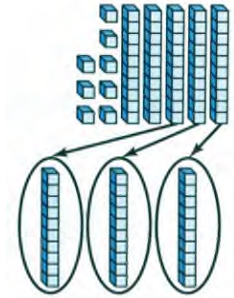
پینگاڤا ۱

دهستپیکه ب دابهشكرنا دهان $3 \overline{) 5}$

هزرا خو بکه: $3 = 1 \times 3$ ئيك دهه د ههر سندوقهكیدا

$$\begin{array}{r} 1 \\ \overline{) 57} \\ \underline{3} \\ 2 \end{array}$$

دابهشبه $3 \overline{) 5}$
ليکبه $3 = 1 \times 3$
دهريکه $2 = 3 - 1$
بهراوردبکه $3 > 2$

پیدقییه جوداهى ببیته (۲ لقیهه)
بچوكتره ژ بهشدراو (۳ لقیهه)

پینگاڤا ۴

ليکبه بؤ ساخرنا بهرسقى

$$\begin{array}{r} 19 \\ \longrightarrow \text{نهجامى دابهشكرنى} \\ \text{بهشدراو} \longrightarrow \frac{3 \times}{57} \end{array}$$

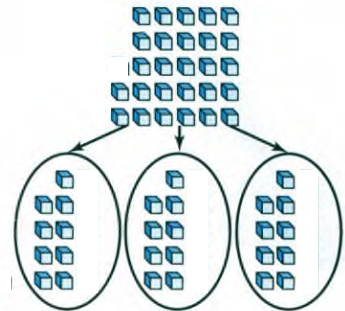
پینگاڤا ۳

نوکه ۲۸ یهكان دابهشبه $3 \overline{) 27}$ هزرا خو بکه $27 = 9 \times 3$

۹ یهكان دههر سندوقهكیدا

$$\begin{array}{r} 9 \\ \overline{) 27} \\ \underline{27} \\ 0 \end{array}$$

دابهشبه $3 \overline{) 27}$
ليکبه $27 = 9 \times 3$
دهريکه $0 = 27 - 27$

واته ژمارهيا سیقان د ههر سندوقهكیدا دبه ۱۹، وئيك سیف مان نهكر د سندوقاندا.

نمونہ ۲

ہیمنی ۳۲ ترومبیلین بچوڪ به لافكرن ل سهر چند كارتونان. ههر كارتونهكى ۴ ترومبيل كرنه تيڏا. چند كارتون بكارئينان؟ چند ترومبيل مانه ڙ دهرقي كارتونان؟

$$\square = 4 \div 32$$

پينگاڦا ۳

ليکبه بؤ ساخرنا بهرسي

$$\begin{aligned} \text{ٺهجامي} & \longrightarrow 8 \\ \text{دابهشكرني} & \longrightarrow 8 \\ \text{بهشراو} & \longrightarrow \frac{4 \times}{32} \end{aligned}$$

پينگاڦا ۲

۳۲ يهكان دابهشكه ل سهر ۴

$$\begin{array}{r} 8 \\ 4 \overline{) 32} \\ \underline{32} \\ 0 \end{array}$$

دابهش بكه $4 \overline{) 32}$

ليکبه $32 = 8 \times 4$

ليدهريكه $0 = 32 - 32$

ماوه

پينگاڦا ۱

ڙهر كو ڙمارهيا دهان ۳ يه ول سهر ۴ دابهش نابيت، ب يهكان دهستيپيکه.

$$\begin{array}{r} 8 \\ 4 \overline{) 32} \\ \underline{32} \\ 0 \end{array}$$

$4 < 3$ واته رهنوسي ٺيكي

يي ٺهجامي دابهشكرني ل خانهيا يهكان دانه.

واته: هيمني ۸ كارتون بكارئينان.

نمونہ

<p>ساخبه</p> $\begin{array}{r} 22 \\ 3 \overline{) 66} \\ \underline{66} \\ 0 \end{array}$	<p>ب</p>	<p>ساخبه</p> $\begin{array}{r} 14 \\ 7 \overline{) 98} \\ \underline{98} \\ 0 \end{array}$	<p>ا</p>
--	----------	--	----------

ڙ بير نهكه پينگاڦين توماركرنا کردارا دابهشكرني ٺهقنه: دابهشكه، ليکبه، ليدهريکه، بهراوردبکه

ساخته

دابهشبه وساخته

$$\square = 6 \div 66 \quad 3$$

$$\square = 3 \div 42 \quad 2$$

$$\square = 5 \div 45 \quad 1$$

راهينان وشيکارکنا پرسياران

دابهشبه وساخته

$$\sqrt{91} \quad 6$$

$$\sqrt{66} \quad 5$$

$$\sqrt{70} \quad 4$$

$$\sqrt{39} \quad 9$$

$$\sqrt{96} \quad 8$$

$$\sqrt{96} \quad 7$$

ئەرى دابەشكرنى ب دەھان دەستپىدكەمى يان ب يەكان؟ بنقىسە دەھان يان يەكان:

۱۲ $\sqrt{315}$

۱۱ $\sqrt{684}$

۱۰ $\sqrt{525}$

۱۵ $\sqrt{763}$

۱۴ $\sqrt{436}$

۱۳ $\sqrt{972}$

$$\begin{array}{r} 1 \\ \sqrt{60} \\ 6- \\ \hline 00 \end{array}$$

۱۶ **۴** كا شاشى؟ كاروانى كردارا دابەشكرنى $6 \div 60$ تۆماركر و بەرسف دا و گۆت ۱. كاروانى ل كىقە شاشىكر؟

ھلبزارتنا جوراوجور

۱۷ ئەنجامى دابەشكرنى $\sqrt{184}$ چەندە؟

د ۲۳

ج ۲۵

ب ۲۴

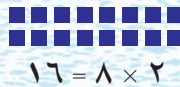
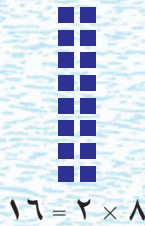
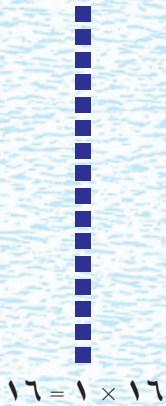
ا ۲۰

ژمارەيىن خۇبەش

شىكاركرنا پرسىاران

۱۶ چارگۆشەيان بىنە. ئەوان چارگۆشەيان بكاربىنە بۇ چىكرنا چەند رىزكرىين جوراوجور.

ئەو رىزكرى وەسا دىاردكەن كو ژمارە ۱۶ پىنج كۆلك ھەنە: نوكە ۷ چارگۆشەيان بكاربىنە. بئنى تو دشى ۲ رىزكرىيان پىكبىنى بكارئىنانا ئەوان ۷ چارگۆشەيان

ژمارەيا ۷ ژمارەيەكا خۇبەشە، چونكى بئنى ۲ كۆلكىن جودا يىن ھەين ئەو رى (۱) و ژمارە بخوہيە.

ژمارەيا ۱۶ نە خۇبەشە، چونكى پتر ژ دوو كوكان ھەنە، ئەو

ژمارەيەكا دابەشە.

چارگۆشەيىن بچووك بكاربىنە. رىزكرىيان دروستبە بۇ دىاركرا كۆلكىن ژمارەيان، ئەرى ژمارە خۇبەشە يان دابەشە؟

ھ ۱۳

د ۲۰

ج ۱۵

ب ۳

ا ۶

پیداچوونهکا بلهز

$$\square = 2 \div 12 \quad 1$$

$$\square = 3 \div 21 \quad 2$$

$$\square = 4 \div 12 \quad 3$$

$$\square = 6 \div 54 \quad 4$$

راهینان ل سهر دابهشکرنی

فیربه

پترترین یاری چنه شانی ۸۴ یاری ههبوون ب یهکسانی دابهشکرن ل سهر ۶ رهفان. ههر رهفهی چهند یاری ل سهر دانان؟ چهند یاری مان نههاتنه دانان ل سهر رهفان؟

نمونه ۱

$$\sqrt{84} \quad \square = 6 \div 84$$

بخوینه: ۸۴ دابهش ۶ یان ۸۷ ل سهر ۶ بنقیسه: $\sqrt{84}$

پینگا ۳

لیکیده بو ساخرنا بهرسقی

$$\begin{array}{l} \text{نهجامی} \\ \text{دابهشی} \end{array} \longrightarrow 14$$

$$\begin{array}{l} \text{بهشدراو} \\ \text{۸۴} \end{array} \longrightarrow \frac{6 \times}{84}$$

پینگا ۲

۴ یهکان بینه خورئ. ۲۴ ل سهر ۶ دابهشبه.

$$\begin{array}{l} \text{دابهشبه} \\ \sqrt{24} \end{array} \quad \begin{array}{r} 14 \\ \sqrt{84} \\ 6 - \\ \hline 24 \\ 24 - \\ \hline 0 \end{array}$$

لیکیده $24 = 4 \times 6$

لیدهریکه $0 = 24 - 24$

پینگا ۱

دهستیکی ل سهر ۶ دابهشبه

$$\begin{array}{l} \sqrt{8} \\ 6 = 1 \times 6 \\ 2 = 6 - 4 \\ 6 > 2 \end{array} \quad \begin{array}{r} 14 \\ \sqrt{84} \\ 6 - \\ \hline 2 \end{array}$$

• ئهري تو دشیی ۱ ل سهر خانهیا یهکان بنقیسی ل پینگا ۱؟

ساخبه

۱ روئبکه بوچی دقیت 4×6 بکهی ل پینگا ۲؟

دابهشبه.

$$\square = 2 \div 26 \quad 3$$

$$\square = 3 \div 39 \quad 2$$

دابه شبکه.

■ = ۳ ÷ ۴۸ **۵**

■ = ۲ ÷ ۲۶ **۴**

۴ | ۶۴ **۷**

۶ | ۶۶ **۶**

۹ | ۷۲ **۹**

۳ | ۸۱ **۸**

دابه شبکه و ساخبکه.

■ = ۲ ÷ ۷۸ **۱۱**

■ = ۸ ÷ ۷۲ **۱۰**

۴ | ۷۶ **۱۳**

۵ | ۷۵ **۱۲**

۳ | ۶۳ **۱۵**

۴ | ۵۲ **۱۴**

■ = ۳ ÷ ۴۵ **۱۷**

■ = ۵ ÷ ۴۵ **۱۶**

پینگافین ساخکرنی بو کردارا دابه شکرنی بنقیسه.

۱۹ = ۴ ÷ ۷۶ **۱۹**

۲۴ = ۴ ÷ ۹۶ **۱۸**

شەونمی ۱۲۸ چکلیت **۲۱**

هەبوون. ب یەكسانی دابه شکرن ل سەر ۴ برایین
خۆ. رستهیا ژمارهیی بنقیسه دا بزانی هەر
برایهکی وی چەند چکلیت وەرگرتن؟

هژمارتەنا هزری چەوا راستییا دابه شکرنا **۲۰**

۴ = ۵ ÷ ۲۰ بکار دئیت بو دابه شکرنا

۵ ÷ ۲۵ ب هزری؟

هلبژارتەنا جوړاوجوړ

۲۲ ئەنجامی دابه شکرنی ۵ | ۹۳۵ چەندە؟

۱۸۷ **د**

۱۸۵ **ج**

۱۸۰ **ب**

۱۰۵ **ا**

پیداچوونہکا بلہز

$$\square = 3 \div 18 \quad 1$$

$$\square = 8 \div 24 \quad 2$$

$$\square = 6 \div 42 \quad 3$$

$$\square = 6 \div 36 \quad 4$$

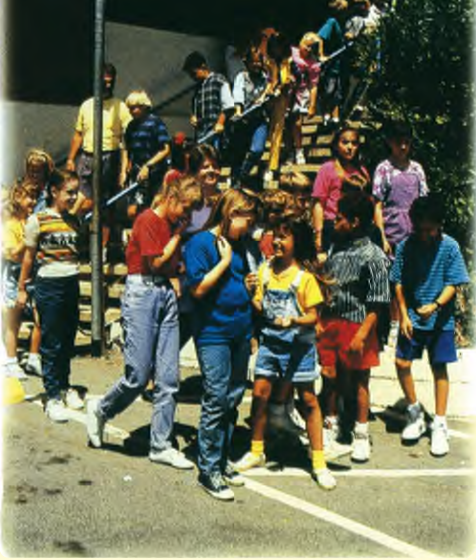
دابہشکرنا ژمارہیہکی ل سہر

ژمارہیہکا ئیک رهنوسی

فیربہ

پولا سیئی ۶ پؤل ل قوتابخانہیا مہ ہنہ، ژ پولا ئیکئی تا پولا شہشی. ژمارہیا قوتابیان ل قوتابخانی ۱۹۲ قوتابینہ. ژمارہیا قوتابیئن ہمی پؤلان ہمان ژمارہیہ. ژمارہیا قوتابیئن پولا سیئی چہندہ؟

داکو ژمارہیا قوتابیئن پولا سیئی بزانی، پیدقییہ تو ژمارہیا قوتابیئن قوتابخانی ۱۹۲ دابہشکہی ل سہر ۶ پؤلان، چونکی ہمی پؤلان ہمان ژمارہیہ.

نمونہ

$$\square = 6 \div 192 \quad \text{یان } \sqrt{192}$$

پینگافا ۳

رهنوسی یہکان ۲ بینہ خورئی، دئی بنہ ۱۲ یہکان پاشئی دابہشکہ ل سہر ۶ئی.

$$\begin{array}{r} 32 \\ \sqrt{192} \\ 18 \downarrow \\ 12 \\ 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

لیکبدہ
لیدہریکہ
بہراوردیکہ $6 > 0$

پینگافا ۲

۱۹ دہمان دابہشکہ ل سہر ۶.

$$\begin{array}{r} 2 \\ \sqrt{192} \\ 18 \downarrow \\ 1 \end{array}$$

لیکبدہ
لیدہریکہ
بہراوردیکہ $6 > 1$
دقیئت جوداہی بچووکتربیت ژ بہشدرای

پینگافا ۱

ل بہراہیئی دیاریکہ کا رهنوسی ئیکئی ل کیری دئی دانی د ئہجامی دابہشکرئیڈا.

$$\sqrt{192} \quad 6 > 1$$

$$\sqrt{192} \quad 6 < 19$$

واتہ، ژمارہیا قوتابیئن پولا سیئی دبنہ (۳۲) قوتابی.

چہوا لیکنائی دئی بکار دئینی دا بہرسفا خو ساخبکہ.

ژ بیر نہکہ دہمی دابہشکہی پیدقییہ بزانی رهنوسی ئیکئی یئ ئہجامی دابہشکرئی دئی ل کیری دانی.

۱ رۆنكه چەوا جەئ رەنوسى ئىكى يى ئەنجامى دابەشكرنى دى
دياركەى؟
كۆيبكه. نيشانا * ل جەئ رەنوسى ئىكى ل ئەنجامى دابەشكرنى دانە.

۴ | ۵۶

۳ | ۳۲۴

۲ | ۵۶۵

راھيئان و شيكاركرنا پرسياران

نیشانا * ل جەئ رەنوسى ئىكى ل ئەنجامى دابەشكرنى دانە.

۷ | ۶۶۵۰

۶ | ۸۱۰۴

۵ | ۴۹۲

دابەشبكه.

۹ | ۳۸۴

۸ | ۵۱۵۵

۱۱ | ۷۲۹۴

۱۰ | ۸۶۸۰

۱۳ | ۹۸۱۹

۱۲ | ۳۷۲

۱۵ | ۵۹۰

۱۴ | ۷۱۵۴

۱۷ ئازادى ۲۶۷ ل سەر ژمارەيەكى دابەشكر، و رەنوسى ئىكى ئەنجامى دابەشكرنى ل خانەيا دەهان نقيسى. بەھايئ دشاندا بو بەشدراوى چنە؟

۱۶ پرسيارەكى بنقيسە بەشكر او ژ ۳ رەنوسان پيکبیت و رەنوسى ئىكى يى ئەنجامى دابەشكرنى ل خانەيا دەهان بېتە دانان.

۱۸ نەورۆزى ۲۳۵۰ دینار هەنە. سامانى ۲۰۰۰ دینار هەنە. هەردووان چەند دینار هەنە؟

هەلبژارتنا جوراوجور

۱۹ ئەنجامى كرىارا دابەشكرنى ۷ | ۱۸۹ چەندە؟

د | ۲۵

ج | ۲۴

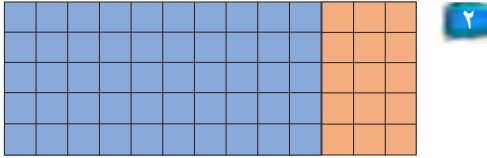
ب | ۲۱

ا | ۲۷

پیداچوون

دنيابوون ژ زاراف و چه مەکان

رێزکریی بوو دەرئینانا ئەنجامی لیکدانى بکاربینە.

٥ رێزین ٣ ئ ٥ رێزین ١٠ ئ

$$٥٠ = ١٠ \times ٥ \quad ١٥ = ٣ \times ٥$$

$$\blacksquare = ١٣ \times ٥$$

$$\blacksquare = ٣ \times ٥ \quad ٤$$

$$\blacksquare = ٣٠ \times ٥$$

$$\blacksquare = ٣٠٠ \times ٥$$

$$\blacksquare = ٣٠٠٠ \times ٥$$

$$٢٠ = ١٠ \times ٢ \quad ١٤ = ٧ \times ٢$$

$$\blacksquare = ١٧ \times ٢$$

تەمامیکە.

$$\blacksquare = ١ \times ٦ \quad ٣$$

$$\blacksquare = ١٠ \times ٦$$

$$\blacksquare = ١٠٠ \times ٦$$

$$\blacksquare = ١٠٠٠ \times ٦$$

دنيابوون ژ شارەزايان

لیکبە.

$$\begin{array}{r} ٢٠ \\ ٤ \times \end{array} \quad ٨$$

$$\begin{array}{r} ٣٦ \\ ٦ \times \end{array} \quad ٧$$

$$\begin{array}{r} ٢٧ \\ ٣ \times \end{array} \quad ٦$$

$$\begin{array}{r} ١٤ \\ ٢ \times \end{array} \quad ٥$$

دابەشیکە.

$$\blacksquare = ٢ \div ٣٤ \quad ١٠$$

$$\blacksquare = ٣ \div ٢١ \quad ٩$$

$$\begin{array}{r} ٤ \overline{) ٧٢} \\ ١٢ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٢ \overline{) ٥٤} \\ ١١ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٣ \overline{) ٩٦} \\ ١٤ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٥ \overline{) ٦٥} \\ ١٣ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٨ \overline{) ٣١٢} \\ ١٦ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٦ \overline{) ٣٦٠} \\ ١٥ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٩ \overline{) ٧٤٧} \\ ١٨ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٤ \overline{) ٢٥٢} \\ ١٧ \end{array}$$

دنيابوون ژ شیکارکنا پرسیاران

٣٦ قوتابی چوونە مۆزەخانە. ئەو پیدقی ب

چەند پاسانە، ئەگەر هەر پاسەك ٩ قوتابییان

هەلبگریت؟

٢٠ ئەندازیارەکی پیدقی ب هەندەك پارچەیین
ئاسنی ٤ مەتری هەیه. چەند پارچەیان دشیّت
دروستبکەت ئەگەر ٥٦ مەترین ئاسنی هەبن؟

بەرھەقبوون بۇ ئەزموونى

ھىياربە

- ناھەرۆكى ھەمىي بخوينە.
- دلنباھە ژ تىگەھشتنا پرسیارى.
- بەرسقا خوۆ ساخبکە.

بەرسقا گونجاي دەوربەدە ژ راھینانا ۱ تا ۱۱.

۱ $\square = 7 \times 57$

هیچ لەوان \square ۶۴ \square ۳۸۹ \square ۳۴۹ \square ۷

۲ دلشادی ئارەزوویا کۆمکرنا سەدەفین دەریایی ھەیه. ۱۹ سەدەفین مەزن و ۳۷ سەدەفین ناھنجی و ۵۴ سەدەفین بچووک کۆمکرنا. چەند سەدەف کۆمکرنا؟

۱ \square ۹۰ \square ۱۰۰ \square ۱۱۰ \square ۱۲۰ \square ۷

۳ محەمەد د حەفتییەکییدا ۱۲ سیقان دخۆت. چەند سیقان ۸ حەفتیاندا دخۆت؟

۱ \square ۲۰ \square ۵۶ \square ۹۶ \square ۱۰۶ \square ۷

۴ $\square = 9 \times 952$

۱ \square ۲۳۶۸ \square ۸۵۶۸ \square ۲۲۵۸ \square ۲۲۵۰ \square ۷

۵ نۆزیکرنا ۱۴۵۶ بۆ نۆزیکترین ۱۰۰ چەندە؟

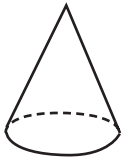
۱ \square ۲۰۰۰ \square ۱۵۰۰ \square ۱۴۰۰ \square ۱۰۰۰ \square ۷

۶ \square ۸۹۶

۱ \square ۱۰ \square ۱۳ \square ۱۱ \square ۱۲ \square ۷

۷ ۴۸ قوتابیان سەرا مۆزەخانە دا. چەند ترومبیل پیدقینە ھەکەر ھەر ترومبیلەکی ۴ قوتابی ھلگرتن؟

۱ \square ۷ \square ۱۰ \square ۱۱ \square ۱۲ \square ۷

۸ ناھى تەنى ئەندازەیی چیه؟

۱ \square شەشپالۆ \square ھەرەم \square ۲ \square قوچەك \square تەپە \square ۷

۹ \square ۷۹۴۵

۱ \square ۱۳۵ \square ۱۴۵ \square ۱۴۹ \square ۱۵۰ \square ۱۶۹ \square ۷

۱۰ $\square = 4 \div 228$

۱ \square ۷۲ \square ۶۸ \square ۴۸ \square ۵۷ \square ۷

۱۱ ۱۴۰ کورسیك د فرۆكەپەکیدا ل سەر ریژان دابەشکرینە. ژمارەیا کورسیكان دەر ریژەکیدا (۸)ن. چەند ریژن؟

۱ \square ۳۵ \square ۴۰ \square ۶۰ \square ۵۶۰ \square ۷

ئەوا دزانی بنقیسه

۱۲ لاوینی چارگۆشە بکارئینان بۆ پیکئینانا ریژکرییەکا ۱۳ پینگاڤین خوۆ دیاربکە بۆ دەرئینانا.

$\square = 9 \times 42$

۳ ریژی و ۱۸ ستوونی. وینەیی ئەفی ریژکریی بکیسه

و رستهیا ژمارەیی بنقیسه بۆ ھژمارتنا چارگۆشەیان.